

Rozdział 3

SPÓJNOŚĆ UKŁADU PRZESTRZENNEGO ANALIZOWANYCH DZIELNIC

3.1 Zasięg wybranych dzielnic na tle pozostałych jednostek pomocniczych

W 2016 r. na mocy Uchwały Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki¹ wystosowany został do Prezydenta Miasta Krakowa (Prof. dr hab. Jacka Majchrowskiego) wniosek, nie tylko w sprawie korekty granicy z Dzielnicami uwzględnionymi w ekspertyzie (VIII Dębniaki, X Swoszowice) ale także w stosunku do innej graniczącej z Dzielnicą IX - Dzielnicą XIII Podgórze.

Zgodnie z tą Uchwałą Rada Dzielnic IX zaproponowała korektę zapisów dotyczących przebiegu granic w stosunku do Uchwały Miasta Krakowa z dn. 12 marca 2014 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki w Krakowie². Korekta ta powinna mieć miejsce „na odcinku granicy od skrzyżowania ulic Kapelanka - Brożka - Grota - Roweckiego - projektowana ul. 8 Pułku Ułanów do ul. Turowicza, przebieg po stronie południowej ul. Brożka i Tischnera, po granicy pasa jezdni”³.

O ile zaproponowane przez Radę Dzielnic IX zmiany nie zostały zaaprobowane przez Rady Dzielnic: VIII i X⁴, o tyle Rada Dzielnic XIII Podgórze, uchwałą Nr XXXVII/414/2016⁵, pozytywnie zaopiniowała zaproponowane przez Dzielnicę IX zmiany, zawarte w piśmie z 8 grudnia 2016 r.⁶, motywując, iż „Uchwałę podejmuje się zgodnie z kompetencjami statutowymi Rady Dzielnic XIII Podgórze”.

Mimo niezgodności przebiegu granic Dzielnic IX w stosunku do zasięgu opracowanych - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przyjętych zgodnie

---

¹ Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki ... op. cit.

² Por. Uchwała nr XCIX/1503/14 z dn. 12 marca 2014 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki w Krakowie, Dz. Urz. Wojew. Małopolskiego z 2014 r., poz. 1845.

³ Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki ... op. cit.

⁴ Por. Uchwała Nr XXV/210/2016 Rady Dzielnic X Swoszowice z dn. 24 października 2016 r. ..., op. cit.; Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnic VIII Dębniaki, z dn. 16 listopada 2016 r. ... op. cit.

⁵ Por. Uchwała Nr XXXVII/414/216 Rady Dzielnic XIII Podgórze z dn. 20 grudnia 2016 r. w sprawie opinii dotyczącej zmiany granicy Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z Dzielnicą XIII Podgórze

⁶ Por. Pismo Rady i Zarządu Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki sygn.. Dz-09.0005.205.2016 z dn. 8 grudnia 2016 r.

z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa dotyczącego ewidencji gruntów i budynków z 2001 r.⁷ i wcześniejszymi dokumentami prawnymi⁸ obrębów geodezyjnych, przebiegu granic dawnych dzielnic katastralnych (a obecnie jednostek katastralnych), a nawet przyjętych dla potrzeb planowania przestrzennego jednostek strukturalnych, Rada Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki nie rościła do 31. 07. 2017 r. większych pretensji do ostatniej, spośród czterech graniczących z tą jednostką pomocniczą dzielnicy, tj. Dzielnicy XI Podgórze - Duchackie. W dn. 31. 07. 2017 r. Rada Dzielnic IX podjęła uchwałę nr XL/273/2017⁹, na mocy której zawnioskowała do Prezydenta Miasta Krakowa o rozpoczęcie procedury dotyczącej korekty zapisów załącznika do statutu Dzielnicy IX w sprawie granic Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z Dzielnicą XI Podgórze Duchackie. Korekta zapisu dotyczyła odcinka granicy od skrzyżowania ulic: Tischnera z ul. Turowicza, do obwodnicy - węzła Sapielhy i rzeki Wilgi. W uzasadnieniu Rada Dzielnic IX podaje, że obecnie ul. Turowicza, Herberta, IV - obwodnica oraz rzeka Wilga stanowią naturalną, infrastrukturalną granicę pomiędzy Dzielnicą IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z Dzielnicą XI Podgórze Duchackie. Tereny po zachodniej, północnej i północno-zachodniej stronie tych liniowych elementów, po granicy pasa jezdni powinny zdanem, radnych konsekwentnie stanowić teren Dzielnicy IX¹⁰. W ostatnich tygodniach - 23.09.2017 - Rada Dzielnic XI Podgórze Duchackie podjęła uchwałę, w której opiniuje pozytywnie zmianę granicy z Dzielnicą IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, zaproponowaną w uchwale tejże Dzielnicy z dnia 31.07.2017 r. w sprawie korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX¹¹.

Niezależnie od tego typu korekty, uzasadnionej zresztą względami praktycznymi (np. konieczność modernizacji sieci drogowej, przebiegającej na styku dwóch dzielnic, w tym chodników, jezdni, parkingów itp., podobnie jak w przypadku pogranicza Dzielnic IX i XIII¹², tj. rejonu ul. Brożka) można się spodziewać, że perspektywiczne obiekty komunikacji drogowej przyczynić się mogą do powstania lokalnych konfliktów, z racji przebiegu tychże inwestycji na styku granic wspomnianych dzielnic. Za przykład może

---

⁷ Por. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dn. 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, Dz. U. nr 38 z 2001 r., poz. 454.

⁸ Por. Zarządzenie Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej z dn. 29 lutego 1969 r. w sprawie ewidencji gruntów, Monitor Polski, Dz. U nr 11 z 1969 r., poz. 98.

⁹ Por. Uchwała Nr XL/273/2017 Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z dn. 31.07.2017 r., w sprawie: korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX, Dz-09.0021.40.2017

¹⁰ Ibidem, s. 1

¹¹ Por. Uchwała Nr XXXVIII/234/2017 Rady Dzielnic XI Podgórze Duchackie z dn. 23 października 2017 roku w sprawie opinii dot. zmiany granicy Dzielnicy XI Podgórze Duchackie z Dzielnicą IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, Dz-11.0021.10.2017

¹² Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z dn. 16.08.2016 ... op. cit.

posłużyć Trasa Łagiewnicka, której wylot z podziemnego tunelu przewidziany jest na pograniczu właśnie z Dzielnicą XI (por. rodz. 6.1).

Z kolei wschodnia część jednostki katastralnej Łagiewniki, po podziale na osiemnaście dzielnic samorządowych znalazła się nie tylko na terenie Dzielnicy IX, ale także na obszarze Dzielnicy XI (por. ryc. 33). Po stronie Dzielnicy XI znalazły się między innymi tereny dawnej glinianki cegielni „Łagiewniki” (obe cnie na wschód o ul. Turowicza).

Na uwagę zasługuje też fakt nie wytknięcia przez Radę Dzielnicy IX - Radzie Dzielnicy XIII Podgórze posiadania korytarza ekologicznego Wilgi, przebiegającego w północnej części biegu tej rzeki, na pograniczu Dzielnic VIII i XIII. W przypadku korekty granic po stronie północnej oraz przejścia Wilgi w południowej części Krakowa (obecnie Dzielnica X Swoszowice), całe koryto tej rzeki na terytorium miasta znalazło by się pod kontrolą Dzielnicy IX.

Najwięcej zastrzeżeń Rada Dzielnicy IX wysuwa pod względem przebiegu granic z Dzielnicami: VIII Dębniaki i X Swoszowice. Była już o tym mowa w rozdziale 2.1.

Niewątpliwie niezgodność podziałów miasta Krakowa na jednostki przestrzenne wyróżnione z różnych punktów widzenia (por. rozdz. 1.4) będzie w najbliższym czasie prowadzić do mniejszych lub większych perturbacji i konfliktów pomiędzy dzielnicami, choć należy przyznać, że jak na razie - największy problem stwarza niespójność podziału miasta na jednostki wyróżnione w geodezyjnej ewidencji gruntów (por. rozdz. 3.2), obręby, a przede wszystkim działki ewidencyjne. Utrudnia to realizację niekiedy niewielkich, ale niezbędnych inwestycji modernizacyjnych dotyczących terenów komunikacyjnych. Przykładem mogą być pisma oraz uchwały kierowane przez Radę Dzielnicy IX w stronę Dzielnicy XIII, która to zaakceptowała już w grudniu 2016 r. korektę przebiegu granicy w rejonie ul. Brożka¹³, a także do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, która do tej pory nie ustosunkowała się do podjętej przez Dzielnicę IX - uchwały¹⁴.

Podobnie ułatwienie realizacji zadań w zakresie infrastruktury drogowej przyświecało uchwałom podjętym przez Rady Dzielnic VIII i X odnośnie korekty granic w rejonie ul. Solówki¹⁵, Libertowskiej i Petrażyckiego¹⁶.

---

¹³ Por. Uchwała Nr XXXVII/414/2016 Rady Dzielnicy XIII Podgórze... op. cit.

¹⁴ Por. Uchwała Nr XL/237/2017 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki... op. cit.

¹⁵ Por. Uchwała Nr XXXI/339/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniaki z dnia 22 marca 2017 r., pkt. 6; Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r., w sprawie zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębniaki dotyczącego korekty granicy Dzielnicy X Swoszowice z Dzielnicą VIII Dębniaki, Dz-10.0021.32.2017

¹⁶ Por. Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniaki z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie zmiany granicy Dzielnicy VIII z Dzielnicą X, Dz-08.0021.33.2017; Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X

Przyczyną sporów może być także niezgodność zasięgu opracowanych i przyjętych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których zasięg przestrzenny nie tylko nie pokrywa się z zasięgiem jednostek pomocniczych, ale nawet wyróżnionych w celu usprawnienia procesu planistycznego - 63 jednostek strukturalnych (por. rozdz. 3.3.).

3.2 Wybrane dzielnice samorządowe na tle jednostek ewidencji gruntów

Zgodnie z informacjami zawartymi w podrozdziale 1.3.1 odnotować można brak zgodności przebiegu granic dzielnic samorządowych z jednostkami wyróżnionymi w geodezyjnej ewidencji gruntów, w podziale drugiego stopnia szczegółowości - na obręby ewidencyjne i trzeciego stopnia na działki.

Jedynie w podziale na jednostki ewidencyjne, wyróżnione w podziale pierwszego stopnia, zachowana pozostaje spójność. Wszystkie trzy dzielnice samorządowe: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice, podobnie jak i pozostałe, położone na prawym brzegu Wisły (XI Podgórze Duchackie, XII Bieżanów - Prokocim, XIII - Podgórze) zawierają się całkowicie w granicach byłej (tj. do 1991 r.) dzielnicy administracyjnej, od 1973 r. przyjętej jako jednostka ewidencyjna w geodezyjnej ewidencji gruntów - tj. w Podgórzu (por. ryc. 1 i ryc. 12). W pozostałych, częściach Krakowa, położonych na lewym brzegu Wisły, nie ma już takiej zgodności. Granice dzielnic samorządowych: I do VII oraz XIV do XVIII, nie pokrywają się (z wyjątkiem jednostek pomocniczych graniczących z Podgórzem - (tj. I, II, VII, XIV i XVIII) z granicami jednostek ewidencyjnych : Krowodrza, Nowej Huta i Śródmieście (jako dzielnicami administracyjnymi w okresie 1973-1991), a więc usytuowanymi na północ od rzeki Wisły.

W przypadku VIII dzielnicy samorządowej, na jej terenie położonych jest całkowicie 31 obrębów ewidencyjnych (nry 1 - 10, 34- 41, 71 - 82 oraz 84¹⁷). Dalsze dwa obręby leżą wprawdzie w całości na obszarze tej dzielnicy, lecz graniczą z innymi dzielnicami. Dotyczy to obrębów: nr 11 (j.e. Podgórze), graniczącego z Dzielnicą XIII (Podgórze) i obrębu nr 83 (j. e. Podgórze) - graniczącego z Dzielnicą X Swoszowice.

Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Dzielnicy VIII [dotyczącego] przesunięcia granicy Dzielnicy VIII z Dzielnicą X Swoszowice; Dz-10.0021.32.2017.

¹⁷ Są to numery obrębów przyjęte dla jednostki ewidencyjnej (j. e.) Podgórze. Pozostałe j. e. przyjęły osobne numeracje, a więc może się zdarzyć, że taki sam numer obrębu mógł zostać przyjęty na obszarze innej jednostki ewidencyjnej, np. Krowodrzy, Nowej Huty czy Śródmieścia. Dlatego też w dalszych częściach tego podrozdziału poczynione zostały na ten temat stosowne uwagi. Obręby o numerach od 64 do 110, przyjęto wyłącznie na terenie j. e. Podgórze (por. ryc. 12).

Pozostałe 8 obrębów leży częściowo na terenie Dębnik, częściowo zaś na terenie innej, sąsiedniej dzielnicy. Obręby należące do Dzielnicy VIII Dębniki, ale położone też w Dzielnicach: IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, X Swoszowice, czy XIII Podgórze to:

- w przypadku pogranicza Dzielnicy VIII z Dzielnicą IX:
  - obręb nr: 30 - w j.e. Podgórze, leżący głównie w Dzielnicy XIII;
  - obręb nr 31 - w j. e. Podgórze, którego skrawki znajdują się w Dzielnicy IX (obręb ten graniczy z dzielnicą XIII, ale nie wkracza na jej teren);
  - obręb nr: 32 - w j. e. Podgórze, leżący także częściowo na terenie Dzielnicy XIII,
  - obręb nr: 33 - w j. e. Podgórze, położony w zdecydowanej większości na terenie IX,
  - obręb nr: 43 - w j. e. Podgórze¹⁸.
- w przypadku pogranicza z Dzielnicą X Swoszowice:
  - obręb nr 70 - tylko w niewielkiej części należący do Dzielnicy X)
  - obręb nr 85, którego wschodni skrawek należy do Dzielnicy X).
- w przypadku pogranicza z Dzielnicą XIII, dotyczy to jedynie obrębu nr 12¹⁹, który w części NW należy do Dzielnicy VIII Dębniki, a w SW do Dzielnicy XIII - Podgórze (ryc. 50).

W sumie na terenie Dzielnicy VIII Dębniki znajduje się czterdzieści jeden obrębów, z tego trzydzieści trzy całkowicie, a osiem częściowo lub fragmentarycznie.

W odniesieniu do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, poza obrębami, które w części są położone na terenie Dzielnicy VIII, a w części także na jej terenie (30, 31, 32, 33, 43), należy wymienić tylko dwa obręby całkowicie zawierające się na obszarze Dzielnicy IX. Oznaczone są one numerami: 44 i 45²⁰. Obręb 44 graniczy z Dzielnicą VIII i X, a obręb nr 45 - tylko z Dzielnicą X. Pozostałe obręby położone są w części w Dzielnicy IX i w niewielkim fragmencie na terenie sąsiedniej Dzielnicy - XI Podgórze Duchackie. Dotyczy to obrębów nr 46²¹ i 66. W dwóch przypadkach - odwrotnie, niewielka część obrębu znalazła się

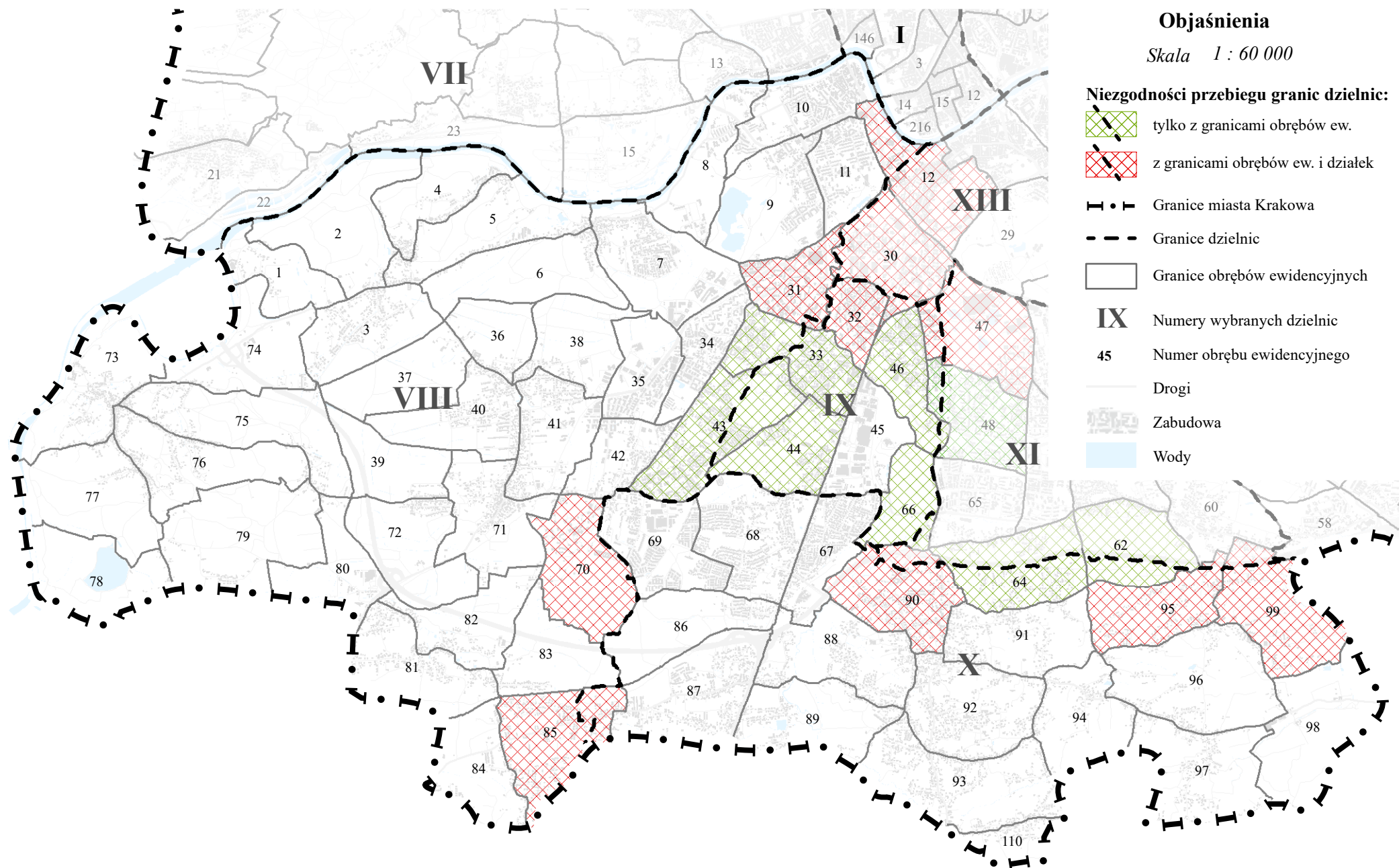
---

¹⁸ Obręby o numerach: 30 - 33 i 43 spotykane są na terenie innych j. e., tj. Krowodrzy i Nowej Huty (por. ryc. 12).

¹⁹ Obręby o numerze 12 można spotkać na terenie 3 innych jednostek ewidencyjnych: Krowodrzy, Nowej Huty i Śródmieścia (por. ryc. 12).

²⁰ Obręby o takich numerach spotykane są także w innych j. e. tj. w Krowodrzy i Nowej Hucie (por. ryc. 12).

²¹ Obręb o numerze 46 spotykany jest także w j. e. Krowodrza i Nowa Huta (por. ryc. 12).

Ryc. 50. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII, IX, X z granicami obrębów ewidencyjnych i działek na terenie jednostki ewidencyjnej Podgórze
Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

w granicach Dzielnicy IX, a zasadnicza - poza jej obszarem, tj. na terenie Dzielnicy XI. W tym przypadku dotyczy to obrębów: 47 i 48²² (por. ryc. 50).

Na obszarze Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki znajduje się jedenaście obrębów, z tego tylko dwa - całkowicie, natomiast dziewięć częściowo lub fragmentarycznie (por. ryc. 50).

Na terenie Dzielnicy X Swoszowice, jedynie cztery obręby położone są całkowicie w jej środkowej części, tj. nie graniczą ani z innymi dzielnicami pomocniczymi, ani miejscowościami położonymi poza Krakowem. Są to obręby numer : 88, 91, 92 i 96. Dalszych siedem obrębów usytuowanych jest wzdłuż południowej granicy Krakowa. Graniczą one zarówno z miejscowościami należącym i do powiatu krakowskiego (w SW części Dzielnicy X Swoszowice) jak i wielickiego (w SE części Dzielnicy X Swoszowice). Są to obręby numer: 87, 89, 93, 94, 97, 98, 110 (por. ryc. 50). Obręby numer: 69 i 86 leżą wprawdzie w całości na terenie Dzielnicy X, ale graniczą z dzielnicą VIII Dębni. Z kolei obręby nr 67 i 68 także znajdują się całkowicie na terenie dzielnicy X, lecz graniczą z Dzielnicą IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Wszystkie obręby położone na pograniczu Dzielnicy X i Dzielnicy XI Podgórze - Duchackie przecięte zostały granicami tych dzielnic. Dotyczy to obrębów: nr 62, 64, 90, 95 i 99 (por. ryc. 50).

Ponadto fragmenty dwóch obrębów: 70 i 85 położonych głównie na terenie Dzielnicy nr VIII, znalazły się, na obszarze Dzielnicy X (por. ryc. 50).

Łącznie na terenie Dzielnicy X Swoszowice znajdują się dwadzieścia dwa obręby, z tego piętnaście całkowicie, a dalszych siedem częściowo lub fragmentarycznie (por. ryc. 50).

Na terenie trzech analizowanych dzielnic: VIII Dębni, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice, przeważają obręby całkowicie zawierające się w ich granicach (68 %). Najwięcej jest ich na terenie Dzielnicy VIII - bo ponad 80 %, a najmniej - bo tylko dwa na jedenaście (ok. 19 %) - na obszarze Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki.

Brak spójności przestrzennej wyróżnionych pomocniczo dla ewidencji gruntów w bardziej szczegółowych podziałach jednostek przestrzennych, obejmuje również działki ewidencyjne.

Jak się okazuje wytyczone na początku lat 90. XX w. i skorygowane w 2014 r. granice dzielnic pomocniczych, dzielą nie tylko obręby ewidencyjne, ale również działki.

---

²² Obręby o numerach: 47 i 48 spotykane są również w j. e. Krowodrza i Nowa Huta (por. ryc. 12).

I tak w przypadku pogranicza Dzielnicy VIII Dębni z Dzielnicą XIII Podgórze, dotyczy to :

1. obrębu ewidencyjnego nr 12, j.e. Podgórze.

Granica dzielnic pomocniczych: VIII i XIII biegnie Wilgą i przecina ten obręb, oraz działki nr 549/5 oraz 549/12 (ryc. 51);

2. obrębu ewidencyjnego nr 30, j. e. Podgórze.

a) granica Dzielnic VIII i XIII nie przebiega zgodnie z granicą obrębu nr 30, położonego głównie w Dzielnicy XIII. Część obrębu nr 30 znalazła się jednak na terenie Dzielnicy VIII. Jednocześnie działki należące do obrębu nr 30, zostały podzielone granicą Dzielnic VIII i XIII. A więc ta sama działka znalazła się zarówno na terenie Dzielnicy VIII jak i Dzielnicy XIII.

Są to numery działek:

116/13;

121/11;

121/12;

288/3;

288/11;

288/33 (ryc. 52).

b) granica Dzielnic IX i XIII dzieli obręb nr 30 na kolejne dwie części:

- północną należącą do Dzielnicy XIII

- południową - należącą do Dzielnicy IX.

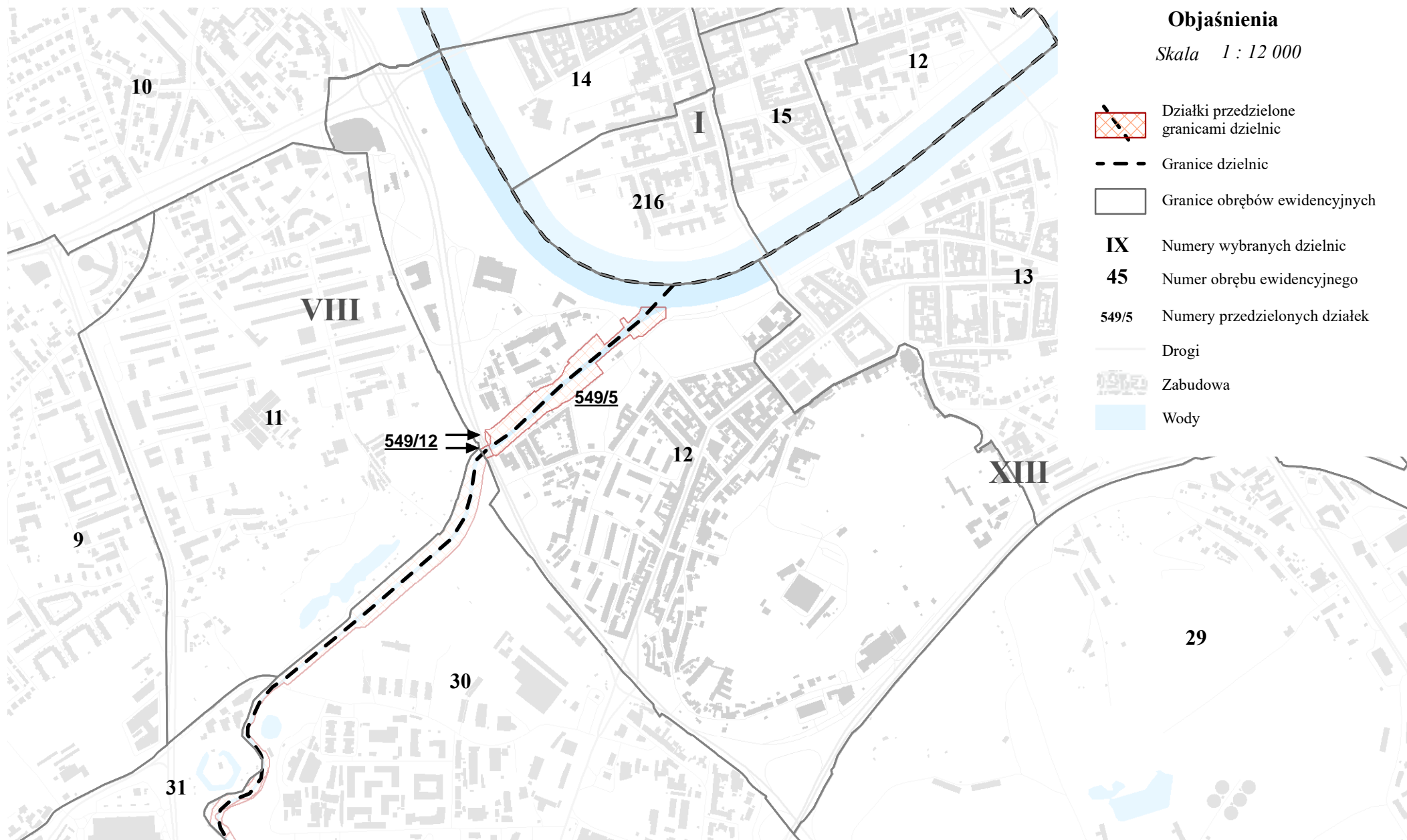
Granice działek w tej części przebiegają jednak zgodnie z przebiegiem dzielnic.

W przypadku pogranicza dzielnic: VIII, IX i XIII, niezgodności przebiegu ich granic w stosunku do zasięgu granic obrębów i działek ewidencyjnych, zarejestrowano na terenie:

1. obrębu ewidencyjnego nr 31, j. e. Podgórze.

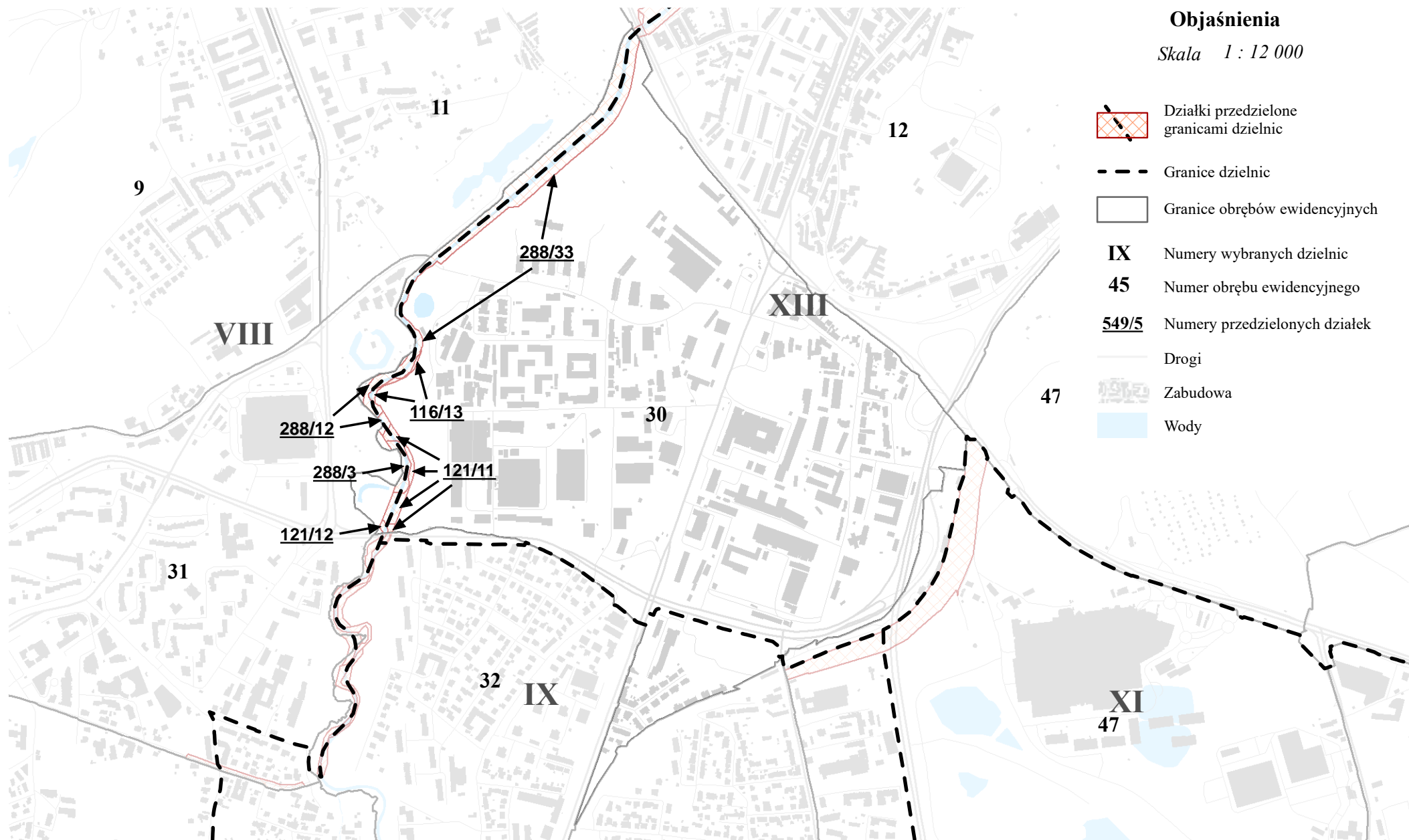
Położony jest on na pograniczu trzech dzielnic: VIII, IX, XIII, ale przecięty został granicami jedynie dwóch dzielnic: VIII i IX (por. ryc. 50). W zdecydowanej większości obręb ten położony jest na terenie Dzielnicy VIII Dębni (zach. część tego obrębu), natomiast skrawki wschodnie i południowo-wschodnie należą do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki.

a) granica we wschodniej części tego obrębu, przecina również działkę o numerze 134/12, której zachodnia część należy do Dzielnicy VIII, a część wschodnia -

Ryc. 51. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i XIII w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 12 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 52. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i XIII w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 30 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

do Dzielnicy IX. Natomiast położona na wschód od niej działka o numerze 134/13, znajduje się całkowicie po stronie Dzielnicy IX (ryc. 53).

- b) granica dzielnic w SE części tego obrębu (31, j. e. Podgórze) przecina ten obręb w tym miejscu także na dwie części, przy czym w większości znajdujące się tutaj działki należą do Dzielnicy IX. Jedynie działka o numerze 302/28 przecięta została granicą dzielnic: VIII i IX (por. ryc. 53).

2. obrębu ewidencyjnego 32, j. e. Podgórze.

Obręb ten w większości położony jest na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, a tylko skrawki zachodnie zostały przecięte granicami dzielnic VIII i IX. a północne - IX i XIII:

- a) pomiędzy Dzielnicami: IX i XIII granica przebiega zgodnie z przebiegiem działek należących po jednej jak i drugiej stronie do obrębu nr 32.
- b) na pograniczu Dzielnic: VIII, IX i XIII położone są trzy działki, przedzielone granicami tych trzech dzielnic na trzy części. Są to działki o numerach:
- 4/3;
- 304;
- 305/1 (ryc. 54).

c) pogranicze Dzielnicy VIII i IX.

Granica dzielnic nie przebiega zgodnie z granicą obrębu lecz dzieli go na dwie nierówne części. Część zachodnia - położona jest fragmentarycznie w Dzielnicy VIII Dębniaki, natomiast część wschodnia - należy niemal w całości do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (por. ryc. 50). Granice tych dwóch dzielnic (tj. VIII i IX) dzielą również położone tutaj działki. Są to działki ewidencyjne o numerach:

304;

305/1;

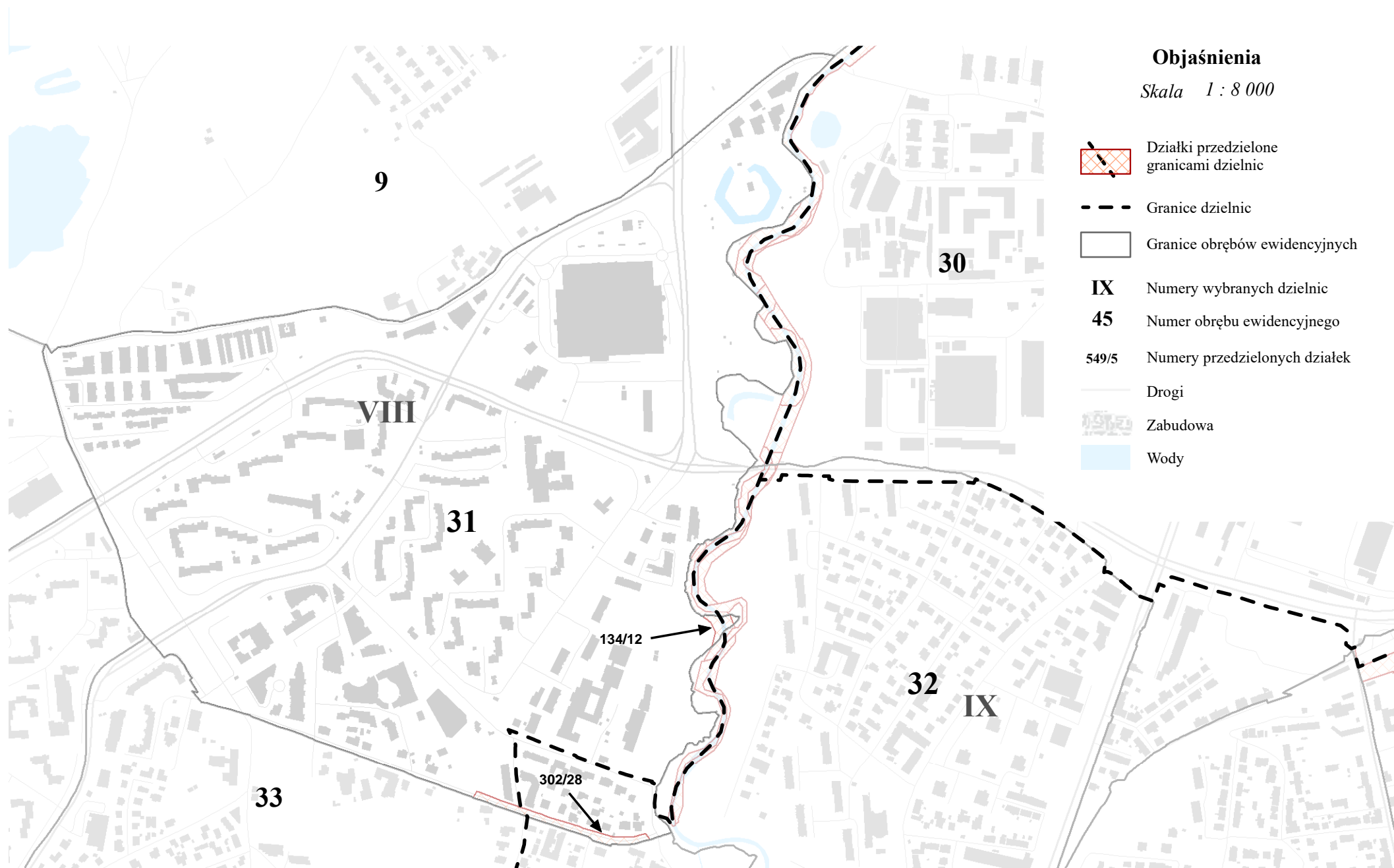
oraz:

2;

3/2;

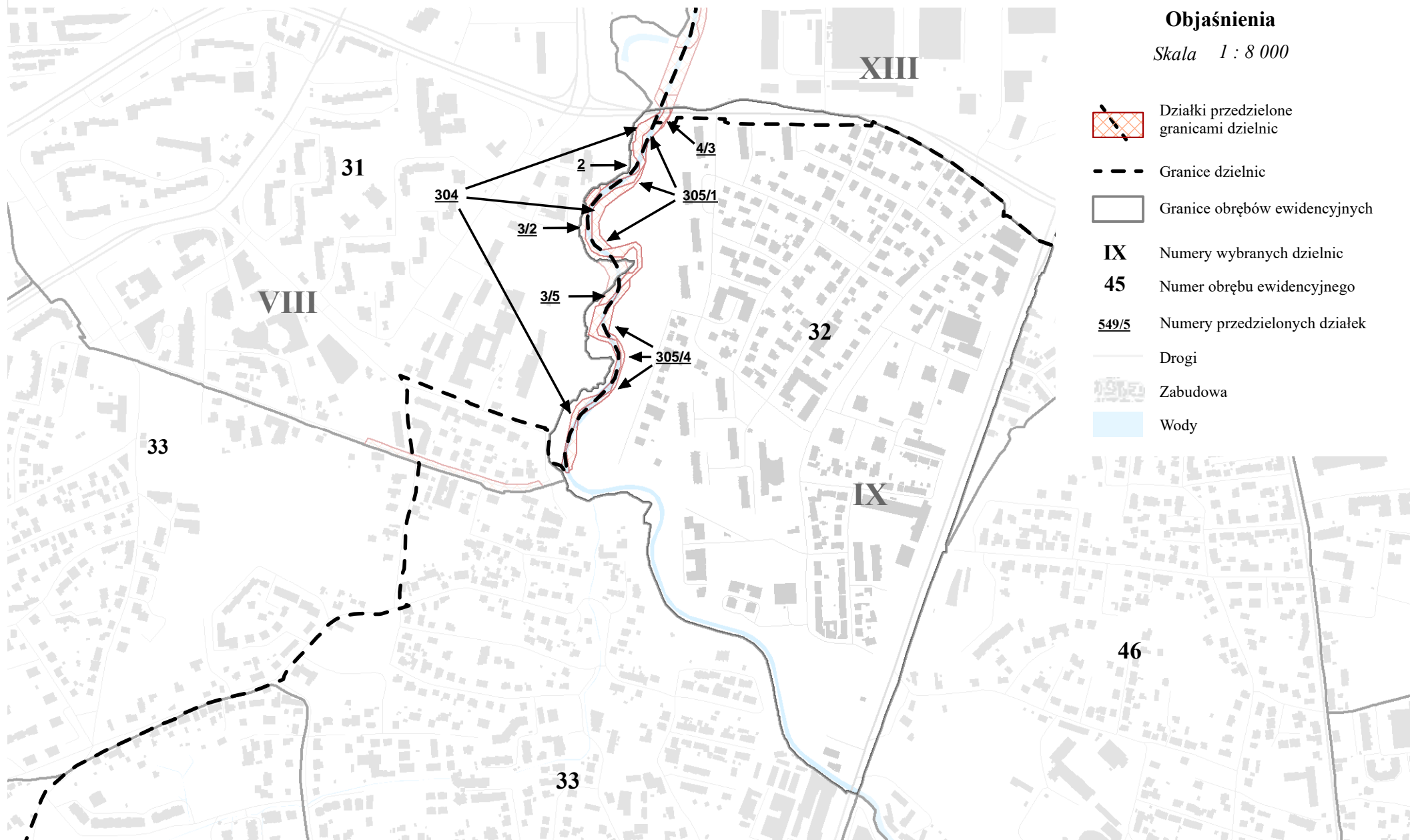
3/5;

305/4 (por. ryc. 54).

Ryc. 53. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i XIII w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 31 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 54. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII, IX i X w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 32 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

W przypadku pogranicza dzielnic: VIII i IX brak spójności przestrzennej w tym zakresie zaobserwowany został w stosunku do:

1. obrębu nr 33, j. e. Podgórze

Granica dzielnic (VIII i IX) dzieli ten obręb na dwie części, wschodnią - należącą do Dzielnic IX i zachodnią - należącą do Dzielnic VIII. Mimo podziału obrębu na dwie części, granica dzielnic nie przecina działek w skład jego wchodzących (por. ryc. 50).

2. obrębu nr 43, j. e. Podgórze.

Granica dzielnic: VIII i IX przecina ten obręb na dwie części (por. ryc. 50). Granica pomiędzy dzielnicami: VIII i X przebiega wzdłuż granicy obrębu 43 j.e. Podgórze - z obrębami nr 68 i 69 (obydwa j.e. Podgórze). Mimo przecięcia obrębu granicami dzielnic VIII i IX, działki nie uległy podziałowi.

3. obrębu nr 44, j. e. Podgórze.

Jest on położony na pograniczu 3 dzielnic: VIII, IX i X. Zgodność przebiegu wykazuje tylko granica dzielnic IX i X. Mimo podziału obrębu granicami Dzielnic VIII i IX, zachowana została spójność przestrzenna działek, co oznacza, że granice dzielnic nie przecięły położonych tutaj działek ewidencyjnych (por. ryc. 50).

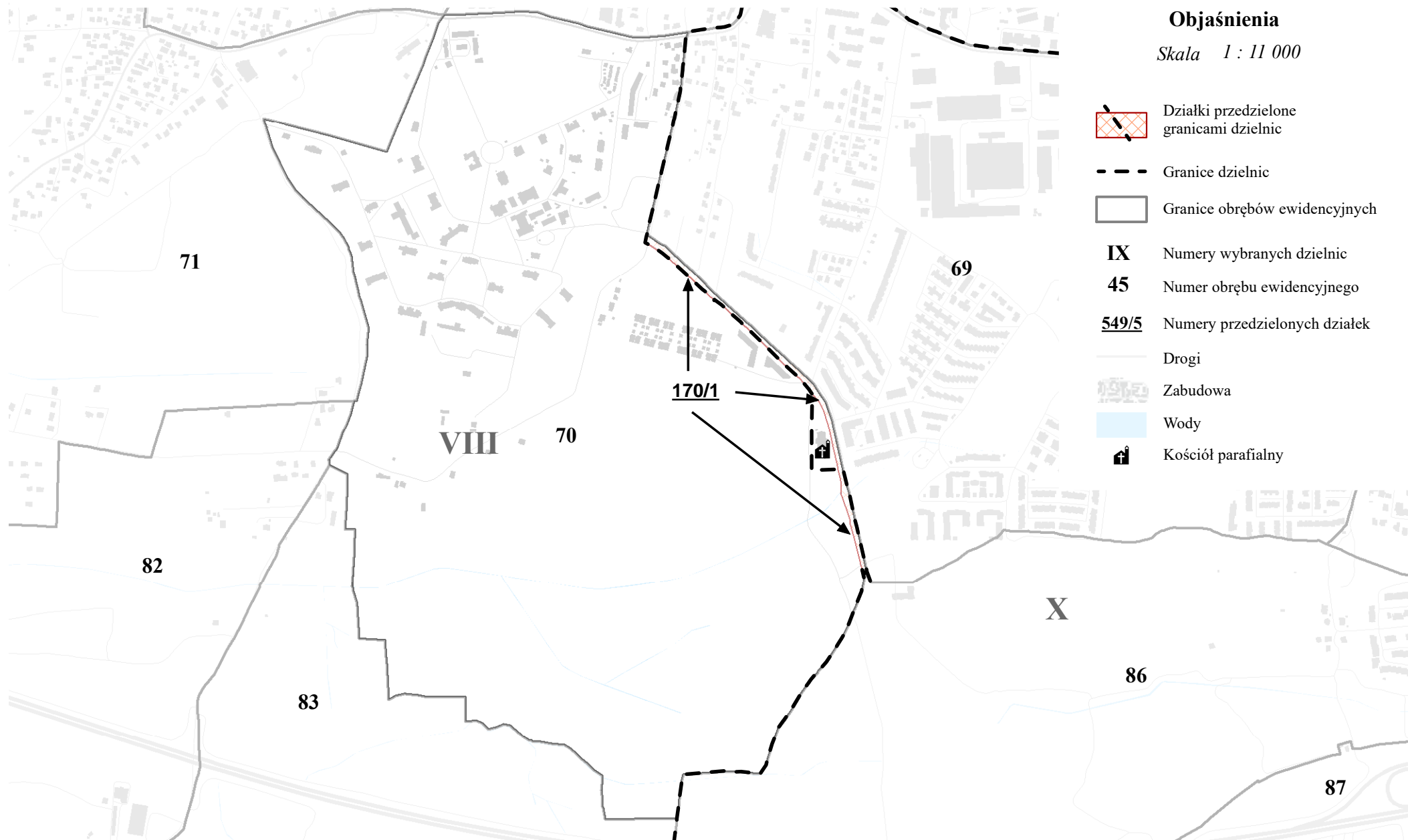
Brak spójności przestrzennej wykazują też dwa obręby ewidencyjne (nr 70 i 85) i działki ewidencyjne usytuowane na pograniczu dzielnic: VIII i X. W przypadku:

1. obrębu nr 70.

Obręb ten położony jest na pograniczu dzielnic VIII i X, przy czym niemal w całości znajduje się on w ramach Dzielnic VIII. Do Dzielnic X Swoszowice należy niewielki skrawek, położony we wschodniej części tego obrębu (por. ryc. 50). Niezgodności przebiegu granic dzielnic i obrębów, towarzyszy niezgodność granic dzielnic i granic działek ewidencyjnych w tym obrębie. Jedna działka (o nr 91/3) w całości należy do Dzielnic X Swoszowice i jednocześnie do obrębu nr 70). Na jej terenie znajduje się Kościół parafialny, parafii Kliny - Zacisze - p.w. św. Rafała Kalinowskiego, aczkolwiek w większości teren parafii należy do Dzielnic VIII - Dębniaki (ryc. 55). Niezgodność przynależności działki do dzielnicy samorządowej (brak spójności) wykazuje na obszarze tego obrębu także działka o nr 170/1, która w części należy do Dzielnic VIII, a w części do X (por. ryc. 55).

2. obrębu nr 85.

W większości położony jest on na terenie Dzielnic VIII Dębniaki. Wschodnia, jego mniejsza część należy do dzielnicy X Swoszowice (por. ryc. 50). Dwie działki przecięte tu jednak

Rys. 55. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i X w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 70 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

zostały granicami dzielnic samorządowych. Są to: działka nr 309/1 - w rejonie przebiegu linii kolejowej: Kraków - Płaszów - Skawina, oraz druga o nr 314 w rejonie ul. L. Petrażyckiego (ryc. 56).

Brak zgodności przebiegu granic dzielnic samorządowych oraz obrębów i działek ewidencyjnych zauważyć można na pograniczu Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i Dzielnicy XI Podgórze Duchackie. Stwierdzono ją w przypadku aż czterech obrębów:

1. obrębu nr 47 (j. e. Podgórze)

Położony jest on na pograniczu Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, do której należy tylko zachodni skrawek tego obrębu i Dzielnicy XI Podgórze Duchackie - zajmującej większość powierzchni tego obrębu (por. ryc. 50). Istnieje tutaj tylko jedna niezgodność, w przypadku przebiegu granic dzielnic samorządowych. Dotyczy to działki nr 236/42. Są to tereny kolejowe, usytuowane wzdłuż linii Kraków-Płaszów - Skawina (ryc. 57).

2. obrębu nr 48, j. e. Podgórze.

Położony jest on w większości na terenie Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, a tylko zachodni jego fragment należy do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Granica obrębu przebiega ul. Turowicza. Granica działek przebiega zgodnie z granicą dzielnic samorządowych (por. ryc. 50).

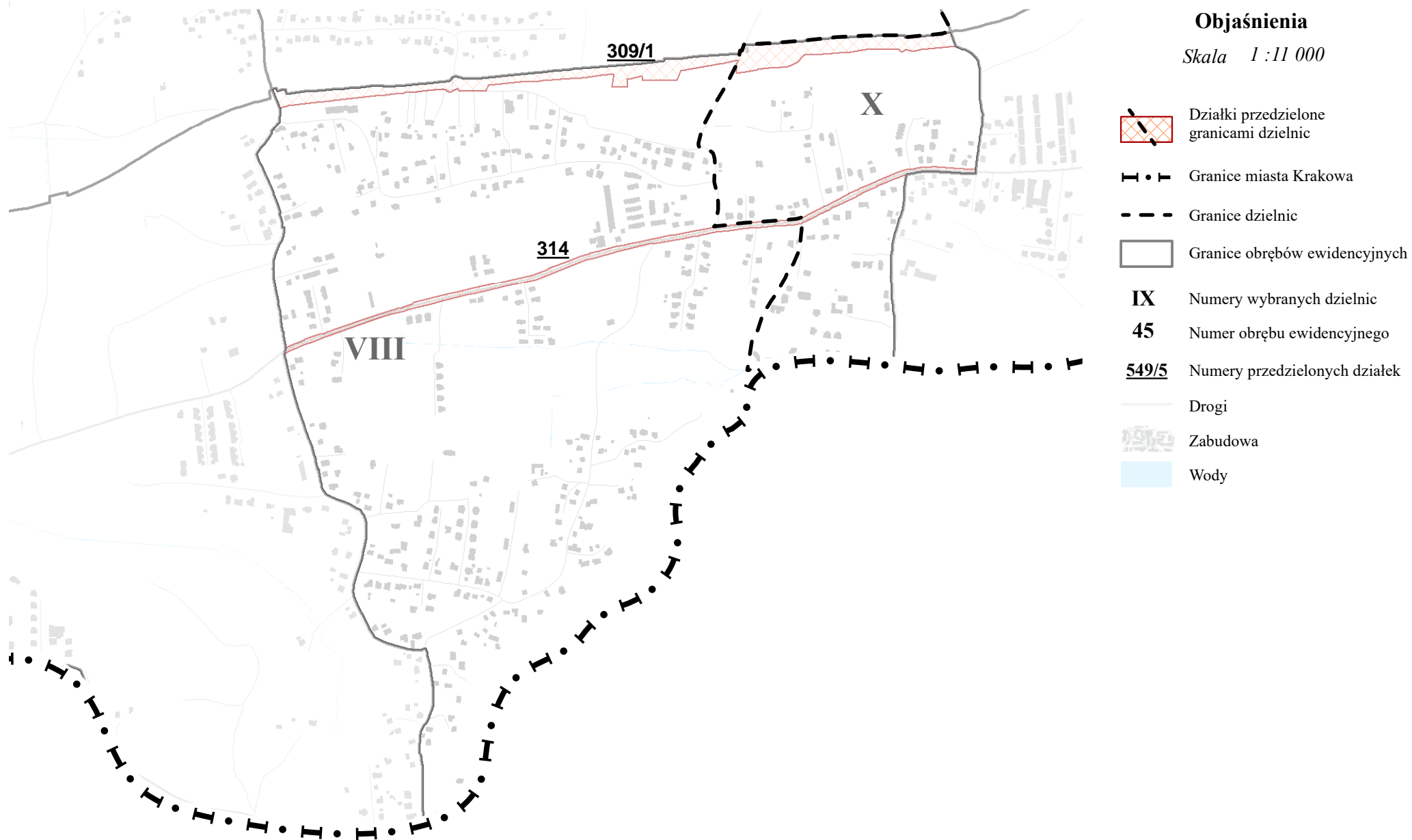
3. obrębu nr 46, j. e. Podgórze.

Znajduje się niemal w całości w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, natomiast SE skrawek tego obrębu należy do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie. Granice działek, mimo niezgodności przebiegu granic dzielnic pomocniczych względem granic obrębów ewidencyjnych (por. ryc. 50) przebiegają zgodnie z granicami dzielnic.

4. obrębu nr 66.

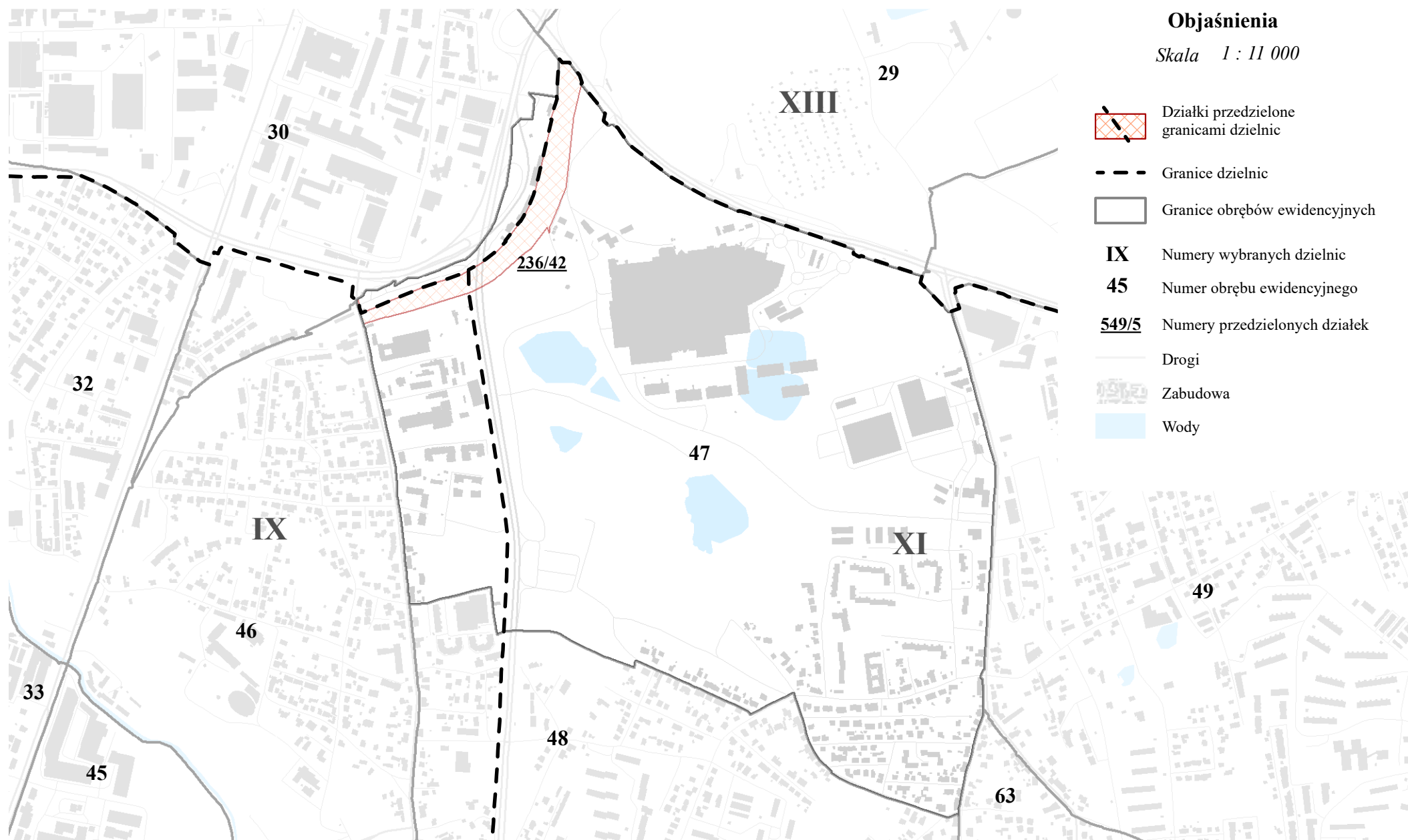
Położony jest on w zdecydowanej większości na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, a tylko fragmentarycznie, SE skrawki, na terenie Dzielnicy XI Podgórze Duchackie. Granice dzielnic samorządowych przebiegają jednak zgodnie z granicami działek ewidencyjnych. A zatem spójność przestrzenna tych terenów w tym fragmencie analizowanych dzielnic została zachowana (por. ryc. 50).

Na pograniczu dzielnic: X i XI trzy obręby, jak i zaliczane do nich działki, nie wykazują spójności przestrzennej z przebiegającą w tej części Krakowa granicą dzielnic X

Rys. 56. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i X w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 85 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 57. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic IX i XI w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 47 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

i XI. Są to obręby numer: 90, 95 i 99. Na terenie pozostałych dwóch obrębów (62, 60)²³ działki ewidencyjne, nie zostały przecięte granicą dzielnic samorządowych.

1. I tak, w przypadku obrębu nr 90, usytuowanego w większości w Dzielnicy X, tylko fragmentarycznie, jego skrawki w północnej części znajdują się w Dzielnicy XI Podgórze Duchackie (por. ryc. 50). Brak zgodności wykazują tutaj działki:

a) usytuowane w NW części tego obrębu, przecięte granicami dzielnic: X i XI. Są to działki położone w NW części tego obrębu, w rejonie rzeki Wilgi, legitymujące się numerami:

- nr 13/1;
- nr 13/9;
- nr 13/11;
- nr 17/4;
- nr 17/6;
- nr 489/8;
- nr 489/11;
- nr 597/2 (ryc. 58).

b) brak zgodności przebiegu granic działek ewidencyjnych i dzielnic samorządowych wykazują też okolice węzła Swoszowickiego (rejon ul. Borowinowej i ul. Myślenickiej). Granicami dzielnic pomocniczych przecięte zostały tutaj działki ewidencyjne o numerach:

- 497/1;
- 688 (por. ryc. 58).

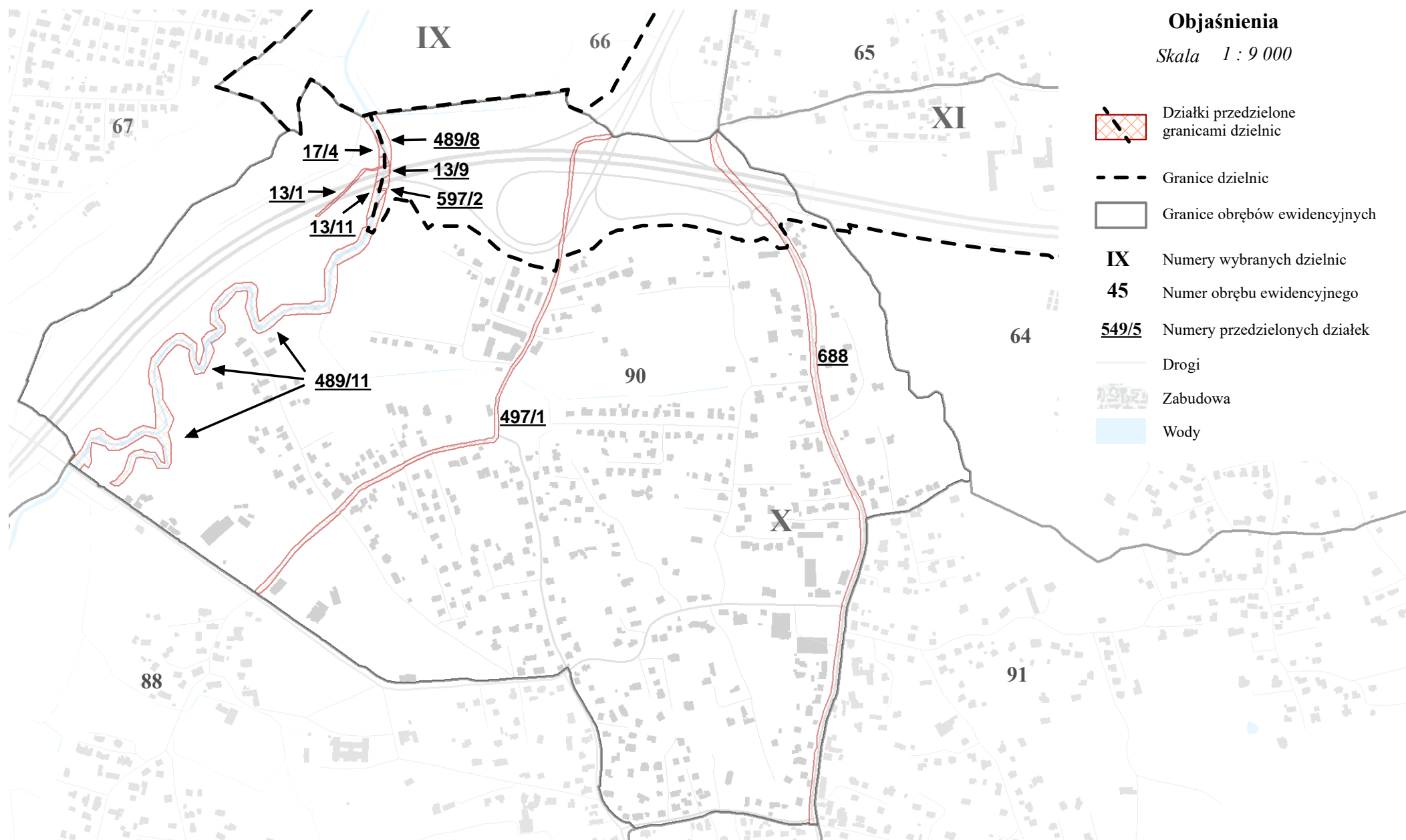
2. obrębu nr 64.

Obręb ten został przecięty granicami dzielnic pomocniczych X i XI. Granica w 2014 r. została poprowadzona wzdłuż południowej obwodnicy autostradowej, należącej w całości do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, nie przecinając jednak działek ewidencyjnych (por. ryc. 50).

3. obrębu nr 62, j. e. Podgórze.

---

²³ Kolejność numerów obrębów przyjęta została zgodnie z poruszaniem się wzdłuż granicy dzielnic X i XI z zachodu (tj. od pogranicza z trzecią dzielnicą - IX) w kierunku wschodnim)

Ryc. 58. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 90 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Granica dzielnic samorządowych, dzieląc obręb na dwie części: południową należącą do Dzielnicy X Swoszowice i północną - do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, przebiega jednak zgodnie z granicami działek ewidencyjnych (por. ryc. 50).

4. obrębu nr 95

Jest on położony na pograniczu dzielnic pomocniczych X i XI, w większości na terenie Dzielnicy X Swoszowice (por. ryc. 50). W NE części tego obrębu istnieje niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych i działek ewidencyjnych. Granica dzielnic X i XI dzieli działkę nr 194/5 na dwie części (ryc. 59).

5. obrębu nr 99

Leży niemal w całości na terenie Dzielnicy X Swoszowice (por. ryc. 50). Jego północny fragment (na północ od południowej obwodnicy autostradowej, wraz z jej obszarem) należy do Dzielnicy XI. Podgórze Duchackie. Istnieje niezgodność przebiegu granic dzielnic X i XI z granicami działek ewidencyjnych. Granice dzielnic samorządowych X i XI przecinają działki o numerach ewidencyjnych:

- 250/8;

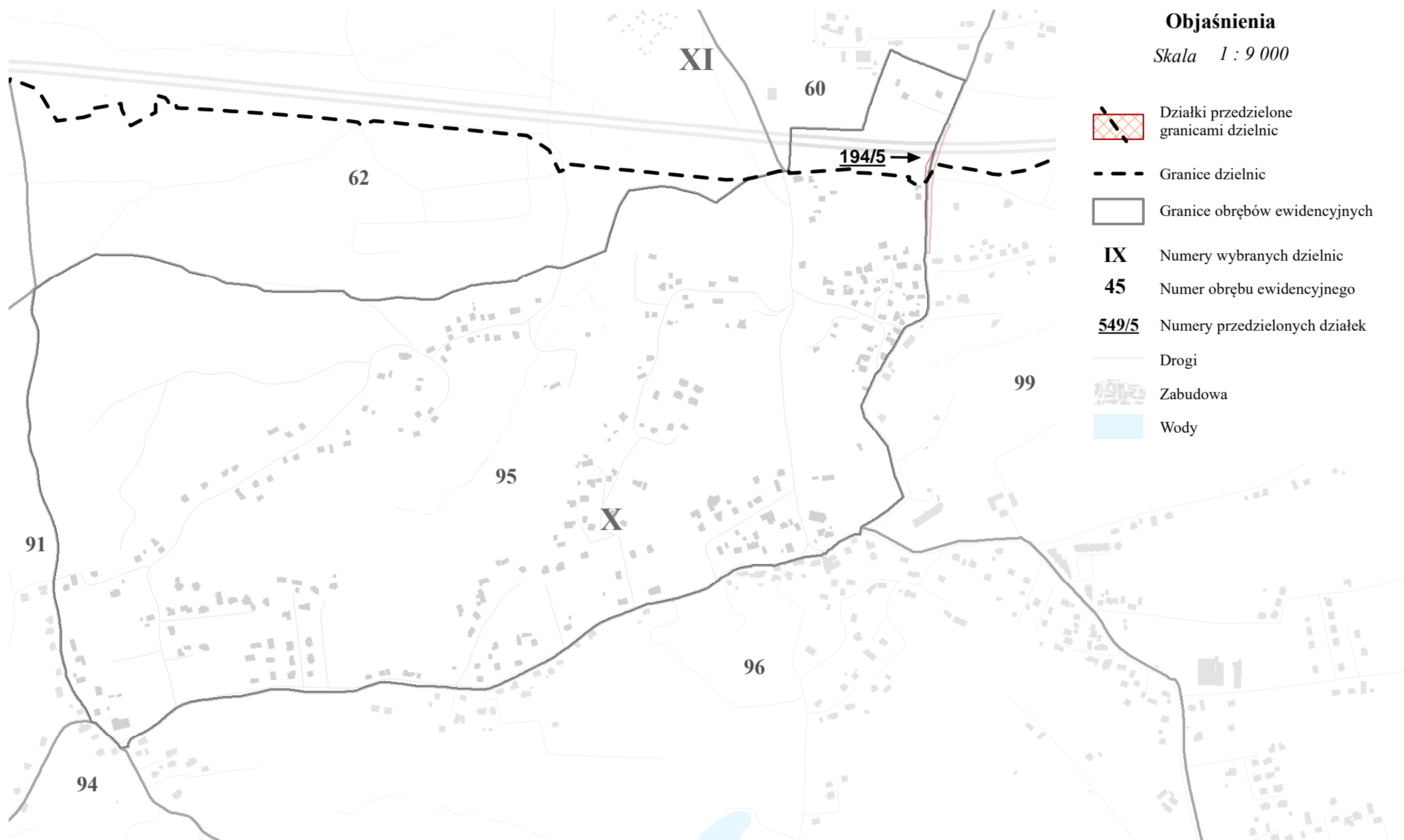
- 250/9;

- 251/3.

Działki te są położone przy obwodnicy autostradowej, w rejonie jej przebiegu nad ul. J. Hallera i skrzyżowania tej ostatniej z ul. Blacharską (jedn. katastralna Kosocice - ryc. 60).

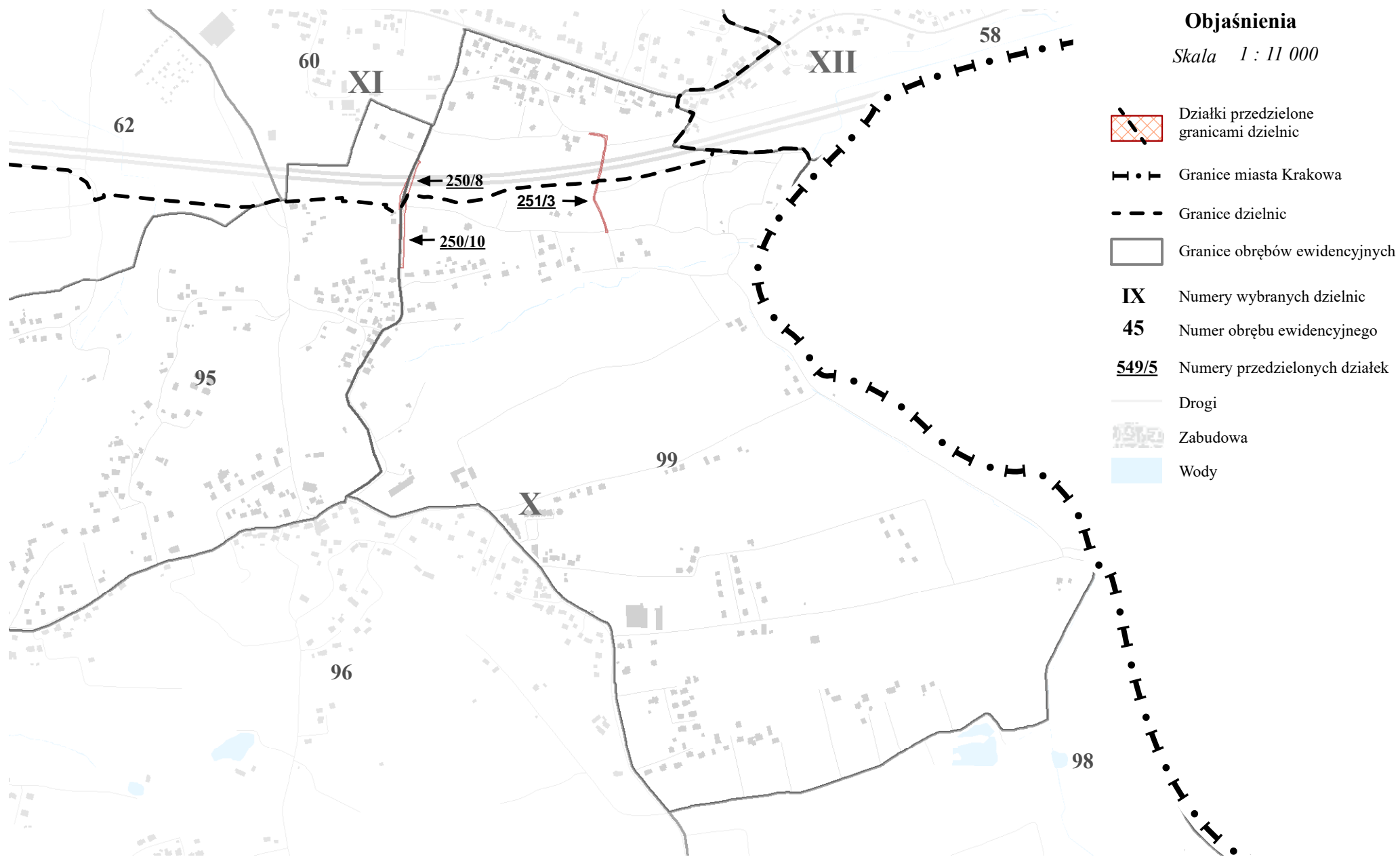
Reasumując należy stwierdzić, iż niezgodność przebiegu granic dzielnic pomocniczych z przebiegiem obrębów ewidencyjnych, a nawet wchodzących w ich skład działek ewidencyjnych, obniża wartość i rangę dzielnic samorządowych, a także pomniejsza ich spójność przestrzenną.

W ostatnich miesiącach Rady Dzielnic VIII i X podjęły wprawdzie uchwały odnośnie przebiegu granic w dwóch obrębach jednostki ewidencyjnej Podgórze: 70 i 85, ale tylko w części związane z brakiem spójności podziału Krakowa na podstawowe jednostki przestrzenne przyjęte w geodezyjnej ewidencji gruntów, z przebiegiem granic dzielnic samorządowych, a w części z racji realizowanych nowych inwestycji. Postulowane zmiany obejmują jednak tylko jedną działkę (170/1 - por. ryc. 55) położoną w obrębie ewidencyjnym

Ryc. 59. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 95 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 60. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 99 w jednostce ewidencyjne Podgórze

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

nr 70, przeciętą granicą dzielnic VIII i X. Dalsze propozycje dotyczą przyłączenia dalszych 20 działek należących do tego obrębu²⁴, nie przedzielonych granicą dzielnic (ryc. 61).

W przypadku obrębu ewidencyjnego 85 - nie zawarto w stosownych uchwałach żadnych informacji odnośnie zmian w układzie stosowanych przez odpowiednie komórki Urzędu Miasta Krakowa podziałów w zakresie geodezyjnej ewidencji gruntów (tj. działek). W uchwałach tych nie wspomniano nic na temat scalenia dwóch działek położonych w tym obrębie i przeciętych granicami dzielnic, tj. 314 i 390/1 (por. ryc. 56). Zaproponowane zostały natomiast inne korekty, związane przede wszystkim z uproszczeniem sformalizowanych, wskutek niezbyt precyzyjnego przebiegu granic jednostek pomocniczych, procesów inwestycyjnych²⁵.

W przyszłych działaniach należy dążyć, aby granice dzielnic samorządowych podporządkować przebiegowi granic jednostek geodezyjnej ewidencji gruntów w konfrontacji z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a zwłaszcza inwestycji na trwale przeobrażających strukturę przestrzenną tych części dzielnic pomocniczych, które tą spójność przestrzenną podkreślają i o tej spójności stanowią. Takie też były zamierzenia pomysłodawców podziału Krakowa na dzielnice samorządowe²⁶.

3.3 Zasięg wybranych dzielnic na tle jednostek urbanistycznych

Przyjęte w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego w Krakowie z 1988 r. opracowanym przez zespół specjalistów pod kierunkiem Z. Ziobrowskiego jednostki urbanistyczne w liczbie 139 uległy modyfikacji w trakcie opracowywania aktualizacji tego planu w 1994 r.²⁷ (por. ryc. 16 i 17). W tym samym okresie dokonano zmian podziału Krakowa na dzielnice. Zlikwidowano dotychczasowe duże cztery

---

²⁴ Por. Uchwała Dzielnicy Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie zmiany granicy X z Dzielnicą VIII; Dz-10.0021.30.2017; oraz Uchwała Nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni z dn. 24 maja 2017 r. w sprawie: opinii do wniosku Rady dzielnicy X Swoszowice dotyczącego zmiany granicy Dzielnicy X z Dzielnicą VIII.

²⁵ Por. Uchwała Nr XXXI/339/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie: wstępnego projektu zmian w Statutach Dzielnic; Dz-08.0021.31.2017;

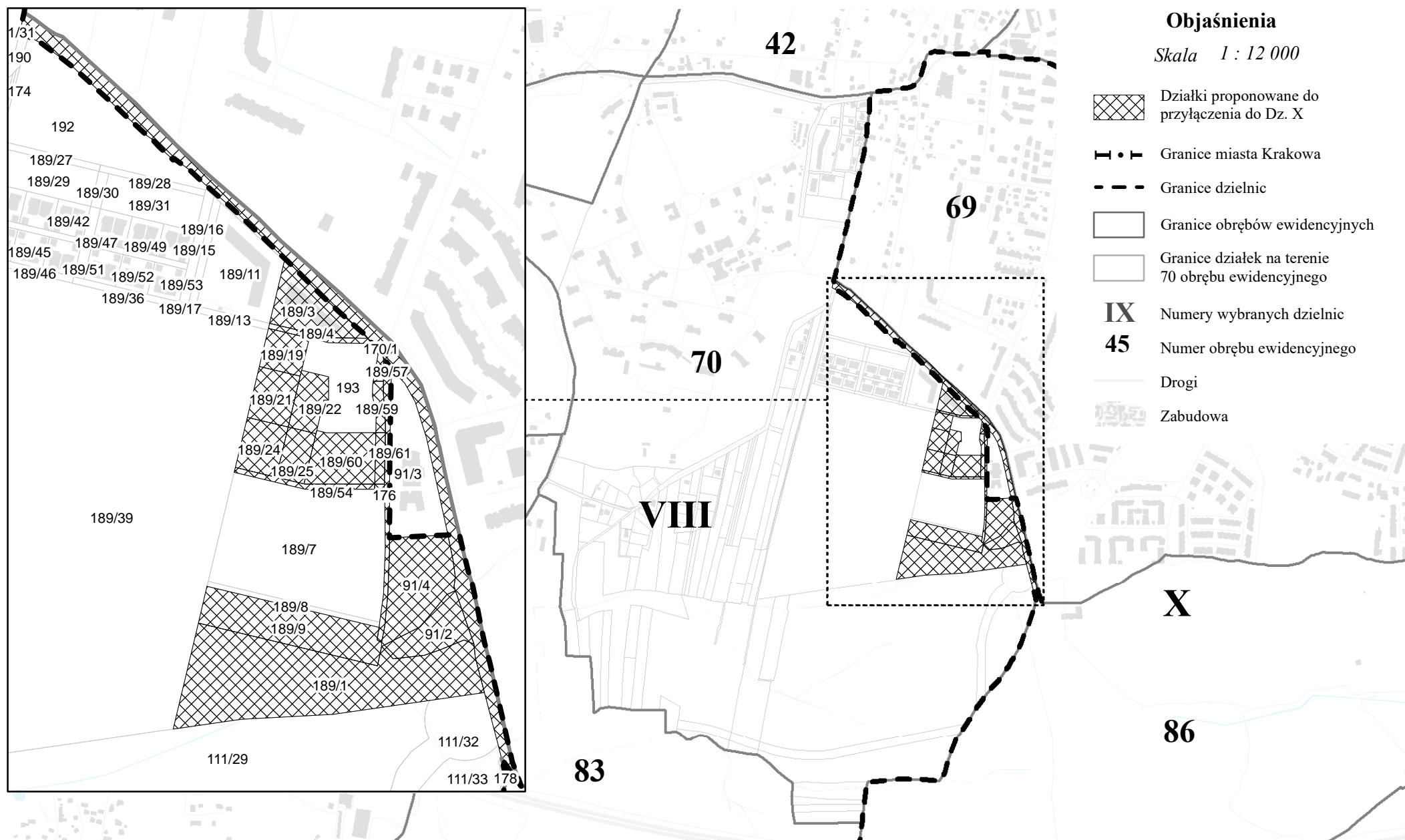
Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie: zmiany granicy Dzielnicy VIII z Dzielnicą X; Dz-08.0021.33.2017;

Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie: zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębni dotyczącego korekty Dzielnicy X Swoszowice z Dzielnicą VIII Dębni; Dz-10.0021.32.2017 [dot. ulicy Solówki];

Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie: zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębni, dotyczącego przesunięcia granicy Dzielnicy VIII Dębni z Dzielnicą X Swoszowice; Dz-10.0021.32.2017 [dot. ul. Libertowskiej i Petrażyckiego].

²⁶ Por. J. Purchla, *Jakie ...*, op. cit., s. 27 - 29.

²⁷ Por. Miejscowy Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa. Zmiana Planu. II etap. Wybrane problemy, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 1994.

Ryc. 61. Propozycja zmiany granic Dzielnic VIII i X o działki znajdujące się w obrębie ewidencyjnym nr 70, w jednostce ewidencyjnej Podgórze, w uchwałach: nr XXX/243/2017 Rady Dzielnic X Swoszowice oraz uchwały nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnic VIII Dębniaki

Źródło: na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK oraz uchwał nr XXX/243/2017 Rady Dzielnic X Swoszowice i uchwały nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnic VIII Dębniaki.

dzielnice administracyjne (por. ryc. 2), powołując do życia 18 mniejszych samorządowych jednostek pomocniczych²⁸ (por. ryc. 11).

Granice nowopowstałych 18 dzielnic i 139 ówczesnych jednostek urbanistycznych w większości pokrywały się ze sobą (por. ryc. 44). Po weryfikacji granic dzielnic samorządowych w 2014 r. zgodności już jednak nie było (por. ryc. 45).

W tym samym okresie zmieniły się podstawowe przepisy dotyczące planowania przestrzennego, zwłaszcza po opublikowaniu tekstu ustawy z 2003 r.²⁹. W tym też roku opracowano, zgodnie z postanowieniami zawartymi w tej Ustawie, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Krakowa³⁰, które jednak z biegiem czasu wymagało aktualizacji co wynikało między innymi z konsekwencji wdrażania zasad gospodarki rynkowej po 1990 r. W roku 2014 opracowano jego nową wersję³¹.

Dla potrzeb realizacji tego Studium dokonano podziału Krakowa na 63 strukturalne jednostki urbanistyczne (por. ryc. 17), które stały się podstawą opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

Przyjęte 63 strukturalne jednostki urbanistyczne, nie pokrywają się z zasięgiem dzielnic samorządowych, zarówno w granicach z lat 1991 - 2014 (ryc. 62), jak i po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., a więc w okresie opracowywania i zatwierdzania studium (por. ryc. 23 i ryc. 63).

Widoczne jest to także w przypadku trzech analizowanych dzielnic. Z ryc. 63 wynika wyraźnie brak spójności przestrzennej w przypadku zasięgu nowoutworzonych strukturalnych jednostek urbanistycznych i skorygowanych pod względem przestrzennym jednostek pomocniczych. Wprawdzie niektóre z nich zawierają się całkowicie w granicach danej jednostki pomocniczej (dotyczy to wyłącznie Dzielnicy VIII), a w jej obrębie jednostek urbanistycznych nr: 16 (Ruczaj - Kobierzyn), 17 (Zakrzówek - Pychowice), 36 (Skotniki), 37 (Bodzów - Kostrze), 55 (Tyniec), ale większość tej zgodności nie wykazuje. W przypadku analizowanych trzech dzielnic, sytuacja przedstawia się następująco.

Dzielnica VIII Dębniki, obejmuje swym zasięgiem skrawki jednostki urbanistycznej 34 (Borek Fałęcki), większość jednostki urbanistycznej 54 (Opatkowice - Sidzina), 35 (Kobierzyn Południe).

Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, nie obejmuje swym zasięgiem w całości żadnej z położonych w jej zasięgu strukturalnych jednostek urbanistycznych. Na jej terenie

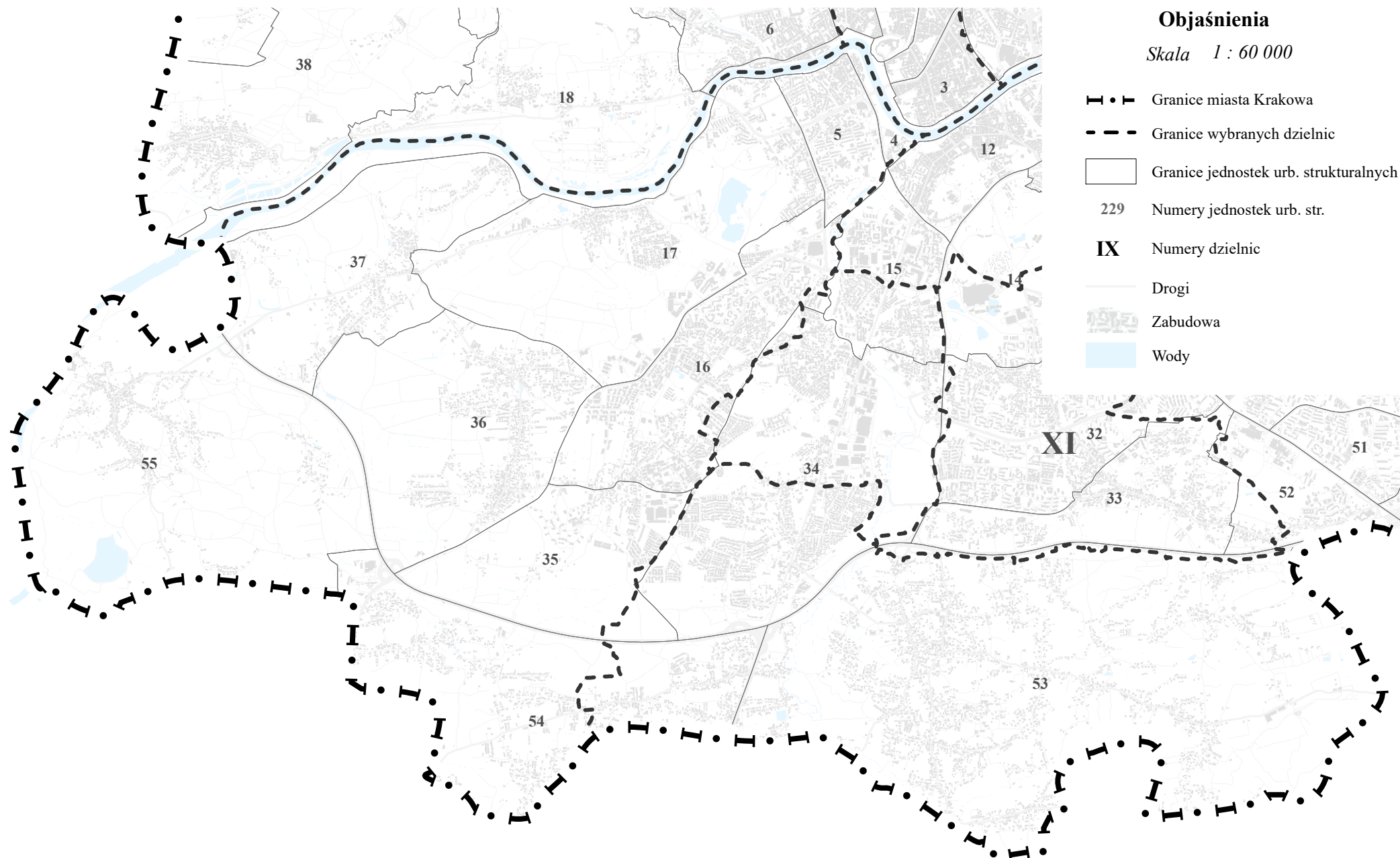
---

²⁸ W oparciu zresztą o ustawę o samorządzie terytorialnym (por. Ustawa o samorządzie terytorialnym...

²⁹ Por. Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz. U. R.P. nr 80 z 10 maja 2003 r. poz. 717.

³⁰ Por. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, UMK, Kraków 2003.

³¹ Por. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, BPP UMK, Kraków 2014.

Ryc. 62. Strukturalne jednostki urbanistyczne na tle wybranych dzielnic samorządowych, funkcjonujące w latach 1991 – 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie ryc. 11 i 17.

Ryc. 63. Strukturalne jednostki urbanistyczne na tle wybranych dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ryc. 23.

znajduje się część (ale nie większość, jakby wskazywała nazwa Dzielnicy) jednostki urbanistycznej 34 - Borek Fałęcki (pozostałe części znajdują się na terenie dzielnicy VIII i X). Do Dzielnicy tej należy też część jednostki urbanistycznej nr 15 (Łagiewniki). Druga, mniej więcej tej samej wielkości pod względem powierzchni część znajduje się na terenie Dzielnicy XIII Podgórze.

W przypadku Dzielnicy X Swoszowice największą jednostką urbanistyczną decydującą w sumie o charakterze dzielnicy (dzielnicy odznaczającej się przewagą luźnej zabudowy mieszkaniowej - jednorodzinnej) jest strukturalna jednostka urbanistyczna nr 53 Swoszowice - Rajsko, ale część tej jednostki znalazła się na terenie Dzielnicy XI Podgórze Duchackie.

W jej też obrębie znalazły się jednostki urbanistyczne położone fragmentarycznie bądź w większej części na terenie innych dzielnic. Za przykład posłużyć może jednostka urbanistyczna nr 54 (Opatkowice - Sidzina). Już samo to połączenie dwóch różnych jednostek katastralnych świadczy o braku spójności przestrzennej, jako że Opatkowice są charakterystyczne dla Dzielnicy X Swoszowice, a Sidzina - dla Dzielnicy VIII Dębni.

Na terenie Dzielnicy X Swoszowice znajduje się też znaczna część jednostki urbanistycznej 34 (Borek Fałęcki), charakterystycznej dla Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki.

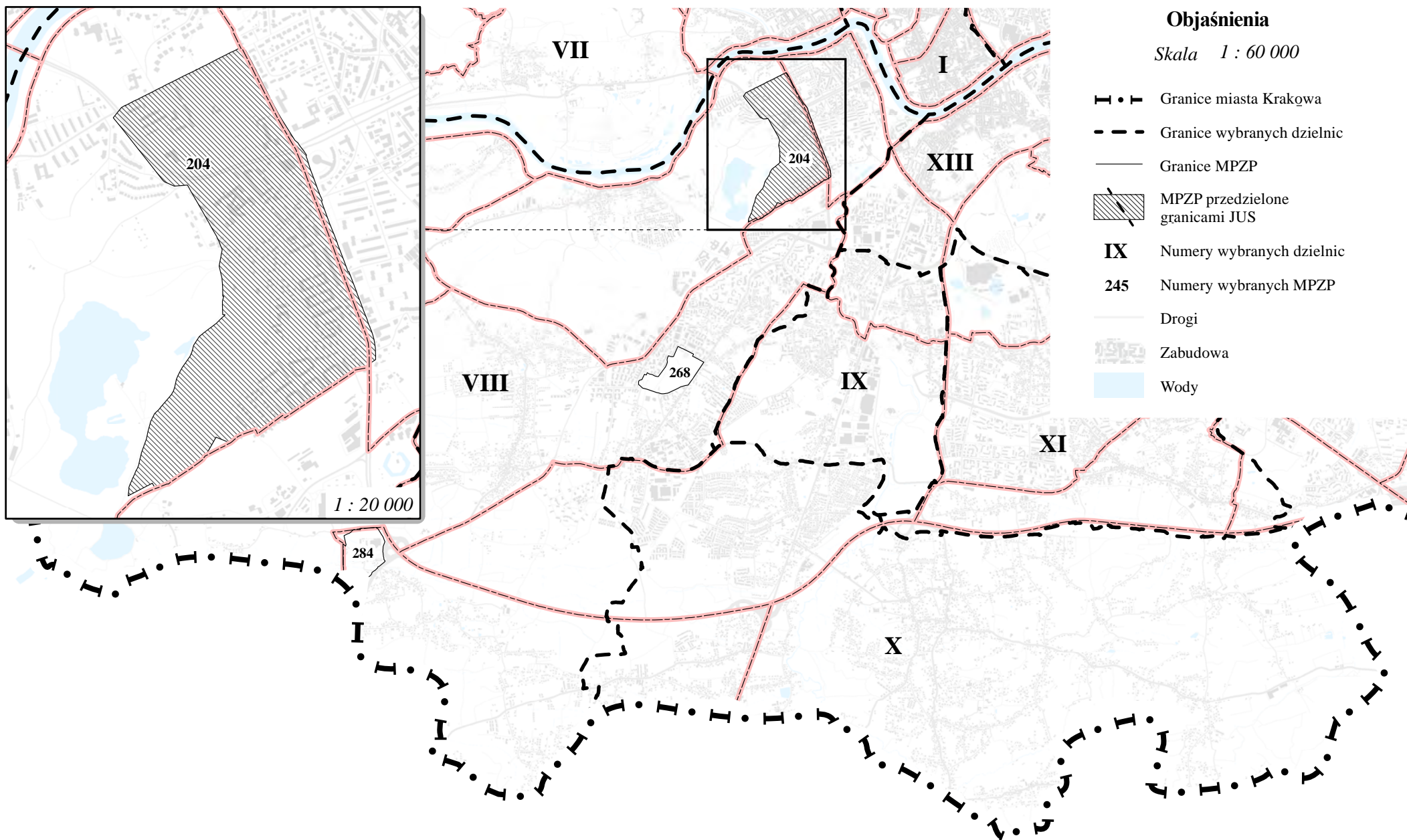
Brak spójności przestrzennej w stosunku do przyjętych w 2014 r. strukturalnych jednostek urbanistycznych wykazują opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. O ile można się spodziewać braku zgodności w przypadku mpzp opracowanych w latach 2003 - 2014, tj. przed korektą przebiegu granic dzielnic samorządowych, o tyle brak jest tej spójności w okresie 2014 - 2017, kiedy to już po przyjęciu nowego Studium w 2014 r. uchwalono nowe plany, a także podjęto się opracowania nowych.

Na terenie analizowanych trzech dzielnic opracowano i zatwierdzono w tym okresie (2014 - 2017) tylko jeden plan (został uchwalony w tym samym dniu co Studium, tj. 9 lipca 2014 r.), którego zasięg objął tereny pograniczne strukturalnych jednostek urbanistycznych (ryc. 64). Jest to plan numer 204. Opracowany został dla rejonu ul. św. Jacka i ul. Twardowskiego³². Po uchwaleniu Studium dla Krakowa opracowano jeszcze dwa plany³³, ale nie obejmują one swym zasięgiem przestrzennym terenów pogranicznych strukturalnych jednostek urbanistycznych.

---

³² Por. Uchwała Nr CXII/1698/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 9 lipca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon św. Jacka - Twardowskiego”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 21 lipca 2014 r., poz. 4096. Plan ten obowiązuje od 5 sierpnia 2014 r.

³³ Plany te to: MPZP nr 268: „Park Ruczaj - Lubostroń” oraz nr 284 - „Rejon ul. Podgórci Tynieckie”.

Ryc. 64. Uchwalone w następstwie zatwierdzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na tle podziału Krakowa na strukturalne jednostki urbanistyczne na przykładzie wybranych dzielnic samorządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Biura Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Geodezji UMK.

W trakcie opracowania na obszarze uwzględnionych w ekspertyzie dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice znajduje się obecnie 56 planów, z tego 10 na pograniczu z przyjętymi w Studium z 2014 r.³⁴ strukturalnymi jednostkami urbanistycznymi (ryc. 65).

Z zaprezentowanych tutaj podziałów na strukturalne jednostki urbanistyczne i funkcjonujące dzielnice samorządowe wynika brak spójności przestrzennej pomiędzy zasięgami granic dzielnic samorządowych a przyjętymi dla celów planistycznych - jednostkami urbanistycznymi. Szczególnie jaskrawo się to uwidacznia w przypadku terenu jednostki urbanistycznej obejmującej Borek Fałęcki, która znalazła się zarówno na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i Dzielnicy X Swoszowice.

Nie lepiej sytuacja wygląda w przypadku jednostki urbanistycznej Łagiewniki. Jednostka ta znalazła się zarówno w obrębie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, jak również Dzielnicy XIII Podgórze.

Jeśli miałyby się spełnić postulaty J. Purchli, J. Sepioła i innych twórców dzielnic samorządowych w Krakowie, wyznających zasadę, że w granicach dzielnic samorządowych zawierają się różne jednostki przestrzenne decydujące o ich spójności, to przed korektą granic jednostek pomocniczych, należałoby zweryfikować przebieg strukturalnych jednostek urbanistycznych, w taki sposób aby ich granice pokrywały się z zasięgiem opracowywanych (na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak głosi Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r. - z późn. zmianami) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

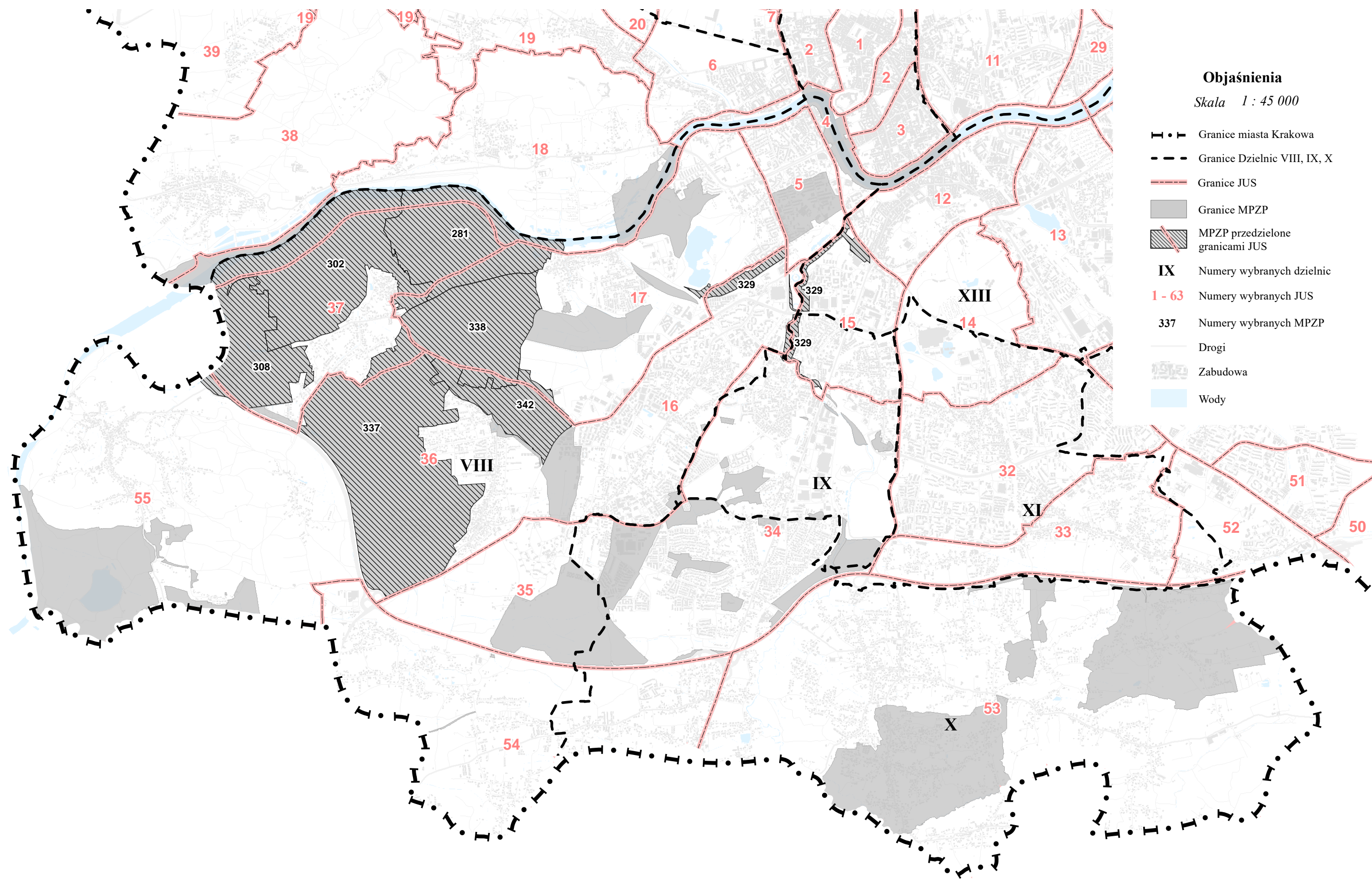
3.4 Analizowane dzielnice pomocnicze na tle innych podziałów miasta

Wśród pozostałych podziałów na jednostki przestrzenne, w przypadku miasta Krakowa należy wyróżnić podział na jednostki katastralne, jednostki podziału kościelnego (parafie, dekanaty), podziały na obwody wyborcze, obwody i rejony spisowe także inne (komisariaty, obwody pocztowe, obwody szkolne i in.).

J. Purchla, wśród kilku kryteriów delimitacji dzielnic pomocniczych uwzględnił tzw. granice historyczne oparte na granicach „jednostek katastralnych (dawnych gmin)³⁵, zwłaszcza na obszarach, gdzie zostały one nie przekreślone wprowadzeniem nowych elementów, zapewniających inną jakość spójności terytoriów lub powstaniem nowych barier

³⁴ Por. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2014... op. cit.

³⁵ W trakcie opracowywania Katastru Galicyjskiego (poł. XIX w.) podstawową jednostką przestrzenną była gmina katastralna (odpowiednik dzisiejszych sołectw).

Ryc. 65. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego znajdujące się w trakcie opracowania na tle podziału Krakowa na strukturalne jednostki urbanistyczne na przykładzie wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Biura Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Geodezji UMK.

(arterii drogowych, kolejowych)”³⁶. Stąd główną rolę w zapewnieniu spójności przestrzennej, wyróżnionych następnie 18 dzielnic, w tym także trzech analizowanych: VIII Dębni, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, X Swoszowice, odegrały funkcjonujące już wówczas jednostki urbanistyczne, zmodyfikowane w 1994 r. w trakcie opracowania II wersji miejscowego planu ogólnego miasta Krakowa³⁷, czy wprowadzone od podstaw w 2014 r. 63 strukturalne jednostki urbanistyczne (por. rodz. 3.3). W większości przypadków, przynajmniej w początkowej fazie, spójność przestrzenną zapewniały jednostki katastralne, tj. dawne dzielnice katastralne, funkcjonujące w latach 1867 - 1951 i wsie (do 1918 r. - gminy katastralne³⁸) sukcesywnie przyłączane do miasta po 1951 r. (w przypadku analizowanych trzech dzielnic dotyczy to jedynie 1973 i 1986 r.), w oparciu o które wyróżniono jednostki urbanistyczne³⁹.

Na 91 jednostek katastralnych, które po przeobrażeniach i korektach podziału administracyjnego Krakowa w latach: 1910 - 1915, 1941, 1951, 1973 i 1986⁴⁰ znalazły się w granicach miasta (por. ryc. 8), szesnaście całkowicie weszło w skład analizowanych trzech dzielnic samorządowych, tj. Dzielnicy VIII Dębni, Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i Dzielnicy X Swoszowice: Dębni, Pychowice, Bodzów, Kostrze, Tynec, Sidzina, Skotniki, Kobierzyn, Borek Fałęcki, Jugowice I, Jugowice II, Opatkowice, Wróblowice, Rajsko, Soboniowice i Zakrzówek (por. ryc. 33). Dziesięć jednostek katastralnych położonych było częściowo na terenie analizowanych trzech dzielnic, a częściowo na obszarze bądź to pozostałych, najbliższych dzielnic samorządowych (XI i XIII), bądź miejscowości usytuowanych tuż poza granicami Krakowa, w sąsiednich gminach powiatu krakowskiego. Siedem z nich: Kosocice, Kurdwanów, Ludwinów, Łagiewniki, Piaski Wielkie, Podgórze, Swoszowice) częściowo znalazło się na terenie sąsiednich dzielnic (XI Podgórze Duchackie i XIII Podgórze), a trzy położone na pograniczu z powiatem krakowskim: tj. Libertów, Lusina (pozostała część Libertowa i Lusiny, znajduje się na obszarze gminy Mogilany, w powiecie krakowskim) i Zbydniowice (pozostała część tej niegdyś spójnej wsi, znajduje się nadal w gminie Świątniki Górne; por. ryc. 33 oraz ryc. 66 i ryc. 67).

W sumie na terenie analizowanych dzielnic, spośród szesnastu jednostek katastralnych, całkowicie na ich terenie położonych, sześć znalazło się w Dzielnicy VIII Dębni, a pięć na terenie Dzielnicy X Swoszowice. Na obszarze Dzielnicy IX Łagiewniki -

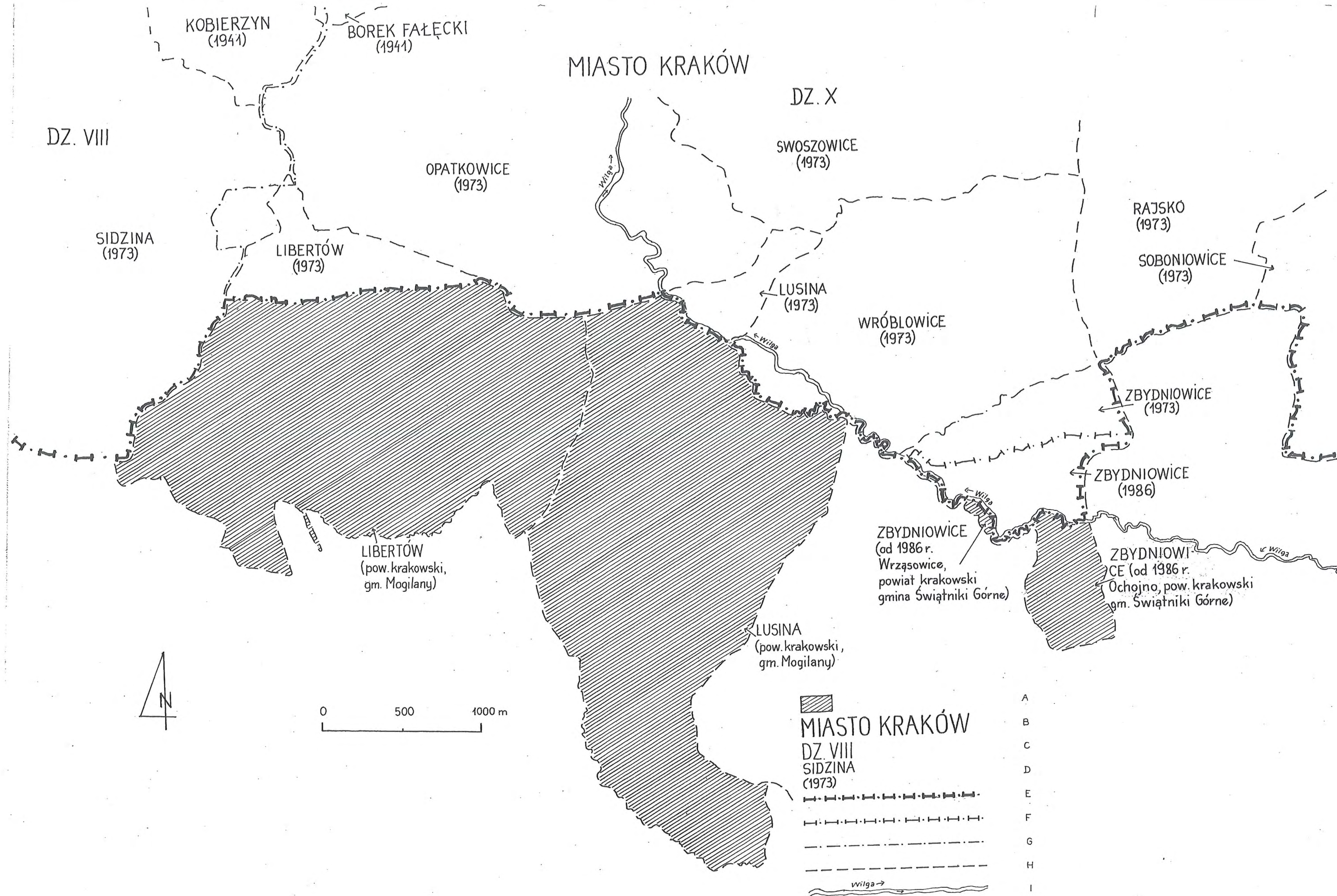
³⁶ Por. J. Purchla, *Jakie ...* op. cit, s. 28.

³⁷ Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa: zmiana planu : II etap, wybrane problemy, IGPIK Oddział w Krakowie, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 1994.

³⁸ Nazwa obowiązująca na terenie zaboru austriackiego (por. B. Luchter, *Użytkowanie ziemi w Krakowie w świetle planu katastralnego...*, op.cit., s. 141).

³⁹ Za przykład posłużyć może jednostka urbanistyczna Tynec, wyróżniona w 1994 r., przy podziale Krakowa na 141 jednostek urbanistycznych

⁴⁰ W 2013 r. przyłączono fragment Zastowa, ale został on przyłączony do Dzielnicy XVII Grębałów.

Ryc. 66. Położenie fragmentów wsi przyłączonych do Krakowa w 1973 r. i 1986 r., obecnie znajdujących się w obrębie analizowanych dzielnic samorządowych: Dzielnicy VIII Dębniaki i Dzielnicy X Swoszowice na tle ich pozostałych części należących w dalszym ciągu do powiatu krakowskiego. Stan 30. 11. 2017 r.: **A** = fragmenty, części, skrawki wsi, położone współcześnie w powiecie krakowskim, których części zostały przyłączone do miasta w 1973 r. i 1986 r.; **B** = zasięg opisowy Krakowa w aktualnych granicach administracyjnych; **C** = zasięg opisowy dzielnic samorządowych (DZ. VIII = Dzielnica VIII Dębniaki; DZ. X = Dzielnica X Swoszowice); **D** = zasięg opisowy jednostek katastralnych (d. wsi i miast wchodzących w skład współczesnego Krakowa, a poza jego granicami także samodzielnych do chwili obecnej wsi, położonych w powiecie krakowskim, lub wielickim). W nawiasie podano datę przyłączenia danej wsi, lub jej części do Krakowa, ewentualnie nazwę jednostki administracyjnej, do której należy dana wieś, pozostająca w dalszym ciągu poza granicami miasta; **E** = granice miasta Krakowa po 1986 r.; **F** = granice miasta Krakowa w 1973 r.; **G** = granice dzielnic samorządowych po korekcie w 2014 r.; **H** = granice jednostek katastralnych (d. gmin katastralnych), wchodzących w skład terytorium miasta Krakowa, a także położonych poza granicami miasta, obecnie samodzielnych wsi lub części innych, do których zostały włączone; **I** = ważniejsze ciekie, ich nazwy i kierunku spływu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie, *Mapa gospodarcza: użycie powierzchni Ziemi, Skala 1 : 10 000, Arkusz Skawina, Arkusz Swoszowice*, Główny Urząd Pomiarów Kraju, Państwowe Przedsiębiorstwo Fotogrametrii i Kartografii, Warszawa 1951. B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ziemi w aglomeracji krakowskiej*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1987, praca doktorska, maszynopis; B. Luchter, *Kraków – zarys przemian ekonomiczno-przestrzennych*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012 oraz materiały Wydziału Geodezji UMK.

LUSINA (1973)

MIASTO KRAKÓW

DZ. X

WRÓBLOWICE (1973)

RAJSKO (1973)

DZ. X

SOBONIEWICE (1973)

LUSINA (pow. krakowski)

ZBYDNIOWICE (1973)

ZBYDNIOWICE (1986)

GOLKOWICE (pow. wielicki)

LIBERTÓW (pow. krakowski)

ZBYDNIOWICE (pow. krakowski)

WRZASOWICE (pow. krakowski)

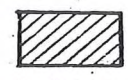
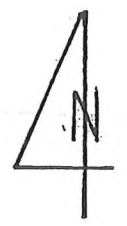
ZBYDNIOWICE (pow. krakowski)

GAJ (pow. krakowski)

OCHOJNO (pow. krakowski)

PODSTOLICE (pow. wielicki)

KONARY (pow. krakowski)

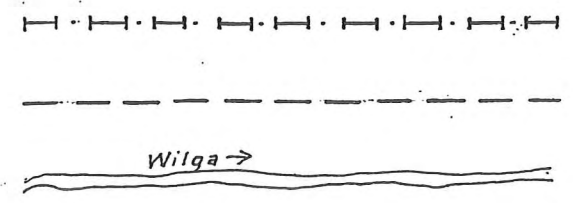
MIASTO KRAKÓW

DZ. X

ZBYDNIOWICE (1973)

- A
- B
- C
- D
- E

- F
- G
- H

Wilga →

Ryc. 67. Zbydniowice dawna wieś (gmina katastralna) na tle południowych granic Krakowa i powiatu krakowskiego. Stan 30. 11. 2017 r. : **A** = części Zbydniowic położone współcześnie poza Krakowem, włączone do sąsiednich miejscowości w pow. krakowskim, w następstwie korekty granic administracyjnych miasta w 1986 r.; **B** = zasięg opisowy Krakow w aktualnych granicach administracyjnych (Stan 30. 11. 2017 r.); **C** = zasięg opisowy dzielnic samorządowych (DZ. X = Dzielnica X Swoszowice); **D** = zasięg opisowy jednostek katastralnych wchodzących w skład terytorium Krakowa, a poza granicami miasta – ich odpowiedników, tj. wsi. W nawiasie podano datę przyłączenia wsi (sołectwa) do Krakowa, względnie w przypadku jednostek przestrzennych posiadających w dalszym ciągu status odrębnej wsi, przynależność do danej jednostki administracyjnej (powiatu). Strzałkami wskazano przynależność pozostałej części Zbydniowic (położonej poza granicami miasta) do wsi, do których pozostałe fragmenty tej jednostki katastralnej zostały włączone, po przyłączeniu środkowej części tej byłej wsi do Krakowa w 1986 r.; **E** = granica Krakowa w 1986 r.; **F** = granice Krakowa w 1973 r.; **G** = granice jednostek katastralnych, tj. dawnych wsi, ich fragmentów i miast przyłączonych do Krakowa oraz wsi dalej położonych poza miastem; **H** = ważniejsze ciek i kierunki ich spływu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Mapa gospodarcza: Użycie powierzchni ziemi, Skala 1 : 10 000, Arkusz Swoszowice*, Główny Urząd Pomiarów Kraju, Państwowe Przedsiębiorstwo Fotogrametrii i Kartografii, Warszawa 1951.

Borek Fałęcki nie ma takiej jednostki katastralnej, która zawierałaby się w swoich granicach całkowicie w obrębie tej dzielnicy - por. ryc. 33).

Pozostałych pięć jednostek katastralnych, należących do Dzielnic VIII, IX i X znalazło się na terenie dwóch a czasem wszystkich trzech analizowanych dzielnic samorządowych (pomocniczych). Dotyczyło to: Sidziny - położonej na pograniczu Dzielnic: VIII i IX (ryc. 68), Jugowic I, położonych na pograniczu Dzielnic IX i X (ryc. 69), Zakrzówka - położonego głównie w Dzielnicy VIII, którego niewielki fragment znajduje się na terenie Dzielnicy IX (ryc. 70), Kobierzyna (Dzielnica VIII Dębniaki), którego niewielki SE⁴¹ fragment znalazł się w 2014 r. na obszarze Dzielnicy X Swoszowice (ryc. 71) i Borku Fałęckiego- usytuowanego na pograniczu wszystkich trzech dzielnic (ryc. 72).

Zgodnie z zasadami przyjętymi przez J. Purchlę, w granicach VIII Dzielnicy Dębniaki znalazły się całkowicie historyczne centra dawnych przedmieść i wsi: Bodzów, Dębniaki, Kostrze, Pychowice, Skotniki i Tyniec (por. ryc. 33)⁴². W granicach tej dzielnicy znalazła się nie tylko najstarsza, historyczna część każdej z wymienionych jednostek katastralnych, ale także całe ich terytorium, zgodnie z przebiegiem granic ustalonych jeszcze w trakcie opracowywania Katastru Galicyjskiego (poł. XIX w.)⁴³. Jednostki te zostały przyłączone do Krakowa w różnym okresie: w latach 1910-1915 - Dębniaki, w 1941 r.: Pychowice, Bodzów, Kostrze, Skotniki; w 1973 r.: Tyniec (por. rozdz. 1.1.2). Wymienione przedmieścia i wsie zachowały do dzisiaj swoje historyczne jądra. W Dębniakach, od których nazwę zaczerpnęła cała dzielnica, powstał nawet rynek, choć miejscowość ta, nie uzyskała nigdy praw miejskich. Rynek wykształcił się na przecięciu się dróg przelotowych: dzisiejszych ul. Tynieckiej, Madalińskiego, Bałuckiego. W przeszłości nie pełnił funkcji właściwych dla „rynku” w mieście. Dzisiaj pełni funkcję placu głównie handlowego. Nawet Rada Dzielnicy VIII mieści się gdzie indziej, tj. w rejonie os. Robotniczego przy drodze prowadzącej do Tyńca (ul. Praska 52).

Pozostałe jednostki katastralne odznaczały się w przeszłości bogatą historią, a zwłaszcza Tyniec, na terenie którego powstało średniowieczne grodzisko, wraz z klasztorem OO Benedyktynów⁴⁴. Na terenie Tyńca znajduje się też wiele obiektów przyrodniczych objętych ochroną: rezerwat przyrody („Skołczanka”), pomniki przyrody (w tym wywierzysko

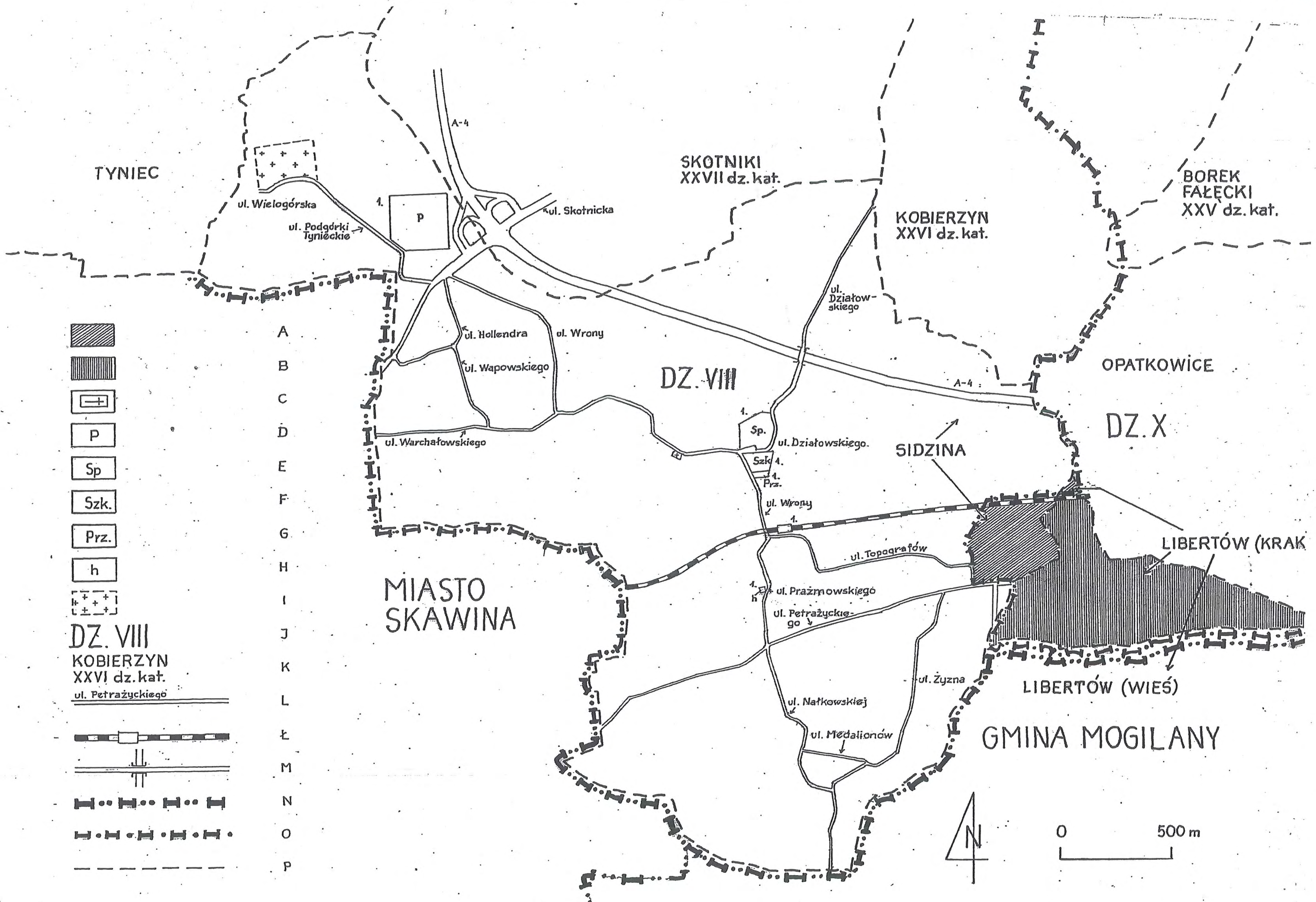
---

⁴¹ SE = południowo-wschodni

⁴² Por. J. Purchla. *Jakie ...* op. cit., s. 28.

⁴³ Por. B. Luchter, *Użytkowanie ziemi w Krakowie w świetle planu katastralnego z I poł. XIX wieku*, Zeszyty Naukowe AE w Krakowie, nr 251, Kraków.

⁴⁴ W 2017 r. Opactwo Tynieckie uzyskało status pomnika historii. Por. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie uznania za pomnik historii „Tyniec - zespół opactwa benedyktynów”, Dz. U RP z dn. 29 marca 2017 r., poz. 667.

TYNIEC

ul. Wielogórska

ul. Podgórki Tynieckie

A-4

1. P

ul. Skotnicka

SKOTNIKI
XXVII dz. kat.

KOBIERZYN
XXVI dz. kat.

BOREK
FAŁĘCKI
XXV dz. kat.

ul. Hollendra

ul. Wrony

ul. Wapowskiego

DZ. VIII

ul. Działowskiego

OPATKOWICE

A-4

DZ. X

ul. Warchałowskiego

1. Sp.

ul. Działowskiego

SIDZINA

Szk. 4.

1. Prz.

ul. Wrony

ul. Topografów

LIBERTÓW (KRAK)

MIASTO
SKAWINA

ul. Prażmowskiego

ul. Petrażyckiego

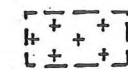
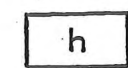
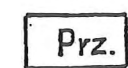
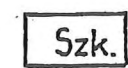
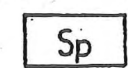
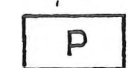
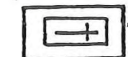
ul. Żyzna

LIBERTÓW (WIEŚ)

ul. Nałkowskiej

ul. Medalionów

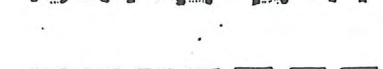
GINA MOGILANY

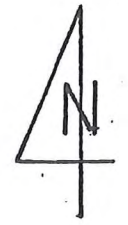
DZ. VIII

KOBIERZYN
XXVI dz. kat.

ul. Petrażyckiego

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
Ł
M
N
O
P

0 500 m

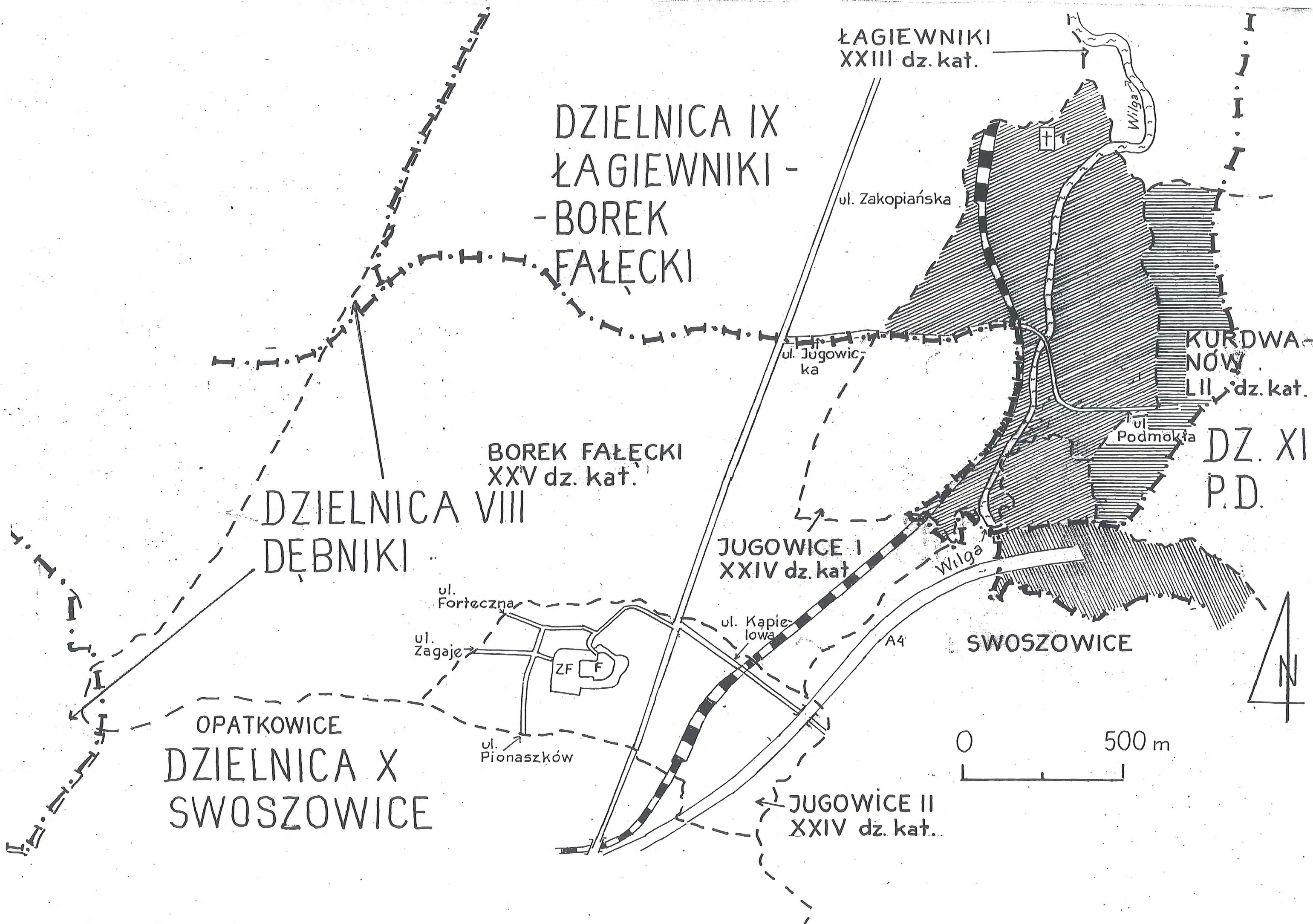
Ryc. 68. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Sidziny, miejscowości przyłączonej do Krakowa w 1973 r.:

A = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych, których główne części (centra) znalazły się na terenie dwóch innych (spośród trzech analizowanych: VIII, IX i X), dzielnic samorządowych; **B** = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych, których główne, niekiedy podstawowe części, znalazły się poza terytorium miasta Krakowa¹; **C** = kościoły, kaplice, klasztory (1 = kośc. p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego), **D** = zakłady przemysłowe (1 = Delphi Poland S.A.), **E** = tereny sportowe (1 = Centrum Sportu i Kultury „Sidzina”); **F** = tereny szkolnictwa podstawowego (1 = Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Krakowie, ul. M. Wrony 115); **G** = tereny placówek przedszkolnych (1 = Przedszkole samorządowe nr 18 w Sidzinie), **H** = tereny handlu (1 = Sklep „Lewiatan”); **I** = cmentarze w budowie; **J** = zasięgi opisowe dzielnic samorządowych (DZ. VIII = Dzielnic VIII Dębniaki; DZ. X = Dzielnic X Swoszowice), gmin, miast; **K** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych, a w przypadku b. dzielnic katastralnych, także ich numery; **L** = ulice i ich nazwy; **Ł** = tereny kolejowe (tory, nasypy, wkopy, przystanki kolejowe, dworce; 1 = przystanek kolejowy: Kraków – Sidzina); **M** = mosty, wiadukty; **N** = granice miasta; **O** = granice dzielnic samorządowych; **P** = granice jednostek katastralnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ziemi w aglomeracji krakowskiej*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1987, praca doktorska, maszynopis; B. Luchter, *Kraków – zarys przemian ekonomiczno-przestrzennych*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012 oraz materiały Wydziału Geodezji UMK.

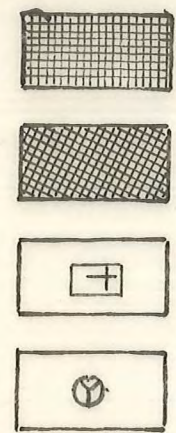
---

¹ Dotyczy to Libertowa, którego podstawowa część (centrum funkcjonującej w dalszym ciągu wsi) znajduje się dalej w powiecie krakowskim, w gminie Mogilany.

Ryc. 69. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXIV dzielnicy katastralnej Jugowice I i Jugowice II: **A** = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych, których główne części znalazły się na terenie dwóch innych (spośród trzech analizowanych), dzielnic samorządowych; **B** = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych, położone na terenie innych niż VIII, IX i X dzielnic samorządowych, których podstawowe części (ich jądra) znalazły się na obszarze analizowanych dzielnic pomocniczych; **C** = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych znajdujące się w obrębie trzech analizowanych dzielnic, których podstawowe części (ich jądra) znalazły się na obszarze innych niż analizowane (VIII, IX, X) dzielnic samorządowych (konkretnie dzielnicy XI); **D** = kościoły i klasztory (1 = Sanktuarium Jana Pawła II), **E** = forty poaustriackie (1 = Fort „Łapianka”); **F** = zieleń forteczna; **G** = zasięgi opisowe dzielnic samorządowych (DZ. XII P.D. = PODGÓRZE DUCHACKIE); **H** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych, jej nazwa i ew. numer dzielnicy katastralnej; **I** = ulice i ich nazwy; **J** = tereny kolejowe (tory, nasypy, wkopy); **K** = mosty, wiadukty; **L** = ciek i ich nazwy; **Ł** = granice dzielnic samorządowych; **M** = granice jednostek katastralnych.

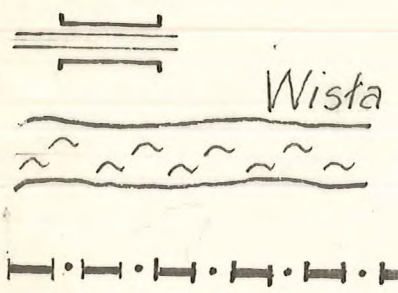
Źródło: opracowanie własne na podstawie: B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ziemi w aglomeracji krakowskiej*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, praca doktorska, maszynopis; B. Luchter, *Kraków – zarys przemian ekonomiczno-przestrzennych*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012.

DZIELNICA...

DĘBNIKI XI dz. kat.

ul. Bu.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K

DZIELNICA VIII DĘBNIKI

DEBNIKI XI' dz. kat.

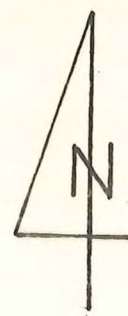
← Most Grunwaldzki

Wista

PODGÓRZE XXII dz. kat.

LUDWINÓW IX dz. kat.

DZIELNICA XIII PODGÓRZE

0 500 m

PODGÓRZE XXII dz. kat

DZIELNICA IX ŁAGIEWNIKI
BOREK FAŁĘCKI

PYCHOWICE XXVIII dz. kat.

KOBIERZYN XXVI dz. kat.

BOREK FAŁĘCKI XXV dz. kat.

ŁAGIEWNIKI XXIII dz. kat.

ul. gen. B. Zielińskiego

ul. Monte Cassino

ul. B.

ul. B.

ul. M.

ul. J.M.

ul. Boczna

ul. Wierzbowa

ul. M. Konopnickiej

ul. Barska

ul. Dworska

ul. Szwedzka

ul. Słomiana

ul. Twardowskiego

ul. Salezjańska

ul. Ceglarska

ul. Wyłom

ul. św. Jacka

ul. Kapełanka

ul. Kobierzyńska

ul. św. Jacka

ul. Pychowicka

ul. Norymberska

ul. gen. S. Grota-Roweckiego

ul. Kobierzyńska

ul. Ruczaj

ul. Strakowa

3.

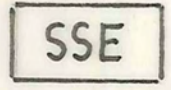
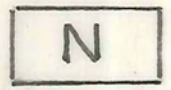
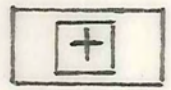
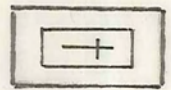
1.

1.

2.

Ryc. 70. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. X dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Zakrzówek: **A** = fragmenty skrawki, części analizowanej jednostki katastralnej, znajdujące się na terenie jednej z trzech dzielnic samorządowych uwzględnionych w ekspertyzie: VIII, IX, X, której podstawowa część znalazła się na terenie innej z przyjętych do badań dzielnic samorządowych: VIII, IX, X; **B** = fragmenty, skrawki, części jednostek katastralnych, położone na obszarze uwzględnionych w badaniach dzielnic: VIII, IX i X, których podstawowe części znalazły się na terenie innych dzielnic samorządowych niż przyjęte do badań dzielnice: VIII, IX, X; **C** = kościoły i klasztory (1 = XX Zmartwychwstańców; 2 = św. Jacka; 3 = Zesłania Ducha Świętego); **D** = dworce autobusowe komunikacji miejskiej; **E** = zasięgi opisowe dzielnic samorządowych; **F** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych (ew. numery byłych dzielnic katastralnych); **G** = ulice, ich nazwy lub skróty (ul. B = ul. Barska; ul. Bu = ul. Bułhakowa; ul. J. M. = ul. J. Mitkowskiego; ul. W. = ul. Wygrana); **H** = mosty na rzekach; **I** = ważniejsze rzeki i ich nazwy; **J** = granice dzielnic samorządowych; **K** = granice jednostek katastralnych

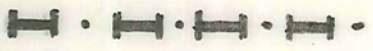
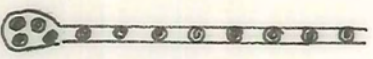
Źródło: opracowanie własne na podstawie: B. Luchter, *Kierunki przemiany użytkowania ziemi w aglomeracji krakowskiej*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1987, praca doktorska, maszynopis; B. Luchter, *Kraków – zarys przemian ekonomiczno-przestrzennych*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie Kraków 2012, s. 20 – 21.

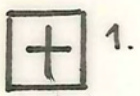
DZ. VIII

SKOTNIKI XXVII dz. kat.

ul. Skośna

SKOTNIKI XXVII dz. kat.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K

PYCHOWICE XXVIII dz. kat.

ul. Gronostajowa

ZAKRZÓWEK X dz. kat.

DZ. VIII.

N

ul. Zachodnia

ul. Pastelowa

ul. Drukarska

ul. Liściasta

ul. Łąki

ul. Zalesie

ul. Sądzińska

ul. Raciborska

ul. Magnolii

ul. Chmieleniec

ul. Przyzby

SSE

ul. Chmieleniec

ul. Zalesie

ul. Bobrzyńskiego

ul. Studzianki

DZ. IX.

ul. Torfowa

ul. Gwiazdzista

ul. Lubostron

ul. Obozowa

ul. Skośna

ul. Kobierzyńska

ul. Piltza

ul. Skośna

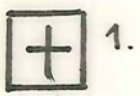
KOBIERZYN XXVI dz. kat.

ul. Babińskiego

ul. Zawila

ul. Sidzińska

ul. Komuny Paryskiej

1.

2.

ul. Korpała

ul. Krygowskiego

ul. Kamieniecka

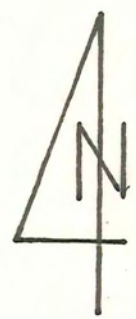
ul. Bartla

BOREK FAŁĘCKI XXV dz. kat.

ul. Spacerowa

ul. W.

ul. Bartla

0 500 m

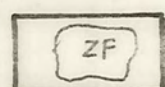
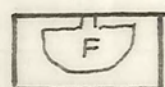
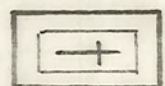
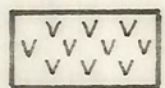
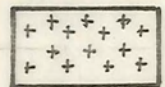
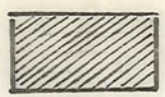
OPATKOWICE

SIDZINA

Ryc. 71. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Kobierzyna (b. XXVI dzielnicy katastralnej miasta Krakowa) : **A** = skrawki, fragmenty, części analizowanej jednostki katastralnej, położone na terenie jednej z dwóch pozostałych, uwzględnionych w ekspertyzie dzielnic samorządowych, innych niż ta, do której należy większość terytorium przyjętej w opracowaniu jednostki katastralnej; **B** = kościoły, kaplice, klasztory (1 = kośc. p.w. Matki Boskiej Królowej Polski; 2 = kośc. p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej; 3 = kośc. p. w. św. Rafała Kalinowskiego; 4 = kaplica św. Jana Pawła II); **C** = szpitale (1 = Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego); **D** = obiekty wyższych uczelni (1 = Kampus 600 - lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego); **E** = specjalne strefy ekonomiczne (1 = Krakowska Specjalna Strefa Ekonomiczna); **F** = numery dzielnic samorządowych (DZ. VIII = Dzielnica VIII Dębniki; DZ. IX = Dzielnica IX Łagiewniki – Borek Fałęcki; DZ. X = Dzielnica X Swoszowice); **G** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych i numery byłych dzielnic katastralnych miasta Krakowa; **H** = ważniejsze ulice, place i ich nazwy; **I** = linie tramwajowe, pętle); **J** = granice dzielnic samorządowych; **K** = granice jednostek katastralnych.

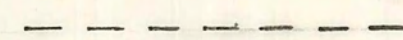
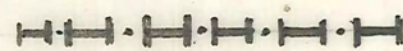
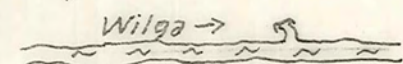
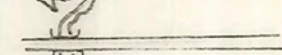
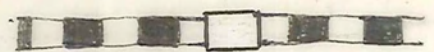
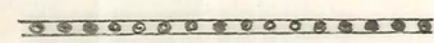
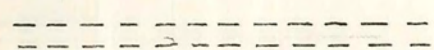
Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Kraków. Plan Miasta 1 : 26 000*, Wyd. 13, Wyd. Gauss, [b. m. wyd.], 2016; B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ....* op. cit.; B. Luchter, *Kraków – zarys ...* op. cit.,

;

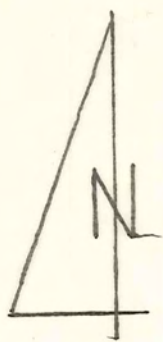

DZ. VIII
BOREK FAŁĘCKI
XXV dz. kat.

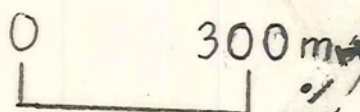
ul. Zakopiańska

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O

DZ. VIII
300 m

ul. Mitkowskiego

ZAKRZÓWEK
X dz. kat.

ul. gen. Rostworowski

ul. Ruczaj

ul. Strakowa

ŁAGIEWNIKI
XXIII dz. kat.

ul. Pszczelna

ul. 8 Pułku
Ułanów
(proj.)

ul. Turonia

ul. Zbrojarzy

ul. Falowa

ul. Piaseckiego

ul. Huculska

ul. Ludwisa

ul. Podhalańska

ul. Kr.

ul. Dekarzy

ul. Gajowa

ul. Tok.

ul. Zaborze

ul. Św.

ul. Zbrojarzy

ul. Obozowa

ul. Okrzei

ul. M. M.

ul. Krochmalniki

ul. Zd.

ul. Miłta

ul. Ch.

ul. N.

ul. Kowalska

ul. Nowogrodzka

ul. Kościuszkowców

Rynek Fałęcki

ul. No-

ul. Goryczkowa

DZ. IX

ul. Jagodowa

BOREK FAŁĘCKI
XXV dz. kat.

ul. Żywiecka

ul. Zakopiańska

KOBIERZYN
XXVI dz. kat.

ul. Janowskiego

JUGOWICE I
XXIV dz. kat.

ul. Marusarzowa

ul. Szmaragdowa

ul. Bluszczowa

ul. Księżycowa

ul. W. Krygowskiego

ul. Borkowska

ul. Fałęcka

ul. Zakow Krakowskich

ul. Pusztynna

ul. Banachiewicz

ul. Narvik

ul. Ciechońska

ul. Bartla

ul. Forteczna

ul. Zawiszy

ul. Doktora Judyma

ul. Armii Kraków

F 1.

ZF

ul. Warowna

ul. Zagaje

ul. Koszrzewskiego

ul. Szwed-Sniadowskiej

OPATKOWICE

JUGOWICE II
XXIV dz. kat.

DZ. X

SWOSZOWICE

Ryc. 72. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXV dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Borek Fałęcki: **A** = skrawki, fragmenty, części analizowanej jednostki katastralnej, położone na terenie dwóch spośród trzech analizowanych dzielnic samorządowych: VIII, IX i X, których podstawowe części znalazły się na obszarze jednej z uwzględnionych w badaniach jednostek pomocniczych miasta: **B** = cmentarze; **C** = użytki ekologiczne (1 = „Rozlewisko Potoku Rzewnego”); **D** = kościoły i kaplice (1 = kośc. p.w. Matki Boskiej Zwycięskiej, 2 = kaplica p.w. św. Teresy od Dzieciątka Jezus, 3 = kośc. p.w. p. w. św. św. Jadwigi Królowej); **E** = forty poaustriackie (1 = Fort „52 „ Borek); **F** = zieleń fortów; **G** = numery dzielnic samorządowych (Dz. VIII = Dzielnica VIII Dębniaki; Dz. IX = Dzielnica IX Łagiewniki – Borek; Dz. X = Dzielnica X Swoszowice); **H** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych; **I** = ulice, place i ich nazwy (Ch. = Chłodna; Kr. = Krokusowa; Ł = Łukasińskiego; M. M = Montwiła – Mireckiego; N = Niemcewicza; Św. = Światowida; Zd = Zdunów); **J** = projektowane ulice i ich nazwy; **K** = tereny komunikacji tramwajowej; **L** = tereny kolejowe [tory, nasypy, wkopy, przystanki, stacje kolejowe i ich nazwy (1 = Kraków – Swoszowice; 2 = Kraków – Sanktuarium) i in.]; **Ł** = mosty, wiadukty; **M** = ciek, ich nazwy i kierunki spływu; **N** = granice dzielnic samorządowych; **O** = granice jednostek katastralnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Kraków. Plan Miasta 1 : 26 000*, Wyd. 13, Wyd. Gauss, [b. m. wyd.], 2016; B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ....* op. cit.; B. Luchter, *Kraków – zarys ...* op. cit.,

;

- Źródło Świętojańskie), Obszary Natura 2000, park krajobrazowy („Bielańsko - Tyniecki”) itp.⁴⁵.

Pozostałe jednostki katastralne, wchodzące całkowicie w skład Dzielnicy VIII też zachowały swoje historyczne centra. Dotyczy to zwłaszcza Skotnik, które zachowały kształt wsi wielodrożnej (tzw. wsi drabiniastej).

Swoją tożsamość zachowały także dawne jednostki katastralne, położone w zdecydowanej większości na terenie Dzielnicy VIII, a jedynie skrawki na terenie sąsiednich dzielnic. Dotyczy to czterech jednostek katastralnych: Ludwinowa (położonego w części wschodniej, tj. po drugiej strony Wilgi, na obszarze Dzielnicy XIII Podgórze), Zakrzówka (znajdującego się fragmentarycznie w SE części na terenie Dzielnicy IX), Kobierzyna, którego część SE - została włączona w 2014 r. do Dzielnicy X), oraz Sidziny (której niewielki wschodni skrawek znalazł się również w Dzielnicy X). W następstwie procesów urbanizacyjnych, na terenie wcześniej przyłączonych do Krakowa: Ludwinowa (także od 1910 r., ale tym razem IX dzielnicy katastralnej), Zakrzówka (także od 1910 r. X dzielnicy katastralnej), Kobierzyna (od 1941 r. XXVI dzielnicy katastralnej), doszło do zatarcia się ich historycznych substancji w strukturze przestrzennej obszarów, na terenie których się znajdują. Nie mniej jednak zachowały się fragmenty zabudowy, z przełomu XIX i XX w., a także okresu międzywojennego, wykazujące pewną zwartość przestrzenną. W przypadku Ludwinowa - jest to rejon ul. Zatorskiej - ul. Ludwinowskiej - ul. Tureckiej, w pobliżu d. garbarni i późniejszego hotelu „Forum” (dzisiaj nieużytkowanego), Zakrzówka - obszar pograniczny z Dębnikami i Os. Podwawelskim, gdzie zabudowa powstała na granicy Zakrzówka i Ludwinowa (pomiędzy ul. Monte Cassino i Dworską), a w przypadku Kobierzyna, rejon ul. Kobierzyńskiej i Babińskiego. Nowa zabudowa Os. Ruczaj wypiera w części północnej starą zabudowę tej niegdyś XXVI dzielnicy katastralnej. Wykazując wyraźną spójność przestrzenną.

Sidzina zachowała swój wiejski charakter, z racji późniejszego (1973) przyłączenia do Krakowa. Jest ona rozproszona lecz koncentruje się w pobliżu dworu i nowego kościoła parafialnego (p. w. Podwyższenia Krzyża Świętego). Wolne przestrzenie (dawniej użytki rolne) wypełnia współcześnie zabudowa mieszkaniowa, jednorodzinna, a w ostatnich latach także wielorodzinna (w tym osiedla grodzone).

Dzielnica VIII obejmuje swym zasięgiem przestrzennym także skrawki jednostek katastralnych, których główne centra znalazły się na terenie sąsiednich dzielnic samorządowych. Są to przeważnie niewielkie fragmenty terenów dawnych jednostek

---

⁴⁵ Bardziej szczegółowe informacje na temat tradycji i w ogóle walorów historycznych zawarto w rozdziale 2.5.

katastralnych, które zaliczone zostały do Dzielnicy VIII wskutek korekty przebiegu granic przeważnie w 1991, częściowo także w 2014 r.

Dotyczy to m. in.: zach. skrawków jednostki katastralnej Podgórze, w latach 1915 - 1951 XXII dzielnicy katastralnej (do 1915 r. odrębnego miasta), zach. fragmentów Borku Fałęckiego (pozostała część - na terenie Dzielnicy IX i X), niewielkiego fragmentu przyłączonej do Krakowa w 1973 r. części Libertowa, należącej do Dzielnicy X Swoszowice. Centrum Libertowa (wraz z kościołem parafialnym, p.w. św. Brata Alberta) znajduje się na terenie gminy Mogilany. Mieszkańcy przyłączonej do Krakowa części tej wsi należą do parafii w Opatkowicach (św. Maksymiliana Kolbego - por. rozdz. 3.3).

Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki składa się tylko z 2 jednostek katastralnych, których podstawowe części położone są na jej obszarze oraz fragmentów sześciu jednostek katastralnych, których podstawowe części znajdują się poza tą Dzielnicą.

Te dwie jednostki, tworzące Dzielnicę IX to: Borek Fałęcki i Łagiewniki. Sześć fragmentów innych jednostek katastralnych, których historyczne jądra znajdują się poza terenem Dzielnicy IX to: Podgórze, Zakrzówek, Kobierzyn, Jugowice I, Swoszowice, Kurdwanów (por. ryc. 33).

Zarówno Borek Fałęcki jak i Łagiewniki przyłączone zostały do Krakowa w 1941 r., a więc w okresie okupacji hitlerowskiej już jako silnie zurbanizowane przedmieścia Krakowa. Na terenie Borku Fałęckiego pracowały w tym czasie między innymi zakłady sodowe „Solvay”, których główne obiekty produkcyjne znalazły się na terenie Borku Fałęckiego, tej dawnej (w latach 1941 - 1951) XXV dzielnicy katastralnej, natomiast hałdy szlamu sodowego, także na terenie Kurdwanowa, Jugowic I i Swoszowic. W miejscowości tej pracowały także cegielnie i huta z piecem martenowskim, od 1919 r. zwana Hutą Żelaza „Kraków”⁴⁶, fabryka nawozów sztucznych i fabryka armatur⁴⁷.

Na terenie Łagiewnik, we wschodniej ich części pracowała cegielnia (przy ul. Fredry)⁴⁸. Główne centra tych byłych dzielnic katastralnych (XXIII - Łagiewniki i XXIV Borek Fałęcki) koncentrują się na terenie Dzielnicy IX. Zlokalizowane są one w pobliżu rynków: Fałęckiego (w Borku Fałęckim) i Łagiewnickiego (w Łagiewnikach)⁴⁹.

---

⁴⁶ Por. *Poczet sołtysów i wójtów wsi, gmin i gromad przyłączonych do Krakowa po 1915 r.*, [oprac. B. Kasprzyk], Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2015, s. 276.

⁴⁷ Por. K. Sosnowski, *Ziemia Krakowska. Szczegółowy przewodnik wycieczkowy*, t. 1 ... op. cit., s. 118.

⁴⁸ W miejscowości tej, przed przyłączeniem do Krakowa pracowało też inne zakłady przemysłowe, między innymi młyny i fabryka mebli (*Poczet ... op. cit.*, s. 376).

⁴⁹ Rynek Łagiewnicki znajduje się na terenie os. Cegielniana. Drugie takie centrum tej jednostki katastralnej ukształtowało się w pobliżu kość. Najświętszego Serca Pana Jezusa, przy ul. Millana (por. ryc. 72).

Historyczne fragmenty tych byłych dzielnic katastralnych położone są także na terenie sąsiednich dzielnic. W przypadku Borku Fałęckiego - południowe jego rubieże znalazły się na terenie Dzielnic X Swoszowice (Kliny Borkowskie), natomiast pozostałe fragmenty - w Dzielnicy VIII, w rejonie ul. Pszczelnej - por. ryc. 72). W przypadku Łagiewnik - wschodnia ich część została włączona do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, natomiast północno-zachodnie skrawki - do Dzielnicy XIII Podgórze (por. ryc. 33 oraz ryc. 73).

Dzielnica X Swoszowice składa się z typowo rolniczych niegdyś miejscowości przyłączonych przeważnie do Krakowa w 1973 r. W całości na jej terenie znajduje się tylko pięć byłych jednostek katastralnych: Jugowice II (w latach 1941 - 1951 funkcjonowały wraz z Jugowicami I jako XXVI dzielnica katastralna miasta Krakowa), Opatkowice, Rajska, Soboniowice i Wróblowice (por. ryc. 33).

Oprócz tych 5 jednostek katastralnych dwie dalsze wykazują spójność genetyczno-przestrzenną. Dotyczy to Kosocic, których tylko skrawek północny znalazł się poza granicami Dzielnicy X - tj. na terenie Dzielnicy XI Podgórze - Duchackie i Swoszowic, od których przyjęta została nazwa tej Dzielnicy. Niewielkie skrawki północnej części Swoszowic zaliczone zostały zarówno do Dzielnicy XI, jak i Dzielnicy IX (tereny po hałdach KZS „Solvay” -. ryc. 74). Główne centrum jednostki katastralnej Swoszowice, znajduje się na terenie dzielnicy samorządowej od której ta jednostka katastralna przyjęła nazwę.

Do Dzielnicy X Swoszowice zaliczone zostały także południowe skrawki Piasków Wielkich i Kurdwanowa, usytuowane na południe od obwodnicy autostradowej A-4, spójne pod względem przestrzennym z pozostałymi, położonymi w tej części fragmentami Dzielnicy X: Kosocic, Rajska czy Swoszowic (por. ryc. 33).

W części południowej do dzielnicy X Swoszowice zaliczone zostały skrawki trzech wsi, których historyczne rdzenie, lub ich niewielkie już fragmenty znajdują się w dalszym ciągu się w powiecie krakowskim. Dotyczy to: Libertowa, Lusiny i Zbydniowic. W przypadku Zbydniowic główna zabudowa tej wsi została przyłączona do Krakowa dwuetapowo. W 1973 r. - pierwsza część, na północ od dzisiejszej ul. Matematyków Krakowskich, a w 1986 r. - druga część, na południe od ul. Matematyków Krakowskich po rzekę Wilgę. Można zatem uznać że tereny Zbydniowic położone na północ od Wilgi, wykazują większą spójność z położonymi na północ Wróblowicami, niż w południowym, usytuowanym na południe od rzeki Wilgi, pozostałym skrawku, przyłączonym w 1986 r. do Ochojna (gmina Świątniki Górne).

We wszystkich trzech przypadkach korekty granic podziału administracyjnego Krakowa w 1973 r. i 1986 r. dokonano w oparciu o barierę przyrodniczą jaką były ciek:

Ryc. 73. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXIII dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Łagiewniki: **A** = skrawki, fragmenty, części analizowanej jednostki katastralnej, położone na terenie innych niż uwzględnionych w ekspertyzie (VIII, IX, X) dzielnic samorządowych¹; **B** = skrawki, fragmenty, części jednostek katastralnych znajdujące się na terenie analizowanych dzielnic samorządowych, których podstawowe rdzenie (jądra) położone są na obszarze innych, niż uwzględnionych w ekspertyzie jednostek pomocniczych; **C** = kościoły, kaplice, klasztory (1 = kośc. p.w. Matki Boskiej Saletyńskiej, 2 = kościół św. Siostry Faustyny i klasztor Matki Bożej Miłosierdzia; 3 = Sanktuarium Miłosierdzia Bożego; 4 = kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa); **D** = boiska sportowe; **E** = numery dzielnic samorządowych (Dz. VIII = Dzielnica VIII Dębniki; Dz. IX = Dzielnica IX Łagiewniki – Borek; Dz. XI = Dzielnica XI Podgórze Duchackie; Dz. XIII = Dzielnica XIII Podgórze); **F** = zasięgi opisowe jednostek katastralnych; **G** = ulice, place i ich nazwy (ul. H = Hoffmanowej; ul. Kołob. = Kołobrzaska; ul. Kos. = Koszalińska; ul. R. = Ratajska; R. Ł. = Rynek Łagiewnicki; ul. T. = Totus Tuus; ul. Ziel. = Zielona; ul. Ż = Żmichowskiej); **H** = tereny komunikacji tramwajowej; **I** = tereny kolejowe (tory, nasypy, wkopy i in.); **J** = ciek, ich nazwy i kierunki spływu; **K** = granice dzielnic samorządowych; **L** = granice jednostek katastralnych; **Ł** = cmentarze .

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Kraków. Plan Miasta 1 : 26 000*, Wyd. 13, Wyd. Gauss, [b. m. wyd.], 2016; B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ....* op. cit.; B. Luchter, *Kraków – zarys ...* op. cit.,

;

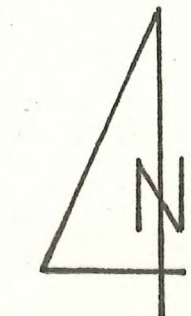
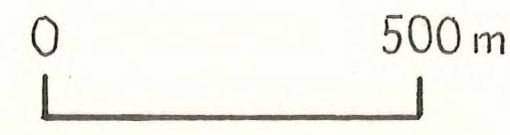
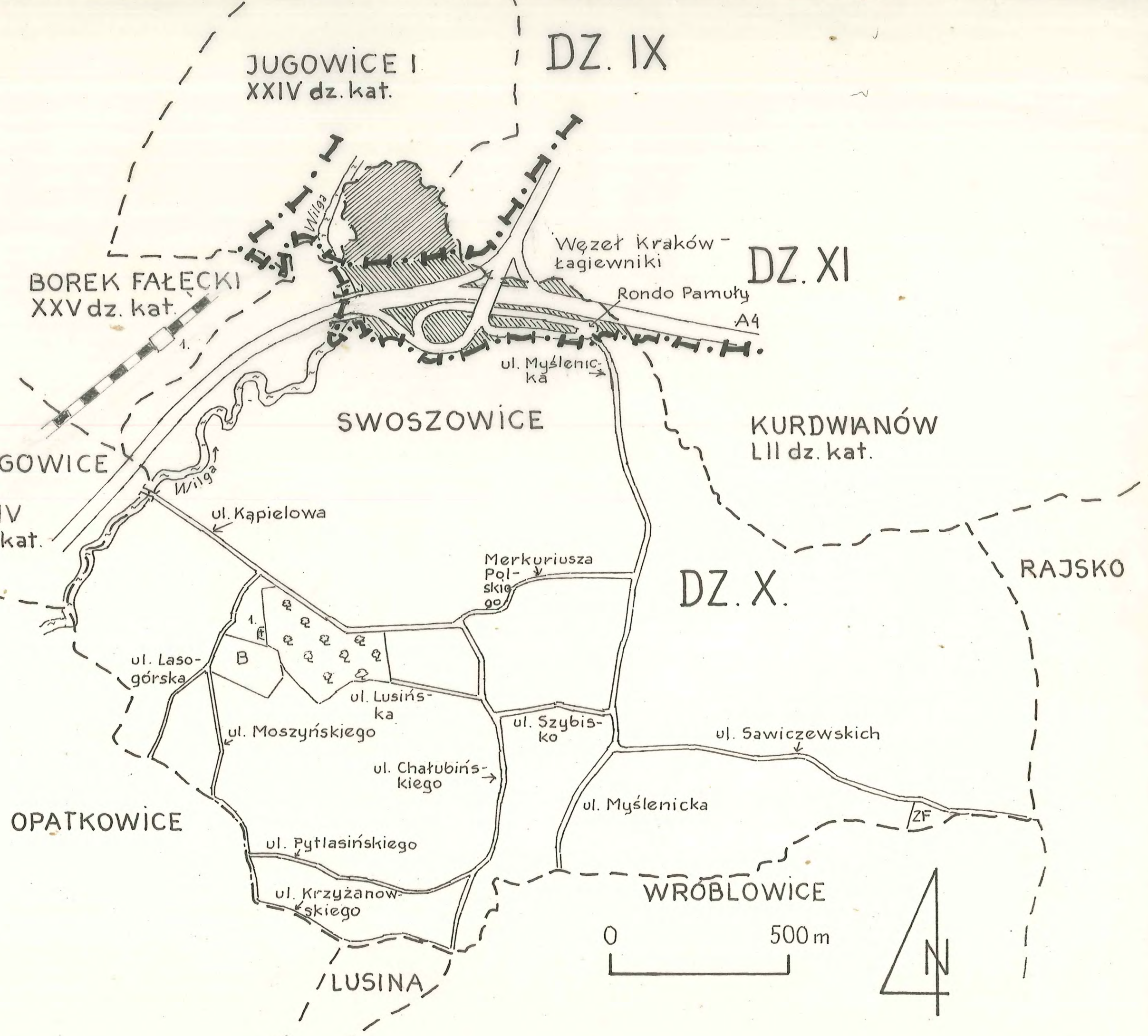
---

¹ Dotyczy dzielnic: Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, Dzielnicy XIII Podgórze

DZ. IX
 JUGOWICE I
 XXIV dz. kat.
 ul. Myślenicka

DZ. IX
 JUGOWICE II
 XXIV dz. kat.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N

Ryc. 74. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Swoszowic, miejscowości przyłączonej do Krakowa w 1973 r. : **A** = skrawki, fragmenty, części analizowanej jednostki katastralnej, położone na terenie jednej z dwóch pozostałych, uwzględnionych w ekspertyzie dzielnic samorządowych, innych niż ta, do której należy większość terytorium przyjętej w opracowaniu jednostki katastralnej; **B** = skrawki, fragmenty, części analizowanej jednostki katastralnej, znajdujące się na terenie innych, niż uwzględnione w ekspertyzie dzielnice samorządowe: VIII, IX, X; **C** = kościoły, kaplice, klasztory (1 = kośc. p.w. Opatrzności Bożej); **D** = boiska sportowe; **E** = parki uzdrowiskowe; **F** = zieleń fortów; **G** = numery dzielnic samorządowych (Dz. IX = Dzielnica IX Łagiewniki – Borek Fałęcki; Dz. X = Dzielnica X Swoszowice; Dz. XI = Dzielnica XI Podgórze Duchackie); **H** = zasięgi opisowe jednostek Katastralnych i numery b. dzielnic katastralnych miasta Krakowa; **I** = ważniejsze ulice, place i ich nazwy; **J** = mosty, wiadukty, **K** = tereny kolejowe (tory, nasypy, wkopy, stacje kolejowe, ich nazwy [1 = Kraków – Swoszowice] in.); **L** = ciek, ich nazwy i kierunki spływu; **Ł** = granice dzielnic samorządowych; **M** = granice jednostek katastralnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Kraków. Plan Miasta 1 : 26 000*, Wyd. 13, Wyd. Gauss, [b. m. wyd.], 2016; B. Luchter, *Kierunki przemian użytkowania ....* op. cit.; B. Luchter, *Kraków – zarys ...* op. cit.,

;

w przypadku Libertowa, niewielkiego potoku uchodzącego do Wilgi, oddzielającego przyłączony fragment od reszty wsi, a w przypadku Lusiny i Zbydniowic - samej Wilgi.

Największe wątpliwości budzi (w ostatnich zwłaszcza miesiącach) spójność południowych fragmentów Borku Fałęckiego (por. ryc. 33 i ryc. 72). W okresie tworzenia dzielnic samorządowych (1991 r.), tereny te były słabo zabudowane. Tworzyły je zespoły domów jednorodzinnych pogranicza południowej części Borku Fałęckiego i Jugowic II (rejon fortu „Łapianka” i obecnego kośc. św. Jadwigi). W latach 50. XX w. zrealizowane zostało tu osiedle domów jednorodzinnych Kliny (rejon ul. Narvik, Judyma), które łączyło się z zabudową Jugowic I i tej części Borku Fałęckiego. Tereny te włączone zostały do dzielnicy X, gdzie przeważała też zabudowa jednorodzinna, tyle że w głównej mierze zagrodowa. Dodatkowo w części zachodniej, na pograniczu z Kobierzynem, kompleksy zielone (w tym Las Borkowski, powstały w miejsce niegdyś nieużytków), oddzielały pod względem fizjonomicznym południową część Borku Fałęckiego od części północnej skupionej w pobliżu zakładów KZS „Solvay” i „Armatura” (przy ul. Zakopiańskiej).

Stąd twórcy nowego podziału Krakowa na dzielnice samorządowe uznali, iż ul. Zawila jest barierą, oddzielającą stare układy historyczne jednostek katastralnych⁵⁰. Granicę tą poprowadzono - w części wschodniej wzdłuż ul. Jugowickiej, co spowodowało, że zabudowa jednorodzinna Jugowic I połączona została poprzez zabudowę rejonu dworu Ziobrowskich i ul. Księżycową i Bluszczową, z zabudową Klinów (d. Klinów Borkowskich; rejon ul. Narvik i Judyma), tj. pogranicza Borku Fałęckiego, Jugowic II i północnej części Opatkowic, tj. na północ od obwodnicy autostradowej.

Współcześnie, z racji realizowanej zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej na terenie zarówno Klinów (d. Klinów Borkowskich), jak i Opatkowic oraz przyłączonego fragmentu Libertowa, stare układy historyczne (granice jednostek katastralnych) uległy już zatarciu i w zachodniej części Dzielnicy X Swoszowice, tereny te wykazują spójność przestrzenną.

W zachodniej części Dzielnicy X Swoszowice znalazły się także skrawki Sidziny (por. ryc. 33 i ryc. 68). Przebieg granicy w tym miejscu tej dzielnicy samorządowej niezgodny jest z przebiegiem granicy dawnej wsi Sidzina. Wydaje się on być nieuzasadnionym, gdyż nie biegnie tędy żadna arteria komunikacyjna, ani ciek wodny (o przebiegu północ - południe), natomiast granica oddziela tego samego typu tereny, tj. o przewadze zabudowy

---

⁵⁰ J. Purchla wraz z J. Sepiołem w 1990 r. tereny te włączyli do jednej dzielnicy pomocniczej (por. ryc. 9). Dopiero zespół pod kier. K. Trafasa, dokonał podziału, który trwa do chwili obecnej, opierając się jednak na kryteriach, przyjętych wcześniej przez obydwu wymienionych wcześniej autorów (por. K. Trafas, *Możliwości rozwoju...* op.cit, s. 6).

mieszkaniowej jednorodzinnej (zagrodowej i pozarolniczej), z coraz większym udziałem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (por. rozdz. 4.2.). Zastrzeżenia te potwierdzają petycje mieszkańców, wnioskujących korektę granic w tym rejonie, które spowodowały podjęcie odpowiednich uchwał, zarówno przez Dzielnicę VIII Dębniki jak i Dzielnicę X Swoszowice⁵¹.

Również nie do końca przemyślaną była decyzja o przesunięciu granicy Dzielnicy X w kierunku zachodnim, na terenie południowo-wschodniej części Kobierzyna (do 2014 r. granica przebiegała niemal dokładnie wzdłuż granicy historycznej: Kobierzyna i Borku Fałęckiego - por. ryc. 71 i ryc. 72) O ile ustalenie granicy wzdłuż ul. Babińskiego (na odcinku od ul. Spacerowej do ul. Kobierzyńskiej) można w pewnym stopniu uznać za słuszne (choć na południe od ul. Babińskiego, pomiędzy ul. Spacerową a ul. Komuny Paryskiej spotkać można też starą zabudowę zagrodową Kobierzyna, spójną pod względem przestrzennym z zabudową tej jednostki katastralnej, pochodząca często z okresu międzywojennego, a nawet przed I wojną światową, koncentrującą się w pobliżu kościoła parafialnego obecnej parafii Nowy Ruczaj p.w. Matki Boskiej Królowej Polski), o tyle dziwi fakt przeprowadzenia granicy wzdłuż dawnego toru linii kolejowej przebiegającego od linii Kraków - Płaszów - Skawina do Krakowskiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. J. Babińskiego. Początkowo przyłączone tereny nawiązywały do zabudowy mieszkaniowej w przeważającej mierze wielorodzinnej - os. Kliny Zacisze, położonego na terenie Dzielnicy X Swoszowice. W ostatnim okresie jednak, na południe od przebiegającej byłym torem kolejowym (a obecnie czarnym szlakiem turystycznym Twierdzy Kraków) granicy pomiędzy Dzielnicą X a Dzielnicą VIII, na terenie Dzielnicy VIII zaczęto realizować nowe zespoły mieszkaniowe (por. ryc. 71).

Reasumując, na terenie Dzielnicy X Swoszowice, poza wspomnianymi pięcioma jednostkami katastralnymi, całkowicie zaliczonymi do tej dzielnicy, na jej terenie można spotkać:

- trzy jednostki katastralne, których jądro historyczne znajduje się na terenie Dzielnicy X, natomiast skrawki - na terenie przyległych dzielnic (dotyczy to: Jugowic I, Swoszowic, Kosocic), nie tylko uwzględnionych w analizie (Jugowice I i północny skrawek Swoszowic - w Dzielnicy IX), ale także pozostałych (tj. Dzielnicy XI Podgórze Duchackie - kolejna część Swoszowic i północna część Kosocic);

---

⁵¹ Por. Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniki z dn. 24 maja 2017 r., w sprawie: zmiany granicy Dzielnicy VIII z Dzielnicą X, Dz-08.0021.33.2017, Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r., Dz-10.0021.32.2017 oraz Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dn. 25 maja 2017 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębniki dotyczący przesunięcia granicy Dzielnicy VIII Dębniki z Dzielnicą X Swoszowice, Dz-10.0021.32.2017

- skrawki dwóch jednostek katastralnych, których historyczne jądra znajdują się na terenie jednej z przyjętych do badań trzech dzielnic, a konkretnie Dzielnicy VIII Dębniki, a niewielkie fragmenty na terenie Dzielnicy X Swoszowice. Dotyczy to : SE część Kobierzyna i E skrawka Sidziny,
- dwa skrawki jednostek katastralnych, których historyczne centra znajdują się na terenie innych dzielnic pomocniczych (dotyczy to: Kurdwanowa i Piasków Wielkich), odcięte od ich południowych fragmentów obwodnicą autostradową,
- fragmenty trzech jednostek katastralnych, których główne, względnie pozostałe fragmenty znajdują się poza współczesnymi granicami miasta, w powiecie krakowskim, w gminie Mogilany (Libertów, Lusina), względnie Świątniki Górne (dwa niewielkie fragmenty Zbydniowic: pierwszy - włączony do Ochojna, a drugi do Wrząsowic - por. ryc. 66 i 67).

Łącznie na terenie Dzielnicy X Swoszowice położonych jest dziesięć części, fragmentów, względnie skrawków jednostek katastralnych.

Wśród kryteriów przyjętych przy powoływaniu do życia dzielnic samorządowych, J. Purchla przyjął parafie, uznając że „podtrzymują one więzi społeczne poprzez przynależność do wspólnoty parafialnej. Jest to istotne zarówno w centralnej części miasta jak i na terenach peryferyjnych⁵².

Parafie wchodzą w skład dekanatów, a te diecezji bądź archidiecezji. Pod względem administracji kościelnej analizowany obszar trzech dzielnic pomocniczych: VIII, IX i X jest spójny przestrzennie, gdyż znajduje się na terenie jednej archidiecezji, tj. Archidiecezji Krakowskiej. Niestety, zarówno zasięg dekanatów, jak i parafii nie jest spójny z zasięgiem i przebiegiem granic dzielnic pomocniczych.

Uwzględniony w ekspertyzie obszar trzech dzielnic pomocniczych obejmuje nie spójne z nim dekanaty: 3 - Salwator, 7 - Podgórze; 9 - Borek Fałęcki, 35 - Skawina. Dekanat Salwator - przekracza nawet rzekę Wisłę i obejmuje parafie położone zarówno na prawym jak i na lewym jej brzegu.

Teren dzielnicy VIII Dębniki znalazł się w granicach wszystkich dekanatów: 3, 7, 9 i 35. Całkowicie do Dzielnicy tej i dekanatu 3 należy pięć parafii: Dębniki, Pychowice, Skotniki, Tynec i Rektorat Jana Pawła II. Do dekanatu 9 (Borek Fałęcki) należy jedynie parafia Kobierzyn - Szpital (p. w. Matki Boskiej Częstochowskiej), a do dekanatu nr 7 - Podgórze, obejmującego w większości teren położony poza analizowanymi dzielnicami,

---

⁵² Por. J. Purchla, *Jakie ...* op. cit. S. 28.

parafię na Os. Podwawelskim (p. w. Matki Boskiej Fatimskiej, z kościołem usytuowanym w b. IX dzielnicy katastralnej - Ludwinów).

W pozostałych dzielnicach (IX i X) oraz w dalszych fragmentach Dzielnicy VIII, ani dekanaty, ani parafie spójności przestrzennej z dzielnicami pomocniczymi nie wykazują. Na terenie tej dzielnicy spotkać można wprawdzie kościoły parafialne, ale część albo większość terenu parafii położona jest na terenie innej dzielnicy. Dotyczy to parafii:

- w dekanacie nr 3 (Kraków - Salwator):
  - parafii Ruczaj (z kośc. parafialnym p.w. Zesłania Ducha Świętego), której skrawki SE znajdują się na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki,
- w dekanacie nr 9 (Borek Fałęcki):
  - parafii Nowy Ruczaj (z kościołem, p. w. Matki Boskiej Królowej Polski), gdzie część terenu na wschód od ul. Obozowej, należy do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (oraz jednostki katastralnej: Borek Fałęcki).
- w dekanacie nr 35 (Skawina):
  - parafii Sidzina, z kościołem p. w. Podwyższenia Krzyża Świętego, w której wschodnie skrawki położone na terenie historycznej wsi Sidzina znalazły się w Dzielnicy X Swoszowice.

Do Dzielnicy VIII należą tereny parafii, których kościoły parafialne znajdują się w innych dzielnicach samorządowych, a ich parafie wkraczają na obszar innej niż VIII Dzielnicy. Dotyczy to:

- w Dekanacie nr 9 Kraków - Borek Fałęcki
  - parafii Kliny Zacisze (kośc. p. w. św. Rafała Kalinowskiego), której większość znalazła się jednak w Dzielnicy nr VIII, a część NE - w Dzielnicy X Swoszowice.

Należy podkreślić, że przed 2014 r. cały teren parafii Kliny Zacisze znajdował się w granicach Dzielnicy VIII. W przypadku Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, tylko jedna parafia znalazła się całkowicie na jej terenie. Dotyczyło to parafii na Os. Cegielniana (z kościołem p.w. Matki Boskiej Saletyńskiej). Parafia ta należy do Dekanatu nr 7 Kraków Podgórze.

Pozostałe parafie znajdujące się na obszarze Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki położone są przeważnie zarówno na jej terenie, jak i w dzielnicach sąsiednich. Dotyczy to parafii:

- Borek Fałęcki, (z kościołem p. w. Matki Boskiej Zwycięskiej), której część wraz z kościołem parafialnym znalazła się na terenie Dzielnicy IX, ale pozostała, południowa część na terenie Dzielnicy X Swoszowice,
- Łagiewniki (z kościołem Najświętszego Serca Pana Jezusa, przy ul. Myślenickiej - ob. S. Millana), której wschodnia część, należąca do jednostki katastralnej Łagiewniki, znalazła się w granicach Dzielnicy XI Podgórze Duchackie.
- Swoszowice, której północna część należy do Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i XI Podgórze Duchackie, natomiast pozostała, podstawowa (wraz z kościołem parafialnym p.w. Opatrzności Bożej) zakwalifikowana została do Dzielnicy X Swoszowice.

Pozostałe fragmenty Dzielnicy IX należą do parafii zaliczanych do Dekanatu nr 3 (Kraków Salwator) i w większości ich teren (wraz z kościołami parafialnymi) znajduje się na obszarze innych dzielnic pomocniczych. Dotyczy to parafii:

- Ruczaj, której część, (wraz z kościołem parafialnym p.w. Zesłania Ducha Świętego) znajduje się na terenie Dzielnicy VIII,
- Nowy Ruczaj, której część, wraz z kościołem parafialnym p.w. Matki Boskiej Królowej Polski (w Borku Fałęckim - usytuowana jest na zachód od ul. Obozowej, stanowiącej granicę Dzielnicy VIII Dębni i IX Swoszowice (por. ryc. 34).

Na terenie Dzielnicy X Swoszowice, większość jej terytorium należy do Dekanatu nr 9 Borek Fałęcki, ale tylko dwie parafie w całości. Są to parafie :

- Kliny z kośc. parafialnym p.w. św. Królowej Jadwigi (na terenie Borku Fałęckiego - por. ryc. 34),
- Opatkowice, z kośc. parafialnym p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego. Do parafii tej należy część parafii libertowskiej, obejmująca skrawek wsi przyłączony w 1973 r. do Krakowa (wcześniej, tj. przed 1973 r., mieszkańcy tego fragmentu Krakowa należeli jak cały Libertów - wieś w pow. krakowskim, w gminie Mogilany, do parafii św. Brata Alberta⁵³).

Pozostałe parafie znajdują się wprawdzie na terenie Dzielnicy X Swoszowice i należą do dekanatu nr 9 Kraków - Borek Fałęcki, ale ich skrawki położone są na obszarze albo sąsiednich dzielnic, albo nawet poza Krakowem. Dotyczy to parafii:

---

⁵³ por. P. Natonek, *Informator ...* op. cit. s. 285.

- Wróblowice (z kośc. parafialnym p.w. Przemienienia Pańskiego), której północne skrawki należą do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, a południowe - do powiatu krakowskiego (gmina Świątniki Górne),
- Swoszowice (z kośc. p. w. Opatrzności Bożej).

Do dekanatu nr 9 Borek Fałęcki należą też parafie, których terytoria , wraz z kościołami parafialnymi znajdują się poza granicami Dzielnicy X. Dotyczy to parafii:

- Borek Fałęcki, obejmującej też część jednostki katastralnej Borek Fałęcki, Jugowice I i Jugowice II, tj. na południe od ul. Zawilej, wzdłuż ul. Zakopiańskiej, aż po tory kolejowe Kraków - Skawina, w rejonie Opatkowic.

Do Dzielnicy X należy też wschodni skrawek dekanatu 35 Skawina, a konkretnie parafii Sidzina.

Do dekanatu nr 8: Kraków - Prokocim, należy niemal w całości parafia Kosocice (z kośc. parafialnym p. w. św. Marii Magdaleny). Skrawki północne, odcięte południową obwodnicą autostradową Krakowa, należą wprawdzie do tej parafii, ale też do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie (por. ryc. 34).

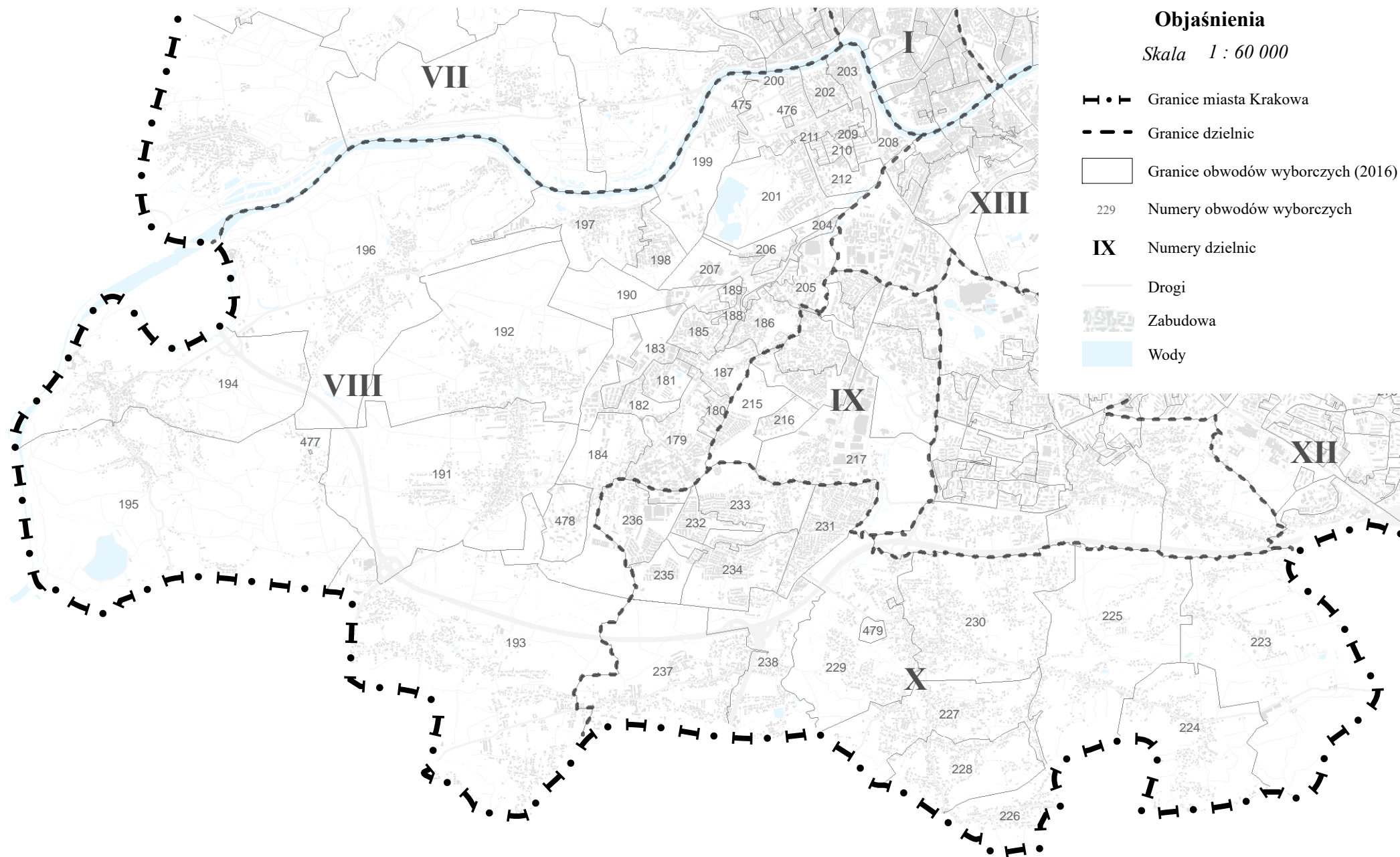
Z pozostałych podziałów Krakowa na jednostki przestrzenne należy wymienić podział na obwody wyborcze, obwody i rejony spisowe, obwody szkolne i in. Ich zasięg stał się jednym z kryteriów delimitacji dzielnic samorządowych wymienionych przez J. Purchlę⁵⁴.

Obwody wyborcze na terenie analizowanych trzech dzielnic samorządowych wykazują znaczną spójność przestrzenną i zawierają się w większości w granicach analizowanych dzielnic (ryc. 75). Niespójność obejmuje wyłącznie tereny niezamieszkałe. Dotyczy to obwodów wyborczych usytuowanych na pograniczu:

- Dzielnicy VIII Dębniki i XIII Podgórze, w przeważającej mierze znajdujących się w Dzielnicy XIII : nr: 317, 319, 331;
- Dzielnicy VIII i IX : nr 213, 220 (w większości znajdujących się na terenie dzielnicy IX
- Dzielnicy VIII i X: nr 235 (w większości położony w Dzielnicy X);
- Dzielnicy IX i X: nr 217 (w większości usytuowany w Dzielnicy IX),
- Dzielnicy X i XI: nr 243 (w większości znajdujący się w Dzielnicy XI; por. ryc. 75).

---

⁵⁴ por. J. Purchla, *Dzielnicowe dylematy Krakowa 1791-1991*[w:] *Kraków - Metropolia, T. II: Dylematy rozwoju*, pod red. J. Purchli, Księgarnia Akademicka, Kraków 2017, s. 27

Ryc. 75. Obwody wyborcze na tle podziału na Dzielnice: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice miasta Krakowa, według stanu na 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Rejony i obwody spisowe nie posiadają stu procentowej spójności przestrzennej (ryc. 76 i 77). Na przykład w Dzielnicy VIII - brak tej spójności wykazują rejony spisowe usytuowane przy granicy z Dzielnicą XIII, odznaczające się numerami: 392 840, 392 860 i 393 242 (por. ryc. 76).

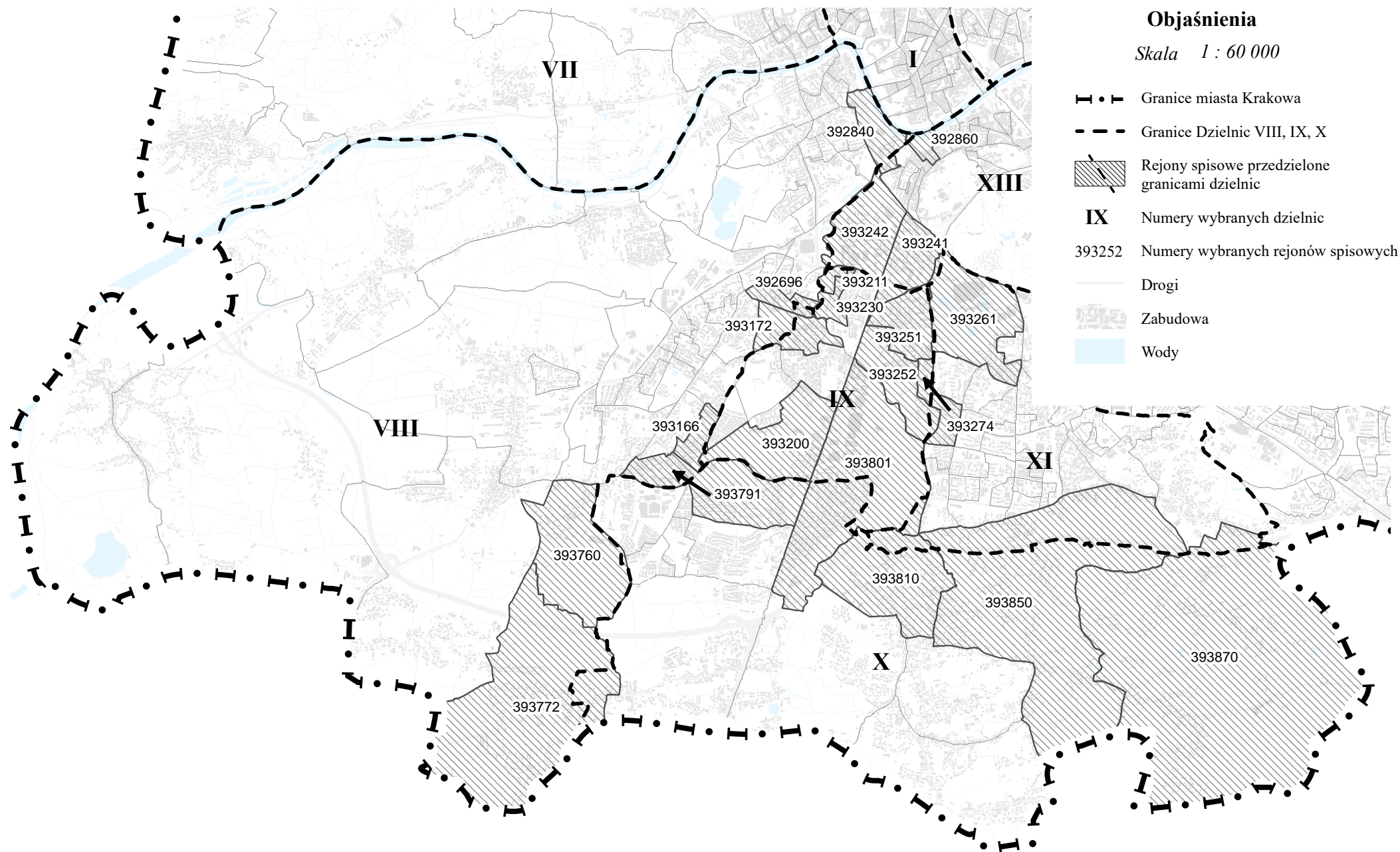
Brak spójności przestrzennej rejonów spisowych z dzielnicami samorządowymi można zarejestrować także na pograniczu Dzielnicy VIII i IX. Dotyczy to :

- pobliza ul. Strąkowej (pogranicze jednostki katastralnej Zakrzówek i Borek Fałęcki), numery rejonów spisowych: 392 696, 393 172, 393 230 (por. ryc. 76),
- okolic skrzyżowania ul. Obozowej z ul. Żywiecką - jeden rejon spisowy w większości usytuowany na obszarze Dzielnicy VIII, a tylko fragmentarycznie położony w Dzielnicy IX: 393 166, oraz dwa rejony spisowe znajdujące się w większości na terenie Dzielnicy IX, a w mniejszej części lub fragmentarycznie w Dzielnicy VIII (odpowiednio dotyczy to rejonów o numerach, odpowiednio: 393 791 i 393 200 (por. ryc. 76).

Spójność przestrzenna nie została także zachowana na pograniczu Dzielnicy VIII z Dzielnicą X. Części wschodnie dwóch rejonów spisowych: 393 760 i 393 772 przekraczają granicę Dzielnicy VIII i wchodzi na teren Dzielnicy X (por. ryc. 76). Również brak spójności rejestrów spisowych z można stwierdzić na pograniczu Dzielnic IX i XIII. W pierwszym przypadku dotyczy do rejonu spisowego o numerze: 393 211 (północno-zachodni skrawem dzielnicy IX w rejonie ul. Brożka) oraz rejonu spisowego numer: 393 241, ograniczonego ulicami: Zakopiańską, Wadowicką, H. Kamińskiego i torem kolejowym linii Kraków - Płaszów - Skawina, przeciętego granicami tych dzielnic w rejonie ul. Tischnera (por. ryc. 76).

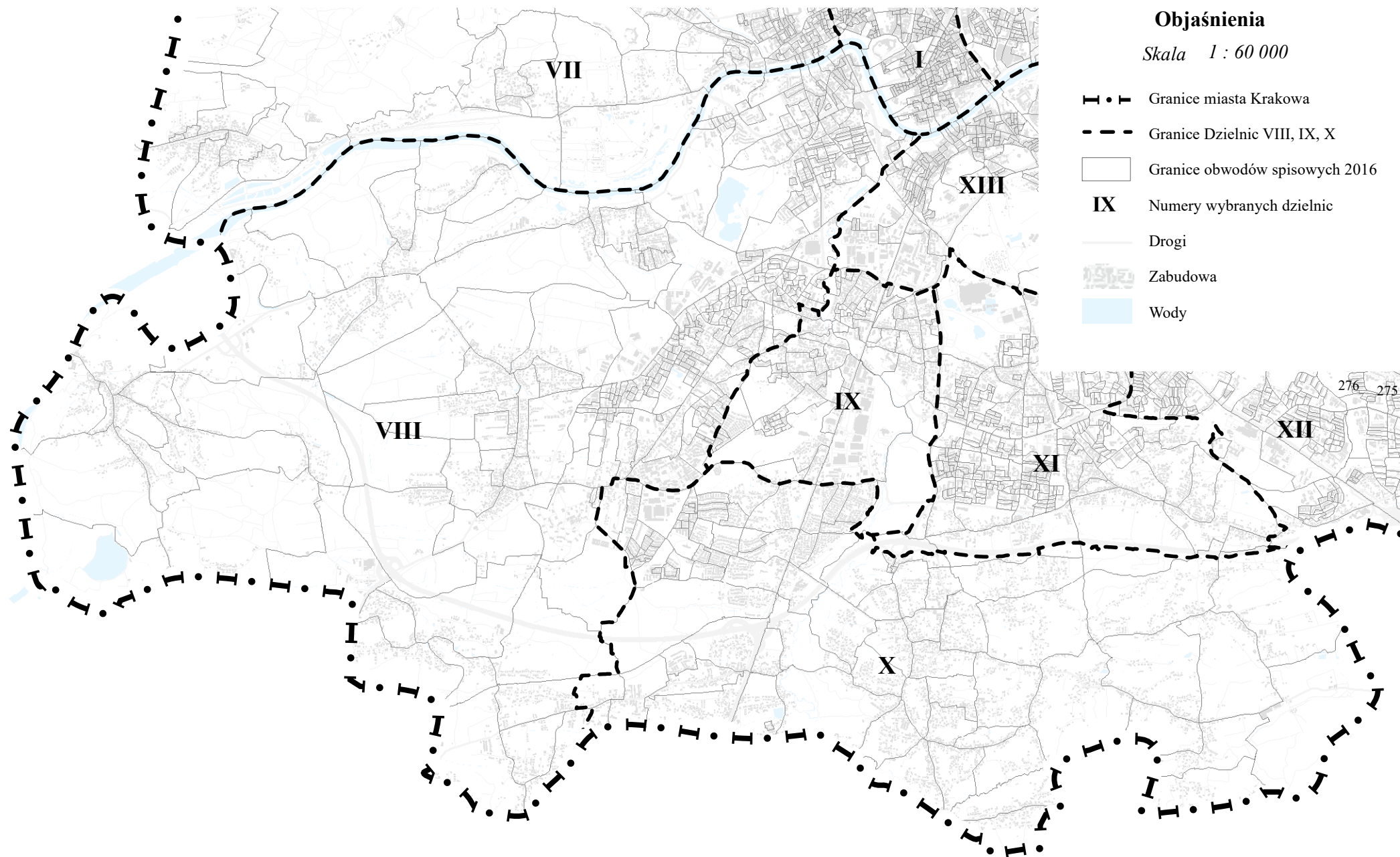
Dalszy brak spójności można zaobserwować na pograniczu Dzielnicy IX i XIII. Dotyczy to rejonu spisowego o numerze 393 251, którego północny fragment wkracza na teren Dzielnicy XIII. Kolejny brak spójności można zaobserwować wzdłuż całego pogranicza Dzielnic IX i XI. Część rejonów spisowych znajdujących się w większości na obszarze Dzielnicy IX wkracza na teren Dzielnicy XI i odwrotnie. Na przykład rejony spisowe, położone w większości na obszarze Dzielnicy IX - to: 393 252, 393 801, natomiast rejony spisowe w przeważającej mierze znajdujące się w Dzielnicy XI, a w niewielkiej w IX to: 393 261 i 393 274 (por. ryc. 76).

Brak spójności przestrzennej zarejestrować można także na kontakcie granic dwóch innych dzielnic: IX i X. Dotyczy to terenów pogranicza Jugowic I i Borku Fałęckiego (na wschód od ul. Zakopiańskiej - rejon spisowy numer 393 801) oraz Dzielnic XI i IX - tj. rejonu, położonego głównie na terenie dzielnicy X Swoszowice (393 810 - por. ryc. 76).

Ryc. 76. Rejony spisowe nie tworzące spójności przestrzennej na terenie Dzielnic : VIII, IX, X , przedzielone granicami analizowanych dzielnic

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 77. Obwody spisowe według stanu na 2016 r., na tle podziału na Dzielnic samorządowe VIII, IX, X miasta Krakowa po korekcie ich granic w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wydziału Geodezji UMK.

Nie ma spójności przestrzennej także na pograniczu dzielnic: X i XI. Rejony spisowe nie zostały tu od 2014 r. zweryfikowane i nowo wytyczona granica przebiega niezgodnie z przebiegiem autostrady A-4, której południowa krawędź stała się granicą tych dzielnic. W tym miejscu granica ta przebiega przez wyróżnione tu dwa rejony spisowe: 393850 i 393870, obejmujące swym zasięgiem pięć dawnych jednostek katastralnych (poruszając się z zachodu na wschód): Swoszowice, Kurdwanów, Piaski Wielkie, Rajsko, Soboniewice i Kosocice (por. ryc. 76).

Podobnie brak zgodności z przebiegiem granic dzielnic samorządowych wykazują obwody szkolne (ryc. 78). Tylko nieliczne zawierają się całkowicie w obrębie trzech analizowanych dzielnic. W przypadku Dzielnic VIII Dębniaki są to obwody należące do 9 szkół:

- Szkoły Podstawowej nr 25,
- Szkoły Podstawowej nr 30,
- Szkoły Podstawowej nr 40,
- Szkoły Podstawowej nr 54,
- Szkoły Podstawowej nr 66,
- Szkoły Podstawowej nr 110,
- Szkoły Podstawowej nr 132,
- Szkoły Podstawowej nr 151.

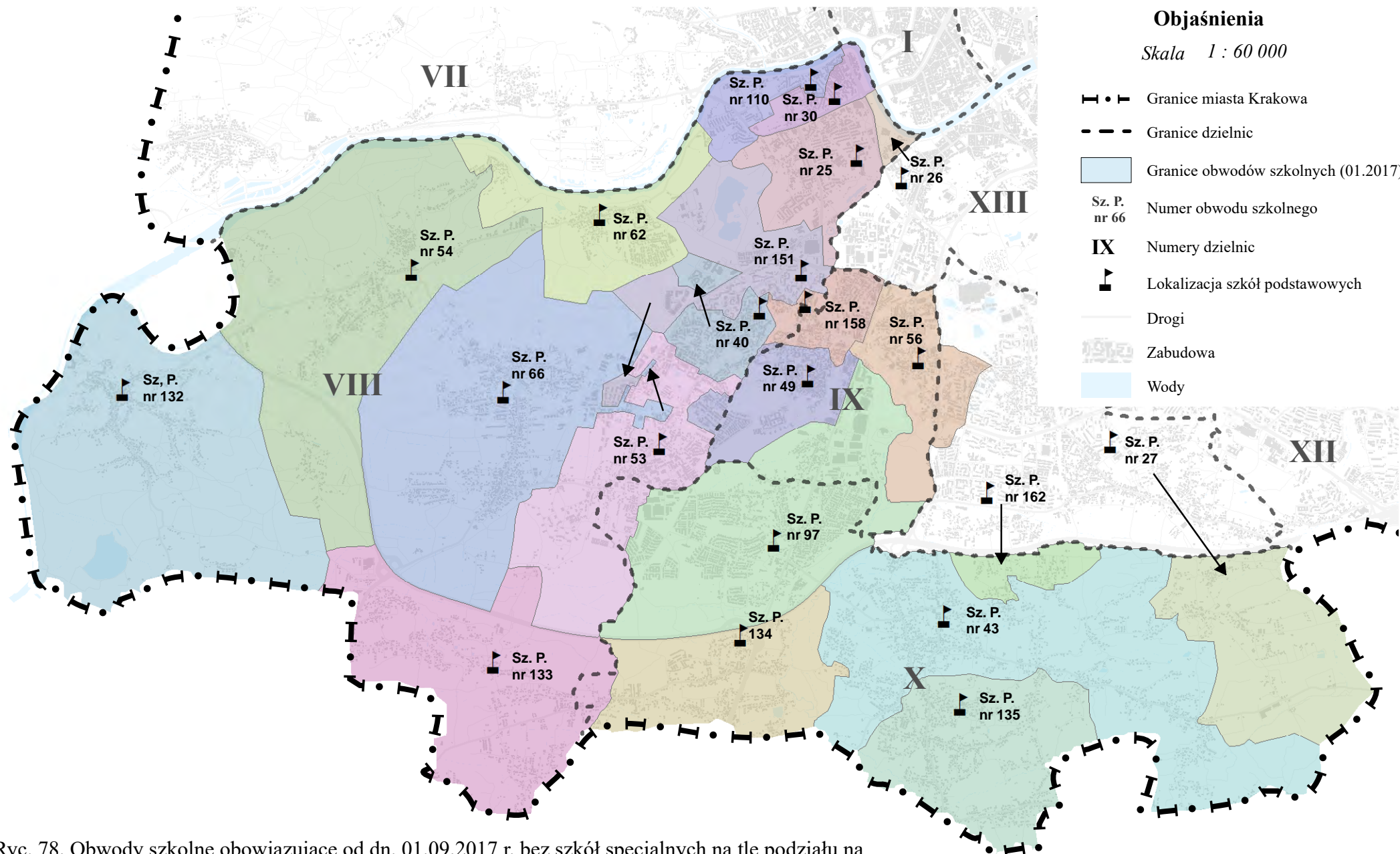
W przypadku Dzielnic X tylko trzy obwody szkolne całkowicie zawierają się w jej obrębie. Dotyczą one przynależności do szkół:

- Szkoły Podstawowej nr 43,
- Szkoły Podstawowej nr 134,
- Szkoły Podstawowej nr 135.

Natomiast na terenie Dzielnic IX żaden z obwodów szkolnych nie zawiera się w całości na jej obszarze.

W przypadku analizowanych trzech dzielnic: Dzielnic VIII Dębniaki, Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i Dzielnic X Swoszowice, aż w 9 przypadkach obwody szkolne zostały przedzielone ich granicami. W pięciu - były to obwody szkolne, dla których szkoły znajdowały się w granicach przyjętych do badań dzielnic. Dotyczyło to:

- Szkoły Podstawowej nr 49,

Ryc. 78. Obwody szkolne obowiązujące od dn. 01.09.2017 r. bez szkół specjalnych na tle podziału na Dzielnice samorządowe: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika do uchwały nr LXVIII/1677/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 marca 2017 r.

- Szkoły Podstawowej nr 53,
- Szkoły Podstawowej nr 97,
- Szkoły Podstawowej nr 133 oraz
- Szkoły Podstawowej nr 158.

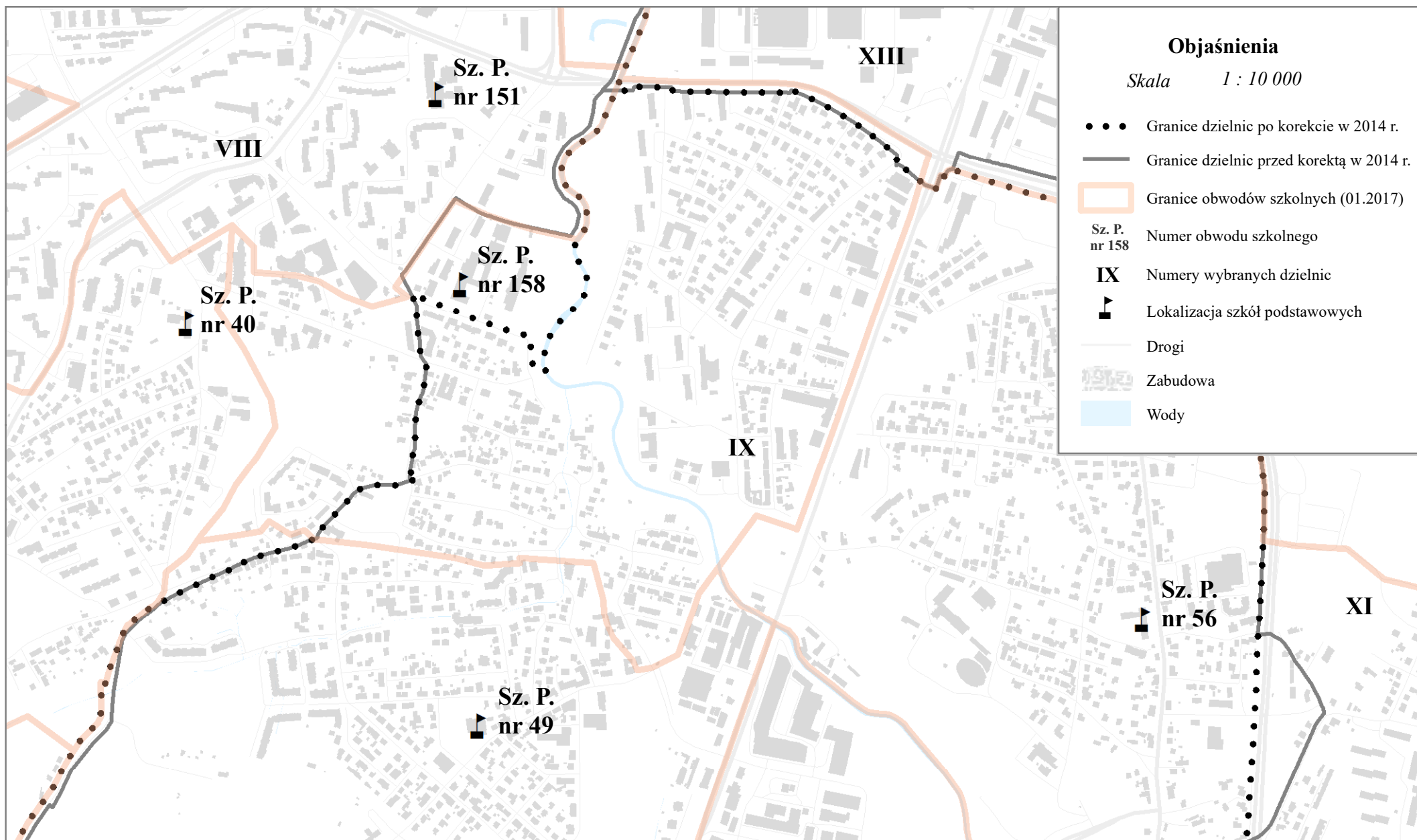
Trzy szkoły wyznaczające zasięg obwodu szkolnego znalazły się poza granicami wspomnianych dzielnic:

- Szkoła Podstawowa nr 26 (na terenie Dzielnic XIII Podgórze), której obwód wkracza na obszar Dzielnic VIII, a konkretnie Ludwinowa,
- Szkoła Podstawowa nr 27, położona na terenie Dzielnic XI Podgórze Duchackie (Piaski Wielkie), do której obowiązek uczęszczania mają dzieci z Dzielnic X Swoszowice, zwłaszcza rejonu Kosocic,
- Szkoła Podstawowa nr 162, obejmująca swym zasięgiem fragment Dzielnic X Swoszowice, a niemal w całości jednostkę katastralną Kurdwanów.

Poza teren analizowanych dzielnic wykracza Szkoła Podstawowa nr 56, mieszcząca się przy ul. Fredry w Łagiewnikach, której obwód szkolny wkracza na teren Dzielnic XI Podgórze Duchackie, obejmując historyczne terytorium Łagiewnik (por. ryc. 33, ryc. 73 i ryc. 78).

Łącznie na terenie 3 analizowanych dzielnic spotkać można 21 obwodów szkolnych, z czego 17 całkowicie na terenie tych dzielnic, a 4 poza. Spośród obwodów szkolnych wkraczających z sąsiednich dzielnic, trzy dotyczyły szkół zlokalizowanych w Dzielnicach XI, a jeden - w Dzielnicach XIII.

Najwięcej kontrowersji budzi lokalizacja Szkoły Podstawowej nr 158, usytuowanej przy ul. Strąkowej 3a, na gruntach dawnej X dzielnicy katastralnej Zakrzówek, współcześnie niemal w całości znajdującej się na obszarze Dzielnic VIII. W latach 1991 - 2014 teren szkoły położony był w obrębie Dzielnic IX (ryc. 79), natomiast po korekcie podziału Krakowa na dzielnice samorządowe „znalazł się” w granicach Dzielnic VIII, co ma swoje historyczne uzasadnienie. Zdaniem radnych Dzielnic IX, mieszkańcy i aktywiści społeczni tej dzielnicy mieli duży udział w budowie tej szkoły, której obwód szkolny obejmuje zarówno część Dzielnic VIII jak i część Dzielnic IX (Osiedle Cegielniana). Oznacza to, że dzieci z osiedla Cegielniana (Dzielnica IX) mają rejonizację na terenie Dzielnic VIII. Sytuacja ta wykazuje brak spójności przestrzennej pomiędzy zasięgiem dzielnic pomocniczych a obwodów szkolnych.

Ryc. 79. Obwód szkolny Szkoły Podstawowej nr 158 na tle podziału na Dzielnicę samorządową VIII Dębnyki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, XI Podgórze Duchackie, XIII Podgórze, przed oraz po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika do uchwały nr LXVIII/1677/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 marca 2017 r.

3.5. Spójność topograficzna wybranych dzielnic samorządowych

Przyjęte przez pomysłodawców podziału Krakowa na dzielnice samorządowe: J. Purchlę i J. Sepioła - kryteria uwzględniały wprawdzie w większym stopniu akcenty przestrzenne niż demograficzne, ale były to kryteria bardziej o charakterze przestrzenno-społecznym niż przestrzenno-przyrodniczym (por. rozdz. 1.2.2⁵⁵). Autorzy wzięli w nich pod uwagę: zasięg obwodów spisowych, komitetów osiedlowych, parafii, granic jednostek katastralnych. Jednym z kryteriów, było uwzględnienie naturalnych barier, które byłyby pomocne w określeniu przebiegu granic dzielnic. Nie uwzględniono natomiast kryterium „topograficznego”.

Pojęcie kryterium „topograficznego” zostało wprowadzone w uchwałach Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z 2016 r.⁵⁶, dotyczących korekty przebiegu granic względem Dzielnic VIII, X i XIII. Z treści zawartej w tych uchwałach wynika jednak, że przyjęte przez Radę tej Dzielnic kryteria, powinny bardziej brzmieć jako kryteria „przyrodniczo-ekologiczne” niż „topograficzne”. „Topografia” zgodnie ze Słownikiem 100 tysięcy potrzebnych słów, opracowanym pod red. J. Bralczyka, to m. in. „ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie w nim zabudowy, dróg, drzew... itp.”. „Topografia” rozumiana jest także jako dyscyplina naukowa, zajmująca się „pomiarami określonych punktów w terenie oraz sporządzaniem map na podstawie tych pomiarów”⁵⁷.

J. Purchla uznał, że elementy przyrodnicze mogą stanowić jedynie naturalne bariery w określeniu zasięgu delimitowanych dzielnic. Autor nie wspominał raczej o spójności granic w tym względzie.

Biorąc pod uwagę względy przyrodniczo- ekologiczne (w rozumieniu Radnych Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki - topograficzne) można stwierdzić, iż analizowany obszar trzech przyjętych w ekspertyzie dzielnic: Dzielnic VIII Dębni, Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i Dzielnic X Swoszowice z jednej strony jest spójny, a z drugiej strony dość zróżnicowany.

Dzielnica VIII Dębni, mimo że jest największa pod względem powierzchni spośród wszystkich trzech dzielnic (por. rozdział 2.2) wykazuje dużą spójność pod względem geomorfologiczno-hydrograficznym. Z punktu widzenia fizycznogeograficznego położona jest ona w obrębie Podkarpacia Północnego, w którego skład wchodzi: Brama Krakowska i zachodni fragment Kotliny Sandomierskiej, zaliczany przez J. Kondrackiego do Podgórze

⁵⁵ Por. J. Purchla, *Jakie ...* op. cit., s. 27 - 28.

⁵⁶ Por. Uchwała Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z dn. 16. 08. 2016 r. .... op. cit., s. 1 i Uchwała Rady Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki z dn. 22. 09. 2016 r. ... op. cit., s. 1 - 2.

⁵⁷ Por. *Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów*, pod red. J. Bralczyka, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2005, s. 851.

Bocheńskiego a bardziej szczegółowo do mikroregionu Wielicko - Gdowskiego⁵⁸. Na terenie tej dzielnicy makroregion - Brama Krakowska reprezentowany jest przez mezoregion: Pomost Krakowski (512.33), do którego zaliczane są liczne zręby tektoniczne, z najwyższymi z nich Wzgórzami Tynieckimi (góra Guminek 293,4 m npm)⁵⁹. Krajobraz tej dzielnicy jest urozmaicony. Różnica wysokości pomiędzy wspomnianym najwyższym wzniesieniem, a najniższym punktem, który stanowi ujście Wilgi do Wisły (pogranicze VIII i XIII Dzielnicy Podgórze; 199 m npm) wynosi ponad 94 m (por. ryc. 31).

Teren Dzielnicy VIII jest też spójny pod względem hydrograficznym. Znajduje się ona całkowicie w obrębie dorzecza Wisły, ograniczonego działem wodnym I rzędu. Na terenie Dzielnicy VIII uchodzą do Wisły ciek, które z reguły z jej terytorium wypływają. Należy tu wymienić: Potok Kostrzecki, Potok Pychowicki, których dorzecza wyznaczają dział wodny II rzędu. Część terenu dzielnicy zajmuje dorzecze rzeki Wilgi. Do tego dorzecza należą też ciek, które wypływają na terenie Dzielnicy VIII, a uchodzą do Wilgi na terenie sąsiednich dzielnic (np. Potok Młynny Kobierzyński, uchodzący do Wilgi na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki).

Na terenie Dzielnicy VIII znajduje się kilka zbiorników wodnych pochodzenia przyrodniczego, przyrodniczo-antropogenicznego i antropogenicznego, których nie ma na terenie sąsiednich, uwzględnionych w ekspertyzie - dzielnic. Największym jest staw Janasówka, na terenie jednostki katastralnej Tyniec (94,4 ha). Obiektem typowo antropogenicznym jest drugi pod względem powierzchni zbiornik wodny: Zakrzówek (w jednostce katastralnej pod tą samą nazwą). Genezę przyrodniczo-antropogeniczną ma zbiornik Kąty Tynieckie, stanowiący zakole Wisły, odcięte wskutek budowy stopnia wodnego Kościuszk⁶⁰, natomiast pochodzenia całkowicie naturalnego jest Koło Tynieckie w Kostrzu, które powstało wskutek naturalnego wyprostowania koryta (meandru) przez nurt rzeki Wisły (por. ryc. 32).

Pod względem klimatycznym, zarówno typów mezoklimatycznych jak i topoklimatycznym, dzielnica VIII wykazuje duże zróżnicowanie, wynikające ze zróżnicowanych form powierzchni ziemi. W większości Dzielnica VIII odznacza się typem klimatu dna doliny Wisły, któremu sprzyja inwersja temperatury i stagnacja mas powietrza odznaczających się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi.

---

⁵⁸ Por. J. Kondracki, *Geografia regionalna ...* op. cit., s. 299 - 308.

⁵⁹ por. *Mapa topograficzna Polski. Skala 1 : 10 000*, Arkusz nr M-34-77-A-a-1, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1997

⁶⁰ por. M. Baścik, *Wody powierzchniowe [w:] Środowisko przyrodnicze Krakowa. Zasoby - ochrona - kształtowanie*, pod red. M. Baścik, B. Degórskiej, IGiGP UJ, Kraków 2015, s. 59 - 62.

Na terenie izolowanych zrębów Bramy Krakowskiej - w rejonie Wzgórz Tynieckich odnotować można typ topoklimatu⁶¹ odznaczający się rzadkimi inwersjami temperatury, suchy i dobrze przewietrzany. Dla odmiany w rejonie zrębów: Pychowickiego czy Twardowskiego (jednostki katastralne: Dębniki, Zakrzówek), odnotować można typ topoklimatu odznaczający się względnie korzystnymi warunkami wilgotnościowymi, o częstych inwersjach temperatury.

W rejonie Wysoczyzny Krakowskiej⁶², zwanej też Wysoczyzną Wielicko - Gdowską⁶³ stanowiącej wyższy poziom Kotliny Sandomierskiej, na terenie zaliczanego do niej Pagóra Skotnickiego cechy topoklimatu zbliżone są do dna doliny Wisły (tj. występują tu inwersje temperatury), natomiast znajdującego się już na pograniczu z Dzielnicą - IX Pagóra Kobierzyńskiego, do zrębów Pychowickich i Twardowskiego⁶⁴.

Dzielnica IX z racji najmniejszej powierzchni spośród analizowanych trzech dzielnic jaką zajmuje, wydaje się być najbardziej spójna pod względem topograficznym i szerzej przyrodniczo-ekologicznym. Położona jest w całości na terenie Kotliny Sandomierskiej, głównie na Wysoczyźnie w Krakowskiej (Wielicko - Gdowskiej), na terenie Pagóra Kobierzyńskiego (na zachód od Wilgi) i Pagóra Łagiewnickiego, usytuowanego na wschód od Wilgi. Obydwa te pagóry rozcina rzeka Wilga. Na Pagórze Kobierzyńskim leży Borek Fałęcki, a na Łagiewnickim - Łagiewniki (ryc. 80).

Pod względem topograficzno-hydrograficznym Dzielnica IX położona jest w całości w obrębie dorzecza rzeki Wilgi, ograniczonego wododziałem II rzędu por. rozdz. 2.2, ryc. 32). Na terenie tej dzielnicy uchodzą do Wilgi trzy potoki: dwa lewobrzeżne - Rzewny i bardziej usytuowany od niego na północ - Młynny Kobierzyński oraz jeden prawobrzeżny: Dopływ z Kurdwanowa, płynący w południowo-wschodniej części tej dzielnicy. Wszystkie te dopływy biorą początek poza granicami dzielnicy. Nie pomniejsza to w sumie spójności dzielnicy (choć inaczej uważają radni Dzielnicy IX), gdyż zgodnie z opinią J. Dynowskiego

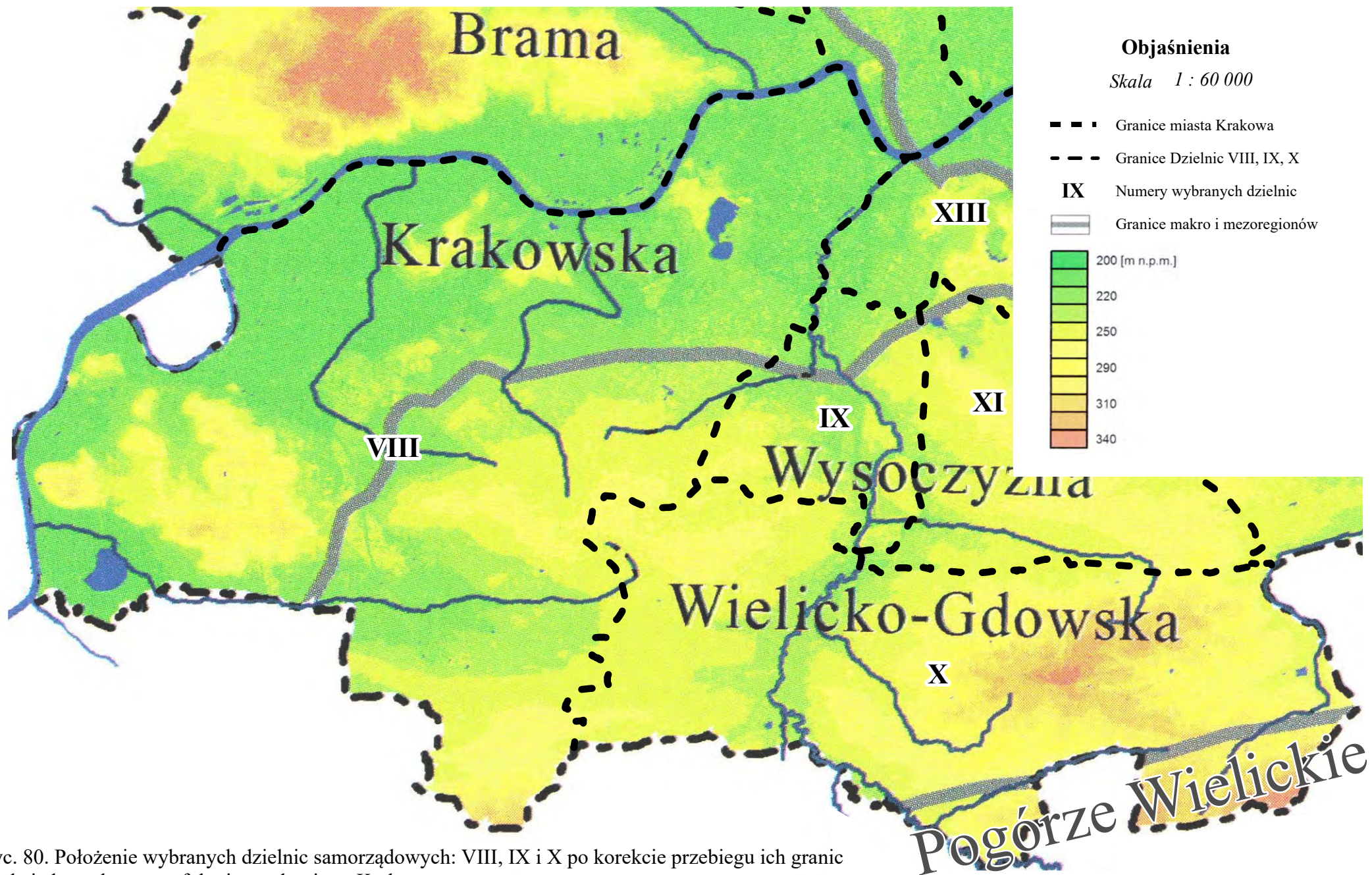
---

⁶¹ Topoklimat - zgodnie z A. Bokwą - to w ogólnym zarysie wpływ „rzeźby terenu, rodzaju gleb, szaty roślinnej a nawet zabudowy na klimat niewielkiego, najczęściej ok. 100 ha, obszaru” (por. A. Bokwa, *Wieloletnie zmiany struktury mezoklimatu miasta na przykładzie Krakowa*, Uniwersytet Jagielloński. Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Kraków 2010, s. 16; oraz *Słownik meteorologiczny*, pod red. T. Niedźwiedzia, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa 2003, s. 341).

⁶² Nomenklatura wprowadzona do literatury geograficznej przez M. Tyczyńską (por. M. Tyczyńska, *Rzeźba i budowa geologiczna ...* op. cit., s. 22.).

⁶³ Nomenklatura wprowadzona do literatury geograficznej przez M. Klimaszewskiego (por. M. Klimaszewski, *Podział geomorfologiczny Polski południowej ...* op. cit., s. 142).

⁶⁴ Por. D. Matuszko, K. Piotrowicz, L. Kowanetz, *Klimat [w:] Środowisko przyrodnicze Krakowa ...* op. cit., s. 105.

Ryc. 80. Położenie wybranych dzielnic samorządowych: VIII, IX i X po korekcie przebiegu ich granic na tle jednostek geomorfologicznych miasta Krakowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie B. Izmailow, Rzeźba terenu, [W:] Środowisko przyrodnicze Krakowa. Zasoby - Ochrona - Kształtowanie, pod red. Baścik M., Degórska B., IGiGP UJ, Kraków 2015, s. 35.

„cieki wypływające i uchodzące do Wisły lub jej dopływów na terenie Krakowa nie odgrywają większej roli w hydrografii miasta”⁶⁵.

Dzielnice cechuje bardzo małe zróżnicowanie po względem wysokości względnej, co podkreśla jej spójność przestrzenną. Najniższy punkt, wylot rzeki Wilgi w północno-zachodniej części dzielnicy (po opuszczeniu granic Dzielnicy IX płynie ona granicą Dzielnicy VIII Dębniaki i XIII Podgórze) położony jest na wys. ok. 203 m npm, natomiast najwyższy - Góra Borkowska, zaliczana do Pagóra Kobierzyńskiego, na wysokości 249 m npm. A więc deniwelacja wynosi zaledwie 46 m.

Pod względem klimatycznym Dzielnica IX wykazuje także wysoką spójność. Znajduje się ona całkowicie w typie mezoklimatu Wysoczyzny Krakowskiej (Wielicko - Gdowskiej), odznaczającej się typem topoklimatu, charakteryzującego się względnie korzystnymi warunkami wilgotnościowymi.

Dość duże zróżnicowanie topograficzne wykazuje Dzielnica X Swoszowice. Część tej dzielnicy znajduje się na terenie Podkarpacia Północnego (Wysoczyzny Krakowskiej, zwanej inaczej Wielicko-Gdowską), natomiast SE skrawek - na terenie Pogórza Wielickiego zaliczanego według J. Kondrackiego do Pogórza Zachodniobeskidzkiego wchodzącego w skład Zewnętrznych Karpat Zachodnich (por. rozdz. 2.2.⁶⁶). Jest to charakterystyczne dla tej jednostki pomocniczej, gdyż na terenie Krakowa tylko w Dzielnicy X można spotkać Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (weszły one w skład miasta, po rozszerzeniu granic w 1973 r.).

Dzielnice X Swoszowice cechuje zróżnicowanie wysokości względnych największe spośród trzech analizowanych dzielnic. Najniżej położonym miejscem jest tutaj dolina Wilgi, która przepływa w tej dzielnicy z południowego wschodu na północ i wpływa na teren Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, na wys. ok. 214 m npm. Natomiast najwyższa wyniosłość znajduje się na terenie Pogórza Karpackiego, w Kosocicach Baryczy, w części zwanej Grabówkami, na pograniczu z pow. wielickim. Kulminacja ta osiąga wysokość ok. 361 m npm (por. ryc. 31). A zatem różnica wysokości względnej wynosi 147 m i jest najwyższą spośród trzech analizowanych dzielnic.

Dzielnica X Swoszowice zróżnicowana jest też pod względem mezo- i topoklimatycznym, z racji zróżnicowanej rzeźby terenu. Wyróżnia się tu dwa typy mezoklimatyczne. Pierwszy charakterystyczny jest dla Wysoczyzny Krakowskiej (Wielicko-Gdowskiej), drugi dla Pogórza Karpackiego. Ten ostatni podtyp charakterystyczny jest

---

⁶⁵ Por. J. Dynowski, *Stosunki wodne obszaru miasta Krakowa* [w:] *Środowisko geograficzne ...* op. cit., s. 100

⁶⁶ Por. J. Kondracki, *Geografia regionalna Polski ...* op. cit., s. 32 - 35 i 314 - 322.

wyłącznie dla Dzielnicy X i nie występuje w innych dzielnicach, nie tylko dwóch analizowanych (tj. VIII i IX), ale także pozostałych piętnastu (tj. I - VII i XI - XVIII).

Na Wysoczyźnie Krakowskiej (Wielicko - Gdowskiej) spotykane są różne typy topoklimatu. W zachodniej - tj. charakterystycznej dla Pagóra Kobierzyńskiego odznacza się on względnie korzystnymi warunkami wilgotnościowymi i częstymi inwersjami temperatur, oraz we wschodniej - charakterystycznej dla Pagóra Łagiewnickiego - cechuje się względnie korzystnymi warunkami wilgotnościowymi i częstymi inwersjami temperatury. Podobne warunki spotykane są na Pogórze Wielickim (pogranicze Zbydniowic, Soboniowic, Kosocic z powiatem krakowskim).

W dolinie Wilgi przebiegającej tu z SE na NW a potem z S na N spotkać można typy topoklimatyczne odznaczające się częstymi inwersjami temperatury, stagnacją powietrza, częstymi mgłami i bardzo słabym poziomem przepływu powietrza wśród zabudowy, czasem gęstej na tym obszarze.

Pod względem topograficzno - hydrograficznym Dzielnica X spójna jest tylko w zakresie jej usytuowania w dorzeczu rzeki Wisły (topograficzny dział wodny I rzędu). Natomiast teren tej dzielnicy w części południowej i zachodniej należy do dorzecza rzeki Wilgi (topograficzny dział wodny II rzędu) a w części południowo - wschodniej do dorzecza rzeki Drwini Długiej (także dział wodny II rzędu). Jedynym ciekim odwadniającym dzielnicę w części południowo-wschodniej, należącym do dorzecza Drwini Długiej - jest potok Malinówka (dział wodny IV rzędu), uchodzący do Serafy (dział wodny III rzędu)⁶⁷.

Uwzględniając pozostałe kryteria przyrodniczo-ekologiczne, należy zwrócić uwagę na zróżnicowane walory przyrodnicze analizowanych dzielnic.

Pod względem turystycznych walorów przyrodniczych najbardziej spójna jest Dzielnica VIII (Dębniki). Na jej terenie znajdują się największe kompleksy leśne, rzutujące na wielkość pokrywy leśnej jednostki ewidencyjnej Podgórze. Zwłaszcza dotyczy to dwóch jednostek katastralnych: Skotnik i Tyńca⁶⁸. Niewielki las porasta pogranicze Dębnik i Zakrzówka (wzgórze zrębowe Skalek Twardowskiego). Drobne pokrywy leśne występują tu także na obszarze Dzielnicy IX (Las Borkowski) i w Dzielnicy X (na terenie Kosocic). Znaczenie gospodarcze (w tym turystyczno-rekreacyjne) tych dwóch obiektów jest jednak niewielkie⁶⁹.

---

⁶⁷ Por. M. Baścik, *Wody ...* op. cit., Plansza nr 3, pomiędzy s. 66 a 67.

⁶⁸ Lasy należą tu do Nadleśnictwa Myślenice.

⁶⁹ W ostatnich miesiącach doszło do dewastacji Lasu Borkowskiego, w części północnej, tj. pomiędzy ul. Żywiecką a granicą Dzielnic VIII i IX, w pobliżu ul. Obozowej, przy ul. Karabuły, poprzez przeznaczenie jego

Na terenie Dzielnicy VIII utworzono Bielańsko - Tyniecki Park Krajobrazowy (jako jeden z trzech funkcjonujących na terenie miasta⁷⁰). Zarówno na terenie Dzielnicy IX jak i X, takich form ochrony przyrody i krajobrazu nie utworzono. Na terenie Dzielnicy VIII znajduje się też jedyny na analizowanym obszarze rezerwat przyrody (Rez. Skołczanka).

Tutaj znajdują się też dwa spośród trzech znajdujących się na terenie Krakowa w dzisiejszych jego granicach administracyjnych, Obszary Natura 2000: „Skawiński Obszar Łąkowy” (96 % w granicach tej Dzielnicy i Krakowa) oraz „Dębnicko - Tyniecki Obszar Łąkowy”. Mimo tej spójności obszary te zagrożone są z racji ogromnej presji inwestycyjnej w ich sąsiedztwie i zaprzestania rolniczego użytkowania ziemi na tych terenach. Dotyczy to zwłaszcza „Dębnicko - Tynieckiego Obszaru Łąkowego”.

Na terenie każdej z trzech dzielnic spotkać można niewielkie obiekty chronione jak: użytki ekologiczne czy pomniki przyrody, o powstaniu których decyduje Rada Miasta Krakowa. Na obszarze każdej z analizowanych dzielnic zarejestrować można użytki ekologiczne.

W Dzielnicy VIII - odnotować można dwa użytki ekologiczne. Uroczysko „Kowadza” (w Tyńcu), oraz „Staw Królówka” (w Skotnikach)⁷¹, w Dzielnicy IX Łągiwniki - Borek Fałęcki: „Rozlewisko Potoku Rzewnego” (Borek Fałęcki), a w Dzielnicy X - „Staw w Rajsku” (jednostka katastralna Rajsko).

Tak zwana spójność topograficzna, a raczej przyrodniczo-ekologiczna podkreśla odrębność uwzględnionych w ekspertyzie dzielnic.

Dzielnica VIII Dębniki - spójna jest z racji usytuowania w dolinie rzeki Wisły. Na jej obszarze znajdują się izolowane zręby tektoniczne. Tutaj też najczęściej występują różnorodne formy ochrony przyrody (parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, Obszary Natura 2000, dwa użytki ekologiczne i pomniki przyrody, wśród których poza pojedynczymi drzewami, najliczniejszymi w Krakowie wyróżnić można „Źródło” Świętojańskie” i „Aleję lipową” - obydwie pomniki w Tyńcu⁷²). Powierzchnia tych obiektów chronionych jest tu też największa.

Dzielnica IX jest spójna ze względu na niemal jednorodne położenie w obrębie Wysoczyzny Krakowskiej, w dorzeczu rzeki Wilgi, która przepływa we wschodniej części tej

---

fragmentu pod nowe inwestycje mieszkaniowe [por. P. Drabik, *Leśny szantaż w Borku Fałęckim*, *Dziennik Polski*, nr 125 (22 125), 2017, s. B3].

⁷⁰ Por. B. Luchter, *Kraków - zarys ...* op. cit., s. 58

⁷¹ Najmłodszy użytek ekologiczny zatwierdzony w 2013 r. decyzją Rady Miasta Krakowa (por. rozdz. 2.5).

⁷² Na terenie Krakowa, tylko 3 obiekty - nie stanowią pomników przyrody - pojedynczych drzew. Poza pomnikami przyrody zarejestrowanymi w Tyńcu, tym trzecim jest gład narzutowy na terenie Woli Duchackiej, przy ul. Spółdzielców (por. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomniki_przyrody_w_Krakowie (dostęp 25. X. 2017 r.).

dzielnicy. Niestety jedynymi formami ochrony przyrody są tutaj: jeden użytek ekologiczny i pomniki przyrody (okazałe gatunki drzew).

Dzielnica X swoją spójność zawdzięcza położeniu, na pograniczu Kotliny Sandomierskiej (Podkarpacie Północne) i Zewnętrznych Karpat Zachodnich (Pogórze Zachodniobeskidzkie, do którego zaliczane w tej części Karpat jest Pogórze Wielickie). Mimo dość dużej powierzchni na terenie dzielnicy poza jedynym użytkiem ekologicznym „Staw w Rajsku” spotkać tu można tylko pomniki przyrody - pojedyncze drzewa (por. rozdz. 2.5). Spójność przestrzenna tej dzielnicy polega też na stosunkowo korzystnych warunkach topoklimatycznych, odznaczających się rzadkimi inwersjami temperatur, suchym i dobrym powietrzem, charakterystycznym zwłaszcza dla południowo-wschodniej części tej dzielnicy.

Rozdział 4

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNO-GOSPODARCZA WYBRANYCH JEDNOSTEK POMOCNICZYCH MIASTA KRAKOWA

4.1 Wprowadzenie

Badania w tym zakresie przeprowadzone zostały w oparciu o wywiady przeprowadzone wśród mieszkańców trzech analizowanych dzielnic: Dzielnicy VIII Dębniki, Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, Dzielnicy X Swoszowice. Ponadto autorzy ekspertyzy uczestniczyli w spotkaniach zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa na wniosek Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestniczącego też w opracowaniu odrębnej ekspertyzy na temat „Oceny przebiegu granic...” tych trzech dzielnic samorządowych. Materiał z tych spotkań posłużył do zredagowania rozdziału IV, którego opracowanie byłoby niemożliwe drogą badań terenowych, z racji krótkiego czasu przeznaczonego dla opracowania tak złożonej ekspertyzy.

Dla realizacji niniejszego rozdziału, posłużono się również mapami topograficznymi, znajdującymi się w Archiwum Zakładu Geografii Ekonomicznej Katedry Gospodarki Regionalnej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Wśród map wykorzystanych w analizie należy wymienić mapy topograficzne, wykonane w skali 1:10 000 dla 1978 r.¹, 1996 r.² i znajdujące się w zasobach internetowych³. Objęły one swym zasięgiem przestrzennym obszar uwzględnionych w badaniach 3 dzielnic pomocniczych.

Wywiady przeprowadzone zostały wśród mieszkańców przyjętych do analizy dzielnic: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, X Swoszowice. Zawarte w formularzu pytania (por. Załącznik nr 1 i 2) uwzględniały w większości problemy niezbędne do konstrukcji niniejszego rozdziału. Były to między innymi pytania dotyczące więzi społecznych zachodzących pomiędzy mieszkańcami analizowanych jednostek pomocniczych oraz

---

¹Por. Mapa topograficzna woj. miejskiego krakowskiego. Skala 1 : 10 000. Państwowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, Kraków - Poznań 1979. W pracy posłużono się arkuszami: Kraków-Bielany (163.333), Kraków-Wawel (163.334), Skawina (173.111), Kraków-Swoszowice (173.112), Wieliczka (173.121).

²Por. Mapa topograficzna Polski. Skala 1: 10 000, Główny Geodeta Kraju, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne sp. z o.o w Olsztynie, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne Rzeszów S.A., Warszawa, Olsztyn, Poznań 1997, arkusze map: M-34-77-A-a-1 (Wieliczka), M-34-76-B-a-1 (Borek Szlachecki); M-34-76-B-a-2 (Skawina); M-34-76-B-b-1 (Kraków - Opatkowice); M-34-76-B-b-2 (Kraków-Wróblowice); M-34-64-D-c-2 (Kraków - Wola Justowska); M-34- 64 - D-d-1 (Kraków-Nowa Wieś); M-34-64-D-d-2 (Kraków); M-34-65-C-c-3 (Kraków - Bieżanów); M-34-64-D-c-3 (Liszki); M-34-64-D-c-4 (Kraków-Kostrze); M-34-64-D-d-3 (Kraków-Borek Fałęcki); M-34-64-D-d-4 (Kraków - Wola Duchacka)

³Por. OpenStreetMaps (and) contributors CC-BY-SA

sąsiadujących z nimi dzielnic samorządowych. Wśród pytań ogólnych były też pytania szczegółowe, dotyczące między innymi:

- wskazania więzi społecznych występujących pomiędzy ludnością rodzimą, zamieszkującą badany obszar a ludnością napływową,
- wskazania na więzi społeczne, wyzwalające aktywność wśród ludności zamieszkującej daną dzielnicę, między innymi w obrębie parafii, a także poza nimi,
- stwierdzenia lub zanegowania udziału mieszkańców w podejmowanych spontanicznie akcjach (a więc z inicjatywy samych mieszkańców), na przykład dotyczących:
  - protestów przeciwko zaplanowanym, a więc uwzględnionym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp), inwestycjom, względnie realizowanym w ramach tzw. WZ⁴ (przy braku mpzp).
  - akcji ekologicznych, w tym dotyczących korytarzy ekologicznych, akcji sadzenia drzew itp.,
  - akcji związanych z poprawą estetyki osiedli, w obrębie których żyją i poruszają się w ramach dzielnicy.

W wywiadach wzięło udział kilkanaście osób. Byli wśród nich:

- przewodniczący 3 dzielnic,
- pozostali radni (4 osoby),
- księża proboszczowie parafii, których powierzchnia została przecięta granicą dwóch różnych dzielnic (3 osoby), dla których przygotowana została skrócona wersja pytań (por. Załącznik nr 2),
- wybrani mieszkańcy (3 osoby), nie pełniący obecnie funkcji radnych,
- eksperci w zakresie utworzenia dzielnic samorządowych (1 osoba).

Wśród tych 14 osób, w 11 przypadkach byli to mężczyźni, a w trzech kobiety.

Nie na wszystkie pytania zawarte w kwestionariuszu udało się uzyskać odpowiedzi, nie mniej jednak materiał uzyskany z przeprowadzonych wywiadów posłużył w większości do konstrukcji tego rozdziału.

Ponadto wykorzystane zostały w części konstruktywne głosy i uwagi, które padły w trakcie 6 spotkań, zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa na wniosek

---

⁴ WZ = warunków zabudowy i zagospodarowania terenu

przedstawiciele Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, opracowujących odrębną ekspertyzę w zakresie „oceny przebiegu granic wybranych dzielnic samorządowych”. Odbłyły się one w dniach: 14 i 28 września 2017 r. - na terenie Dzielnic VIII Dębniaki, 11 i 29 września (tegoż roku) - w dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki oraz 13 i 26 września 2017 w Dzielnicy X Swoszowice. W spotkaniach tych uczestniczyli mieszkańcy i radni zainteresowanych dzielnic, przedstawiciele Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Urzędu Miasta Krakowa i Katedry Gospodarki Regionalnej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

4.2 Spójność społeczna analizowanych dzielnic w świetle przeprowadzonych wywiadów i konsultacji społecznych

4.2.1 Społeczności lokalne: rdzenne i napływowe na tle zasięgu terytorialnego

Badania przeprowadzone zostały zarówno w oparciu o mapy topograficzne wymienione w podrozdziale 4.1, jak i również w oparciu o wywiady i głosy poszczególnych mieszkańców uczestniczących w zorganizowanych na terenie trzech dzielnic spotkaniach. Na mapach topograficznych przeanalizowane zostały obiekty zabudowy mieszkaniowej powstałe w ostatnich latach. W badaniach uwzględnione zostały dwa czasokresy: 1978 - 1996 i 1996 - 2016⁵. Badania tego typu przeprowadzono z racji braku danych statystycznych dotyczących struktury ludności w tym zakresie. Pierwszy horyzont czasowy objął w większości okres centralnie sterowanej gospodarki socjalistycznej, drugi - gospodarki rynkowej. W wielu przypadkach osoby, które osiedliły się na obszarze analizowanych trzech dzielnic w okresie od 1978 r. do 1996 r. dążyły się już zasymilować w swoim środowisku. Zwarte duże skupiska budynków mieszkalnych powstałych po tym okresie zamieszkałe są w przeważającej mierze przez ludność napływową, która powoli zaczyna asymilować się w terenie, gdzie czasem przypadkowo został dokonany wybór lokalizacji miejsca zamieszkania.

Analiza treści ryciny pozwala stwierdzić, iż największe zmiany w strukturze zabudowy, i w strukturach demograficznych wystąpiły na terenie Dzielnic: VIII i X, najmniejsze natomiast w Dzielnicy IX, głównie z racji braku przestrzeni pod realizację inwestycji (ryc. 81).

W Dzielnicy VIII największe skupiska ludności napływowej można spotkać na terenie Os. Nowy Ruczaj, zwłaszcza w jego fragmencie, zawartym w obrębie bloku

---

⁵ Por. Mapa topograficzna woj. miejskiego krakowskiego... op. cit.;
Mapa topograficzna Polski ... op. cit.

urbanistycznego ograniczonego ulicami: Zachodnią - Kobierzyńską, Bobrzyńskiego i ul. Lubostroń (por. ryc. 81).

Druga, większa koncentracja ludności napływowej po 1996 r. obejmuje rejon historycznego Zakrzówka, tj. ul. św. Jacka i Ceglarskiej. W ostatnich latach zarysowały się mniejsze zespoły osiedli mieszkaniowych na terenie tej dużej dzielnicy na obrzeżach jąder historycznych osiedli włączonych do Krakowa w 1941 r. zwłaszcza: Pychowic (rejon ulic: Sodowej - Zakrzowieckiej, Ćwikłowej) i Skotnik, zarówno po ich wschodniej i zachodniej stronie, gdzie do niedawna były tam pola uprawne (por. ryc. 81). Zachowany został na terenie tej niegdyś odrębnej dzielnicy Krakowa historyczny układ wsi - ulicówki.

Na terenie Dzielnicy X Swoszowice wyraźnie od reszty dzielnicy zaznacza się część zachodnia, gdzie w ostatnich latach (1996 - 2017) zrealizowano duże osiedla mieszkaniowe. Budowa nowych zespołów mieszkaniowych kontynuowana jest w dalszym ciągu, natomiast niezależnie od tego projektowane są duże zespoły mieszkaniowe⁶ (por. ryc. 81). Największym niewątpliwie jest rejon Klinów Zacisze, obecnie osiedla mieszkaniowego w całości niemal położonego na terenie Dzielnicy X Swoszowice, ale przed 2014 r. znajdującego się w większości na obszarze Dzielnicy VIII Dębniaki. Znacznie wcześniej, głównie jednak w okresie 1978 - 1996, powstało tu osiedle: Kliny Borkowskie (zwane częścią Kliny)⁷.

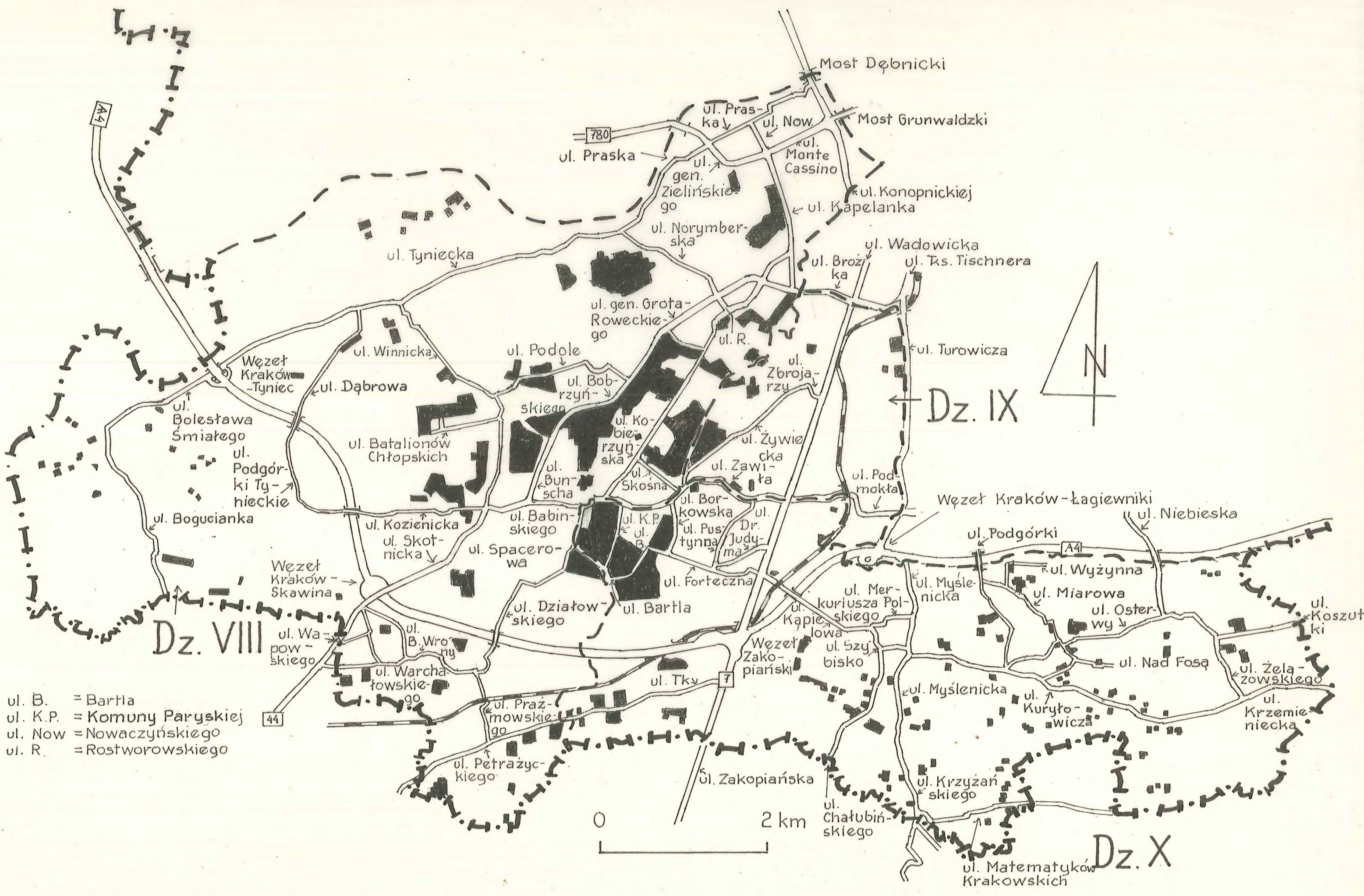
Większe skupiska nowej zabudowy można tu prześledzić na terenie krakowskiej części Libertowa (głównie powstałe po przyłączeniu tego fragmentu wsi do Krakowa w 1973 r.), usytuowanej głównie wzdłuż ul. Petrażyckiego i zachodniej części Opatkowic (na zachód od ul. Zakopiańskiej (por. ryc. 81).

Znacznie mniejsze zmiany zarejestrowane zostały we wschodniej części Dzielnicy X Swoszowice. Z racji rozproszonej zabudowy mieszkaniowej na tych terenach (tj. Swoszowic, Wróblowic, krakowskiej części Zbydniowic, Rajska, Soboniowic i Kosocie), nowa zabudowa też ma charakter rozproszony i nie tworzy większych skupisk. Najmniejszą koncentrację nowa zabudowa wykazuje, co jest zrozumiałe ze względów ekologicznych, w rejonie wysypiska w Baryczy, w południowo-wschodnim zakątku Dzielnicy X.

---

⁶ Por. Uchwała Nr LVI/849/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny Południe”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego nr 189 poz. 1336 z dnia 16 kwietnia 2009 r.

⁷ Kliny Borkowskie, należały do 1951 r. do Borku Fałęckiego. Po 1951 r., po likwidacji podziału Krakowa na dzielnice katastralne częściej stosowaną była nazwa Kliny, co widoczne jest w nazwach jednostek urbanistycznych, zarówno przyjętych w planach opracowanych pod kierunkiem Z. Ziobrowskiego w latach: 1988 i 1994 (por. Miejscowy plan ogólny... op. cit), jak i wcześniej (por. J. Sulimski, Kraków..., op.cit.. s. 81). Obecnie według niektórych źródeł dalej używa się nazwy Kliny Borkowskie.

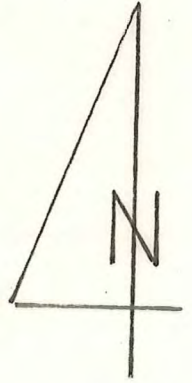
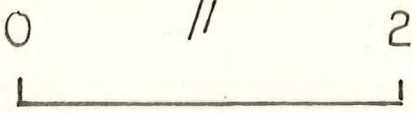

ul. B. = Bartła
 ul. K.P. = Komuny Paryskiej
 ul. Now. = Nowaczyńskiego
 ul. R. = Rostworowskiego

Dz. VIII

Dz. IX

Dz. X

ul. Matematyków
Krakowskich

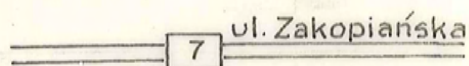
LEGENDA

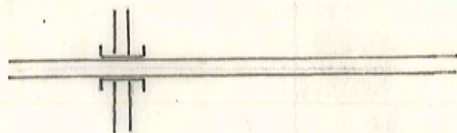
A

Dz. VIII

B

C

D

E

F

G

Ryc. nr 81 Ważniejsze zespoły mieszkaniowe powstałe w latach 1996 – 2016
Na terenie trzech wybranych jednostek pomocniczych Krakowa:
Dzielnicy VIII Dębniki, Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek
Fałęcki, Dzielnicy X Swoszowice: **A** = ważniejsze
zespoły mieszkaniowe powstałe w latach 1996 – 2016;
B = skróty nazw dzielnic samorządowych (Dz. VIII =
Dzielnica VIII Dębniki, Dz. IX = Dzielnica IX Łagiewniki –
Borek Fałęcki; Dz. X = Dzielnica X Swoszowice), **C** = ulice,
ich nazwy oraz numery (dotyczy dróg wojewódzkich, krajowych,
autostrad itp.); **D** = wiadukty; **E** = linie kolejowe, **F** =
granice miasta; **G** = granice dzielnic samorządowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie:

- Mapa topograficzna Polski. Skala
1 : 10 000. Główny Geodeta Kraju,
Warszawa 1997;
- OpenStreetMap(and)contributions
- Kraków – Plan miasta [skala] 1 : 26 000,
Wyd. Gauss, wyd. 13, Kraków 2016

Na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki skupiska ludności napływowej są najmniejsze, o czym już była wcześniej mowa. W nieco większym natężeniu, ale znacznie mniejszym niż w poprzednich dzielnicach spotkać ją można w rejonie ul. Turowicza, między innymi jako przykład rewitalizacji terenów po byłej cegielni w Łagiewnikach (obecnie obszar pomiędzy ul. Turowicza a ul. Fredry). Kolejna większa koncentracja obejmuje zespół mieszkaniowy powstały w okresie po 1996 r. w rejonie Lasu Borkowskiego na tzw. Polanie Żywieckiej, w wieloboku ograniczonym ulicami: Obozową - Szczerbińskiego - Karabuły - Szczerbińskiego - Żywiecką. Tutejsza zabudowa intensywnie wkracza w tereny leśne. Do niedawna użytki tego rodzaju instytucje geodezyjne zaliczały jako tereny różne⁸.

Można zatem stwierdzić, że na terenie Dzielnicy IX jedyne rezerwy inwestycyjne, a więc koncentracji ludności napływowej mogą objąć w najbliższej przyszłości tereny odzyskane w następstwie likwidacji zakładów przemysłowych. Dotyczy to tylko rejonu ul. Fredry, gdzie jeszcze do niedawna funkcjonowała cegielnia.

Interpretacja struktury wiekowej powstania zabudowy mieszkaniowej pozwala jedynie wyznaczyć obszary potencjalnej ludności napływowej, w większym, mniejszym, a nawet nieznacznym stopniu utożsamiającej się z dzielnicą, na terenie której zamieszkuje. Jedynie badania ankietowe, a rzadziej wywiady, mogą pozwolić na ocenę relacji tych grup społecznych względem siebie. W ostatnich latach znaczącym utrudnieniem w określeniu tych relacji, jest niewątpliwie problem realizacji mieszkań na wynajem. Zauważalne jest to głównie w zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. W tej sytuacji trudno się spodziewać, aby ludność, która mieszka przejściowo (na przykład na okres studiów, albo nawet krótszego odcinka czasowego, z racji wysokich niekiedy kosztów wynajmu), była emocjonalnie związana z daną dzielnicą mieszkaniową, która w dodatku nie ma charakteru dzielnicy administracyjnej, czy choćby ośrodka gminnego⁹.

Z przeprowadzonych wywiadów i spotkań z mieszkańcami, zorganizowanymi we wrześniu 2017 r. wynika, że zdania w kwestii spójności społecznej mieszkańców uwzględnionych w ekspertyzie dzielnic są podzielone.

Stosunkowo najmniej kontrowersji budzi sytuacja w Dzielnicy IX. Zarówno w trakcie wywiadów jak i spotkań z mieszkańcami (przeważnie obecni byli głównie radni) mieszkańcy tej dzielnicy nie wykazywali większego zaangażowania względem wzmocnienia spójności społecznej. Podkreślali to w wywiadach radni, z których najbardziej zaangażowanymi

---

⁸ Ogórek P., *Las Borkowski dopiero teraz stał się ... lasem*, Dziennik Polski, nr 244 (22 294), 2014, s. B3 Kronika Krakowska.

⁹ Za przykład mogą stanowić Swoszowice, które w latach 1954 - 1973 miały status wsi - siedziby Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1973 zostały włączone do Krakowa i weszły w skład dzielnicy administracyjnej Podgórze, a od 1991 r. - X Dzielnicy Samorządowej, która nie pełni tej samej roli co ośrodki administracyjne.

osobami byli członkowie Zarządu, jak i Ksiądz Proboszcz parafii w Borku Fałęckim - Matki Boskiej Zwycięskiej¹⁰.

Odmienne sytuacja wyglądała w pozostałych dzielnicach. W przypadku Dzielnic VIII Dębniaki, osoby z którymi przeprowadzono wywiady (Radni i Ksiądz Proboszcz Parafii Nowy Ruczaj), stwierdziły brak spójności społecznej pomiędzy mieszkańcami rdzennymi a ludnością napływową zwłaszcza zamieszkałą na os. Nowy Ruczaj¹¹, z racji przeważającej liczby osób, które mieszkają w wynajętych mieszkaniach, względnie pokojach. Tylko nieliczni z nich wykazują aktywność społeczną, głównie Ci, którzy osiedlili się tu na stałe.

Odmienne sytuacja wygląda w Dzielnic X Swoszowice. Z przeprowadzonych wywiadów oraz przebiegu bardzo burzliwych spotkań mieszkańców w siedzibie Dzielnic X, w Opatkowicach wynika wyraźnie, iż zagadnienie spójności społecznej na terenie tej dzielnicy należy rozumieć dwojako. Większości radnych tej dzielnicy oraz uwzględnieni mieszkańcy, pochodzący głównie z Klinów: w dwóch przypadkach Klinów Zacisze, w jednym - z Klinów Borkowskich uważa iż Dzielnica jest spójna i więzi między nimi istnieją, mimo barier naturalnych, wśród których można wyróżnić ul. Zakopiańską czy autostradę A-4.

Odmiennego zdania są natomiast osoby, przede wszystkim mieszkańcy - wywodzący się ze wschodniej części dzielnicy, nazywanej przez nich częścią „wiejską”¹². W swoich postulatach mieszkańcy Ci wnoszą, aby teren na zachód od ul. Zakopiańskiej (a więc Klinów Borkowskich, Klinów Zacisze, a nawet najstarszej jednostki osadniczej w tej części dzielnicy - Jugowic II, obejmującej rejon fortu „Łapianka” - por. ryc. 69) przyłączyć do Dzielnic IX Łągiewniki - Borek Fałęcki, na co Rada tej Dzielnic w Uchwale z 22.09. 2016 r. przystała, wnioskując do Prezydenta Miasta Krakowa o „rozpoczęcie procedury korekty zapisów załącznika do Statutu Dzielnic IX w sprawie granic Dzielnic IX Łągiewniki - Borek Fałęcki” z Dzielnicą X Swoszowice, uwzględniającą zwiększenie obszaru Dzielnic IX

---

¹⁰ Niestety z ubolewaniem należy stwierdzić, że wielu mieszkańców tej Dzielnic nie wykazywało chęci do wypełniania ankiet przeprowadzonych na terenie tej dzielnicy (por. rozdz. 5). Wywiadów też nie chcieli przeprowadzić księża z parafii na Os. Cegielniana czy Łągiewniki, co ograniczyło precyzyjność redakcji tego podrozdziału.

¹¹ Pod pojęciem os. Nowy Ruczaj rozumie się osiedla mieszkaniowe takie jak. Osiedle Europejskie, Os. Czerwone Maki, Os. Zielony Ruczaj i in.)

¹² Dotyczy to terenów przyłączonych „na wyrost” w 1973 r. do Krakowa, w ramach zmian podziału administracyjnego kraju, powiększając terytoria miast o tereny podmiejskie itd. Wówczas przyłączono do Krakowa miejscowości, które w 1991 r. znalazły się w Dzielnic X Swoszowice: Opatkowice, Swoszowice, Wróblowice, Rajska, Kosocice, Soboniewice, pierwszą część Zbydniowic, które do dzisiaj nie zmieniły znacząco swoich struktur urbanistycznych, a od 2003 r. zostały od głównej części miasta odcięte autostradą A4). Na terenie tych osad, dawniej wsi, dominuje zabudowa jednorodzinna, co jest znamienne we współczesnej strukturze urbanistycznej miasta.

Łagiewniki - Borek Fałęcki w kierunku południowym”¹³. Z uchwały tej Rada Dzielnicy IX się do dzisiaj się nie wycofała, aczkolwiek z wywiadów z radnymi wynika, że właściwie z Borkiem Fałęckim historycznie związane były tylko Kliny Borkowskie¹⁴ i te powinny się znaleźć (wraz z dworem Ziobrowskich) w Borku Fałęckim¹⁵.

Przeprowadzenie granicy wzdłuż ul. Zakopiańskiej, spowodowałoby dalsze rozerwanie tym razem innych układów historycznych: Borku Fałęckiego, Jugowic i Opatkowic (por. ryc. 69).

4.2.2 Spójność obiektów infrastruktury społecznej

Zgodnie z ideą twórców podziału Krakowa na dzielnice samorządowe, jednym z kryteriów ich delimitacji było uwzględnienie istniejących obwodów szkolnych oraz parafii¹⁶. Obwody szkolne oraz parafie przyczyniają się do wzrostu spójności społecznej terenów dzielnic samorządowych, poprzez więzi za pośrednictwem szkół czy istniejących kościołów. Okazuje się jednak, że zarówno granice obwodów szkolnych jak i parafii nie pokrywają się z przebiegiem granic dzielnic samorządowych, co widoczne jest szczególnie na ryc. 78. Mimo tej niezgodności największe kontrowersje budzi obwód szkolny, Szkoły Podstawowej nr 53 przy ul. Skośnej (por. ryc. 79). Radni Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki chcą powrotu tej szkoły w granice Dzielnicy, którą reprezentują, natomiast Radni Dzielnicy VIII uważają, że przebieg granicy Dzielnicy VIII na całym odcinku z Dzielnicą IX jest prawidłowy, co wyrazili w uchwale z 2016 r.¹⁷.

Na spotkaniu z mieszkańcami zorganizowanymi przez Urząd Miasta Krakowa na wniosek uczestniczących w odrębnej ekspertyzie przedstawicieli UJ, podkreślano, że szkoły podstawowe, podobnie jak inne obiekty infrastruktury społecznej, są elementem integrującym społeczność.

W większości wypowiedzi podkreślano brak szkół publicznych w niektórych dzielnicach, spośród analizowanych (np. w Dzielnicy X, na os. Kliny Zacisze, z którego dzieci uczęszczają albo do szkoły podstawowej na os. Kliny Borkowskie, albo do Szkoły

---

¹³ Por. Uchwała Nr XXIX/199/2016 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki ... op. cit.

¹⁴ Mimo wszystko część terenu zajętego przez osiedle Kliny Zacisze, po ul. Borkowską, która wyznacza wschodnią granicę tego osiedla należało w przeszłości także do Borku Fałęckiego. W obecnej sytuacji rozdzielanie Klinów Zacisze od Klinów Borkowskich byłoby kłopotliwe, a przede wszystkim sztuczne. Tym bardziej, że na terenie Fortu Borkowskiego, który należał do dawnej XXV dzielnicy katastralnej Borek Fałęcki, planowane jest umiejscowienie domu kultury Klinów Zacisze, mieszczącego się obecnie w zabudowaniach w pobliżu kościoła parafialnego tego osiedla - p.w. św. Maksymiliana Kolbego

¹⁵ Do rodziny Ziobrowskich należy między innymi Las Borkowski, obecnie położony w granicach Dzielnicy IX.

¹⁶ Por. J. Purchla, *Dzielnicowe dylematy...* op. cit., s. 27.

¹⁷ Por. Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnicy VIII Dębniki z dnia 16 listopada 2016 r.... op. cit.

nr 53 na ul. Skośną (gdzie mają rejonizację). Drugim problemem był stan techniczny szkół oraz brak funduszy na ich remonty. Przedstawiciele Dzielnicy VIII (w tym Radni wypowiadający się w wywiadach) stwierdzili niewielkie fundusze przyznane na ich remonty, a w wielu przypadkach - brak tych funduszy, lub ich nie przyznanie. Radni Dzielnicy VIII wyrazili opinię, iż zwrócenie Szkoły podstawowej nr 158 przy ul. Strąkowej Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, spowodowałoby, zwiększenie tego funduszu na pozostałe szkoły publiczne, których jest na terenie dzielnicy 12. Dla odmiany Szkoła nr 158, przy ul. Strąkowej uzyskałaby większe fundusze, gdyż na terenie Dzielnicy IX pracują po zmianach w 2014 r. - tylko dwie szkoły.

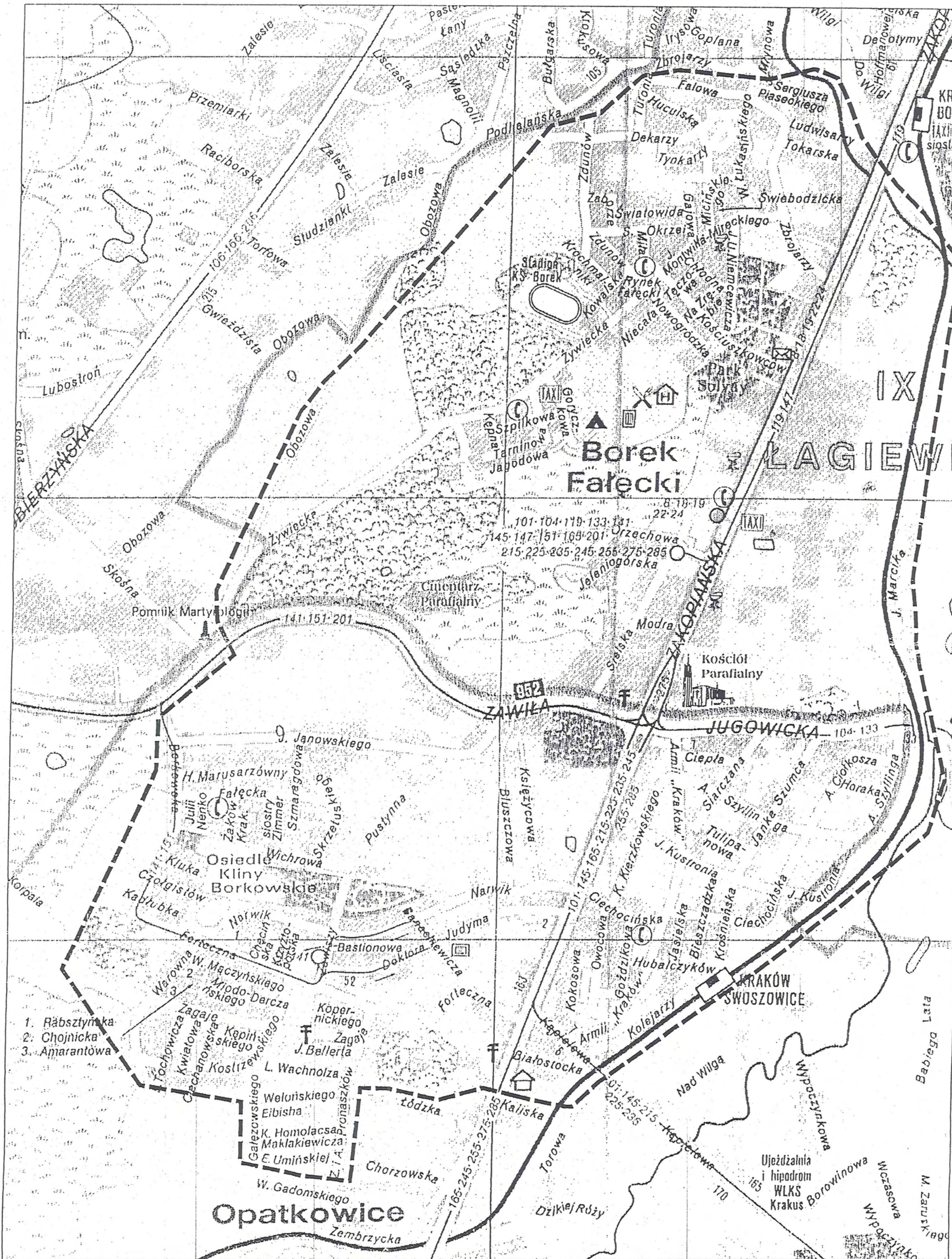
Uczestniczący w wywiadach księża proboszczowie uznali, że granice dzielnic, przebiegające przez terytoria ich parafii (Nowy Ruczaj, Kliny - Zacisze i Borek Fałęcki) nie mają większego wpływu na spójność społeczną parafian. Dotyczy to zarówno mieszkańców rdzennych jak i ludności napływowej. Szczególnie duże zróżnicowanie wiernych wykazuje parafia Nowy Ruczaj, gdzie z jednej strony brak spójności spowodowany jest, co podkreślano w innych wypowiedziach, dużą liczbą mieszkań na wynajem (np. na Os. Ruczaj), w których mieszkają osoby, nie utożsamiające się z dzielnicą, w której przeważnie chwilowo mieszkają. Zdaniem Proboszcza parafii Nowy Ruczaj należący do parafii mieszkańcy rejonu Polany Żywieckiej (tj. osiedla mieszkaniowego pomiędzy ul. Obozową a ul. Żywiecką) nie odczuwają uciążliwości z racji przynależności do innej dzielnicy (choć kiedyś należeli do parafii Borek Fałęcki - ryc. 82). W parafii Nowy Ruczaj na mszach św. poza rdzennymi mieszkańcami historycznego Kobierzyna uczestniczą mieszkańcy z nowych osiedli mieszkaniowych, a nawet osoby, które nie są obecnie związane z parafią (a co za tym idzie dzielnicą), mieszkające poza granicami Krakowa.

Wśród innych obiektów infrastruktury społecznej w wywiadach i na spotkaniach podkreślano spójność społeczną wynikającą ze wspólnej działalności w domach kultury, których niedostatek daje się zauważyć. Domy kultury są miejscem integracji społecznej. Odrywają istotne znaczenie w utrwalaniu się więzi społecznych w dzielnicach.

Duże znaczenie m. in. w Dzielnicy X odgrywa Biblioteka, znajdująca się w Swoszowicach¹⁸.

---

¹⁸ łącznie na terenie analizowanych trzech dzielnic, czynnych jest 12 bibliotek, w tym 6 w Dzielnicy VIII Dębny i po 3 w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i 3 w Dzielnicy X Swoszowice.

- 1. Rabsztyńska
- 2. Chojnicka
- 3. Amaranтова

Ryc. nr 82 Granice parafii Kraków - Borek Fałęcki
przed utworzeniem Dekanatu Nr 9: Kraków – Borek Fałęcki
w dn. 12 czerwca 2007 r.

Źródło: Archiwum własne Parafii Matki Boskiej Zwycięskiej
w Borku Fałęckim;
https://pl.wikipedia.org/wiki/Dekanat_Kraków-Borek_Fałęcki

4.2.3 Więzy kulturowe i lokalne tradycje

Niewątpliwie spójność społeczna jest wzmacniana poprzez więzi kulturowe i lokalne tradycje. Tego typu informacje, poza środkami masowego przekazu (w tym informacjami prasowymi czy internetowymi) mogą być uzyskane głównie drogą konsultacji społecznych, a zwłaszcza wywiadów oraz ankiet (por. rozdz. 5).

W przypadku Dzielnicy VIII Dębniki więzi społeczne kształtowane są między innymi poprzez oddziaływanie Rady Dzielnicy, księży proboszczów w poszczególnych parafiach a nawet decyzje oddolne, podejmowane przez samych mieszkańców.

I tak wśród działań podejmowanych przez radnych należy wymienić:

- Święto Dzielnicy, które odbywa się jeden raz w roku (w 2017 r. - zostało zorganizowane 9 września, pod hasłem: „Nie chcemy żegnać lata”¹⁹),
- Bieg Skotnicki (papieski),
- imprezy sportowe, organizowane cyklicznie (w tym konkurs szachowy),
- konkursy organizowane dla uczniów szkół podstawowych i dzieci w wieku przedszkolnym (konkursy językowe oraz konkurs „Eko i my”, organizowane dla uczniów szkół podstawowych, a także konkursy plastyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym)
- nieregularne organizowanie Miejskich Dożynek (np. w 2014 r. - w Sidzinie, w 2016 r. w Skotnikach),
- raz do roku (od 6 lat) organizowany konkurs Grafiti (ostatnio w Przedszkolu Nr 67 przy ul. Skwerowej 3),
- kursy komputerowe dla seniorów (z udziałem uczniów szkół średnich, którzy prowadzą je pod okiem nauczycieli),
- kursy samoobrony dla kobiet.

Oprócz przedsięwzięć podejmowanych przez Radę Dzielnicy VIII, lub przy jej współdziałaniu, na terenie Dzielnicy podejmowane są inicjatywy oddolne, tj. inicjowane przez mieszkańców. Dotyczy to między innymi:

- działań na rzecz przyrostu liczby miejsc parkingowych i rozwiązywania innych problemów komunikacyjnych²⁰,

---

¹⁹ Por. *Dębniki*, Dziennik Polski, nr 208 (22258), s. B5 KK (Kronika Krakowska)

²⁰ Por. wśród najnowszych inicjatyw należy wymienić batalię dotyczącą wadliwej przebudowy przez dewelopera ul. św. Jacka (por. *Spór o wąską ulicę*, Dziennik Polski, nr 178 (22 228), 2017, s. B KK

- interwencji na rzecz poprawy organizacji ruchu samochodowego na Os. Ruczaj,
- udziału w akcji „Zielony Zakrzówek”, w następstwie którego miasto wykupiło tereny pod realizację Parku Zakrzowskiego,
- powstania Centrum Aktywności Seniora z inicjatywy jednej z mieszkanki Dzielnicy VIII,
- udziału mieszkańców w akcji sadzenia drzew.

Ponadto mieszkańcy i działające stowarzyszenia biorą aktywny udział w zgłaszaniu uwag i wniosków do opracowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jednym z najnowszych przykładów może być mpzp opracowany dla Bodzowa i wyłożony do wglądu, w przypadku którego mieszkańcy opowiedzieli się przeciwko chaotycznej zabudowie oraz zawłaszczaniu terenów zielonych położonych w bliskim sąsiedztwie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego. Poprawiony plan ma być ponownie wyłożony do wglądu na przełomie listopada i grudnia 2017 r. ²¹.

Nieco odmiennie sytuacja wygląda w Dzielnicy IX. Radni, którzy brali udział w wywiadach uważają, że aktywność mieszkańców tej Dzielnicy, w zakresie podejmowanych przez nich inicjatyw jest niewielka. Wśród różnych organizacji działających w tej Dzielnicy, mających na celu umacnianie więzi społecznych, należy wymienić:

- Stowarzyszenie Park Rieczny „Wilga”,
- Klub Osiedlowy „Borsuczek” Spółdzielni Mieszkaniowej „Cegielniana”
- Klub Osiedlowy „Iskierka”- Łagiewnickie Towarzystwo Kulturalne,
- Stowarzyszenie KS „Borek”²²

Oprócz działalności podejmowanej przez Radę Dzielnicy, zaobserwować można również inicjatywę lokalną mieszkańców w postaci:

- zaangażowania w budowę Przedszkola przy ul. Kościuszkowców 6,
- obrony starych „borkowskich dębów”, akcji prowadzonej przez „Ferajnę spod siódemki”,
- próby współpracy z seniorami (istnieje projekt stworzenia „Akademii Aktywnego Seniora”, czy realizacji „Centrum dla Seniora”).

²¹ Por. Mrowiec M., *Bodzów: plan miejscowy ma zatrzymać chaotyczną zabudowę*, Dziennik Polski, nr 214 (22 254), 2017, s. B5 KK.

²² Członkowie tego Stowarzyszenia podjęli inicjatywę organizacji obchodów setnej rocznicy Klubu KS „Borek”, przypadającej w 2018 r. (por. *Borek Fałęcki* [w:] *Bądź na bieżąco*, Dziennik Polski nr 176 (22 226), 2017, s. B5 KK; <http://itmbw.pl/index.php/nasze-impresy/1p>).

Zupełnie inaczej więzi społeczne wyglądają w Dzielnicy X. Większość radnych z Dzielnicy X oraz uczestniczący w wywiadach mieszkańcy, nie pełniący funkcji radnych twierdzą, że istnieją więzi pomiędzy zachodnią częścią Dzielnicy X, obejmującą przede wszystkim Kliny (Kliny Zacisze i Kliny Borkowskie), a wschodnią, złożoną głównie w miejscowości, które odcięte autostradą i ul. Zakopiańską zachowały swój wiejski charakter. Więzi społeczne w ich opinii przejawiają się między innymi w udziale jednej i drugiej grupy mieszkańców w różnego rodzaju imprezach, które te więzi podtrzymują. Należy do nich zaliczyć:

- „Biegi Swoszowickie”, organizowane ostatnio przez Stowarzyszenie „I Ty Możesz Być Wielki”²³,
- sekcję kolarską klubu WLKS „Krakus”
- imprezy organizowane przez Stowarzyszenie „Siarczane Korzenie”, założone w 2016 r.²⁴.
- akcje Stowarzyszenia „Zielone Kliny”, którego celem jest zachowanie łąk w południowo-zachodniej części tej dzielnicy,
- coroczne cykle kulturalne dotyczące lądowania amerykańskiego samolotu „Liberator”, zestrzelonego nad terenem pogranicza Borku Fałęckiego i Opatkowic przez Niemców

Mieszkańcy oraz czterech Radnych ze wschodniej części Dzielnicy X (tzw. „wiejskiej”), złożonej z przedstawicieli osiedli, które niegdyś były samodzielnymi miejscowościami, a dopiero w 1973 r. weszły w skład Krakowa, a od 1991 r. do Dzielnicy X, uważają, że tych więzi nie ma, gdyż w zachodniej części powstały zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w których znajdują się przede wszystkim mieszkania na wynajem, a osoby je zamieszkujące nie integrują się z otoczeniem, natomiast jeśli już, to z samym Krakowem.

Mieszkańcy wschodniej części Dzielnicy X Swoszowice wymieniają dodatkowo różnego rodzaju stowarzyszenia, instytucje i różnego rodzaju imprezy, jednoczące ludność tych terenów, wśród których należy wymienić;

- Pikniki (Opatkowicki, Rajski, Swoszowicki Piknik Patriotyczny²⁵),

---

²³ W 2017 r., a konkretnie - 28 maja, Fundacja Podaruj Życie zorganizowała już piątą edycję takiego biegu, w ramach Stowarzyszenia: „I Ty Możesz Być Wielki” - por. *Swoszowice*, Dziennik Polski, nr 108 (22 158), 2017, s. B 5 KK.

²⁴Wśród kilku celów tego Stowarzyszenia, wymienia się głównie te, które wiążą się z propagowaniem rozwoju Swoszowic, osiedla o wielowiekowych tradycjach (ponad 600-letnich; por. <http://swoszowice.org.pl/stowarzyszenie/o-stowarzyszeniu-Siarczane-korzenie-Swoszowic>).

- Stowarzyszenie Przyjaciół Rajska, Kosocic, Soboniowic,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Uzdrowiska w Swoszowicach,

Niezależnie od tego więzi społeczne podtrzymują domy kultury, między innymi zlokalizowane w Soboniowicach, Wróblowicach, Zbydniowicach²⁶, a w zachodniej części na terenie Klin - Zacisze, w pobliżu kościoła parafialnego dla tego osiedla.

Duże znaczenie odgrywa w zacieśnianiu więzi społecznych Biblioteka w Swoszowicach, z której korzystają również, zgodnie z opinią radnych, wywodzących się z zach. części Dzielnicy X - także mieszkańcy Klinów.

Szczególną, ale niewątpliwie wyspecjalizowaną organizacją o charytatywnym charakterze międzynarodowym, działającą na terenie Dzielnicy X - są „Rycerze Kolumba”. Należy do niej zaledwie kilka osób.

Na temat więzi społecznych swoje opinie prezentowali również księża proboszczowie, którzy stwierdzili, że mieszkańcy tworzą je, poprzez udział w następujących wspólnotach i organizacjach parafialnych:

- chór parafialny²⁷,
- grupy modlitewne,
- Honorowa Straż Najświętszego Serca Pana Jezusa (np. w kościele MB Królowej Polski - w parafii Nowy Ruczaj),
- Neokatechumenat (kościół MB Zwycięskiej - parafia Borek Fałęcki),
- Oaza Młodzieży i Dziewcząt,
- Oaza Rodzin,
- Parafialna Rada Duszpasterska,
- parafialna świetlica dla dzieci zwana Szkołą Pokoju (np. MB Królowej Polski),
- Róże Żywego Różańca,
- Schola dziewcząt,
- Schola młodzieży,

---

²⁵ został zorganizowany w n. 9 września 2017 r. już drugi raz (II Swoszowicki Piknik Patriotyczny) a współorganizatorem było Stowarzyszenie „Siarczane Korzenie Swoszowic”, Muzeum Spraw Wojskowych w Swoszowicach, Wojewódzki Ludowy Klub Sportowy „Krakus” i in. (http://krakow.pl/aktualnosci/212903,33,komunikat,ii_swoszowicki)

²⁶ niegdyś funkcjonował także dom kultury w Kosocicach, ale uległ likwidacji.

²⁷ na przykład chór „Milenium” działający na terenie Kosocic i Swoszowic, czy Stowarzyszenie „Perelki” prowadzące chór.

- Służba Liturgiczna Ołtarza,
- Wspólnota Różańcowa
- Zespół Charytatywny,

Przytoczone przykłady imprez, eventów i różnorodnych aktywności stwarzają szansę na spotkania mieszkańców, jednak nie można sformułować na ich podstawie wniosku, że cała dzielnica jest zintegrowana.

4.3 Spójność gospodarcza

4.3.1 Spójność infrastruktury komunikacyjnej

W świetle opinii społecznej, tj. radnych (w tym przewodniczących), aktywistów społecznych, nie pełniących już funkcji radnych i pozostałych mieszkańców, w tym księży proboszczów, i tych wszystkich z którymi przeprowadzono wywiad, lub poproszono o wyrażenie opinii w tej sprawie, a także własnych spostrzeżeń, w trakcie wybiórczo przeprowadzonych badań terenowych, względnie objazdu po terenie dzielnic²⁸ spójność w zakresie infrastruktury komunikacyjnej jest niewystarczająca, a niekiedy wręcz słaba. Wprawdzie powstały nowe ciągi komunikacyjne (np. ul. gen. Grota - Roweckiego, M. Bobrzyńskiego), ale nie nadążają one za żywiołowo rozwijającymi się (szczególnie na terenie Dzielnicy VIII i zach. części - dzielnicy X) osiedlami. W dalszym ciągu wszystkie trzy dzielnice obsługują stare układy drogowe, które wskutek budowy nowych osiedli mieszkaniowych mocno są przeciążone i w godzinach szczytu komunikacyjnego powstają na nich korki. Ponadto w wielu przypadkach, stare „wiejskie” drogi, tylko wyasfaltowano, nie budując poboczy, chodników, czy przede wszystkim ich nie poszerzając, w wielu przypadkach z racji struktury własnościowej gruntów należących głównie do osób fizycznych. Najlepszymi przykładami starych układów komunikacyjnych obecnie nadmiernie eksploatowanych z racji powstałych w pobliżu dużych kompleksów mieszkaniowych są ulice: Jugowicka, Kobierzyńska, Norymberska, Petrażyckiego, Podmokła, Tyniecka, Zawila i in.

Brak spójności komunikacyjnej odczuwają przede wszystkim mieszkańcy Klinów, zwłaszcza tam, gdzie powstały lokalne drogi dojazdowe do poszczególnych budynków, szczególnie wchodzących w skład tzw. osiedli grodzonych. Jediną arterią łączącą zachodnią część Klinów i wschodnią jest ul. Zawila, która w ostatnich latach uległa tylko nieznacznej modernizacji. W dalszym ciągu brakuje w niej poboczy. Wykorzystywana jest ona jednak nie

---

²⁸ Taki objazd wykonany został przez zespół osób uczestniczących w opracowaniu ekspertyzy, w dn. 19 lipca 2017 r. (środa) i 4 września (poniedziałek).

tylko przez mieszkańców tego osiedla (Dzielnica X), ale także ul. Obozowej (Dzielnica VIII), czy Polany Żywieckiej (Dzielnica IX). Jest ona także drogą tranzytową, łączącą ul. Zakopiańską ze Skawiną i miejscowościami sąsiednimi. Rejon ul. Obozowej, praktycznie istniejącej w często nie łączących się ze sobą odcinkach, mimo położenia w tej samej Dzielnicy (VIII) odznacza się ogromnym chaosem komunikacyjnym. Uwidacznia się tutaj brak ul. Ósmego Pułku Ułanów, pozostającej w dalszym ciągu w sferze planów (mpzp)²⁹. W przypadku Os, Kliny daje się zauważyć wyraźny brak połączenia pomiędzy ul. Borkowską i ul. Bartła a ul. Komuny Paryskiej. Świadczy to o tym, że Kliny Borkowskie i Kliny Zacisze³⁰ powstawały jako niezależne osiedla, bez wspólnej koncepcji planistycznej.

Uwidacznia się również brak połączenia drogowego pomiędzy Klinami, a wschodnią częścią Dzielnicy X. Na ten brak spójności zwracali uwagę mieszkańcy „wiejskiej” części Dzielnicy X Swoszowice, uważając, że ul. Zakopiańska wyraźnie dzieli obie części tej jednostki pomocniczej. Na razie jedyną arterią komunikacyjną jest ul. Kąpielowa, która łączy poprzez ul. Szybisko - ul. Merkuriusza Polskiego - ul. Myślenicką - ul. Sawiczewskich - ul. Kuryłowicza - ul. Krzemieniecką, os. Kliny ze Swoszowicami, Rajskim, Soboniowicami i Kosocicami, a więc wschodnimi krańcami Dzielnicy X. Ul. Krzemieniecka w Kosocicach - Baryczy jest drogą przelotową, łączącą tę część Krakowa z Wieliczką (tu z ul. Sadową i T. Kościuszki - z centrum tego miasta).

Dla odmiany na terenie Dzielnicy IX jedyną arterią komunikacyjną łączącą z dzielnicami sąsiednimi jest ul. Zakopiańska (na terenie b. XXII dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Podgórze, nazywana ul. Wadowicką w obecnej Dzielnicy XIII Podgórze). Na obrzeżach tej Dzielnicy przebiega ul. Turowicza (pogranicze z Dzielnicą XI), po stronie wschodniej, oraz ul. Brożka - ul. Ks. Tischnera - po stronie północnej (pogranicze IX i XIII). W obydwu tych przypadkach dotychczasowy przebieg granicy ma charakter skomplikowany, co podkreślili Radni tych trzech dzielnic, wydając stosowne uchwały, mające na celu zwiększenie spójności infrastrukturalnej, poprzez korektę przebiegu granic umożliwiającą poprawę stanu jakości tych dróg³¹. Znaczne utrudnienia komunikacyjne mają mieszkańcy

---

²⁹ Por. Uchwała Nr CXV/1553/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejonu przebiegu ulicy 8 Pułku Ułanów”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dn. 26 listopada 2010 r. poz. 4931.....

³⁰ Osiedle Kliny w starszych planach, pochodzących m. in. z lat 70. XX w. i najbliższe ich otoczenie (w tym późniejsze Kliny Zacisze) planowane były pod rozwój zabudowy jednorodzinnej (por. K. Seibert, *Plan wielkiego Krakowa*, Wyd. Literackie, Kraków 1983, s. 203).

³¹ Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnicy IX... op. cit., Uchwała Nr XXXVII/414/2016 Rady Dzielnicy XIII Podgórze... op. cit; Uchwała Nr XXXI/339/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniaki... op. cit; Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniaki... op. cit; Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy Swoszowice... op. cit; Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice... op. cit; Uchwała Nr XL/273/2017 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki... op. cit; Uchwała Nr XXXVIII/234/2017 Rady Dzielnicy XI Podgórze Duchackie z dnia 23 października 2017 roku, Dz-11.0021.10.2017;

północno-zachodniej części Dzielnicy VIII³². W świetle wypowiedzi ustnych radnych Dzielnicy VIII Dębniaki istotnym problemem jest połączenie w zakresie transportu drogowego mieszkańców Bodzowa czy Pychowic z innymi częściami Dzielnicy, a zwłaszcza z Os. Ruczaj, na terenie którego zlokalizowano wiele obiektów użyteczności publicznej, w tym Kampus UJ. Aby dostać się w tę okolicę należy skorzystać z ul. Norymberskiej, która w godzinach szczytu przeżywa prawdziwe obłożenie (por. ryc. 81).

W celu uniknięcia korków można skorzystać z dalekich objazdów prowadzących starymi układami drogowymi. Przykłady stanowią: ul. Winnicka, łącząca ul. Bobrzyńskiego poprzez ul. Skotnicką do ul. Tynieckiej; ul. Dąbrowa, łącząca ul. Tyniecką z ul. Podgórką Tyniecką, ul. Kozienicką z ul. Skotnicką i ul. Babińskiego a dalej z Zawiałą i Kobierzyńską względnie z ul. Bobrzyńskiego a następnie ul. Grota Roweckiego, ul. Kobierzyńską i dalej z ul. Kapelanka (por. ryc. 81).

Spójność komunikacyjną można też ocenić z punktu widzenia funkcjonowania komunikacji zbiorowej: autobusowej, tramwajowej). Wprawdzie przybyły nowe szlaki komunikacyjne - jak np. linia tramwajowa prowadząca całkowicie przez teren Dzielnicy VIII, łącząca ul. Kapelankę z ul. Czerwone Maki (por. rozdz. 2.2), powstał nowy dworzec autobusowy w rejonie pętli tramwajowej wymienionej wyżej linii, skąd odjeżdżają autobusy zarówno do pobliskich osiedli (jednostek katastralnych): Sidziny, Skotnik, Tyńca, a także położonych tuż poza granicami Krakowa miejscowości (Radziszów, Wola Radziszowska, Skawina), Wiele osiedli w ramach innych dzielnic albo ma bardzo rzadkie połączenia, albo nie posiada ich w ogóle. Za przykład mogą posłużyć Kliny (zarówno Borkowskie jak i Zacisze). Położone w Dzielnicy X, mają połączenie z Borkiem Fałęckim (a konkretnie z dworcem autobusowym), a nie mają połączenia z osiedlami położonymi we wschodniej części tej jednostki pomocniczej, tj.: Swoszowicami, Wróblowicami, Zbydniowicami, Rajskim, Soboniowicami czy Kosocicami. Aby dostać się do Swoszowic, należy najpierw dojechać do dworca autobusowego w Borku Fałęckim, gdzie trzeba się przesiąść na autobusy jadące przez Swoszowice (np. do Konar, Świątnik Górnych i in. miejscowości podkrakowskich, wymienionych w rozdziale 2.2).

Mieszkańcy wschodniej części Dzielnicy X Swoszowice narzekają też na częstotliwość kursów autobusów. Szczególnie dotyczy to autobusu nr 107, o którym wspominała na spotkaniu z mieszkańcami w Dzielnicy X jedna z osób mieszkająca w Kosocicach. Autobus ten ma połączenia między innymi z Piaskami Wielkimi i Płaszowem

---

³² Niestety mieszkańców okolic Tyńca, Kostrza czy Bodzowa zabrakło na spotkaniach zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa, co podkreślano na spotkaniach w siedzibie Dzielnicy VIII, przy ul. Praskiej 52.

(a więc osiedlami Dzielnicy XI i XIII) a nie łączy z pozostałymi jednostkami katastralnymi wschodniej części Dzielnicy X).

Na terenie Dzielnicy VIII zlokalizowany jest jeden z dwóch na terenie Krakowa - parkingów, typu Park & Ride. Do roku 2030 mają powstać jeszcze cztery tego typu obiekty: trzy w Dzielnicy X Swoszowice (Kiny, Opatkowice, Swoszowice), a jeden na terenie Dzielnicy IX, przy ul. Zakopiańskiej³³.

Potrzeby w zakresie komunikacji dostrzegają pilnie radni dzielnic jak i mieszkańcy, wszystkich trzech jednostek pomocniczych. Z przeprowadzonych wywiadów i zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa spotkań wynika, że mieszkańcy aktywnie podejmują działania mające na celu poprawę stanu sieci komunikacyjnej, zwłaszcza drogowej. Poza protestami (np. w Dzielnicy VIII Dębniki z racji zmniejszenia liczby miejsc parkingowych) mieszkańcy sami domagają się poprawy interweniując bezpośrednio w Urzędzie Miasta Krakowa (m. in. w Zarządzie Infrastruktury Komunalnej i Transportu).

W Dzielnicy X mieszkańcy wschodniej jej części upatrują niedostatek działań radnych tej dzielnicy, w zakresie remontów czy budowy infrastruktury drogowej w ich osiedlach. Opinię tę potwierdzają informacje odnośnie przyznania budżetu Dzielnicy na rok 2018, w którym przewidziano podstawowe inwestycje, zwłaszcza komunikacyjne, skupione w zachodniej części Dzielnicy X³⁴.

Reasumując należy stwierdzić, że funkcjonowanie infrastruktury komunikacyjnej jest ważnym elementem wpływającym na spójność zarówno gospodarczą jak i społeczną analizowanych trzech dzielnic. Niedostatek środków, brak realizacji od dawna planowanych inwestycji (np. ul. 8 Pułku Ułanów, Trasy Łagiewnickiej³⁵) niewątpliwie wpływa negatywnie na tę spójność i prowadzi do niepotrzebnych antagonizmów i napięć społecznych.

4.3.2 Spójność gospodarcza pozostała

Spójność gospodarcza rozumiana jest jako element składowy spójności społeczno-gospodarczej, zasadniczo niemal nierozzerwalnie związany ze spójnością człowieka. Infrastruktura gospodarcza (techniczna) służy zaspokajaniu potrzeb człowieka i wpływa na

---

³³ Por. P. Tymczak, *4500 miejsc park&ride dla aut do 2030 roku i parkingi przejściowe*, Dziennik Polski, nr 255 (22 305) 2017, s. B 1 KK.

³⁴ Wśród tych inwestycji wymienia się jako najważniejsze: budowę sieci odwadniającej ul. Pustynną (Kliny Borkowskie), budowę chodnika z oświetleniem przy forcie artyleryjskim 52 Borek (Kliny Borkowskie), remont nawierzchni przy ul. Judyma (Kliny Borkowskie).Czwartą pozycję stanowi budowa oświetlenia wzdłuż ul. Gruszczyńskiego [Kosocice, Soboniewice; por. *Swoszowice*, Dziennik Polski, nr 161 (22 211) 2017, s. B5 KK].

³⁵ Trasa Łagiewnicka była już wymienia w miejscowych planach ogólnych lat 70. i 80. XX w. (por. K. Seibert, *Plan Wielkiego Krakowa*, Wyd. Literackie, Kraków 1980, s. 325).

jego działania, tok postępowania, stosunki międzyludzkie itp. Zaspokaja bowiem podstawowe potrzeby materialne ludności zamieszkującej dane terytorium. Ma też zatem silny związek ze spójnością przestrzenną.

W tym temacie mieszkańcy trzech analizowanych dzielnic, zainteresowani spotkaniami w radach dzielnic, a także udzielający wywiadów, uczestniczący w ankietach, stosunkowo najmniej się wypowiadali, ograniczając się przede wszystkim do spójności infrastrukturalnej, w zakresie infrastruktury transportowej (tj. braku chodników, jakości nawierzchni jezdni, oświetlenia ulicznego, kanalizacji)³⁶, o czym była mowa w podrozdziale 4.3.1. W małym stosunkowo stopniu przedmiotem ich wypowiedzi była polityka w kwestii zatrudnienia, co może być zrozumiałe, gdyż dzielnice samorządowe nie są dzielnicami administracyjnym, na terenie których zlokalizowane są dzielnicowe urzędy pracy itp. Nie mniej jednak ważnym tematem ze społeczno-gospodarczego punktu widzenia jest problem bezrobocia. W trakcie spotkań czy też wywiadów mieszkańcy tego zagadnienia jednak w ogóle nie poruszali.

Ocenę spójności gospodarczej przeprowadzono na przykładzie analizy lokalizacji obiektów na terenie trzech omawianych dzielnic, w oparciu o informacje zawarte na mapach dostępnych w sieci internetowej³⁷. Na ich podstawie wyróżnione zostały między innymi: obiekty odznaczające się działalnością usługowo-produkcyjną o charakterze wieloosobowym (tj. zatrudniające wielu pracowników) oraz obiekty usługowo-produkcyjne samodzielne, mieszczące się na posesjach będących najczęściej miejscem zamieszkania ich właścicieli (np. warsztaty samochodowe, zakłady rzemieślnicze i in.). Łącznie wyróżniono ponad 1000 obiektów tego typu (por. tab. 7).

---

³⁶ Znalazło to odzwierciedlenie w strukturze zaplanowanego budżetu dzielnic, w którym podstawowe pozycje wynikają przede wszystkim z potrzeb natury komunikacyjnej, a ściślej rzecz ujmując transportowej, zwłaszcza transportu drogowego (por. *Swoszowice ... op. cit.*), związanego z obiektami stanowiącego w przeważającej mierze własność „gmin i związków międzygminnych” (por. Rozporządzenie Ministra ... op. cit., s. 2781-2782).

³⁷ www.openstreetmap.org oraz www.google.pl/maps.

Tab. 7. Zestawienie liczbowe ważniejszych obiektów usługowo-produkcyjnych na terenie 3 dzielnic: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki, X-Swoszowice, w 2017 roku

Lp	Dzielnica	Obiekty usługowo-produkcyjne wieloosobowe		Obiekty usługowo-produkcyjne samodzielne		Obiekty usługowo-produkcyjne ogółem	
		Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt	Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt	Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt
1	VIII Dębniaki	452	139	113	558	565	112
2	IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	91	188	94	182	185	93
3	X Swoszowice	120	199	138	173	258	138
	Razem 3 dzielnice	663	157	345	302	1008	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie:

http://msip2.um.krakow.pl/statkrak/view/show/view10.asp?tub_a_dzieln_z_v1

www.openstreetmap.org

www.google.pl/maps

Najwięcej zostało ich zarejestrowanych na terenie Dzielnicy VIII Dębniaki, a najmniej, co jest zrozumiałe (z racji najmniejszej liczby ludności i najmniejszej powierzchni) na obszarze Dzielnicy IX, przy czym relatywnie najmniej ludności przypadają na 1 obiekt na terenie Dzielnicy IX, a najwięcej w Dzielnicy X Swoszowice. Na obszarze Dzielnicy VIII Dębniaki znajduje się najwięcej obiektów usługowo-produkcyjnych (o czym wcześniej wspomniano) zatrudniających wielu pracowników, z uwagi na lokalizację na terenie tej jednostki pomocniczej zarówno obiektów należących do Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - Krakowski Park Technologiczny, Podstrefa Pychowice jak i Business Park Zawila. Do najważniejszych obiektów Krakowskiej SSE należą (poza Kampusem UJ) obiekty takich przedsiębiorstw jak: „Ericpol”, „Motorola”, „Nokia” i in., natomiast do Business Park Zawila - m. in.: „Alugraf”, „Dach-Centrum”, „Profap”, „Respol”, „Rol Max” i in.. Należy też nadmienić, że spośród 3 dzielnic samorządowych Dębniaki odznaczają się najniższym wskaźnikiem ilości mieszkańców przypadających na jeden obiekt (por. tab. 7), mimo że koncentruje się tutaj aż 60 % ludności trzech analizowanych dzielnic (por., rozdz. 2.3).

Najwięcej obiektów usługowo - produkcyjnych skupiających tylko kilku (a czasami jednego) pracowników, zarejestrowano na terenie dzielnicy X Swoszowice (40 % ogółu skupionych w przyjętych do ekspertyzy dzielnicach). Najniższy też jest tutaj wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jeden obiekt (por. tab. 7), wynoszący 173 osoby na jeden tego typu obiekt (wobec 558 w Dębnikach i 182 w Łagiewnikach - Borku Fałęckim).

Na terenie Dzielnicy X zaobserwować można nierównomierne rozmieszczenie obiektów usługowo-produkcyjnych. Zarówno obiektów zatrudniających wiele osób, jak i takich gdzie pracujących jest jeden lub jest ich kilku, najczęściej zarejestrowano na terenie osiedli nie zaliczanych ani do Klinów Borkowskich, ani do Klinów - Zacisze (czyli do tzw. pozostałej części Dzielnicy X). Zarówno pod względem liczby obiektów jednego jak i drugiego rodzaju na terenie Klinów (Borkowskich i Zacisze) zarejestrowano tylko 27 % takich obiektów, natomiast na terenie pozostałej części Swoszowice, złożonej z osiedli, dawnych wsi, przyłączonych do miasta w 1973 r. aż 73 % (tab. 8).

Tab. 8. Obiekty o profilu gospodarczym zarejestrowane na terenie Dzielnicy X Swoszowice, ogółem i jej częściach

Lp.	Jednostki przestrzenne	Obiekty o profilu usługowo-produkcyjnym (bez handlu i gastronomii)			Obiekty handlowe	Obiekty gastronomiczne	Obiekty turystyczne
		Ogółem	w tym:				
			prowadzące działalność wieloosobową	prowadzące działalność samodzielną			
1	Dzielnica ogółem	258	120	138	111	25	19
2	Kliny Zacisze	31	14	17	20	6	0
3	Kliny Borkowskie	39	19	20	21	5	6
4	Pozostała część Swoszowic	188	87	101	70	14	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie:
www.openstreetmap.pl
www.google.pl/maps

Wśród obiektów handlowych wolnostojących, których łącznie na terenie trzech analizowanych dzielnic było 563, najczęściej, bo 281 zaobserwowano w Dzielnicy VIII Dębniaki, a najmniej w Dzielnicy X Swoszowice (tab. 9).

Tab. 9. Zestawienie liczbowe ważniejszych obiektów gospodarczych (handlu, gastronomii, turystyki) na terenie 3 analizowanych dzielnic samorządowych: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki, X Swoszowice, według stanu z 2017 r.

Lp.	Dzielnica	Obiekty handlowe		Obiekty gastronomiczne		Obiekty turystyczne	
		Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt	Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt	Ogółem	Ilość mieszkańców na 1 obiekt
1	VIII Dębniaki	281	224	119	530	80	788
2	IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	171	100	18	952	19	901
3	X Swoszowice	111	215	25	955	19	1256

	Razem:	563	185	162	642	118	882
--	--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Zródło: opracowanie własne na podstawie:
www.openstreetmap.pl
www.google.pl/maps

Do największych należy zaliczyć obiekty, należące do sieci: Carrefour, Kaufland, Lewiatan, Lidl, Sezam, Tesco. Na terenie Dębnik (zarówno dzielnicy pomocniczej, jak i dawnej XI dzielnicy katastralnej miasta Krakowa) znajduje się też plac handlowy, o długoletnich tradycjach. W Dzielnicy IX tego typu firm jest także sporo, a wśród ważniejszych należy wymienić: Agata Meble, Aldi, Biedronkę, Castoramę, Decathlon, Galerię Solvay, Merkury Market, Makro Cash&Carry i in. (tab. 10).

Tab. 10. Wykaz ważniejszych obiektów handlowych na terenie 3 wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki i X Swoszowice w 2017 r.

Lp.	Dzielnica samorządowa	Ważniejsze sieci i obiekty handlowe		
		Lp.	Nazwa	Adres
1	VIII Dębniki	1	Carrefour Market	ul. Bobrzyńskiego
		2	Lewiatan	ul. Prażmowskiego
		3	Lidl	ul. Kobierzyńska
		4	Kaufland	ul. Norymberska
		5	Pasaż Ruczaj	ul. Raciborska
		6	Piotr i Paweł	ul. Lubostroń
		7	Sezam	ul. Czerwone Maki
		8	Tesco	ul. Babińskiego
		9	CH Tesco	ul. Kapelanka
2	IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	1	Agata Meble	ul. Zakopiańska
		2	Aldi	ul. Zakopiańska
		3	Biedronka	ul. Niemcewicz
		4	Biedronka	ul. Połomskiego
		5	Castorama	ul. Zakopiańska
		6	Decathlon	ul. Zakopiańska
		7	Galeria Solvay	ul. Zakopiańska
		8	Komfort	ul. Zakopiańska
		9	Lidl	ul. Zakopiańska
		10	Makro Cash&Carry	ul. Zakopiańska
		11	Market Point	Rynek Fałęcki
		12	Merkury Market	ul. Zakopiańska
		13	Zakopianka Park Handlowy	ul. Zakopiańska
3	X Swoszowice	1	Attic – centrum budowlane	ul. Zawila
		2	Lidl	ul. Borkowska

Zródło: opracowanie własne na podstawie:
www.openstreetmap.pl
www.google.pl/maps

Na terenie Dzielnicy IX, w rejonie pętli tramwajowej i dworca autobusowego w Borku Fałęckim, w dalszym ciągu funkcjonuje drugi, na obszarze analizowanych jednostek pomocniczych, plac targowy.

Najmniej obiektów handlowych zarejestrowanych zostało na terenie Dzielnicy X Swoszowice, natomiast najmniejszą liczbą mieszkańców na jeden obiekt handlowy odznacza się Dzielnica IX.

Zdecydowanie najwięcej obiektów gastronomicznych odnotowano na obszarze Dzielnicy VIII Dębni, co ma niewątpliwie istotny związek ze studentami, a także mieszkańcami nowo powstałych i realizowanych w dalszym ciągu osiedli. Na terenie tej jednostki pomocniczej wskaźnik ilości mieszkańców na jeden obiekt jest też najniższy (por. tab. 9), przy czym generalnie jest to aż 530 mieszkańców na jeden obiekt gastronomiczny, natomiast w Dzielnicach pozostałych wynosi on aż blisko 1000 osób. Wskaźniki te świadczą o niewielkiej liczbie tego typu placówek z tym że należy zwrócić uwagę, że niektóre pomieszczenia znajdują się na terenie m. in. stacji benzynowych, czy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, co nie zostało w zaprezentowanych zestawieniach wyróżnione.

Na terenie Dzielnicy X Swoszowice podobnie jak w przypadku obiektów działalności usługowo-produkcyjnej także i w przypadku obiektów handlowych, czy gastronomicznych zaobserwowano największy ich udział na obszarach położonych poza Klinami, zarówno Borkowskimi jak i Zacisze (por. tab. 8). W przypadku obiektów handlu udział ten wyniósł ponad 63 %, a w przypadku obiektów gastronomicznych 56 %. Niestety przy braku precyzyjnych danych demograficznych trudno ocenić jak wyglądają wskaźniki na 1 mieszkańca.

Również w przypadku obiektów związanych z obsługą ruchu turystycznego (głównie hoteli) na terenie pozostałej części Dzielnicy Swoszowice - zarejestrowano ich najwięcej, bo blisko 70 % ogółu (na terenie Klinów - ponad 30 %). Najwięcej hoteli znajduje się na terenie Dzielnicy VIII Dębni (70 % ogółu zarejestrowanych tego typu obiektów w trzech analizowanych dzielnicach). W przeliczeniu na jeden obiekt sytuacja ta prezentuje się najlepiej w Dzielnicy VIII Dębni (ponad 700 mieszkańców na 1 obiekt), a najgorzej w Dzielnicy X Swoszowice (ok. 1260 mieszkańców przypada tu na jeden obiekt.). W Klinach Zacisze brakuje w ogóle hoteli (por. tab. 8).

Reasumując należy stwierdzić, że dzielnice samorządowe nie będąc dzielnicami administracyjnymi i nie mając w ten sposób osobowości prawnej nie kojarzą się z reguły z działalnością gospodarczą. Do zadań radnych nie należy, z racji choćby braku funduszy, na ten cel, zapewnienie mieszkańcom odpowiednich obiektów o charakterze produkcyjno-usługowym. Nie było to też uwzględnione przy ustalaniu kryteriów delimitacji dzielnic

samorządowych ustanawianych przez ich pomysłodawców³⁸. Nie mniej można stwierdzić, że działalność usługowo-produkcyjna, zwłaszcza o charakterze indywidualnym (powstawanie nowych podmiotów gospodarczych), sprzyja niewątpliwie wytwarzaniu, a często także utrwalaniu się więzi społecznych.

Z wywiadu przeprowadzonego z mieszkańcem Klinów Borkowskich, prowadzącym na terenie Dzielnicy X własną działalność gospodarczą wynika, że wprawdzie 80 % jego pracowników pochodzi spoza dzielnicy, ale reszta to osoby wywodzące się z najbliższego zakładowi sąsiedztwa (a więc terenu Dzielnicy X).

Specyficznym pracodawcą stał się Uniwersytet Jagielloński, którego Kampus znajduje się na terenie Dzielnicy VIII Dębni. Część pracowników, zdecydowała się zamieszkać w pobliżu miejsca pracy (a więc właśnie na terenie tej jednostki pomocniczej), chociaż wcześniej nie była z tą Dzielnicą związana.

Spójność gospodarcza ma wyraźne związki ze spójnością społeczną. Można wyrazić opinię, iż wywiera istotny wpływ na kształtowanie się wizerunku tzw. „małych ojczyzn”.

---

³⁸ Por. J. Purchla, *Dzielnicowe dylematy ...* op. cit., s. 27.

Rozdział 5

SKUTECZNOŚĆ DOTYCHCZASOWEGO FUNKCJONOWANIA UWZGLĘDNIONYCH W BADANIACH DZIELNIC SAMORZĄDOWYCH W KONTEKŚCIE ZASPOKAJANIA POTRZEB ICH MIESZKAŃCÓW

5.1 Charakterystyka procedury badawczej

W celu poznania opinii mieszkańców dotyczących funkcjonowania jednostek pomocniczych miasta oraz prawidłowości przebiegu ich granic, w dniach od 4 do 30 września 2017 r. przeprowadzone zostały badania ankietowe. Badanie było nadzorowane w terenie przez pracowników Katedry Gospodarki Regionalnej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, a realizowane przez przygotowany merytorycznie zespół ankietatorów (13 osób). Wyjście ankietatorów do dzielnic zostało poprzedzone szkoleniami, które odbyły się pod koniec czerwca i na początku września br. oraz wizytami fokusowymi na terenie badanych jednostek mających m.in. na celu poznanie dzielnic, wskazanie aktualnych granic, wyjaśnienie problemów związanych z ich przebiegiem, zaznajomienie z charakterystyką dzielnic, rozpoznanie potencjalnych miejsc prowadzenia badań.

O opinie pytano osoby w wieku 15 lat i więcej, mieszkające na terenie analizowanych dzielnic. Przy doborze próby badawczej przyjęto metodę kwotową, kierując się przede wszystkim dążeniem do uzyskania struktury respondentów odpowiadającej potencjałowi ludnościowemu poszczególnych dzielnic i wchodzących w ich skład jednostek urbanistycznych, a także strukturze płci i wieku mieszkańców badanego terenu. Przyjęto wstępnie do przeprowadzenia liczbę 1500 ankiet, wynikającą z założenia objęcia badaniem co najmniej 1,5 % mieszkańców każdej z dzielnic, co było pochodną możliwości technicznych i czasowych koniecznych do realizacji szeroko zakrojonego badania w krótkim czasie. Dążąc do zdywersyfikowania grup respondentów, badania prowadzono we wszystkich dniach tygodnia i w zróżnicowanych godzinach. Osoby ankietujące poruszały się po całym obszarze dzielnic, dobierając różnorodne miejsca prowadzonych badań (m.in. parki, ogródki działkowe, miejsca wyprowadzania psów, szkoły, domy kultury, przychodnie zdrowia, kościoły, punkty handlowe i usługowe, prywatne mieszkania). Pomimo, iż badana próba nie była losową, pozwalającą na uzyskanie wyników charakteryzujących całą populację ludności dzielnic - co przy zastosowaniu metody bezpośrednio przeprowadzanej z respondentami

ankiety i występujące zamknięte osiedla w dzielnicach byłoby bardzo trudne do zrealizowania - użyty dobór ilościowy poszczególnych grup respondentów, odpowiadający strukturze wiekowej, płci, rozmieszczeniu w przestrzeni dzielnicy jej mieszkańców, zróżnicowanie miejsc i czasu przeprowadzenia badań oraz przypadkowy wybór osób ankietowanych, spełniających zakładane kryteria zamieszkania, wieku i płci był podyktowany potrzebą uzyskania jak najbardziej reprezentatywnej próby badawczej dla dzielnic. Przy zachowaniu wskazanych kryteriów oraz osiągniętej licznej próbie badawczej przyjęto uzyskane wyniki za reprezentacyjne dla dzielnic.

Badania prowadzone były metodą ankietową, bezpośrednio z respondentami i miały charakter anonimowy. Kwestionariusz ankietowy zawierał 35 pytań dotyczących badanych zagadnień i 8 pytań metryczkowych. Pytania miały zarówno charakter zamknięty, jak i półotwarty i otwarty. Szczególną grupę stanowiły pytania, w których proszono rozmówców o zaznaczenie na mapie miejsc codziennej aktywności życiowej.

Mieszkańcy niechętnie brali udział w badaniu. Osobom chcącym przeprowadzać wywiady w mieszkaniach zazwyczaj nie otwierano drzwi. Ponadto znaczna część rozmówców odmawiała udziału w badaniu tłumacząc się głównie ograniczeniami czasowymi i niechęcią do wypełniania ankiet, a często także uważając, że tematyka ankiety ich nie dotyczy, nie mają wiedzy na temat dzielnicy i nie interesują się jej problemami. Łączna liczba osób, które odmówiły uczestnictwa w badaniach po wstępnych wyjaśnieniach ankieterów wyniosła blisko 2,3 tys. Ankieterzy spotykali też osoby, które wyrażały chęć uczestniczenia w badaniach, jednak po serii pytań weryfikacyjnych okazywało się, że nie są mieszkańcami terenu objętego analizą - takich osób było ponad 0,5 tys., więc badanie z nimi nie mogło być kontynuowane. Zdarzało się też, że ankiety były przerywane po udzieleniu części odpowiedzi, tłumacząc się osobistymi powodami (takich było 42). Ankieterzy łącznie na badaniach spędzili ponad 690 godzin, średni czas przeprowadzenia 1 badania efektywnego badania ankietowego wyniósł ok. 20 min.

Po weryfikacji wypełnionych formularzy ankietowych, analizie poddano odpowiedzi udzielone przez 1433 respondentów

5.2 Charakterystyka respondentów

Ze względu na największy potencjał ludnościowy dzielnicy Dębniaki, jej mieszkańcy stanowili 62,5% respondentów. Udział mieszkańców dzielnic Łagiewniki - Borek Fałęcki

i Swoszowice wyniósł odpowiednio: 15,9% i 21,6% (tab. 11). Wśród ankietowanych nieznacznie przeważały kobiety (56,9%). Najliczniejsze grupy rozmówców stanowiły osoby w wieku 45 - 64 lata i 35 - 44 lata (tab. 13) osoby z wyższym i średnim wykształceniem oraz pracujący (ryc. 83, ryc. 84).

Tab. 11 Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania na tle struktury mieszkańców dzielnic

Dzielnica	Mieszkańcy w wieku 15 lat i więcej w 2014 r.		Respondenci		Udział respondentów w liczbie mieszkańców
	liczba osób	%	liczba osób	%	%
VIII Dębniki	51 698	60,6	896	62,5	1,73
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	14 194	16,6	227	15,9	1,60
X Swoszowice	19 389	22,8	310	21,6	1,60
Razem	85 281	100,0	1 433	100,0	1,68

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krakowa (StatKrak, Liczby...Miasto...Mieszkańcy... <http://msip2.um.krakow.pl/statkrak/> dostęp z dn. 20.08.2017; stan w 2014 r.) i badań ankietowych.

Punktem odniesienia dla przestrzennego rozłożenia próby badawczej mieszkańców była liczba ludności analizowana w ujęciu jednostek urbanistycznych, dostępna na stronach internetowych Urzędu Miasta Krakowa (StatKrak, Liczby...Miasto...Mieszkańcy) za ostatni reprezentowany dany rok - 2014 r. Proporcjonalnie do populacji ludności „w wieku 15 lat i więcej” przyjęto – dla poszczególnych jednostek wchodzących w skład trzech dzielnic – konieczną do przeprowadzenia liczbę ankiet (tab. 12).¹

Tab. 12 Struktura respondentów w wieku 15 lat i więcej w podziale na jednostki urbanistyczne na tle zakładanej struktury przestrzennej badania

Lp.	Jednostki	Liczba respondentów	Odsetek zebranych ankiet	Zakładana liczba ankiet	Odsetek zakładanych do zebrania ankiet	Poziom realizacji
1	Bodzów	9	0,6	9	0,6	100,0
2	Borek Fałęcki Wschód	1	0,1	3	0,2	33,3
3	Borek Fałęcki Zachód	101	7,0	116	7,7	87,1
4	Cegielniana	49	3,4	71	4,7	69,0
5	Dębniki	79	5,5	54	3,6	146,3
6	Dębniki Zachód	4	0,3	44	2,9	9,1
7	Jugowice	34	2,4	33	2,2	103,0
8	Kliny Borkowskie ¹	55	3,8	56	3,7	98,2
9	Kliny Zacisze ²	34	2,4	30	2,0	113,3

¹ Dokładniejsze szacowanie proporcjonalnego doboru mieszkańców było utrudnione ze względu na niedostępność danych szczegółowych dla osiedli i ulic, co za tym idzie autorzy opracowania mają świadomość występowania niewielkich rozbieżności w rzeczywistej liczbie mieszkańców w miejscach styku granic jednostek urbanistycznych i granic dzielnic.

10	Kobierzyn	291	20,3	310	20,7	93,9
11	Kosocice	5	0,3	17	1,1	29,4
12	Kostrze	21	1,5	21	1,4	100,0
13	Ludwinów	137	9,6	131	8,7	104,6
14	Łagiewniki	51	3,6	52	3,5	98,1
15	Olszyny	17	1,2	17	1,1	100,0
16	Opatkowice Wschód	11	0,8	19	1,3	57,9
17	Opatkowice Zachód	6	0,4	23	1,5	26,1
18	Pychowice	68	4,7	70	4,7	97,1
19	Rajsko - Soboniewice	14	1,0	23	1,5	60,9
20	Sidzina	22	1,5	22	1,5	100,0
21	Skotniki	71	5,0	71	4,7	100,0
22	Swoszowice	126	8,8	58	3,9	217,2
23	Tyniec	49	3,4	46	3,1	106,5
24	Wróblowice	30	2,1	48	3,2	62,5
25	Zakrzówek	143	10,0	144	9,6	99,3
26	Zbydniowice	5	0,3	12	0,8	41,7
Razem		1433	100,0	1500	100,0	95,5

1 - jednostka funkcjonuje pod nazwą Kliny i zasadniczo pokrywa się z terenem tzw. Klinów Borkowskich

2 - Kliny Zacisze na potrzeby badań zostały wyodrębnione z terenu Kobierzyna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krakowa (StatKrak,

Liczy...Miasto...Mieszkańcy... <http://msip2.um.krakow.pl/statkrak/> dostęp z dn. 20.08.2017; stan w 2014 r.) i badań ankietowych.

Z uwagi na wspomniane liczne odmowy uczestniczenia w badaniach, utrzymanie przestrzennej struktury badania na poziomie mniejszych od dzielnic jednostek, pomimo dotarcia do potencjalnych respondentów, okazało się zadaniem trudnym i nie w pełni osiągniętym. W szesnastu z dwudziestu sześciu jednostek odchyłka zebranych ankiet nie przekroczyła zakładanych liczebności o więcej niż 15%. W pozostałych 10 jednostkach różnice są większe, jednak trzeba mieć na względzie fakt, iż respondenci zostali pozyskani w każdej jednostce, zazwyczaj ubytek był bilansowany większą liczebnością w sąsiednich jednostkach, a w całym badaniu dla każdej z dzielnic przekroczone zakładaną półtoraprocentową reprezentację ludności w wieku powyżej 15 lat.

Tab. 13 Struktura wiekowa respondentów na tle struktury mieszkańców dzielnic

Grupy wiekowe	Mieszkańcy w wieku 15 lat i więcej		Mieszkańcy w wieku 15 lat i więcej wg dzielnic			Respondenci w badanych dzielnicach		Respondenci w wieku 15 lat i więcej wg dzielnic		
	liczba osób	%	VIII	IX	X	liczba osób	%	VIII	IX	X
			%	%	%			%	%	%
15 - 19	4 806	5,7	5,7	4,8	6,2	81	5,7	5,2	6,2	6,5
20 - 24	5 282	6,2	6,1	5,3	7,1	162	11,3	10,5	18,9	8,1
25 - 34	18 185	21,3	21,0	21,5	22,0	283	19,7	21,8	14,1	17,7
35 - 44	18 027	21,1	21,7	22,2	19,0	305	21,3	19,8	21,6	25,5
45 - 64	24 560	28,8	28,7	27,3	30,2	340	23,7	23,8	18,5	27,4

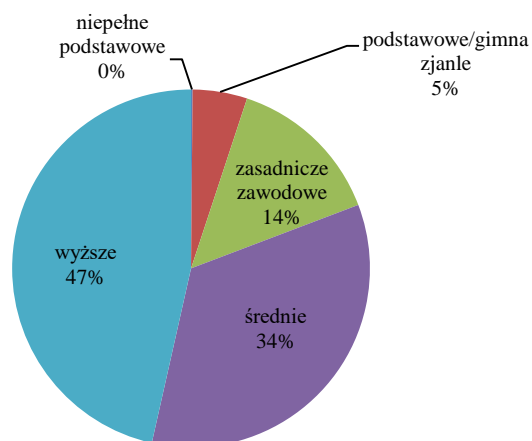
65 i więcej	14 421	16,9	16,9	18,9	15,5	262	18,3	19,0	20,7	14,8
Razem	85 281	100,0	100,0	100,0	100,0	1 433	100,0	100,0	100,0	100,0

1 - Kliny Zacisze zostały wyodrębnione z terenu Kobierzyna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Krakowa (StatKrak,

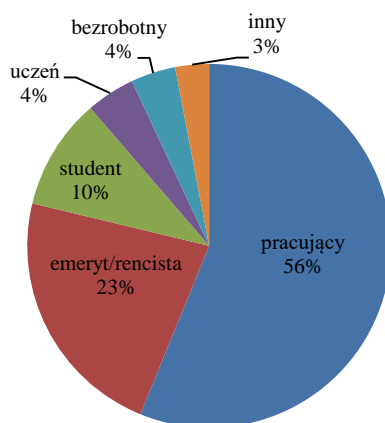
Liczby...Miasto...Mieszkańcy... <http://msip2.um.krakow.pl/statkrak/> dostęp z dn. 20.08.2017; stan w 2014 r.) i badań ankietowych.

Zasadniczo udało się utrzymać proporcje w liczbie zebranych ankiet wynikające z przyjętych do analizy grup wiekowych mieszkańców poszczególnych dzielnic - w większości przypadków odchyłki nie przekraczają 5 p.p.. Większa różnica pojawiła się jedynie w grupie wiekowej 20-24 oraz 45-64 w Łagiewnikach - Borku Fałęckim - co jest możliwe do wytłumaczenia znaczącą liczbą oferowanych pod wynajem mieszkań w tej dzielnicy (wynajmują młode osoby), na co zwracali uwagę radni dzielnicy IX oraz znacznie częściej sygnalizowaną przez ankierów niechęcią do uczestniczenia w badaniach mieszkańców tej dzielnicy.

Ryc. 83 Struktura wykształcenia respondentów

Źródło: badania ankietowe.

Ryc. 84 Struktura respondentów ze względu na status na rynku pracy

Źródło: badania ankietowe.

Połowę ankietowanych stanowili dłużej mieszkający mieszkańcy dzielnic, żyjący tu od ponad 10 lat. Liczni byli również respondenci zamieszkujący dzielnicę od 2 do 10 lat (34,3%). Nowo przybyli (mniej niż 1 rok temu) stanowili jedynie 5,5% ogółu. Najkrótszy staż mieszkania w dzielnicy charakteryzował respondentów Łagiewnik – Borku Fałęckiego, gdzie dominującą grupą byli zamieszkujący tu od 2 do 10 lat (40%), a od dwóch lat lub krócej mieszkało w dzielnicy 28,2% rozmówców (tab.14).

Tab. 14. Struktura respondentów ze względu na staż zamieszkiwania w dzielnicy

Wyszczególnienie	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniiki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
< 1 rok	5,5	5,5	10,2	1,9
1 – 2 lat	9,6	8,5	18,2	6,5
> 2 – 10 lat	34,3	31,9	40,0	37,2
> 10 lat	50,7	54,2	31,6	54,4
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Zdecydowaną większość stanowili mieszkańcy zameldowani na stałe (78,7%), kolejne 17,3% respondentów przyznało, że mieszka w tej dzielnicy, ale bez zameldowania (48,6% z tych osób to pracujący, a 38,1% studenci), natomiast 4% było zameldowanych czasowo. Najwyższy odsetek zameldowanych na stałe charakteryzował respondentów Dzielnicy X Swoszowice 86,5%. W Dzielnicy VIII Dębniiki udział ten wyniósł 78,6%, a w Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki stałe zameldowanie zadeklarowało jedynie 66,8% pytanych, aż 27% mieszkało bez zameldowania, a 6,2 z zameldowaniem czasowym. Jedna trzecia ogółu rozmówców żyła w dzielnicy od urodzenia, 39,3% stanowili Krakowianie mieszkający wcześniej w innych częściach miasta, a 27,8% osoby przybyłe spoza Krakowa. Najwyższy udział osób mieszkających od urodzenia w dzielnicy zanotowano wśród respondentów Dębniiki. Największy odsetek przybyłych z innych części miasta wystąpił w dzielnicy Swoszowice, a spoza Krakowa w dzielnicy Łagiewniki – Borek Fałęcki (tab. 15)

Tab. 15. Struktura respondentów ze względu na stosunek do miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniiki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Od urodzenia zamieszkały w dzielnicy	33,0	35,9	28,8	27,9
We wcześniej zamieszkały poza terenem dzielnicy, w innej części Krakowa	39,3	36,8	36,7	48,2
We wcześniej zamieszkały poza Krakowem	27,7	27,3	34,5	23,9
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

5.3 Ocena funkcjonowania dzielnic samorządowych w opinii społecznej

Przeprowadzone badania ankietowe ukazały stosunkowo słabą rozpoznawalność dzielnic. Jedynie 44,6% respondentów w pełni poprawnie określiło nazwę dzielnicy, w której mieszka. Rozmówcy, często nieświadomi istnienia obecnych jednostek, odwoływali się do podziału na duże dzielnice administracyjne, funkcjonujące w latach 1973-1991 (aż 29,5% osób uważało, że mieszka w dzielnicy Podgórze), do historycznych jednostek osiedleńczych (dawnych wsi, włączanych sukcesywnie w granice Krakowa) lub osiedli.

Najwyższy udział respondentów, którzy poprawnie podali nazwę dzielnicy zanotowano w dzielnicy Swoszowice (58,1%). Niemal ¼ rozmówców w tej dzielnicy uważała natomiast, że mieszka w Podgórzu. Ponadto wymieniano m.in. Kliny, Kliny Borkowskie, Jugowice, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Zbydniowice. W dzielnicy Dębniki poprawną nazwę jednostki pomocniczej podało 45,9% badanych, natomiast aż 37,3% osób było przekonanych, że ich mieszkanie znajduje się na terenie Podgórza. Poza tym wiele osób podawało nazwy jednostek urbanistycznych i osiedli, m.in. Ruczaj, Zakrzówek, Skotniki, Pychowice, Tyniec, Ludwinów, Podwawelskie, Kobierzyn, Czerwone Maki, Sidzina, Kostrze. W dzielnicy Łagiewniki - Borek Fałęcki jedynie 20,8% respondentów poprawnie określiło nazwę jednostki, wymieniając obydwie jej części we właściwej kolejności, kolejne 10,6% podało nazwę Borek Fałęcki - Łagiewniki. Najliczniejsze grupy respondentów wymieniły natomiast nazwy Borek Fałęcki (30,5%) lub Łagiewniki (27,9%). W dzielnicy tej stosunkowo mały był udział osób podających dzielnicę Podgórze (5,3%) - tab. 16.

Tab. 16. Znajomość nazwy dzielnicy

Odpowiedzi respondentów	Liczba odpowiedzi	Udział w %
RESPONDENCI OGÓŁEM		
Poprawna nazwa dzielnicy	638	44,6
Podgórze	423	29,5
Nazwy jednostek urbanistycznych	234	16,3
Inne	68,0	4,7
Brak odpowiedzi	70	4,9
Razem	1433	100,0
MIESZKAŃCY DZIELNICY DĘBNIKI		
Poprawna nazwa dzielnicy (Dębniki)	410	45,9
Podgórze	334	37,3
Ruczaj	47	5,2
Zakrzówek	12	1,3
Skotniki	7	0,8
Pychowice	6	0,7
Tyniec	4	0,4
Ludwinów	4	0,4
Inne	30	3,3

Brak odpowiedzi	42	4,7
Razem	896	100,0
MIESZKAŃCY DZIELNICY ŁAGIEWNIKI - BOREK FAŁĘCKI		
Poprawna nazwa dzielnicy (Łagiewniki - Borek Fałęcki)	47	20,8
Borek Fałęcki	69	30,5
Łagiewniki	64	27,9
Borek Fałęcki - Łagiewniki	24	10,6
Podgórze	12	5,3
Inne	9	4,0
Brak odpowiedzi	2	0,9
Razem	227	100,0
MIESZKAŃCY DZIELNICY SWOSZOWICE		
Poprawna nazwa dzielnicy (Swoszowice)	180	58,1
Podgórze	76	24,5
Kliny	6	1,9
Łagiewniki	4	1,3
Jugowice	3	1,0
Inne	15	4,8
Brak odpowiedzi	26	8,4
Razem	310	100

Źródło: badania ankietowe.

Interesujący wydaje się fakt, że respondenci mieszkający na osiedlach Kliny Borkowskie (n=55), Kliny Zacisze (n=34) i w Jugowicach (n=34) - częściach dzielnicy Swoszowice, których przynależność może budzić wątpliwości choćby z uwagi na ich położenie (oddzielenie obwodnicą Krakowa od głównej części dzielnicy) - okazali się na tle innych rozmówców dobrze zorientowani w przynależności administracyjnej miejsca swojego zamieszkania (65% poprawnych odpowiedzi).

Najlepszą znajomością nazwy dzielnicy wykazały się osoby w przedziałach wiekowych 25 - 34 lat (50,2% poprawnych odpowiedzi) i 35 - 44 lata (49,5%), a najslabszą osoby starsze (65 lat i więcej), z których jedynie 32,8% podało poprawną nazwę dzielnicy samorządowej. Biorąc pod uwagę kryterium długości zamieszkania na badanym terenie, najwyższy odsetek osób znających nazwę stwierdzono w grupie mieszkających tu od 2 do 10 lat (49,3%). Wśród długoletnich mieszkańców (powyżej 10 lat) 44,4% znało obecne nazwy dzielnic, natomiast aż 37,9 uważało, że mieszka w Podgórzu.

Nieco łatwiejsze okazało się dla respondentów podanie numeru dzielnicy, w której mieszkają. Poprawne numery podało 47,1% rozmówców Dzielnicy VIII Dębniaki, 59,9% ankietowanych w Dzielnicy X Swoszowice i aż 64% badanych w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki.

Znacznie większe trudności sprawiło określenie położenia zamieszkiwanej dzielnicy względem sąsiednich jednostek pomocniczych, a także określenie jej zasięgu przestrzennego.

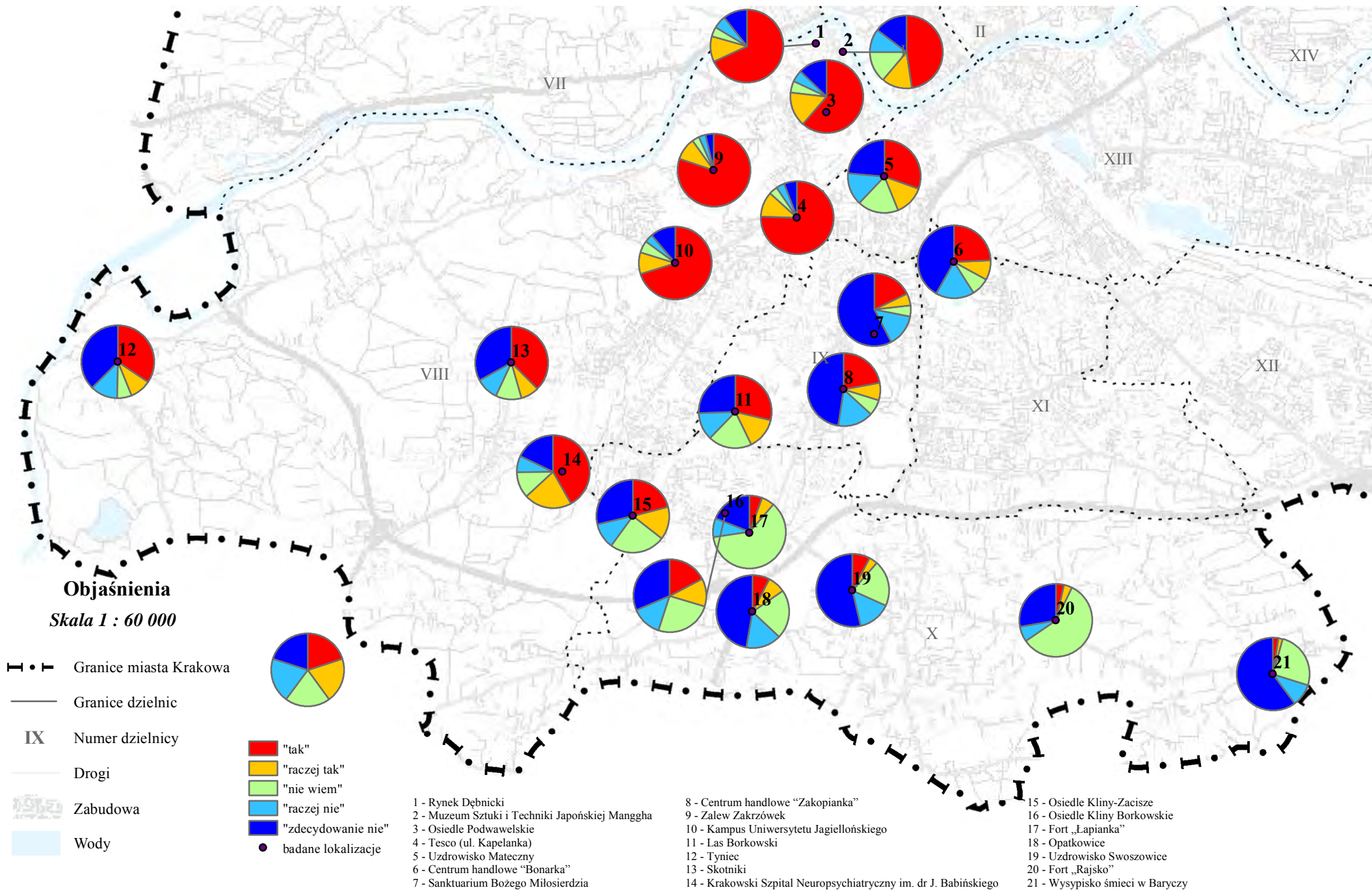
Spośród wszystkich ankietowanych tylko jedna osoba (mieszkaniec dzielnicy Dębniaki) znała nazwy wszystkich sąsiednich dzielnic. Najlepiej zorientowani w położeniu własnej dzielnicy byli mieszkańcy Łagiewnik - Borku Fałęckiego - 23% z nich nie udzieliło żadnej odpowiedzi na pytanie o sąsiednie dzielnice. Wśród poprawnych odpowiedzi 28,4% osób wskazało dzielnicę Swoszowice, 25,8% dzielnicę Dębniaki, a 24,4% dzielnicę Podgórze (tab. 17). Najczęściej jednak pojawiały się opinie, że sąsiednimi dzielnicami są Ruczaj (32,4%) i Kurdwanów (30,2%). Najstabszą orientacją w położeniu zamieszkiwanej dzielnicy względem innych jednostek wykazali się respondenci w Dzielnicy X Swoszowice. Aż 31,3% z nich nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Wśród poprawnie wymienionych jednostek jedynie 9,4% wskazało dzielnicę Dębniaki, a 2,6% dzielnicę Podgórze Duchackie. W pełni poprawną nazwę dzielnicy Łagiewniki - Borek Fałęcki podała tylko jedna osoba, lecz wspomnieć należy, że 14,2% wymieniło sam Borek Fałęcki, a 10% tylko Łagiewniki. W tej dzielnicy również często wyszczególniano Kurdwanów (11,9%). Zauważyć warto, że pełną nazwę dzielnicy nr IX znało również niewielu respondentów w Dzielnicy VIII Dębniaki, 20% z nich podało Łagiewniki, a 12% Borek Fałęcki.

Tab. 17. Poprawnie podane nazwy sąsiednich dzielnic

Odpowiedzi respondentów	Liczba odpowiedzi	Udział w %
MIESZKAŃCY DZIELNICY DĘBNIKI		
Podgórze	175	19,5
Stare Miasto	126	14,0
Zwierzyniec	110	12,3
Swoszowice	54	6,0
Łagiewniki - Borek Fałęcki	19	2,1
MIESZKAŃCY DZIELNICY ŁAGIEWNIKI - BOREK FAŁĘCKI		
Swoszowice	64	28,4
Dębniaki	58	25,8
Podgórze	55	24,4
Podgórze Duchackie	1	0,4
MIESZKAŃCY DZIELNICY SWOSZOWICE		
Dębniaki	29	9,4
Podgórze Duchackie	8	2,6
Łagiewniki - Borek Fałęcki	1	0,3

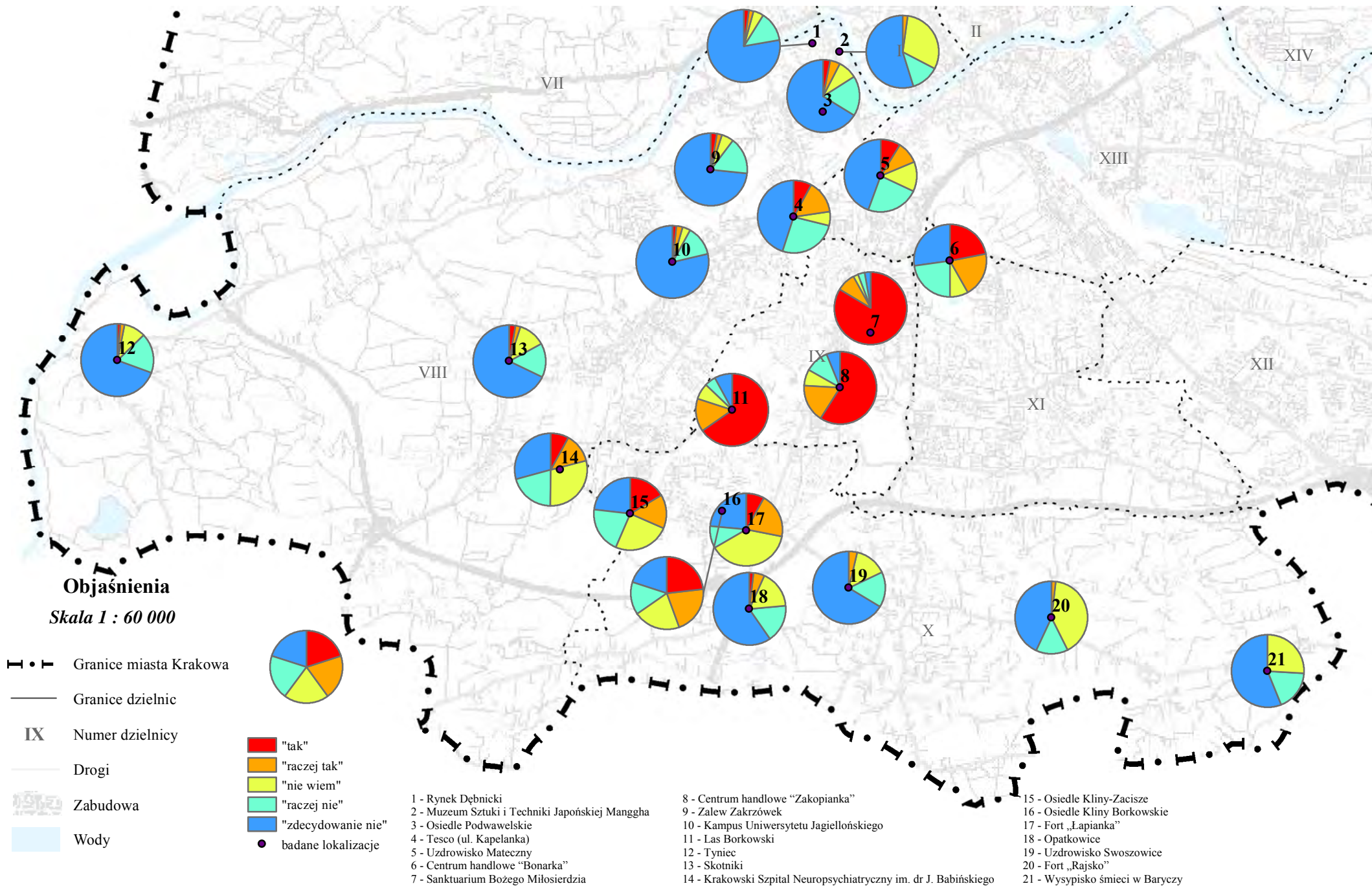
Źródło: badania ankietowe.

W celu rozpoznania jak w świadomości mieszkańców kształtuje się zasięg przestrzenny dzielnic, poproszono respondentów o określenie które z wymienionych, charakterystycznych miejsc znajdują się na terenie zamieszkiwanych przez nich jednostek. W odniesieniu do każdego z miejsc ankietowani mieli możliwość zaznaczenia odpowiedzi: „tak”, „raczej tak”, „nie wiem”, „raczej nie”, „nie”. Struktury odpowiedzi odnoszących się do wszystkich wyszczególnionych miejsc, z podziałem na respondentów trzech badanych dzielnic, zaprezentowano na rycinach 85 - 87. Dodatkowo – w celu porównania odpowiedzi

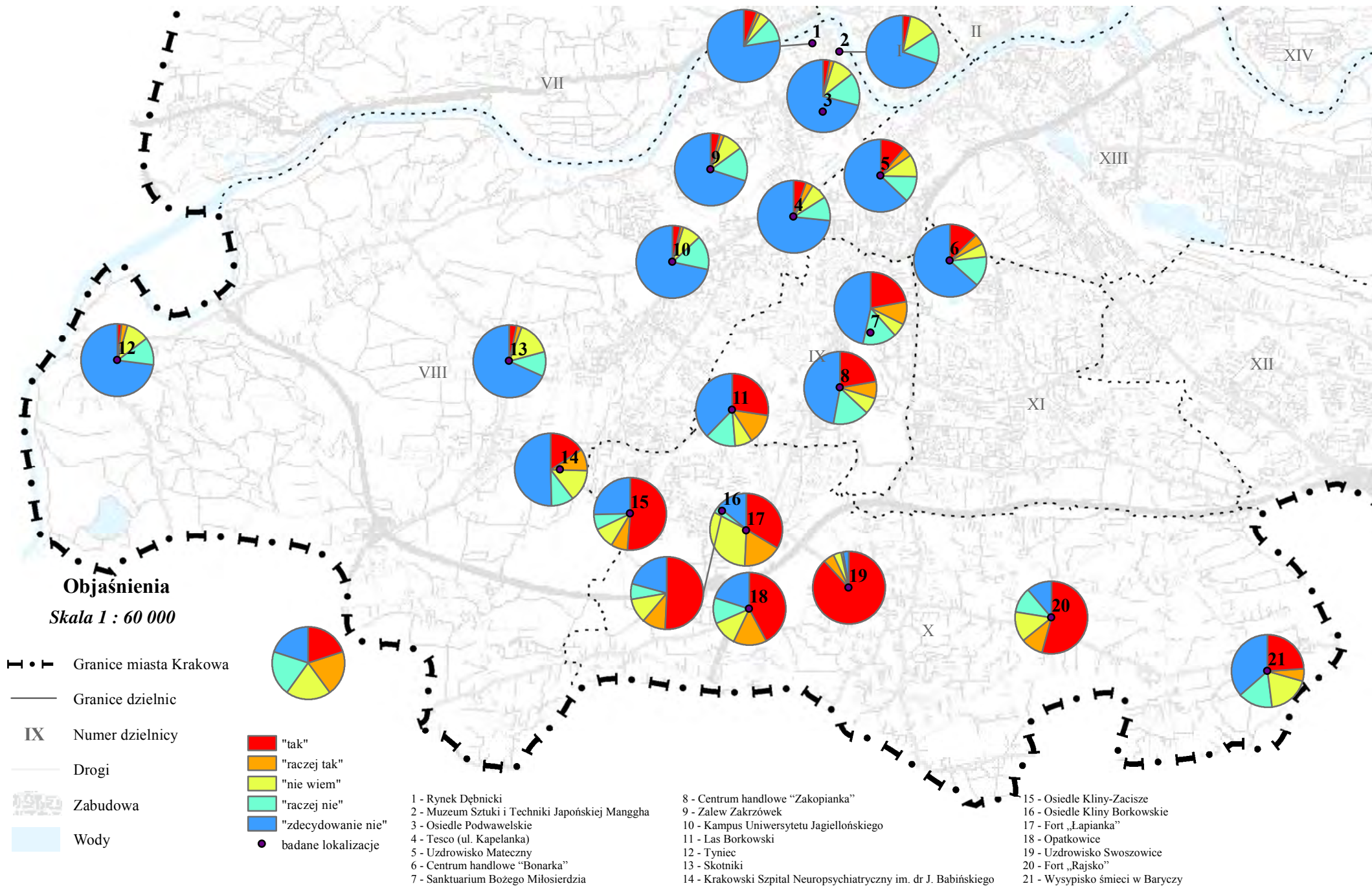
Ryc. 85. Opinie respondentów w Dzielnicy VIII Dębniki dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy

Źródło: na podstawie wyników badań ankietowych

Ryc. 86. Opinie respondentów w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy

Źródło: na podstawie wyników badań ankietowych

Ryc. 87. Opinie respondentów w Dzielnicy X Swoszowice dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy

Źródło: na podstawie wyników badań ankietowych

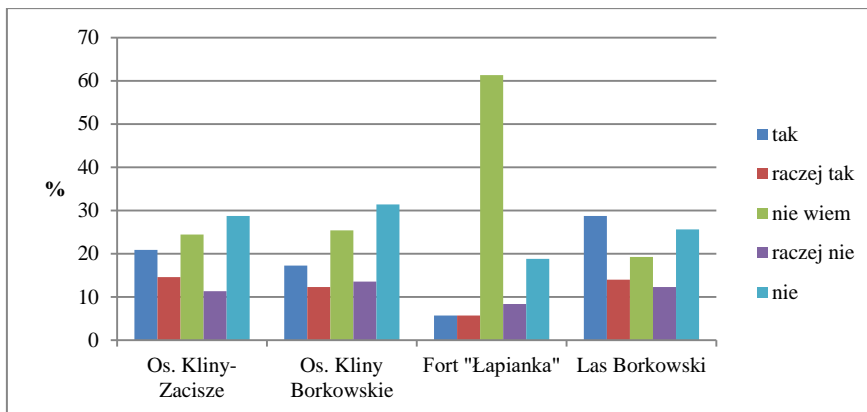
respondentów trzech dzielnic, odnoszących się do miejsc, których przynależność terytorialna może budzić wątpliwości z uwagi na położenie na zbiegu granic trzech jednostek oraz w części Dzielnicy X Swoszowice oddzielonej od centralnej części obwodnicą Krakowa – wyniki zestawiono w formie wykresów (ryc. 88 - 90). Analizując odpowiedzi należy mieć na uwadze omówioną wcześniej wiedzę respondentów na temat dzielnic, w których mieszkają. Opinie dotyczące lokalizacji wskazanych w ankiecie miejsc odnoszą się w znacznej mierze do znanych im jednostek urbanistycznych, osiedli lub dawnej rozległej dzielnicy administracyjnej Podgórze, a nie istniejących dzielnic samorządowych.

W Dzielnicy VIII Dębniki najsilniej identyfikowanym z dzielnicą okazał się zalew Zakrzówek. Aż 90% respondentów wiedziało, że jest on w jej granicach (odpowiedzi „tak” i „raczej tak”). Często wskazywano także hipermarket Tesco przy ul. Kapelanka (86,6%), kampus Uniwersytetu Jagiellońskiego (79,8%), Rynek Dębnicki (79,3%) i osiedle Podwawelskie (76,8%). Spośród wymienionych miejsc leżących na terenie dzielnicy Dębniki najsłabiej z dzielnicą utożsamiane były Tyniec (43,9%) i Skotniki (45,6%). Najwięcej odpowiedzi „nie wiem” padło w odniesieniu do fortów Łapianka i Rajsko, co oznaczać może, że obiekty te są słabo znane wśród mieszkańców. Natomiast największe rozbieżności zdań zaobserwowano w przypadkach uzdrowiska Mateczny, Lasu Borkowskiego oraz osiedli Kliny Borkowskie i Kliny Zacisze. Dwa pierwsze obiekty nieco częściej włączano do Dębni, natomiast w przypadkach obydwu osiedli nieznacznie przeważały głosy lokujące je poza granicami dzielnicy (por. ryc. 85 i 88).

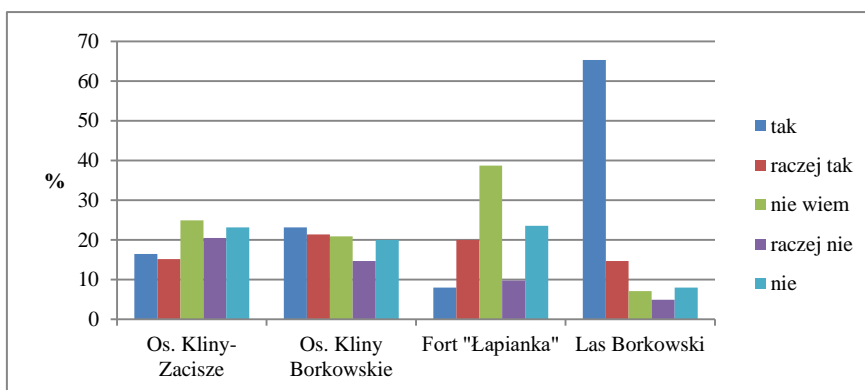
W świadomości respondentów mieszkających w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki zasięg przestrzenny dzielnicy był znacznie bardziej wyrazisty. Niewątpliwie wpływ na to ma niewielka powierzchnia dzielnicy, a także nieduży odsetek rozmówców podających jako miejsce zamieszkania dawną, dzielnicę administracyjną Podgórze. Obiektem najsilniej identyfikowanym z dzielnicą było Sanktuarium Bożego Miłosierdzia (92% odpowiedzi „tak” i „raczej tak”). Kolejnymi były Las Borkowski (80%) i centrum handlowe „Zakopianka” (76%). Najbardziej podzielone zdania zanotowano w odniesieniu do centrum handlowego „Bonarka” oraz osiedli Kliny Borkowskie i Kliny Zacisze (por. ryc. 86 i 89).

W Dzielnicy X Swoszowice jedynym obiektem, odnośnie którego mieszkańcy raczej nie mieli wątpliwości, iż leży na terenie ich jednostki administracyjnej było uzdrowisko Swoszowice - 92,9% respondentów umiejscowiła je w granicach dzielnicy. Kolejnymi często identyfikowanymi z dzielnicą obiektami były: fort Rajsko (64,2%), a także Opatkowice oraz osiedla Kliny Borkowskie i Kliny Zacisze. Znacznie słabiej kojarzono z dzielnicą Fort

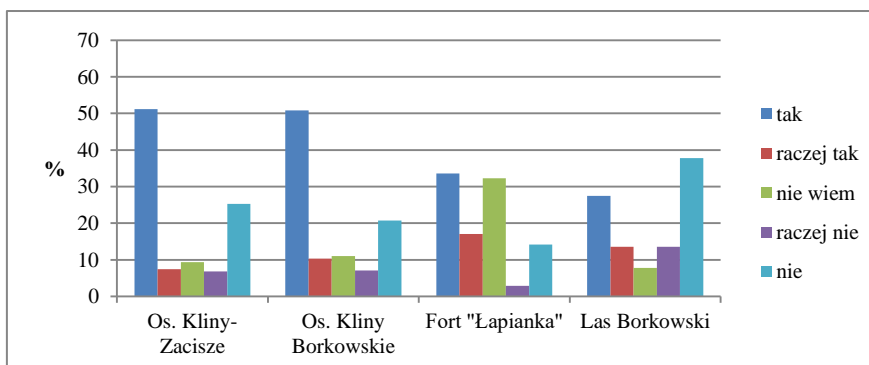
Łapianka (50,6%). Natomiast stosunkowo mało respondentów wiedziało, że w granicach ich dzielnicy leży wysypisko śmieci w Baryczy (29,4%) - ryc. 87 i 90.

Ryc. 88. Opinie respondentów w Dzielnicy VIII Dębniak dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
Źródło: badania ankietowe.

Ryc. 89. Opinie respondentów w Dzielnicy IX Łągiewniki - Borek Fałęcki dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
Źródło: badania ankietowe.

Ryc. 90. Opinie respondentów w Dzielnicy X Swoszowice dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
Źródło: badania ankietowe.

Szczegółowy przebieg granic nie był znany respondentom. Jedynie 8,7% pytanym uważało, że wie którądy biegną granice ich dzielnicy, a zaledwie 10,6% wypowiedziało się na temat konieczności lub braku konieczności zmian. Wśród osób, które wyraziły opinie 2/3 nie widziało potrzeby zmiany granic. Wśród 50 osób, które postulowały zmiany granic, 21 stanowili mieszkańcy dzielnicy Swoszowice. Osoby te opowiadały się za odłączeniem Klinów od Swoszowic (15 głosów) lub nawet poprowadzeniem granicy dzielnicy wzdłuż ul. Zakopiańskiej i obwodnicy Krakowa. Głosy za zmniejszeniem obszaru jednostki pojawiły się również w Dzielnicy VIII Dębni, gdzie 8 osób uznało, że teren dzielnicy jest za duży. Z kolei w Łagiewnikach - Borku Fałęckim kilka osób wyraziło opinię, że obszar dzielnicy powinien zostać powiększony m.in. o osiedle Klina Borkowskie. Respondenci - pomimo, że nie znali granic dzielnic - najczęściej (49,1% odpowiedzi) uważali, że nie ma potrzeby zaznaczania ich w terenie. Tylko ¼ pytanym widziało potrzebę zaznaczenia dzielnic w przestrzeni miasta, proponując różne formy oznakowania (m.in. znaków informacyjnych, tablic na budynkach, przy drogach).

W założeniach dzielnice administracyjne były tak projektowane, aby zachowany był związek z mniejszymi jednostkami osiedleńczymi, w obrębie których koncentruje się życie mieszkańców i gdzie realizowana jest większość codziennych potrzeb. W celu rozpoznania na ile codzienna aktywność mieszkańców jest skoncentrowana w obrębie dzielnic, poproszono respondentów o zaznaczenie na mapach miejsc odwiedzanych w związku z zaspokajaniem określonych potrzeb.

W największym stopniu w granicach dzielnicy koncentrują swe aktywności respondenci mieszkający w Dzielnicy VIII Dębni (tab. 18, ryc. 91 - 98). Sytuację tę można tłumaczyć z jednej strony dużymi rozmiarami tej jednostki terytorialnej, a z drugiej jej stosunkowo dobrym wyposażeniem w obiekty handlowo-usługowe i sportowe oraz znaczną powierzchnią terenów rekreacyjnych. Aż 83,4% wskazań najczęściej odwiedzanych (maksymalnie pięciu) sklepów dotyczyło placówek zlokalizowanych na terenie dzielnicy. Najczęściej wymienianymi były supermarkety: Tesco (ul. Kapelanka) - 20,4% wskazań oraz Kaufland (ul. Norymberska) i Lidl (ul. Kobierzyńska). Poza dzielnicą ankietowani często robią zakupy w centrach handlowych „Bonarka” (Dzielnica XI Podgórze Duchackie) i „Zakopiańska” (Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki) - ryc. 91. Osoby ankietowane w Łagiewnikach - Borku Fałęckim stosunkowo często wskazywały sklepy poza dzielnicą (niemal 1/3 wskazań), co wydaje się zrozumiałe z uwagi na niewielką powierzchnię tej jednostki. Ankietowani mieszkańcy dzielnicy X najczęściej główne miejsca swoich zakupów

lokalizowali w centrum Swoszowic - 29,7% wskazań, jednakże aż połowa wyborów dotyczyła obiektów poza granicami jednostki (głównie w dzielnicach XI i IX).

Potrzeby w zakresie wypoczynku oraz aktywności sportowych, również w największym stopniu w granicach dzielnicy zaspokajają respondenci z Dębniak (tab. 18, ryc. 92 i 93). Ponad 70% wskazań dotyczących zarówno najczęściej odwiedzanych miejsc wypoczynku, jak i wykorzystywanych obiektów lub urządzeń sportowych (wskazywano maksymalnie po trzy lokalizacje) dotyczyło miejsc w granicach dzielnicy. Respondenci wypoczywają najczęściej na Zakrzówku (29,9%), Bulwarach Wiślanych, w Parku Dębnickim i w Tyńcu, a ich aktywność sportowa koncentruje się przede wszystkim w Ośrodku Sportu i Rekreacji „Kolna” i jego otoczeniu (20%) oraz w Centrum Sportowym „Cascada”. Miejsca te, a zwłaszcza Zakrzówek, są też często odwiedzane przez ankietowanych mieszkających w sąsiednich dzielnicach. Spośród trzech badanych jednostek, potrzeby rekreacyjne i sportowe w najmniejszym stopniu zaspokajali na terenie swej dzielnicy respondenci ze Swoszowic, co znajduje potwierdzenie w wykazanych brakach w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (por. rozdz. 4.3)

Ankietowani mieszkańcy Dzielnicy VIII Dębniak także często wybierają lokale gastronomiczne funkcjonujące na terenie ich jednostki (61,3% wskazań). Poza tym - podobnie jak respondenci z dwóch pozostałych dzielnic - korzystają głównie z obiektów w Starym Mieście i w centrum handlowym „Bonarka” (tab. 18, ryc. 94).

Respondenci bardzo niechętnie podawali lokalizacje swoich miejsc pracy, wskazało je jedynie 39,7% ogółu ankietowanych, z których 67,8% stanowili mieszkańcy dzielnicy Dębniak. Aktywność zawodowa większości osób, które podały lokalizacje, realizowana jest poza dzielnicami zamieszkania. Największe rozproszenie miejsc pracy cechowało rozmówców z Dzielnicy X Swoszowic (tab. 18, ryc. 95).

We wszystkich badanych dzielnicach dzieci w rodzinach respondentów uczęszczają najczęściej do żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych na terenie tych jednostek. W przypadku Dzielnicy VIII Dębniak, aż 93,1 wskazań placówek dotyczyło obiektów leżących w granicach jednostki. W Łagiewnikach - Borku Fałęckim stosunkowo wysoki odsetek wskazań (44,9%) dotyczyło placówki położonej na terenie sąsiedniej dzielnicy nr VIII, tj. szkoły podstawowej nr 158, do której przypisany obwód szkolny niemal w całości znajduje się na terenie dzielnicy nr IX.

W Dzielnicy X Swoszowice wskazywane miejsca lokalizacji placówek były wyraźnie bardziej rozproszone niż w pozostałych jednostkach. Poza dzielnicą najczęściej wskazywano obiekty funkcjonujące w Podgórzu Duchackim (dzielnica XI) - tab. 18, ryc. 96.

W przypadku Dzielnicy VIII Dębniki potrzeby ankietowanych związane z opieką zdrowotną zazwyczaj zaspokajane są w miejscowych placówkach (76,% wskazań). Respondenci Łagiewnik - Borku Fałęckiego oprócz obiektów zlokalizowanych w swojej dzielnicy (65,8% wskazań) często wskazywali placówki leżące w sąsiedniej dzielnicy Dębniki (15,4%). Znacznie bardziej rozproszone były lokalizacje punktów opieki zdrowotnej podane przez ankietowanych mieszkańców Dzielnicy X Swoszowice, gdzie ponad połowa wskazań dotyczyła placówek poza granicami jednostki (tab. 18, ryc. 97).

Więzy rodzinne i towarzyskie wewnątrz dzielnic również najsilniej zaznaczyły się w Dębnikach. Respondenci poproszeni o zaznaczenie miejsca zamieszkania maksymalnie trzech osób z kręgu rodziny i znajomych, z którymi spędzają najwięcej czasu, aż 61% wskazań umiejscowili w granicach dzielnicy (tab. 18, ryc. 98). W pozostałych dwóch jednostkach, a zwłaszcza w Swoszowicach, miejsca zamieszkania osób, z którymi ankietowani pozostają w najbliższych relacjach cechowała mniejsza koncentracja przestrzenna, co można tłumaczyć najniższym udziałem respondentów zamieszkałych tu od urodzenia oraz znaczącym napływem osób spoza dzielnicy (głównie z innych dzielnic miasta).

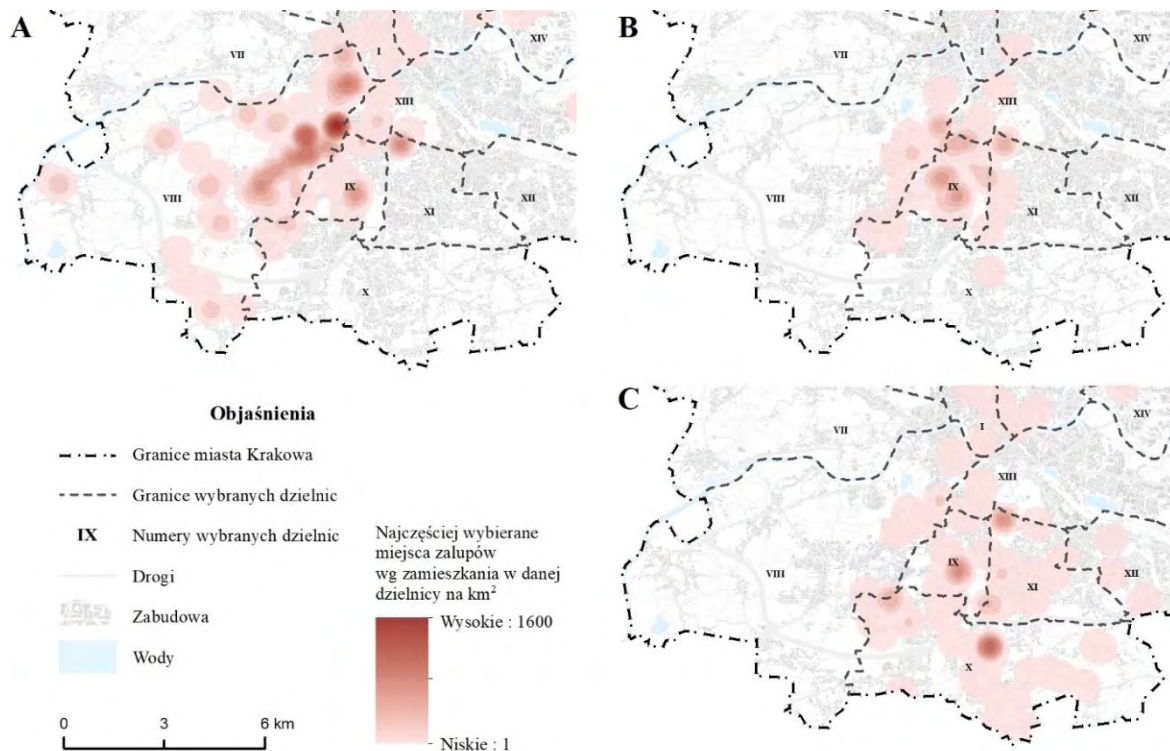
Tab. 18. Najczęściej wybierane lokalizacje związane z określonymi aktywnościami

Dzielnica zamieszkania	Wskazania w %						
	dzielnica VIII	dzielnica IX	dzielnica X	dzielnica XIII	dzielnica XI	dzielnica I	inne dzielnice
Miejsca zakupów							
VIII Dębniki (n=2025)	83,4	6,1	1,5	1,0	4,8	0,0	3,2
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=491)	17,5	67,2	2,0	0,6	11,6	0,0	1,1
X Swoszowice (n=697)	4,0	20,9	45,8	0,6	23,2	1,3	4,2
Miejsca wypoczynku							
VIII Dębniki (n=907)	72,8	3,6	2,0	2,3	0,7	7,5	11,1
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=181)	18,2	55,8	3,9	7,2	2,8	8,8	3,3
X Swoszowice (n=300)	12,7	13,0	36,0	10,3	6,3	9,3	12,4
Obiekty i urządzenia sportowe							
VIII Dębniki (n=649)	71,6	9,4	0,3	3,2	4,3	1,5	9,7

IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=69)	11,6	43,5	1,4	2,9	40,6	0,0	0,0
X Swoszowice (n=187)	9,1	15,0	27,8	3,7	21,9	2,7	19,8
Obiekty gastronomiczne							
VIII Dębniaki (n=624)	61,3	2,9	0,5	1,7	4,2	27,2	2,2
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=82)	7,3	42,7	0,0	3,7	30,5	15,8	0,0
X Swoszowice (n=255)	6,7	12,5	36,9	5,5	9,8	20,4	8,2
Miejsca pracy							
VIII Dębniaki (n=386)	42,2	5,4	0,0	8,8	0,0	13,5	30,1
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=46)	13,0	45,7	0,0	13,0	15,2	0,0	13,1
X Swoszowice (n=137)	8,8	3,6	27,7	5,8	10,2	17,5	26,4
Żłobki, przedszkola i szkoły podstawowe							
VIII Dębniaki (n=334)	93,1	0,0	1,2	0,6	0,0	2,1	3,0
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=49)	44,9	49,0	4,1	0,0	0,0	2,0	0,0
X Swoszowice (n=150)	5,3	0,7	78,7	0,7	7,3	0,7	6,6
Placówki służby zdrowia							
VIII Dębniaki (n=953)	76,1	1,9	1,4	5,4	1,0	2,7	11,5
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=117)	15,4	65,8	1,7	1,7	6,8	0,0	8,6
X Swoszowice (n=312)	4,8	3,2	55,8	3,8	9,6	4,2	18,6
Miejsca zamieszkania bliskiej rodziny i znajomych							
VIII Dębniaki (n=994)	61,0	2,5	2,7	2,9	1,6	9,5	19,8
IX Łagiewniki - Borek Fałęcki (n=151)	20,5	52,3	5,3	4,0	2,6	3,3	12,0
X Swoszowice (n=390)	5,6	2,1	45,6	4,4	7,7	8,5	26,1

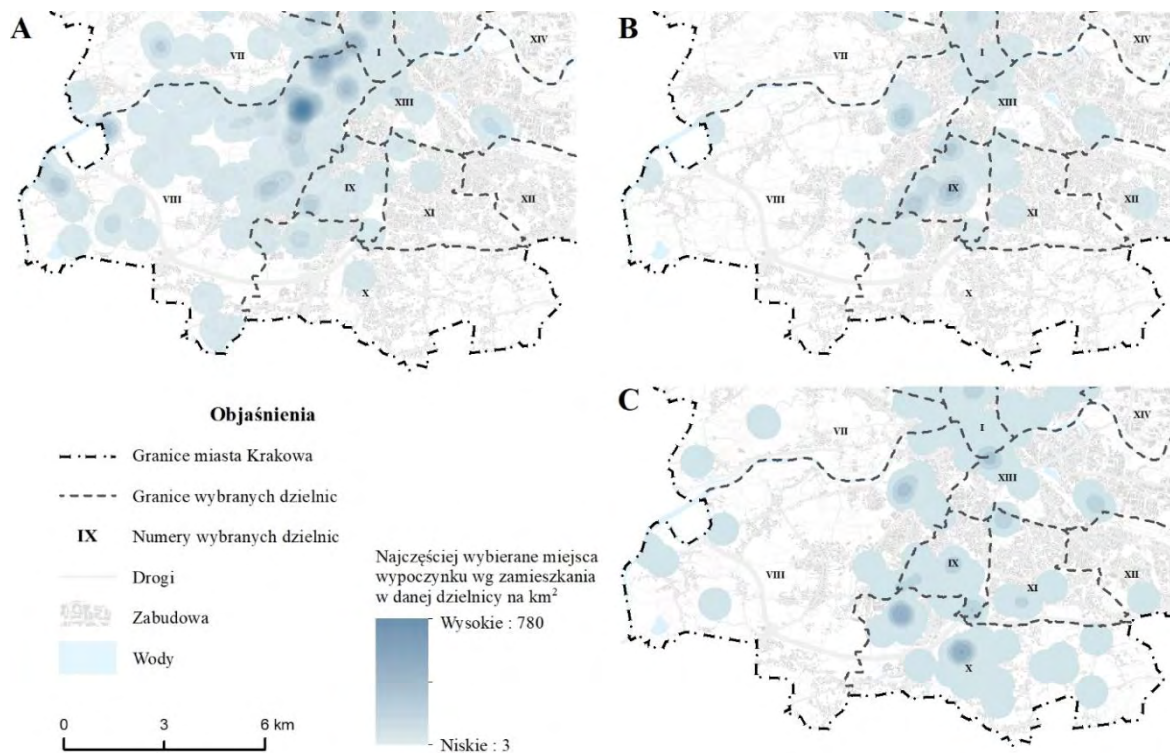
n - liczba wskazanych lokalizacji

Źródło: badania ankietowe.

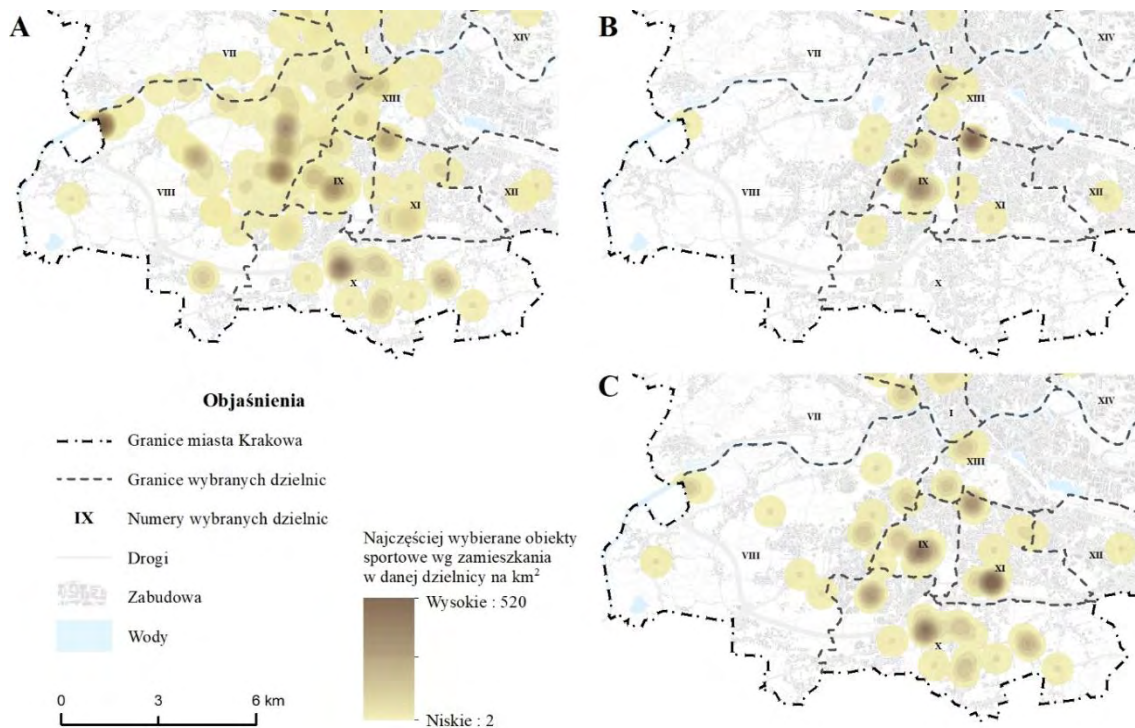
Ryc. 91. Najczęstsze miejsca zakupów wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnic VIII Dębniki, B - Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnic X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

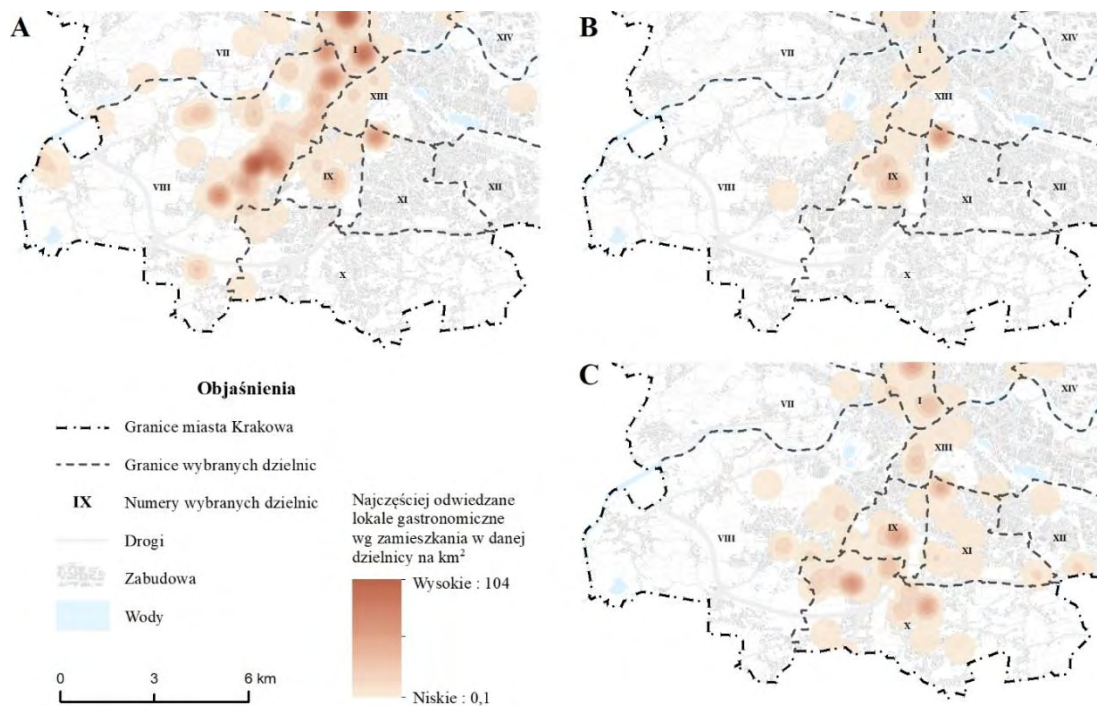
Ryc. 92 Najczęstsze wybierane miejsca wypoczynku wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnic VIII Dębniki, B - Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnic X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

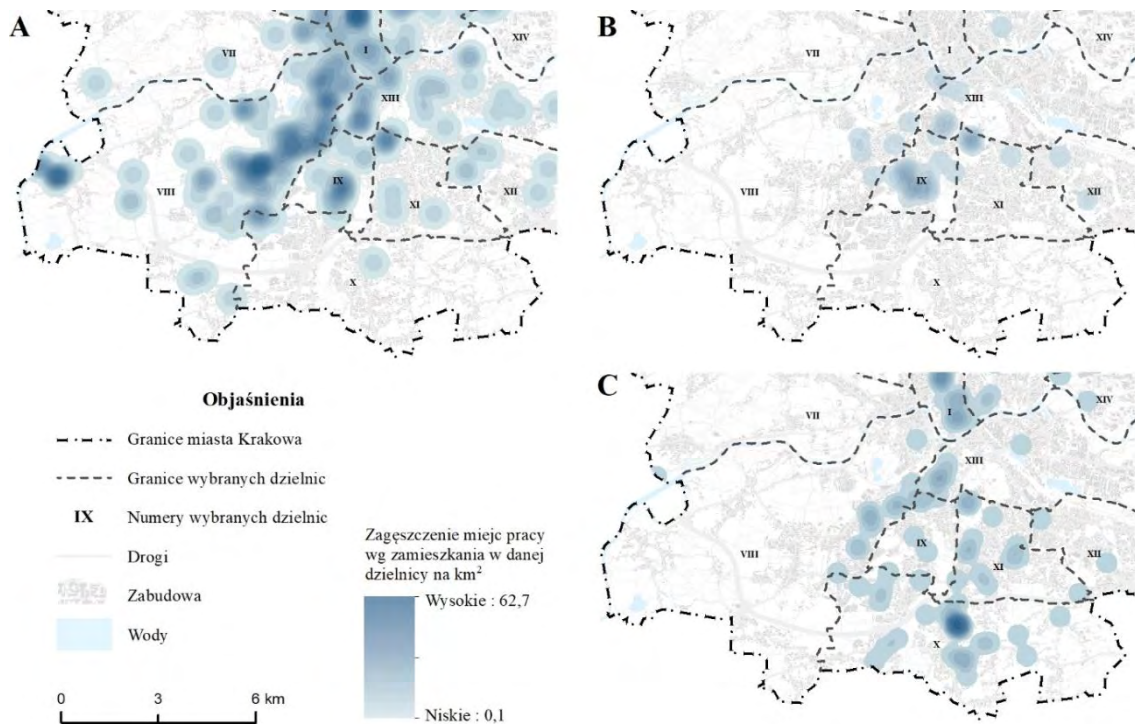
Ryc. 93. Najczęściej wybierane obiekty/urządzenia sportowe wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

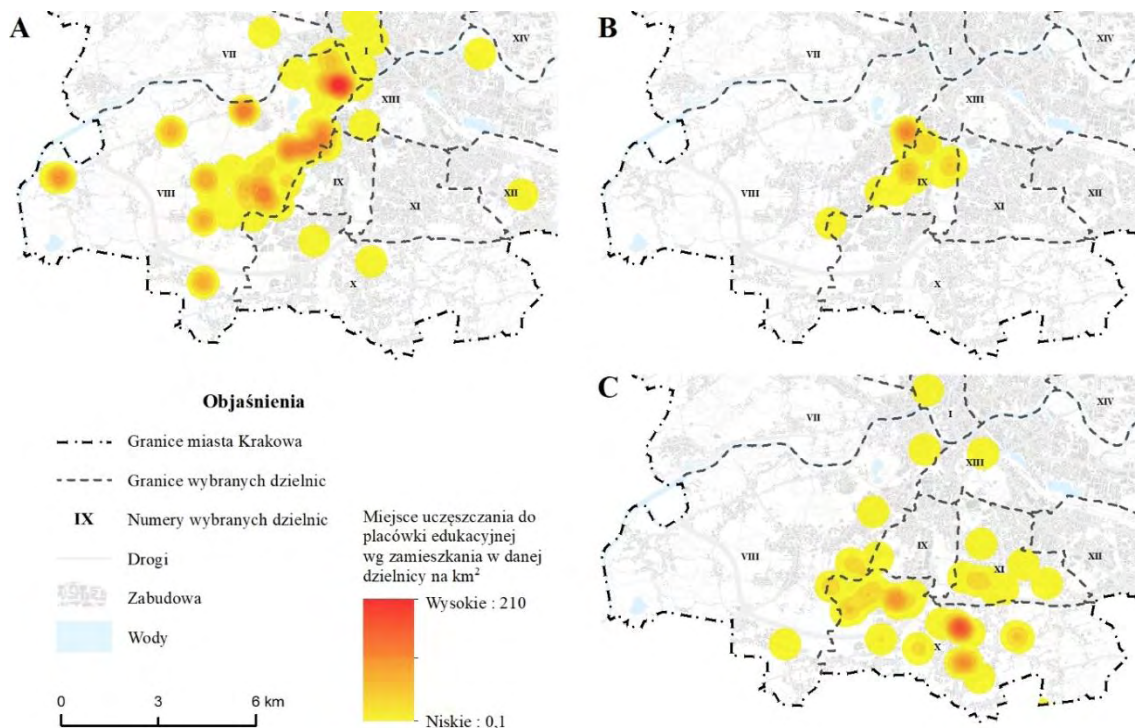
Ryc. 94. Najczęściej wybierane obiekty gastronomiczne wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

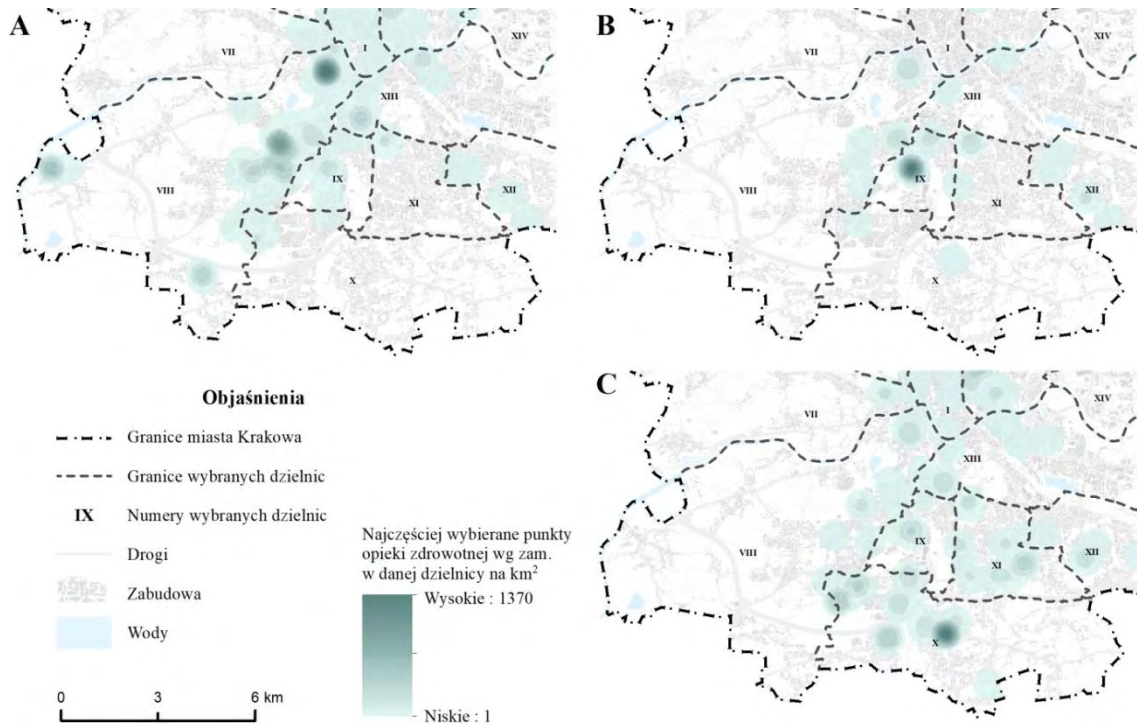
Ryc. 95. Najczęściej deklarowane miejsca pracy wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

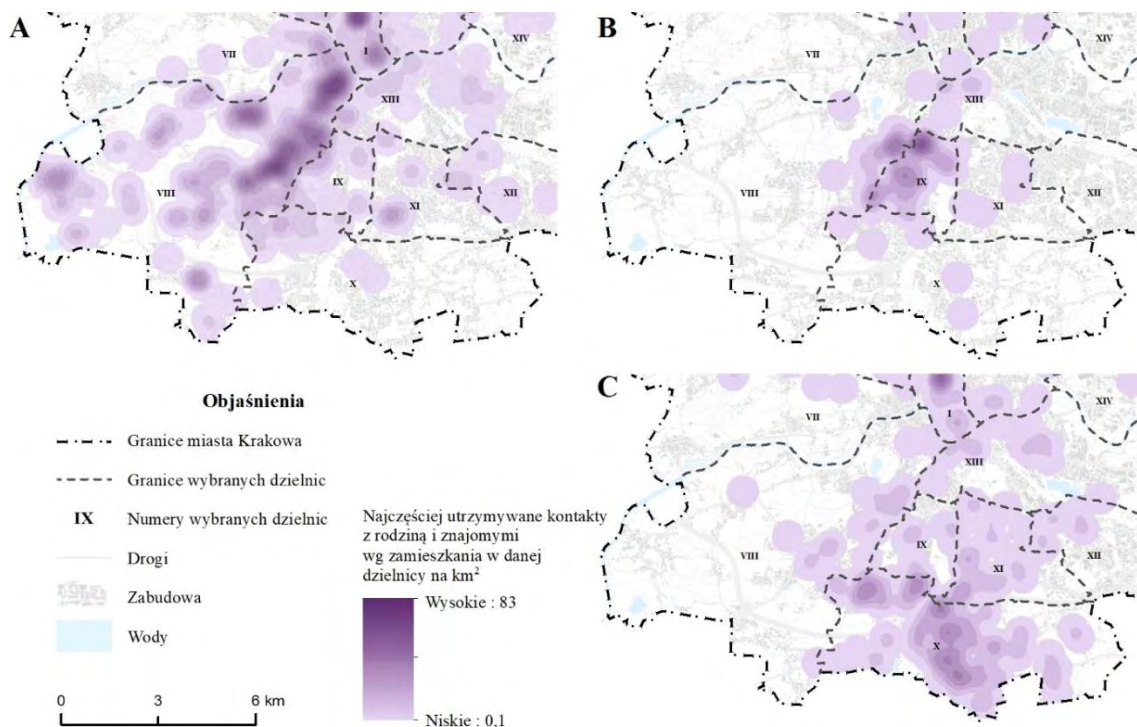
Ryc. 96. Placówki edukacyjne (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe), do których uczęszczają dzieci ankietyowanych wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Ryc. 97 Najczęściej wybierane placówki opieki zdrowotnej wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

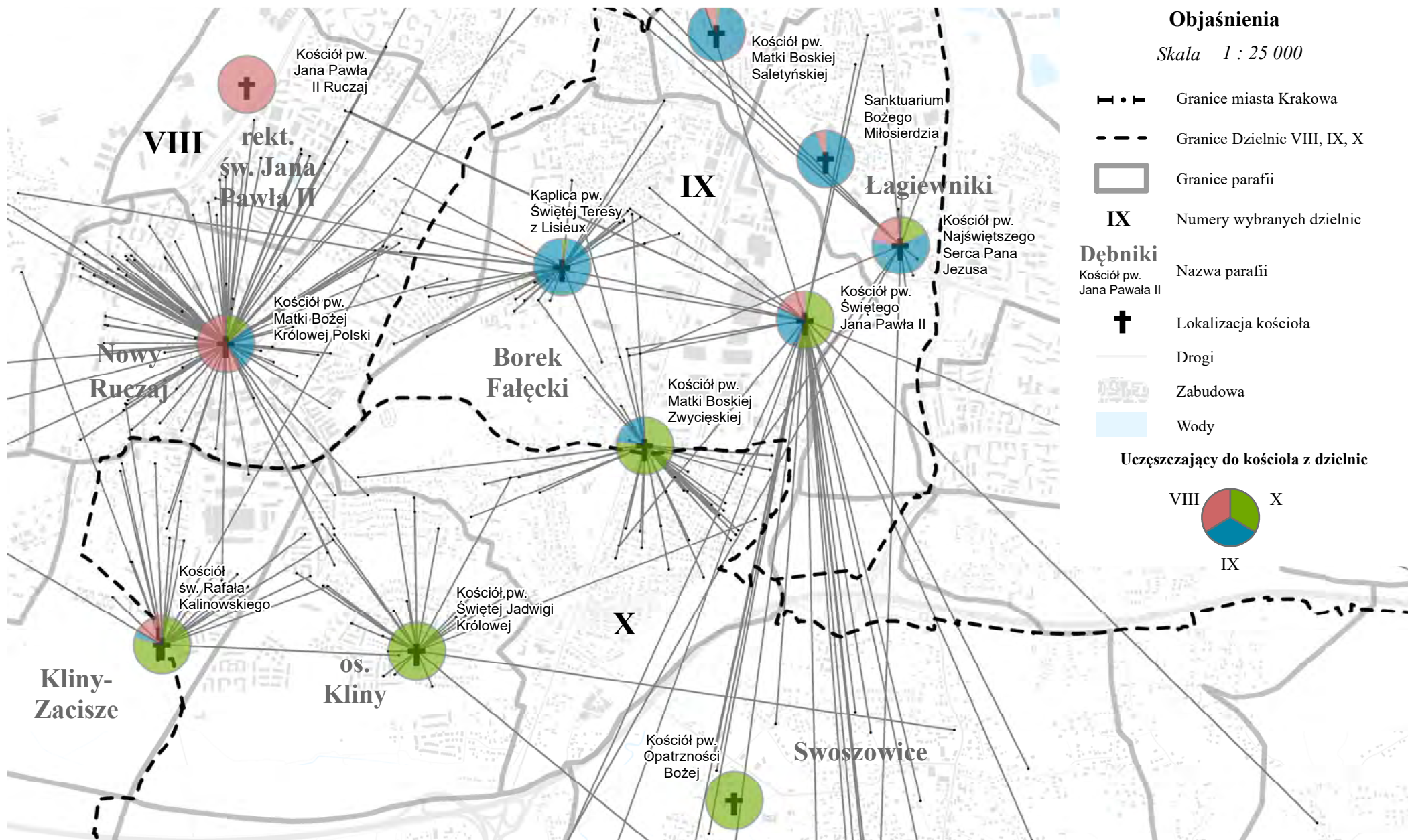

Ryc. 98. Miejsca zamieszkania osób bliskich (rodziny, znajomych) wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

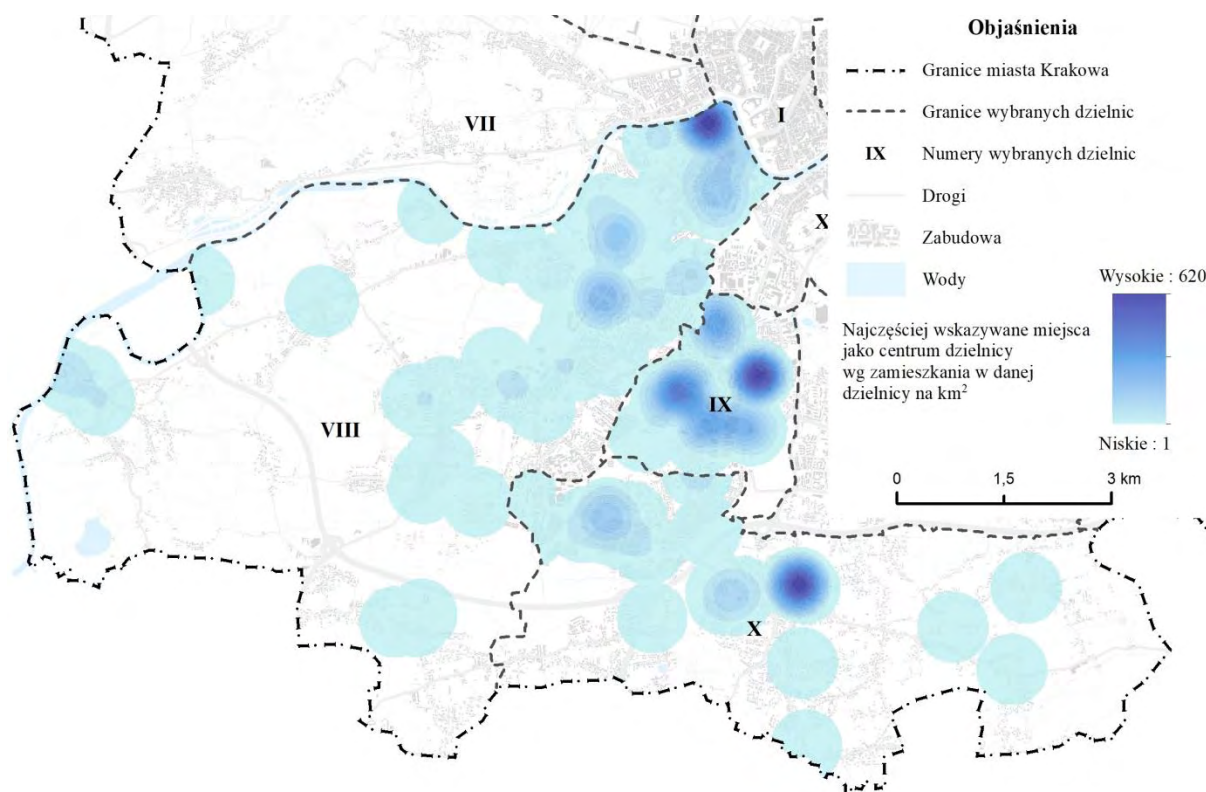
Jednymi z najważniejszych instytucji, wokół których koncentruje się życie lokalnych społeczności są parafie. Poproszono więc respondentów o wskazanie kościoła, do którego zazwyczaj uczęszczają. Na pograniczu trzech badanych dzielnic granice parafii nie pokrywają się z granicami samorządowych jednostek pomocniczych (por. rozdz. 3.4), co sprawia, że badani mieszkańcy niektórych osiedli uczęszczają do kościołów poza swoimi dzielnicami (ryc. 99). Udzielone odpowiedzi pokazały ponadto, że ankietowani dość często wybierają świątynie poza swoimi parafiami. Przykładowo na terenie badanych jednostek kościół pw. św. Jana Pawła II, położony w dzielnicy Łagiewniki - Borek Fałęcki, był wskazywany jako najczęściej odwiedzany przez wielu respondentów z dzielnicy Swoszowice.

Oprócz wskazania lokalizacji obiektów i obszarów zaspokajania określonych potrzeb, rozmówców poproszono o określenie, które miejsce uznają za centrum dzielnicy. Interesujący wydaje się fakt, że w żadnej z dzielnic ankietowani nie byli jednomyślni. W tym miejscu warto ponownie podkreślić niską świadomość respondentów odnoszącą się do istniejących dzielnic samorządowych. W istocie badane osoby często określały centra dzielnic (najważniejsze miejsca) mając na myśli własne osiedle czy dawną wieś (np. Kosocice, Opatkowice, Sidzinę, Tynec, Wróblowice). W Dzielnicy VIII Dębni centrum lokowano najczęściej w rejonie Rynku Dębickiego, często wskazywano także kampus Uniwersytetu Jagiellońskiego. W Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki jako centrum najczęściej wskazywano Sanktuarium Bożego Miłosierdzia (26% wskazań), Rynek Fałęcki (16% wskazań), osiedle Cegielniane (15% wskazań) oraz kompleksy handlowe „Zakopianka” i „Solvay” (razem 15% wskazań). W Dzielnicy X Swoszowice najczęściej jako najważniejsze miejsce wskazywano kompleks handlowy „Swoszowice Centrum”, historyczne centrum Swoszowic było nieco rzadziej podawane. Dość często pojawiało się ponadto os. Klina Borkowskie i Park Maćka i Doroty (ryc. 100).

Ryc. 99. Rozkład przestrzenny uczęszczających do kościołów pogranicza Dzielnic VIII, IX, X na tle podziału na parafie oraz granice analizowanych dzielnic po ich korekcie w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych, Informatora Archidiecezji Krakowskiej 2016 oraz materiałów Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 100. Miejsca wskazywane najczęściej jako centra dzielnic
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Respondenci deklaruowali stosunkowo wysoki udział w życiu dzielnic. Wśród osób w wieku 20 lat i więcej 46,9% twierdziło, że brali udział w ostatnich wyborach do rad dzielnic. Aż 51,8% pytanych zapowiedziało uczestnictwo w kolejnych wyborach. Jedna trzecia ankietowanych oznajmiła, że oddała głosy na propozycje zadań o charakterze dzielnicowym do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego. Największy odsetek osób, które zadeklarowały, że wzięły udział w ostatnich wyborach zanotowano wśród seniorów (65 lat i więcej) - 65% oraz wśród mieszkańców dzielnicy Swoszowice 49,5%. Natomiast największy udział respondentów głoszących na zadania w ramach budżetu obywatelskiego widoczny był wśród osób w średnim przedziale wiekowym (35-44 lata) - 42%. Najwyższy udział rozmówców, którzy nie brali udziału w wyborach, ani w głosowaniu w ramach budżetu obywatelskiego zaznaczył się w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Wynika to ze struktury respondentów, wśród których aż 1/3 stanowiły osoby mieszkające tu bez zameldowania lub zameldowane czasowo (tab. 19). Jedynie 26,9% ogółu respondentów oświadczyło, że nie zamierza brać udziału w kolejnych wyborach do rad dzielnic, najliczniejsza grupa z nich (39%) wyjaśniała swą postawę brakiem zainteresowania sprawami dzielnicy. Najwyższy udział osób deklarujących brak zainteresowania sprawami dzielnicy zaznaczył się w Łagiewnikach - Borku Fałęckim, co również można tłumaczyć

wspomnianym powyżej dużym udziałem osób niezameldowanych lub zameldowanych jedynie czasowo.

Głównymi źródłami informacji o dzielnicach okazały się rozmowy z sąsiadami i innymi znajomymi oraz strony internetowe (w tym także facebook). Wielu rozmówców deklарowało także, że czytają biuletyn dzielnicy (w Dębnikach ¼ osób). Nieliczni natomiast pozyskują informacje bezpośrednio od Rady Dzielnicy. Dość wysoki udział (zwłaszcza w Łagiewnikach - Borku Fałęckim) miały także osoby, które nie korzystają z żadnych źródeł informacji, gdyż nie interesują ich sprawy dzielnicy (tab. 20) Zdecydowana większość respondentów nigdy nie brała udziału w zebraniach Rady Dzielnicy, ani też nie kontaktowała się z żadnym z radnych (tab.21 i 22).

Tab. 19. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy interesują się sprawami dzielnicy

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Zdecydowanie tak	14,0	13,6	8,8	19,0
Raczej tak	35,0	40,4	18,6	31,6
Raczej nie	34,3	33,4	44,7	29,1
Zdecydowanie nie	16,1	11,9	27,0	20,0
Brak odpowiedzi	0,6	0,7	0,9	0,3
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Tab. 20. Odpowiedzi respondentów na pytanie skąd pozyskują informacje na temat dzielnicy

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Czytam biuletyn dzielnicy	21,9	25,0	18,1	15,8
Czytam stronę internetową dzielnicy	26,2	29,9	11,5	26,5
Kontaktuję się z Radą Dzielnicy	4,6	2,9	3,5	10,3
Rozmawiam z sąsiadami, znajomymi	28,5	29,3	28,6	26,1
Nie interesuję się	23,4	17,9	39,6	27,4

Źródło: badania ankietowe.

Tab. 21. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy kiedykolwiek brali udział w zebraniu Rady Dzielnic

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Tak, w sprawach nie dotyczących mnie bezpośrednio	7,8	7,9	8,4	6,8
Tak, ale wyłącznie w sprawach bezpośrednio mnie dotyczących	8,5	7,1	11,9	10,0
Nie uczestniczyłem	83,1	84,2	78,8	83,2
Brak odpowiedzi	0,6	0,8	0,9	0,0
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Tab. 22. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy kiedykolwiek kontaktowali się z osobą z Rady Dzielnic w celu załatwienia danej sprawy

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Tak	23,6	20,8	27,0	29,4
Nie	75,6	78,6	70,3	70,6
Brak odpowiedzi	0,8	0,6	2,7	0,0
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Na stosunkowo wysoki udział respondentów w życiu dzielnic mogłyby wskazywać odpowiedzi na pytanie dotyczące uczestnictwa respondentów w inicjatywach organizowanych przez Rady Dzielnic. Aż 85,3% rozmówców twierdziło, że brali udział w takich przedsięwzięciach, niestety zaledwie 10,3% z nich było w stanie podać jakie to były inicjatywy. Podobnie w odniesieniu do lokalnych wydarzeń, wprawdzie 44,7% pytanym wiedziało, że w dzielnicach są organizowane wydarzenia kulturalne, lokalne eventy, imprezy otwarte dla wszystkich, ale tylko 36,2% było w stanie bliżej określić charakter tych wydarzeń. Ponad połowa ankietowanych przyznała, że w ciągu ostatnich pięciu lat nie wzięła udziału w żadnej z tych inicjatyw, a 1/3 że uczestniczyła w nich, ale sporadycznie (tab. 23). Zdecydowana większość respondentów miała również problem z określeniem, które z wydarzeń najbardziej kojarzy się z dzielnicą. W Łagiewnikach - Borku Fałęckim niemal wszyscy, którzy udzielili odpowiedzi wskazali na Dni Dzielnic (13,3% ogółu respondentów). W pozostałych dwóch dzielnicach opinie były bardziej zróżnicowane, w Dębnikach również najczęściej wymieniano Święto (Dni) Dzielnic (7,4%), natomiast w Swoszowicach – Parafiadę (6,8%).

Tab. 23 Odpowiedzi respondentów na pytanie jak często w ostatnich pięciu latach brali udział w dzielnicowych wydarzeniach kulturalnych, lokalnych eventach, imprezach?

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Regularnie, często	10,8	9,1	15,0	12,6
Sporadycznie	33,7	30,0	27,9	48,7
Nie biorę udziału	54,8	60,0	56,2	38,7
Brak odpowiedzi	0,7	0,9	0,9	0,0
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

O stosunkowo małym zaangażowaniu respondentów w sprawy dzielnic świadczyć może również niska wiedza na temat działających lokalnie organizacji pozarządowych. Tylko 12,1% rozmówców deklarowało, że zna organizację (stowarzyszenie, fundację) działającą na rzecz dzielnicy, lecz zaledwie 9,8% było w stanie podać nazwę takiej organizacji lub określić czym się ona zajmuje. W Dzielnicy VIII Dębniki najczęściej wymieniano Zielony Zakrzówek (2,1% respondentów), w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki: Klub Sportowy „Borek” (4,9%) i klub „Borsuczek” - Klub Spółdzielni Mieszkaniowej Cegielniana (2,2%), a w Dzielnicy X Swoszowice Stowarzyszenie Przyjaciele Rajska, Kosocic i Soboniowic (1,9%).

Na małe znaczenie dzielnic samorządowych w życiu mieszkańców wskazuje również brak przekonania co do celowości tworzenia nowych organizacji działających na rzecz dzielnic. Jedynie 27,8% pytanym dostrzegło potrzebę utworzenia takiej organizacji, ale większość z tych osób tylko bardzo ogólnie określała jakiego charakteru organizacji brakuje. Najmniejszy odsetek przekonanych co do celowości powoływania takiej organizacji zanotowano w dzielnicy IX, a największy w X. W Łagiewnikach - Borku Fałęckim ponad połowa respondentów nie wiedziała czy potrzebna jest tego rodzaju organizacja (tab. 24).

Tab. 24. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy istnieje potrzeba utworzenia organizacji pozarządowej działającej na rzecz dzielnicy

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Tak	27,8	29,2	13,3	34,2
Nie	24,3	22,2	25,2	29,7
Nie wiem	47,1	47,3	61,5	36,1
Brak odpowiedzi	0,8	1,3	0,0	0,0
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Respondenci zazwyczaj deklarowali, że czują się związani z Krakowem (90,1% odpowiedzi „tak” i „raczej tak”), w mniejszym stopniu z ulicą, przy której mieszkają (75,3%),

osiedlem (68%). Najmniejszy odsetek osób deklaruował związek z dzielnicą (59,3%). Spośród trzech badanych jednostek najwyższy udział respondentów uważających, że są związani z zamieszkiwaną dzielnicą (odpowiedzi „tak” i „raczej tak”) zanotowano w Dębnikach (63,1%). Najslabiej związani z miejscem zamieszkania – nie tylko z dzielnicą, ale również miastem, osiedlem i ulicą - byli mieszkańcy Łagiewnik - Borku Fałęckiego (tab. 25). Analizując odpowiedzi należy mieć świadomość, że znaczna część mieszkańców nie była w pełni zorientowana, w której dzielnicy mieszka, a zatem deklaracje dotyczące związku z dzielnicą odnoszą się do różnych jednostek przestrzennych (często dawnej dzielnicy Podgórze lub mniejszych jednostek urbanistycznych). Jednakże w grupie respondentów, którzy poprawnie podali nazwy dzielnic, odsetek osób wyrażających związek z dzielnicą (odpowiedzi „tak” i „raczej tak”), był tylko nieznacznie wyższy od ogółu respondentów (64,9%). W tej grupie również deklarowano przede wszystkim przywiązanie do Krakowa (94,3%), a w mniejszym stopniu do swojej ulicy (79,6%) i osiedla (72,1%).

Tab. 25. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy czują się związani z wymienionymi miejscami

Wyszczególnienie	Tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Brak odpowiedzi
	oceny w %					
RESPONDENCI OGÓŁEM						
Ulica przy której mieszka	56,5	18,8	3,9	13,1	7,0	0,7
Osiedle	46,3	21,7	8,0	14,3	9,1	0,6
Dzielnica	36,9	22,4	10,5	18,8	10,8	0,6
Kraków	74,2	15,9	2,4	4,3	2,6	0,6
RESPONDENCI DZIELNICY DĘBNIKI						
Ulica przy której mieszka	58,4	16,9	3,0	14,5	6,4	0,8
Osiedle	50,1	21,8	6,0	13,8	7,7	0,6
Dzielnica	40,0	23,1	8,1	19,5	8,6	0,7
Kraków	80,7	11,7	1,3	3,6	2,0	0,7
RESPONDENCI DZIELNICY ŁAGIEWNIKI - BOREK FAŁĘCKI						
Ulica przy której mieszka	44,5	24,2	6,6	16,3	7,5	0,9
Osiedle	33,0	21,6	14,1	21,1	9,3	0,9
Dzielnica	25,1	21,1	19,0	24,3	10,1	0,4
Kraków	41,4	37,9	7,6	10,1	2,6	0,4
RESPONDENCI DZIELNICY SWOSZOWICE						
Ulica przy której mieszka	60,0	20,6	3,6	6,8	8,7	0,3
Osiedle	44,8	21,6	9,8	10,6	12,9	0,3
Dzielnica	37,1	21,3	10,7	12,9	17,7	0,3
Kraków	79,7	11,9	1,6	2,3	4,2	0,3

Źródło: badania ankietowe.

W chwili wywiadu 76,3% respondentów nie rozważało przeprowadzki poza dzielnicę. Najwyższy odsetek zamierzających wyprowadzić się z dzielnicy zanotowano w Łagiewnikach

– Borku Fałęckim. Ma to zapewne związek z faktem, że wśród tej grupy respondentów najwyższy udział miały osoby niezameldowane lub zameldowane czasowo, a więc prawdopodobnie jedynie przejściowo mieszkające na tym terenie. Niewielki odsetek rozważających przeprowadzkę zanotowano natomiast w dzielnicy Swoszowice (tab. 26).

Tab. 26. Odpowiedzi respondentów na pytanie czy rozważają przeprowadzkę poza dzielnicę w której mieszkają

Odpowiedzi respondentów	Respondenci w %			
	ogółem	VIII Dębniaki	IX Łagiewniki - Borek Fałęcki	X Swoszowice
Tak	22,5	23,3	27,9	16,1
Nie	76,3	75,9	69,5	82,6
Brak odpowiedzi	1,2	0,8	2,6	1,3
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: badania ankietowe.

Prezentowane analizy funkcjonowania dzielnic samorządowych w opinii społecznej zostały poddane również ocenie współzależności w zakresie badanych zmiennych jakościowych, opartej na tablicy kontyngencji i statystyce chi-kwadrat. Badanie miało wykazać czy istnieje zależność i jak jest ona silna w ujęciu zmienna - badane dzielnice. Do interpretacji wykorzystano współczynnik V-Cramera, unormowany w przedziale [0;1] - im wartość jego jest bliższa „0”, tym siła związku pomiędzy badanymi cechami jest mniejsza, a im bliższa „1”, tym siła badanego związku jest większa. Interpretacja uzyskanych wyników (rozpiętości współczynnika V-Cramera od 0,037 do 0,292) wskazuje na występowanie słabych zależności statystycznych (ale istotnych statystycznie, spełniających założony poziom istotności 0,05) pomiędzy opiniami formułowanymi przez respondentów (w odniesieniu do poszczególnych pytań z ankiety) a zamieszkaniem w określonej dzielnicy, co znajduje potwierdzenie w analizie, zaprezentowanej w niniejszym rozdziale.

Rozdział 6

OCENA PRZEBIEGU GRANIC ANALIZOWANYCH DZIELNIC POMOCNICZYCH W ASPEKCIE ICH PERSPEKTYWICZNEJ FUNKCJONALNOŚCI W OPARCIU O DOSTĘPNE DOKUMENTY ORAZ W OPINII SPOŁECZNEJ

6.1. Ocena przebiegu granic dzielnic samorządowych w świetle dokumentów planistycznych

Ocenę przebiegu granic w świetle opracowanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej Studium) miasta Krakowa zatwierdzonego w lipcu 2014 r. oraz przyjętych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (m. p. z. p.), według stanu z 31. VII. 2017 r. przeprowadzono w układzie 3 dzielnic: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice.

W analizie uwzględniono tylko te plany, które opracowano dla obszarów położonych wzdłuż granic analizowanych dzielnic, w przypadku których fragmenty objętego przez nie terenu znajdowały się na terytorium usytuowanych w ich sąsiedztwie innych dzielnic (ryc. 101).

A). W przypadku Dzielnic VIII Dębniki.

Opracowano i przyjęto tutaj kilka planów, uwzględniających pogranicze z innymi dzielnicami, gdzie zasięg opracowania przekroczył teren danej dzielnicy, dla której tego typu elaborat został opracowany.

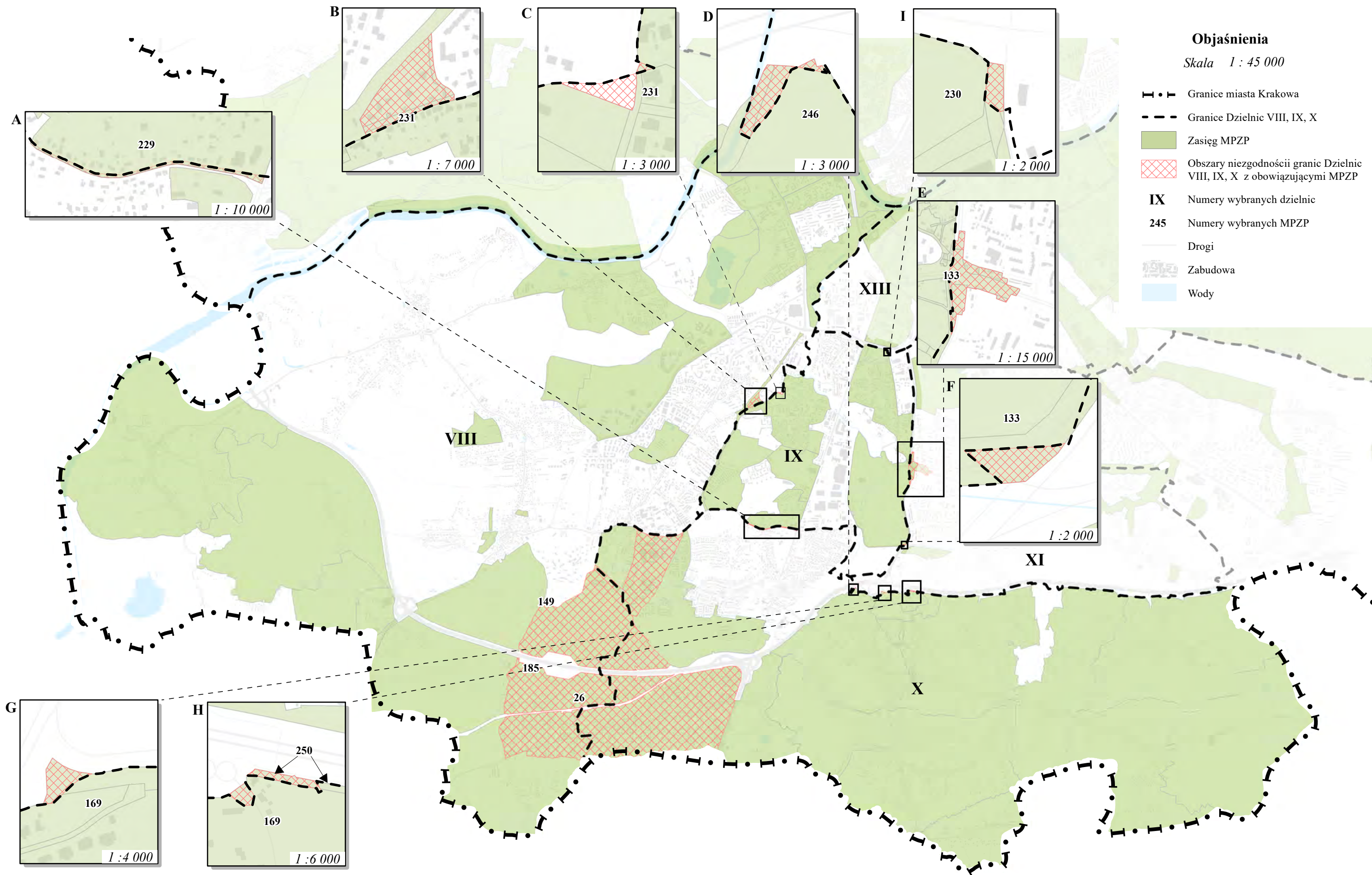
1. MPZP¹ „Borek Fałęcki Północ” (nr 231), przyjęty Uchwałą Rady Miasta Krakowa 11. 09.2013 r., głównie dla terenu Dzielnicy IX: Łagiewniki - Borek Fałęcki.
  - a) Północna część tego planu przekracza teren dzielnicy IX i obejmuje częściowo obszar Dzielnicy VIII Dębniki. Dotyczy to fragmentu położonego w rejonie ul. Podhalańskiej, Bułgarskiej i planowanej w Studium.² dla Krakowa - ul. 8 Pułku Ułanów (ryc. 101 B), objętej oddzielnym MPZP opracowanym wyłącznie dla przebiegu tej ulicy (nr 192, przyjętym 3. 11. 2010 r.)³

---

¹ MPZP = miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

² Studium = studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

³ por. Uchwała Nr CXV/1553/10 Rady Miasta Krakowa z dn. 3 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejonu przebiegu ulicy 8 Pułku Ułanów”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego, nr 616, poz. 4931, z dn. 26 listopada 2010.

Ryc. 101. Niezgodności granic Dzielnic VIII, IX, X po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r. z zasięgiem obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (według stanu z czerwca 2017 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Biura Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Geodezji UMK.

- b) w innej części tego planu, u zbiegu ul Turonia i Zbrojarzy uwzględniono część działki nr 693/35 (obręb nr 33 j. e.⁴ Podgórze), należącej do Dzielnicy VIII, natomiast pominięto kilka fragmentów działek położonych w dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, w obrębie nr 33 (j. e. Podgórze) o numerach: 750/2, 794, 795, 796 (ryc. 101 C).

2. MPZP „Kliny Południe” (nr 149), uchwalony w d. 18. 03. 2009 r.

Plan ten opracowany został na pograniczu z Dzielnicą X Swoszowice. Obejmuje on zarówno pd - wsch. fragment Dzielnicy VIII jak i pd. - zach. fragment Dzielnicy X. Plan opracowany został przede wszystkim dla terenów dotychczas niezagospodarowanych, stanowiących obecnie w przeważającej mierze łąki, tereny zadrzewione i zakrzewione, położone po obu stronach granicy tych dzielnic. Teren objęty planem sięga na południu - po obwodnicę autostradową (ryc. 101). Odwadniany jest on przez rzekę Sidzinkę (por. rozdz. 2.2). Teren ten przewidziano w tym planie pod zabudowę mieszkaniową i zabudowę usługową zaprojektowaną prostopadle do przebiegu granicy dzielnic: VIII i X. Rozdzielać je mają tereny zielone, rozciągające się wzdłuż Sidzinki.

3. MPZP „Opatkowice Północ” (nr 185), uchwalony w dn. 20. 10. 2010 r.

Zasięg przestrzenny tego planu obejmuje w większości dzielnicę VIII. Jest to obszar położony pomiędzy torami kolejowymi linii kolejowej Kraków Płaszów - Skawina a obwodnicą autostradową, od miejsc przecięcia się tych obiektów komunikacyjnych w kierunku zachodnim. W większości wymieniony MPZP obejmuje (wbrew nazwie) tereny jednostki katastralnej Sidzina⁵ (por. ryc. 101). W części dotyczącej Dzielnicy VIII Dębni, przewidziano głównie obiekty zabudowy mieszkaniowej, usługowo - produkcyjnej, natomiast w części należącej do dzielnicy X Swoszowice obiekty produkcyjne i magazynowo-składowe.

4. MPZP „Opatkowice-Zachód” (nr 26), uchwalony 9. XI. 2005 r.

Plan ten swym zasięgiem obejmuje tylko część Dzielnicy VIII, natomiast w większości Dzielnicę X Swoszowice (por. ryc. 101). W przyszłości (zgodnie z tym planem), tereny należące do Dzielnicy VIII Dębni zaplanowano pod zabudowę mieszkaniową niską, natomiast w przypadku Dzielnicy X Swoszowice - zarówno pod zabudowę mieszkaniową niską, jak i usługową a także tereny produkcji rolnej, stanowiące kontynuację działalności gospodarczej na tych terenach.

---

⁴ j.e. = jednostka ewidencyjna

⁵ do 1973 r. samodzielnej wsi.

Pomiędzy Dzielnicą VIII a Dzielnicą XIII (Podgórze) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zachowały w miarę zgodność zasięgu względem przebiegu granic tych dzielnic, zważywszy że granica od ujścia rzeki Wilgi do Wisły aż po ul. Brożka (tj. do miejsca styku z Dzielnicą IX Łagiewniki - Borek Fałęcki) przebiega wzdłuż Wilgi.

Z uwagi jednak na zakres przedmiotowo-rzeczowy ekspertyzy, obejmujący ocenę przebiegu granic 3 dzielnic: VIII, IX i X, bardziej szczegółowe relacje w zakresie przebiegu tych granic i zasięgu opracowanych MPZP zostały pominięte.

B). W przypadku Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki

1. MPZP „Białe Morza” (nr 133), przyjęty 10. 10. 2012 r.

a) W opracowanym MPZP, obejmującym większość terytorium Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, uwzględniony został niewielki fragment należący do Dzielnic XI: Podgórze Duchackie. Obejmuje on swym zasięgiem wylot z tunelu, uwzględnionego właśnie na obszarze tego MPZP, w związku z przewidzianą w Studium. „Trasą Łagiewnicką”. Wylot ten uwzględnia obszar usytuowany tuż przy granicy Dzielnic IX, ale już na terenie Dzielnic XI (ryc. 101 E). Niniejszy fragment znajduje się na terenie obrębów: 46, 48 w j. e. Podgórze.

b) Analizowany obszar obejmuje rejon skrzyżowania ul. Podmokłej i ul. Herberta, przez które poprowadzono granice Dzielnic IX i XI. Opracowany głównie dla fragmentu Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki MPZP objął m. in. swym zasięgiem niewielki fragment Dzielnic XI, dotyczący działki nr 60/16, położonej w obrębie ewidencyjnym 66 (j. e. Podgórze - ryc. 101 F. Zasięg MPZP przecina jednak tą działkę na dwie części. Wprawdzie dla drugiej części tej działki nie opracowano MPZP, niemniej jednak z załączników kartograficznych opracowanego w 2014 r. dla Krakowa Studium można wyczytać, iż w okresie perspektywicznym tereny te przewidziano w dalszym ciągu dla celów komunikacji samochodowej.

2. MPZP „Łagiewniki” (nr 230), przyjęty 9 kwietnia 2014 r.

Plan ten opracowany został niemal w całości dla Dzielnic IX, za wyjątkiem niewielkiego fragmentu usytuowanego u zbiegu ul. Fredry i ul. Księdza J. Tischnera (ryc. 101 I), obejmującego działkę nr 213/70 (obręb ewidencyjny nr 30, w j. e. Podgórze - por. ryc. 50). Należy on w całości do Dzielnic XIII Podgórze. Teren ten przewidziano w tym planie jako teren komunikacji samochodowej.

3. MPZP „Borek Fałęcki Północ” (nr 231), przyjęty 11. 09. 2013 r. omówiony został w pkt. A/1.

4. MPZP „Zakopiańska - Zawila” (nr 229), uchwalony 19. 02. 2014 r.

Obejmuje zasięgiem przestrzennym w większości Dzielnicę IX , a tylko niewielka część uwzględnionego w nim terenu należy do dzielnicy X Swoszowice. W południowej, przygranicznej części planu, w rejonie ul. Zawilej, granica dzielnic IX i X przebiega po granicy działek, natomiast zasięg MPZP - osią jezdni ul. Zawilej (ryc. 101 A). W efekcie rozdziela ona działkę o numerze 14 (obręb ewidencyjny 68; j.e. Podgórze).

5. MPZP „Zmiana [planu] Swoszowice - Uzdrowisko” (nr 246), uchwalona 10.07.2013 r.

Plan obejmuje niemal w całości Dzielnicę X Swoszowice i tylko niewielki jego fragment dotyczy dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Widoczna jest niezgodność zasięgu MPZP z granicami dzielnic w rejonie rzeki Wilgi (ryc. 101 D). MPZP dzieli dwie działki ewidencyjne nr: 489/11 i 489/7, należące do obrębu ewidencyjnego nr 90 (j. e. Podgórze). Powyższe działki podzielone zostały nie tylko zasięgiem MPZP, ale również dzielnic samorządowych (por. ryc. 57). Plan ten obejmuje także dwie inne działki, które zaliczone zostały do dzielnicy IX: Łagiewniki - Borek Fałęcki. Są one oznaczone numerami: 26/5 i 598/2 i należą także do obrębu ewidencyjnego nr 90 (j. e. Podgórze).

C). W przypadku Dzielnicy X Swoszowice

1. MPZP „Kliny Południe” (nr 149), uchwalony w dn. 18. 03. 2009 r., omówiony został w pkt. A/2,

2. MPZP „Opatkowice Północ” (nr 185), uchwalony 20. 10. 2010 r., omówiony został w pkt. A/3

3. MPZP „Opatkowice Zachód” (nr 26), uchwalony 9. 11. 2005 r., omówiony został w pkt. A/ 4

4. MPZP „Zakopiańska-Zawila” (nr 229), uchwalony: 19. 02. 2014 r. omówiony został w pkt. B/4

5. MPZP „Zmiana [planu] Swoszowice - Uzdrowisko” (nr 246), uchwalona 10. 07.2013 r. omówiony został w pkt. B/5.

6) MPZP „Swoszowice - Wschód” (nr 169), uchwalony 6. 07. 2011 r.

Plan ten obejmuje w większości teren dzielnicy X Swoszowice. Tylko niewielki jego skrawek położony jest na obszarze Dzielnicy XI: Podgórze Duchackie (por. ryc. 101).

- a) na terenie Dzielnicy XI MPZP obejmuje swym zasięgiem w całości działki: 44/8, 44/9, 48/1, 49/1 i 49/2, oraz w części: 44/5 i 49/3. Wszystkie te działki należą do obrębu nr 90 (j.e. Podgórze). W MPZP tereny te przewidziane są jako tereny rolnicze w postaci zieleni stanowiącej zadrzewienia i zakrzewienia oraz trwałych użytków zielonych (ryc. 101 G).
- b) w innej części tego planu, położonej na wschód w rejonie Ronda Andrzeja Pamuły, przy wlocie ul. Myślenickiej, znalazły się części działek, należących do Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, uwzględnione w MPZP, opracowanym głównie dla terenu Dzielnicy X Swoszowice. Są to działki nr 58/2 i 688, położone w obrębie 90 w j.e. Podgórze (ryc. 101 H i ryc. 50). Tereny tych działek przewidziano w MPZP jako tereny zieleni rolniczej oraz izolacyjnej.

7. MPZP „Zmiana [planu] Swoszowice - Wschód” (nr 250), uchwalony 10 lipca 2013

Fragment tego planu zachodzi na teren dzielnicy XI Podgórze - Duchackie. Obejmuje on obszar położony wzdłuż drogi biegnącej równolegle do obwodnicy autostradowej. Droga ta przebiega na południe od wspomnianej obwodnicy. Niezgodność dotyczy trzech działek. Dwie o numerach 63/16 i 63/14, należą do obrębu 90 (j.e. Podgórze - por. ryc. 50) oraz jedna: 27/11, należy do obrębu ewidencyjnego nr 64 (j.e., Podgórze). Ponadto w tym fragmencie znajduje się działka o numerze 27/5 (obręb nr 64, j.e. Podgórze), której tylko część objęto MPZP (por. ryc. 101 H). Uwzględnione w MPZP całe działki oraz część innej mają stanowić w przyszłości tereny rolnicze stanowiące zadrzewienia śródpolne i zielenią izolacyjną.

Z przeprowadzonej szczegółowej analizy wynika wyraźnie brak zgodności zasięgu przestrzennego wielu MPZP z przebiegiem granic dzielnic samorządowych, zwłaszcza tych, przyjętych do analizy. W wielu wypadkach uwzględniono w trakcie realizacji tych planów najczęściej niewielkie fragmenty obszarów sąsiednich dzielnic samorządowych, nie wyróżniające się niczym szczególnym w stosunku do treści zawartych dla większości opracowanych planów. Za przykład mogą posłużyć fragmenty dzielnic, dla których przewidziano w opracowanym dla większości obszaru położonego w sąsiedniej dzielnicy - MPZP, funkcje terenów zadrzewionych, zakrzewionych, czy zieleni izolacyjnej, (MPZP „Swoszowice - Wschód” uchwalony 6.07.2011 r., a także MPZP „Zmiana [planu] Swoszowice - Wschód” uchwalony 10 lipca 2013 r).

W niektórych jednak MPZP ich treści wręcz sugerują konieczność korekty granic. Na przykład w MPZP „Borek Fałęcki Północ” (nr 231) uwzględniono w treści planu fragment Dzielnicy VIII, usytuowany pomiędzy projektowanym przebiegiem inwestycji drogowej

(ulicy 8 Pułku Ułanów, dla której opracowany MPZP został uchwalony) a granicą Dzielnicy IX. Ustalenie w tej części funkcji terenu z przeznaczeniem pod niską zabudowę mieszkaniową nawiązuje do tego fragmentu dzielnicy IX, która w tej części też ma taki charakter.

Kolejny MPZP - „Kliny Południe” omówiony został szczegółowo w pkt. A/2. Przyjęte w nim zmiany spowodują, iż granica dzielnic: VIII Dębniki i X Swoszowice będzie sztucznie przecinać tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej w tym rejonie. Może to w przyszłości (po realizacji tej zabudowy) przyczynić się do konfliktu, wynikłego z chęci korekty granicy dzielnic w tym rejonie.

Nieco prowokacyjny wydaje się też być zapis MPZP „Białe Morza” (B/1/a), obejmującego wylot projektowanej „Trasy Łagiewnickiej”, mającej w okresie perspektywicznym przebiegać w tunelu na terenie Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Wylot tej trasy zaproponowano tuż przy granicy z dzielnicą XI Podgórze Duchackie, i to na jej terenie.

Reasumując, należy podkreślić iż niewątpliwie zapisy MPZP, w których uwzględniono inwestycje na trwale przeobrażające dany teren (pod względem komunikacyjnym, komercyjnego budownictwa mieszkaniowego i in.) powinny stać się podstawą modyfikacji przebiegu granic w okresie perspektywicznym. Zresztą tego typu zasady prezentował J. Purchla, który stwierdził, iż jednym z kryteriów wyróżnienia dzielnic pomocniczych, powinno być przyjęcie historycznych „granic jednostek katastralnych (dawnych gmin), zwłaszcza na obszarach, gdzie nie zostały one przekreślone wprowadzeniem nowych elementów zapewniających inną jakość spójności terytorialnej lub powstaniem nowych barier (arterii drogowych czy linii kolejowych)”⁶.

Z zapisu tego wyczytać można zatem, że na terenie jednostek katastralnych (tj. dawnych gmin i dzielnic katastralnych) nowe inwestycje powinny zostać uwzględnione w ustaleniu przebiegu granic dzielnic samorządowych.

Dlatego też władze Miasta Krakowa powinny dołożyć wszelkich starań, aby opracować MPZP obejmujące w 100 % tereny pograniczne wyróżnionych 18 dzielnic samorządowych.

Zaprojektowane na ich pograniczu istotne z punktu widzenia rozwoju miasta inwestycje, powinny stać się w przyszłości podstawą jednorazowej weryfikacji przebiegu granic, tuż po zatwierdzeniu wspomnianych wcześniej MPZP.

---

⁶ Por. J. Purchla, *Jakie .... ?*” op. cit., s. 28

Korekta też powinna objąć obręby i działki ewidencyjne, których granice (przede wszystkim działek) powinny się pokrywać z przebiegiem granic dzielnic pomocniczych, a co za tym idzie projektowanymi inwestycjami wpływającymi jednocześnie na spójność usytuowanych w pobliżu fragmentów miasta Krakowa. Tymczasem okazuje się, że w wielu przypadkach działki ewidencyjne zostały przecięte granicą analizowanych jednostek pomocniczych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, X Swoszowice, co utrudnia Radom Dzielnic podejmowanie działań w zakresie remontu czy modernizacji obiektów

Infrastruktury zwłaszcza komunikacyjnej. Granice nowo opracowywanych MPZP tym bardziej nie powinny tych działek przecinać, gdyż to może prowadzić do wydawania uchwał odnośnie dalszych korekt granic uwzględnionych w badaniach dzielnic.

6.2 Ocena zasięgu przestrzennego dzielnic z punktu widzenia mieszkańców

W następstwie przeprowadzonych wywiadów, oraz spotkań z radnymi, aktywistami społecznymi, księżmi - proboszczami, oraz pozostałymi mieszkańcami uzyskano informacje odnośnie perspektywnego przebiegu granic analizowanych trzech Dzielnic: VIII Dębniki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice.

Najwięcej zastrzeżeń co od przebiegu granic wysunięto w Dzielnicy X Swoszowice. W następstwie konfliktu o bardzo zróżnicowanym charakterze część uczestniczących w spotkaniach mieszkańców chce podziału dzielnicy, część nie.

Zdaniem większości Radnych Dzielnicy X Swoszowice, jednostki tej nie należy dzielić, co zresztą zawarte zostało w uchwałach podjętych zarówno w 2016 r.⁷, jak i we wrześniu 2017 r.⁸. W pierwszej z nich Radni tej dzielnicy oprócz niedzielenia tej jednostki pomocniczej, zaproponowali radnym Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki połączenie obydwu dzielnic: IX i X. Nie znalazło to jednak aprobaty wśród radnych Dzielnicy IX⁹.

Innego zdania są mieszkańcy części wschodniej Dzielnicy X Swoszowice. W większości ich zdaniem granica dzielnicy powinna przebiegać wzdłuż ul. Zakopiańskiej. Pozostałe osoby opowiedziały się za ustanowieniem granicy wzdłuż obwodnicy autostradowej, przebiegającej od Balic przez Opatkowice do Wieliczki.

⁷ Por. Uchwała Nr XXV/210/2016 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia ... op. cit.

⁸ Por. Uchwała Nr XXXVI/295/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 28 września 2017 r. ... op. cit.,

⁹ Warunkiem wystąpienia do Prezydenta Miasta Krakowa z wnioskiem o zmiany przebiegu granicy drogą uchwały jest pozytywna opinia zainteresowanych tymi zmianami dzielnic. Taką decyzję podjęli przewodniczący dzielnic na posiedzeniu Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa (por. Uchwała nr 7/2017 Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządu Dzielnic Miasta Krakowa z dnia 15 września 2017 r. w sprawie wniosku do Prezydenta Miasta Krakowa, BR-04.0350.7.5.2017)

Wszelkie głosy krytyczne wiążące się z podziałem Dzielnicy X, kierowane były pod adresem radnych, wywodzących się z Klinów (Borkowskich, Zacisze)¹⁰. Miały one przede wszystkim podłoże personalne. Mieszkańcy wschodniej części Dzielnicy, twierdzili w trakcie tych burzliwych zwłaszcza w Dzielnicy X spotkań, iż aktualni radni, nie reprezentują interesów społecznych i gospodarczych (głównie o charakterze infrastruktury technicznej) ich osiedli: tj. Swoszowic, Wróblowic, Zbydniowic, Rajska, Soboniowic i Kosocic w stopniu zadowalającym. Twierdzili, że w razie separacji, przy ich i tak ewentualnie mniejszych środkach otrzymają ich więcej, niż obecnie, kiedy to zdecydowana większość pieniędzy przeznaczana jest na „Kliny”. Mieszkańcy tej części Dzielnicy X opowiadali się za przyłączeniem Klinów do Dzielnicy IX, niektórzy nawet do VIII. W większości jednak nie określali oni nazwy dzielnicy, do której Kliny powinny zostać przyłączone. Ich zdaniem najważniejszym problemem stała się separacja Dzielnicy.

Takie samo zdanie prezentował podczas wywiadu Radny Dzielnicy X, mieszkaniec także jej wschodniej części, który dodatkowo wskazał na brak więzi społecznych pomiędzy dwoma wyraźnie zarysowanymi częściami Dzielnicy (tj. wschodnią i zachodnią, złożoną z ludności napływowej), a także na nierówną liczbę mandatów wyborczych związaną z mniejszą liczebnością osób wchodzących w skład obwodów wyborczych w zachodniej części Dzielnicy X a większą we wschodniej.

Reasumując, uwagi odnośnie przebiegu granic w Dzielnicy X miały głównie personalny, niekiedy bardzo prywatny charakter. Obecni na spotkaniach zorganizowanych na terenie tej dzielnicy (13 i 26.09.2017 r.), mieszkańcy rzadko poruszali kwestię braku spójności przestrzennej granic jednostek pomocniczych w stosunku do przebiegu działek własnościowych, obwodów szkolnych, zasięgu parafii itp.

Ksiądz proboszcz parafii Kliny Zacisze, wyraził opinię, iż całość jego parafii powinna znajdować się w Dzielnicy X (por. ryc. 34).

Na terenie pozostałych dzielnic zainteresowanie przebiegiem granic miało już bardziej charakter genetyczno-topograficzno-geodezyjny, a także ekonomiczny, a więc głównie taki o jaki chodzi przy ocenie przebiegu granic.

Radni Dzielnicy VIII i nieliczni na spotkaniach mieszkańcy tej jednostki pomocniczej - nie byli zainteresowani większymi zmianami przebiegu granic, zwłaszcza w odniesieniu do

---

¹⁰ Niekiedy do tzw. „Klinów” obok Klinów Borkowskich i Klinów Zacisze zaliczano także osiedla położone w ich pobliżu: jak Jugowice II czy Opatkowice - część zachodnią, oraz niewielki fragment Libertowa, przyłączony w 1973 r., przeważnie utożsamiany z Opatkowicami. Dotyczyło to w sumie wszystkich tych osiedli części zachodniej, w których powstały, względnie w dalszym ciągu powstają nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Dzielnicy IX. Wydali w tym względnie stosowną uchwałę¹¹, w której wnioskowali do Prezydenta miasta Krakowa o „pozostawienie granicy pomiędzy Dzielnicą VIII Dębniaki a Dzielnicą IX Łagiewniki w obszarze określonym w załączniku do Statutu Dzielnic VIII Dębniaki z dn. 12 marca 2014 r.”.

Stanowisko Dzielnic VIII względem Dzielnic X jest odmienne. Po obopólnym porozumieniu obydwie dzielnice podjęły decyzje, w następstwie których zostały przyjęte uchwały, o wzajemnej korekcie granic: odstąpienia niektórych działek Dzielnic X przez Dzielnicę VIII, w rejonie Klinów Zacisze¹² i dla odmiany przyłączeniu do Dzielnic VIII działek zabudowanych należących do tej pory do Dzielnic X¹³, położonych wzdłuż ul. Petrażyckiego na pograniczu Sidziny i Libertowa Krakowskiego. W pierwszym przypadku proponowane zmiany mają na celu powiększenie osiedla Kliny Zacisze o nowo realizowane na terenie Dzielnic VIII inwestycje w pobliżu tego zespołu mieszkaniowego granicy z Dzielnicą X, w drugim zaś korekta ma charakter bardziej infrastrukturalno-ekonomiczny i dotyczy ułatwienia realizacji zadań w zakresie infrastruktury drogowej. W tym drugim przypadku propozycja zmiany granic stanowiła efekt zabiegów mieszkańców, tej części pogranicza Dzielnic VIII i X.

Również powodem wystąpienia do Prezydenta Miasta o korektę granic były problemy w zakresie ułatwienia realizacji inwestycji komunikacyjnych na terenie Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Dzielnica wystąpiła aż o dwie korekty: do Dzielnic XIII Podgórze¹⁴ (dotyczyło to rejonu ul. Brożka) oraz Dzielnic XI (rejonu ul. Tischnera¹⁵). Tym razem Rady tych Dzielnic (XI i XIII), poparły uchwałę Dzielnic IX. Korekta granic powinna wpłynąć korzystnie na poprawę stanu komunikacji drogowej - samochodowej w tym rejonie, z racji włączenia całego odcinka ulicy do jednej jednostki pomocniczej.

Regulacja przebiegu granic w dwóch przypadkach w opinii radnych Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki ma uzasadnienie historyczno-genetyczne a także geograficzno-geodezyjne. W pierwszym przypadku dotyczy ona w zasadzie Klinów Borkowskich, choć w uchwale podjętej przez Radę Dzielnic nie zostało to wyraźnie sprecyzowane. W podjętej uchwale 22. 09. 2016 r. Rada Dzielnic IX Łagiewniki - Borek Fałęcki wnioskuje do Prezydenta Miasta Krakowa o „zwiększenie obszaru Dzielnic IX Łagiewniki - Borek

---

¹¹ Por. Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnic VIII Dębniaki ... op. cit.

¹² Por. Uchwała Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnic X Swoszowice ... op. cit.,
Uchwała Nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnic Dębniaki ... op. cit;

¹³ Por. Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnic VIII ... op. cit
Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnic X Swoszowice ... op. cit.

¹⁴ Uchwała Nr XXXVII/414/2016 Rady Dzielnic XIII Podgórze z dnia 20 grudnia 2016 ... op. cit.

¹⁵ Uchwała Nr XXXVIII/234/2017 Rady Dzielnic XI Podgórze Duchackie z dnia 23 października 2017 r...op. cit.

Fałęcki w kierunku południowym”¹⁶. Z wypowiedzi radnych tej Dzielnicy wynika, że dotyczy to terenu głównie Klinów Borkowskich.

Uzasadnienie natury genetycznej było powodem starań Dzielnicy IX o próbę odzyskania powstałej z inicjatywy radnych i mieszkańców tej Dzielnicy Szkoły Podstawowej nr 158 przy ul. Strąkowej 3A przed 2014 r., a więc okresie, kiedy tereny te należały jeszcze do Dzielnicy IX. Przeprowadzona w 2014 r. korekta granic spowodowała, że szkoła ta znalazła się w Dzielnicy VIII (por. ryc. 79 i ryc. 102). W cytowanej już Uchwale Dzielnicy IX odnośnie korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX, Dzielnicy VIII i Dzielnicy XIII figuruje uogólniony zapis: „wnioskuję się do Prezydenta Miasta Krakowa o rozpoczęcie procedury korekty zapisów załącznika do Statutu Dzielnicy IX w sprawie dzielnicy Łagiewniki - Borek Fałęcki z Dzielnicą VIII Dębniaki: „na odcinku granicy od skrzyżowania ulic: Kapelanka, Brożka, Grota Roweckiego i projektowanej ulicy 8 Pułku Ułanów, do ul. Zawilej, po granicy pasa jezdnego”. Na obszarze tym znajduje się właśnie wspomniana szkoła. W swoich wypowiedziach radni ograniczają już swoje roszczenia tylko do wspomnianej szkoły, aczkolwiek jak na razie weryfikującej uchwały Rada Dzielnicy IX nie podjęła.

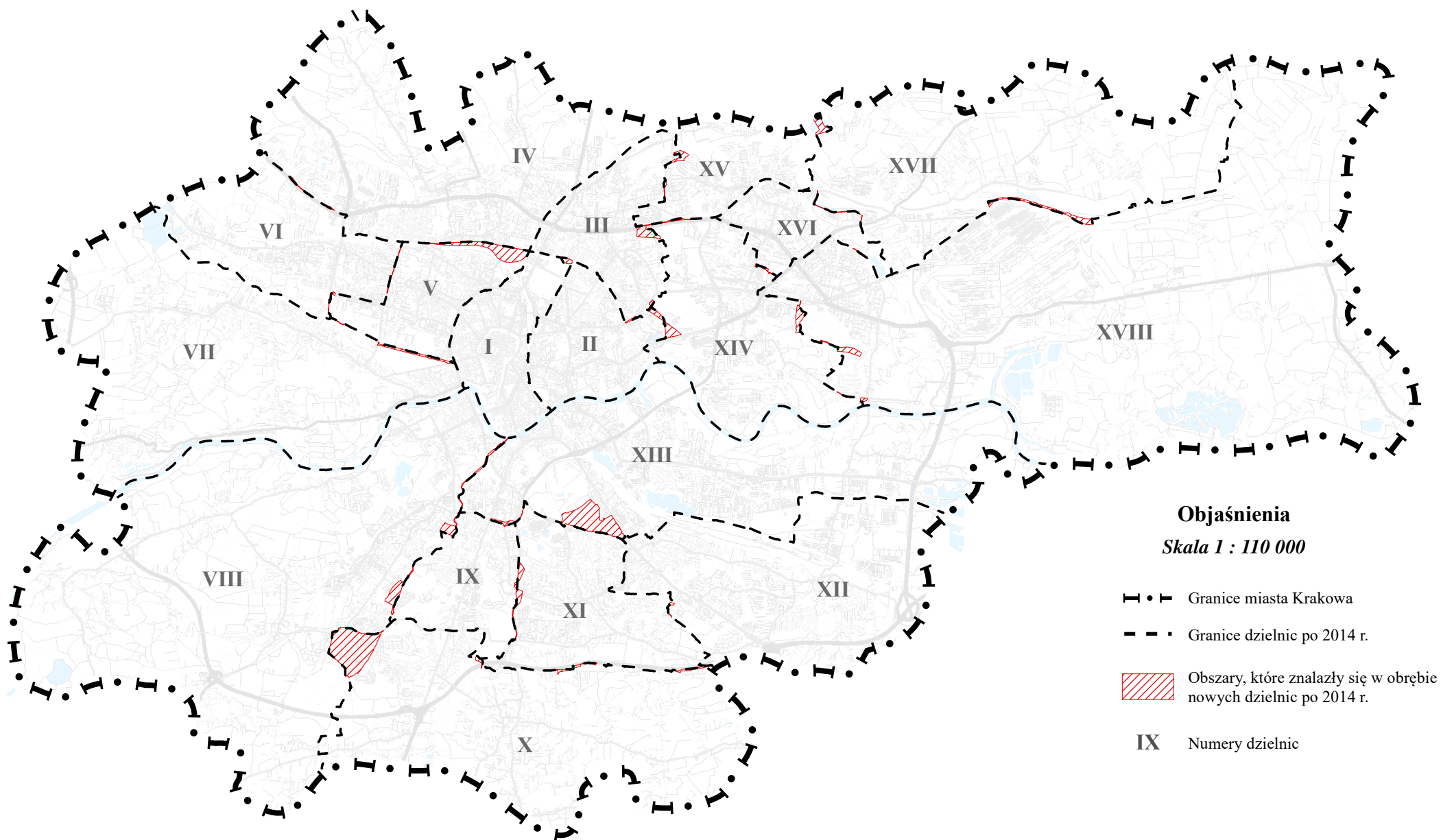
Jak już wspomniane zostało wcześniej Rada Dzielnicy VIII nie zaaprobowała proponowanych przez Dzielnicę IX korekt, na całej długości przebiegu granicy pomiędzy tymi dwoma dzielnicami.

Reasumując, największe zmiany proponuje Dzielnicą X, a właściwie aktywiści społeczni reprezentujący mieszkańców wschodniej części tej jednostki pomocniczej. Ich zdaniem powinny odłączone zostać Kliny, pod których pojęciem kryją się także historyczne układy Jugowic II i Opatkowic. W przeważającej mierze wyznacznikiem zasięgu tej jednostki byłaby ul. Zakopiańska.

Dzielnica VIII z jednej strony, tj. w porozumieniach z Dzielnicą IX - nie przewiduje żadnych zmian, natomiast w uchwałach z Dzielnicą X zgadza się w podjętych uchwałach na nieznaczne, niemal kosmetyczne korekty, z których największa może spowodować wzrost powierzchni i liczby ludności Klinów Zacisze i co za tym idzie może doprowadzić do deformacji demograficznej Dzielnicy X: przewagi ludności zamieszkałej w części zachodniej dzielnicy na terenach intensywnie rozwijającej się zabudowy mieszkaniowej, przeważnie wielorodzinnej, nad ludnością części wschodniej, gdzie dynamika przyrostu ludności napływowej jest znacznie mniejsza (por. ryc. 81).

---

¹⁶ Por. Uchwała Nr XXIX/199/2016 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki ... op. cit.

Ryc. 102. Zmiany granic dzielnic pomocniczych miasta Krakowa po 12 marca 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Krakowa.

Rada Dzielnicy IX próbuje bezskutecznie powiększyć powierzchnię, jej podlegającej jednostki pomocniczej. Starania o poszerzenia granic dzielnicy, ze skutkiem wstępnie pozytywnym, ograniczają się do pozyskania drogą niewielkich korekt działek pod realizację inwestycji komunikacyjnych. Zadanie to ułatwiają uchwały dwóch sąsiednich, pominiętych w ekspertyzie dzielnic, Dzielnicy XI Podgórze Duchackie i Dzielnicy XIII Podgórze.

6.3 Ocena perspektywicznej spójności wybranych jednostek pomocniczych z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb społeczno-gospodarczych ich mieszkańców

Ocenę przeprowadzono na podstawie informacji zebranych drogą zarówno wywiadów z przewodniczącymi rad dzielnicowych, jak i pozostałymi radnymi oraz mieszkańcami, wśród których realizowana była ankieta. Wiele informacji przydatnych udało się także uzyskać w trakcie spotkań z mieszkańcami. W pierwszej kolejności zaprezentowane zostały zbiorcze zestawienia wyników badań ankietowych, w drugiej, informacje zebrane w podczas wywiadów.

Ocenę dotyczącą przyszłej spójności wybranych jednostek pomocniczych można wyprowadzić ze wskazań respondentów, którzy zostali poproszeni o ocenę i ewentualne zidentyfikowanie potrzeb („braków”) w zakresie: szeroko rozumianej infrastruktury, wydarzeń o charakterze lokalnym, regulacji prawa miejscowego oraz własnych - przez nich samych - definiowanych. W grupie zaproponowanych zagadnień mieściły się obiekty zapewniające zaspokojenie szeregu potrzeb w zakresie: edukacji (wyposażenie w żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe), szeroko rozumianej kultury (domy kultury, lokalne wydarzenia adresowane do różnych odbiorców - oświatowe, kulturalne), miejsc kultu (kościół, kaplice, domy modlitw), zdrowia (ośrodki zdrowia), wypoczynku (placów zabaw, zieleńców i skwerów), sportu i rekreacji (infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, eventów sportowych i rekreacyjnych), handlu i usług (obiektów handlowych, gastronomicznych i innych), potrzeb komunikacyjnych (dróg w dzielnicy) i ładu przestrzennego (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). Z możliwości wpisania własnego spostrzeżenia w znaczącym stopniu skorzystali mieszkańcy Dębnik i Swoszowic. Opinie na temat dostrzeganych braków wyrażano w oparciu o pięciopunktową skalę pomiaru Likerta i zaprezentowano w tabelach 27, 28, 29, 30.

Tab. 27 Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w dzielnicy - zestawienie zbiorcze dla trzech badanych dzielnic

Oceniane zagadnienia	Tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	oceny w %				
Szkoły podstawowe	14,3	11,1	32,8	25,5	16,3
Przedszkola	22,9	12,3	32,5	19,3	13,0
Żłobki	29,3	11,1	38,0	13,7	7,9
Ogródki jordanowskie (place zabaw)	35,5	18,9	18,0	17,7	10,0
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	39,9	20,6	12,9	16,9	9,7
Zieleńce i skwery	44,4	18,0	6,7	17,0	13,8
Lokalne wydarzenia - oświatowe, kulturalne, sportowe i rekreacyjne	26,4	20,5	28,9	13,3	10,9
Domy kultury	17,2	11,4	28,6	20,9	22,0
Kościół	2,1	2,6	11,7	20,3	63,3
Ośrodki zdrowia	20,8	15,3	13,8	22,9	27,2
Obiekty handlowe	10,6	8,8	8,5	27,2	44,9
Obiekty gastronomiczne	18,4	13,8	11,7	25,5	30,5
Drogi w dzielnicy	30,0	13,0	14,8	21,0	21,3
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	25,7	14,4	42,9	8,7	8,2

Zródło: badania ankietowe.

Osoby ankietowane (tab. 27.), były dość zgodne w zaznaczaniu braków w zakresie zieleńców i skwerów (łącznie odpowiedzi „tak” i „raczej tak” - 62,4%) infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (60,5%), placów zabaw (54,4%), lokalnych wydarzeń o różnorodnej tematyce (42,9%) oraz dróg w dzielnicy (43%). Zestaw wyników, który można interpretować jako nasycenie poszczególnymi proponowanymi zagadnieniami obejmował odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”. Nasycenie zostało wskazane w zakresie kościołów (83,6%), obiektów handlowych (72,1%), obiektów gastronomicznych (56,0%), ośrodków zdrowia (50,1%), domów kultury (42,8%) oraz dróg (42,2%). Najwięcej respondentów, którzy nie potrafili określić swojego zdania nt. pytanego zagadnienia dotyczyło miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - mpzp (42,9%). Może wynikać to z braku świadomości realizowania tego typu dokumentów. Analizując wskazania respondentów z perspektywy poszczególnych dzielnic można jednak dostrzec, iż różnią się one zarówno natężeniem jak i wskazaniem zaproponowanych zagadnień.

Najwyższe wskazania w Dzielnicy VIII Dębniaki dotyczyły potrzeb w zakresie „zieleńców i skwerów” na co wskazało blisko 2/3 respondentów, pomimo iż jednostka ta ma znaczący udział w powierzchni terenów rekreacyjnych (odpowiedzi „tak” i „raczej tak”), a w dalszej kolejności „infrastruktury sportowej i rekreacyjnej” (61,8%), placów zabaw (53,4%), lokalnych wydarzeń (51%) - tab. 28. Co ciekawe respondenci tej dzielnicy dostrzegają - w porównaniu z pozostałymi - problem braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (44%). Niemal identyczna - względem zbiorczego ujęcia -

jest kolejność wykazywanego nasycenia obiektami (kościół - 85,8%, obiekty handlowe - 76,5%, gastronomiczne - 64,5%, ośrodki zdrowia - 52,4%), przy czym ankietowani wyżej ocenili nasycenie drogami (51,7%) niż domami kultury (42 %).

Tab. 28 Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy VIII Dębni

Oceniane zagadnienia	Tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	oceny w %				
Szkoły podstawowe	15,4	11,1	32,3	26,8	14,4
Przedszkola	25,0	11,8	30,8	20,4	12,0
Żłobki	30,2	11,2	36,5	14,8	7,3
Ogródki jordanowskie (plac zabaw)	35,9	17,5	14,9	21,0	10,7
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	41,8	20,0	10,8	19,0	8,4
Zieleńce i skwery	49,3	15,6	3,6	17,4	14,0
Lokalne wydarzenia - oświatowe, kulturalne, sportowe i rekreacyjne	27,3	23,7	29,3	13,8	5,9
Domy kultury	16,8	13,8	27,4	23,5	18,4
Kościół	2,1	2,9	9,1	21,9	63,9
Ośrodki zdrowia	21,2	15,6	10,8	27,3	25,1
Obiekty handlowe	10,9	8,8	3,8	29,9	46,6
Obiekty gastronomiczne	15,7	12,6	7,2	31,7	32,7
Drogi w dzielnicy	24,8	10,0	13,5	26,1	25,6
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	29,2	14,8	43,3	6,6	6,1

Zródło: badania ankietowe

Zgłaszane bardzo licznie „inne braki” nawiązywały bezpośrednio do wskazanych w pytaniu zagadnień. Były to przede wszystkim sprawy dotyczące ogólnodostępnej przestrzeni publicznej (zbyt małej ilości terenów zielonych na osiedlach), a także infrastruktury (wymieniono pozycje powtarzające się):

- drogowej (przy czym nie chodzi o ilość dróg, a głównie o ich stan ich nawierzchni, poboczy, miejsca parkingowe przy osiedlach, niewystarczające oświetlenie uliczne, niskie bezpieczeństwo na drogach)
- komunikacji pieszej (chodniki, bezpieczne i widoczne przejścia dla pieszych, dłuższe zielone światła dla pieszych np. na skrzyżowaniu ulic Lipieckiego i Kapelanka)
- komunikacji miejskiej (poprawa komunikacji w godzinach szczytu, większa częstotliwość jazdy poszczególnych linii, bądź dodatkowe linie autobusowe do np. Pychowic, Bodzowa, automaty KMK, tunel pod Wisłą)
- społecznej (centrum, biblioteki, klubów seniora, uporządkowania przestrzeni dla seniorów, placówki dla ludzi wykluczonych oraz bezrobotnych)
- edukacyjnej (wskazywano na potrzebę zwiększenia dostępności głównie do publicznych żłobków i przedszkoli, kilka wskazań dotyczyło potrzeby nowej szkoły podstawowej)

- sportu i rekreacji z wyszczególnieniem małej ilości placów zabaw, boisk sportowych dla dzieci i dorosłych, otwartych siłowni, ścieżek rowerowych, basenów (pojedyncze zgłoszenie - zły stan wybiegu dla psów os. Europejskie)
- technicznej (kanalizacja, rowy melioracyjne, czyszczenie kanału wodnego Kostrze)
- mieszkaniowej (stop budowie nowych bloków, zatrzymanie dalszej zabudowy Osiedla Europejskiego i okolic, zatrzymanie dalszej zabudowy Kobierzyna, zbyt gęsta zabudowa mieszkaniowa).

Zgłaszane były też braki dotyczące oferty domów kultury (kółka zajęciowe dla dzieci - teatralne, plastyczne), małej liczby zajęć w klubach, wydarzeń dla seniorów; poprawy dostępności do usług medycznych (więcej specjalistów w ośrodku zdrowia w Sidzinie, więcej godzin urzędowania lekarzy na ul. Szwedzkiej) oraz postulowane były oczekiwania: uczciwości, liczenia się z głosem mieszkańców, jedności wśród mieszkańców, dobrej Rady dzielnicy, sprawnie dysponującej środkami. W sprzeczności z zebranymi danymi z dzielnicy dotyczącymi deklarowanego względnego nasycenia obiektami handlowymi i gastronomicznymi są wskazywane w swobodnych wypowiedziach powtarzające się opinie w zakresie braków konkretnych rodzajów obiektów handlowo-usługowych takich jak: sklepy całodobowe, sklepy spożywcze, bankomaty, warzywniaki, restauracja McDonald's.

Uzyskane odpowiedzi w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki podobnie jak w przypadku Dzielnicy VIII Dębniaki wskazują na braki w zakresie „zieleńców i skwerów” na co wskazało 61,4% respondentów, a w dalszej kolejności „infrastruktury sportowej i rekreacyjnej” (51,1 %), dróg w dzielnicy (49,8%) oraz placów zabaw (49,3 %) - tab. 29. Największy udział odpowiedzi przeczących („raczej nie” i „zdecydowanie nie”) uzyskały kościoły (62,5%), obiekty handlowe (56,9%) oraz domy kultury (42,7%). Wskazania badanych są zbieżne z analizami demograficznymi populacji dzielnicy wskazującymi na starzenie się społeczności, co za tym idzie także odmiennymi preferencjami w zakresie potrzeb.

Tab. 29 Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki

Oceniane zagadnienia	Tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	oceny w %				
Szkoły podstawowe	18,3	14,3	38,8	20,5	8,0
Przedszkola	20,4	14,2	39,1	20,0	6,2
Żłobki	23,9	13,3	41,6	15,5	5,8
Ogródki jordanowskie (place zabaw)	28,9	20,4	33,3	10,7	6,7
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	25,8	25,3	31,1	11,6	6,2
Zieleńce i skwery	32,3	29,1	17,0	15,2	6,3
Lokalne wydarzenia - oświatowe, kulturalne, sportowe i rekreacyjne	17,3	12,9	44,9	15,6	9,3
Domy kultury	4,9	7,6	44,9	24,9	17,8
Kościół	3,1	2,7	31,7	25,9	36,6
Ośrodki zdrowia	17,9	14,7	32,6	19,6	15,2
Obiekty handlowe	4,9	8,9	29,3	29,8	27,1
Obiekty gastronomiczne	16,0	18,7	32,9	20,4	12,0
Drogi w dzielnicy	27,1	22,7	32,0	10,7	7,6
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	9,0	17,0	59,2	9,0	5,8

Źródło: badania ankietowe

Charakterystyczną cechą respondentów tej dzielnicy jest najwyższy w grupie trzech dzielnic udział odpowiedzi „nie mam zdania”, przekraczający 40% i dotyczący opinii nt. mpzp, lokalnych wydarzeń, domów kultury i żłobków oraz wysoki (powyżej 35% wskazań) dotyczący przedszkoli i szkół podstawowych. Badani nie byli także skorzy do samodzielnego określenia braków w dzielnicy (nieliczne odpowiedzi dotyczyły chodników, parkingów, basenu oraz ścieżki rowerowej).

Odpowiedzi respondentów Dzielnicy X Swoszowice wskazują na nieco odmienne od pozostałych dzielnic rozłożenie potrzeb tej dzielnicy (tab. 30). W pierwszej kolejności braki zostały wykazane w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (63,5%), dróg w dzielnicy (61,3%), placów zabaw (61%), zieleńców i skwerów (55,8%), lokalnych wydarzeń (47,4%). Zestaw wyników, który można interpretować jako nasycenie w dzielnicy poszczególnymi ocenianymi zagadnieniami (odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”) wskazuje na kościoły (92,6%), obiekty handlowe (70,6%), ośrodki zdrowia (54,5%) oraz szkoły podstawowe (53,1%).

Tab. 30 Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy X Swoszowice

Oceniane zagadnienia	Tak	Raczej tak	Nie mam zdania	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	oceny w %				
Szkoły podstawowe	8,4	8,7	29,8	25,2	27,8
Przedszkola	18,4	12,6	32,9	15,5	20,6
Żłobki	30,6	9,0	39,7	9,4	11,3
Ogródki jordanowskie (place zabaw)	39,0	21,9	15,5	13,2	10,3
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	44,5	19,0	5,8	14,8	15,8
Zieleńce i skwery	39,0	16,8	8,4	17,1	18,7
Lokalne wydarzenia - oświatowe, kulturalne, sportowe i rekreacyjne	30,6	16,8	16,1	10,3	26,1
Domy kultury	27,4	7,1	20,0	10,3	35,2
Kościół	1,3	1,6	4,5	11,7	80,9
Ośrodki zdrowia	21,6	14,8	9,0	12,9	41,6
Obiekty handlowe	13,9	8,7	6,8	17,7	52,9
Obiekty gastronomiczne	27,9	13,6	9,4	11,4	37,7
Drogi w dzielnicy	46,8	14,5	6,1	13,9	18,7
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	27,8	11,3	30,1	14,6	16,2

Źródło: badania ankietowe.

W grupie „inne” wymieniano licznie braki w zakresie: infrastruktury drogowej (mała przepustowość dróg, zbyt wąskie drogi, niedobór poboczy - zwłaszcza na ul. Myślenickiej i w Kosocicach, złe oświetlenie ulic w nocy), komunikacyjnej (niewystarczające połączenia do i z centrum - postulowano o lepszy dojazd do centrum, tramwaj do Swoszowic, zbyt mało przystanków oraz uzupełnienie zadaszonych przystanków,), technicznej (niepełna kanalizacja, niedostępny światłowód do Internetu), społecznej (niedobór świetlic i domów kultury), edukacyjnej (niska dostępność do publicznych żłobków i przedszkoli), sportu i rekreacji (wyszczególniono ścieżki rowerowe i biegowe), zdrowia (potrzebna całodobowa opieka, przychodnia ze specjalistami, większy ośrodek zdrowia). Pojawiły się też opinie dotyczące braku informacji o działaniach Rady Dzielnicy oraz o niedoborze lokalnych wydarzeń (cytując: „brakuje tego żeby się dużo działo”).

Bardzo ważne dla formułowania oceny są informacje zebrane z wywiadów przeprowadzonych z przewodniczącymi rad dzielnicowych, radnymi, wybranymi mieszkańcami oraz pozyskane w trakcie organizowanych spotkań z mieszkańcami przez Urząd Miasta Krakowa we wrześniu 2017 r. w Radach Dzielnicowych.

Najwięcej informacji udało się zaczerpnąć na terenie Dzielnicy X Swoszowice. Zdaniem radnych tej jednostki pomocniczej planowanych i niezbędnych jest sporo inwestycji, które mają być finansowane zarówno przez budżet miejski jak i dzielnicowy¹⁷,

¹⁷ W 2018 r. ten budżet dla Dzielnicy X wyniesie 2,2 mln zł. (por. *Swoszowice* Dziennik Polski nr 161 (22 211) z 2017... op. cit., s. B5 Kronika Krakowska (KK)

a niekiedy z innych środków. Inwestycje te mają wpływać na spójność gospodarczą (w tym infrastrukturalną), a pośrednio umacniać spójność społeczną zamieszkujących przyjęte do analizy dzielnice. Należy wśród nich wymienić:

- budowę szkół (m. in. na terenie Klinów Zacisze),
- rozbudowę szkoły podstawowej na terenie Swoszowic,
- budowę przedszkola w Wróblowicach¹⁸,
- remont przedszkoli w Opatkowicach i Swoszowicach,
- budowę ośrodka zdrowia w Opatkowicach,
- nadbudowę budynku KS „Krakus”,
- budowę uniwersalnych boisk sportowych w Opatkowicach i Swoszowicach,
- budowę i rozbudowę zaplecza sportowego KS „Rajsko”
- realizację Klubu sportowego SKS „Rajsko”
- remont budynków KS „Opatkowianka”
- budowę sal gimnastycznych w Opatkowicach, Wróblowicach
- remonty domów kultury w Soboniowicach i Wróblowicach,
- budowę remizy strażackiej z częścią na dom kultury w Zbydniowicach,
- adaptację Fortu nr 52 Borek Fałęcki na potrzeby domu kultury na terenie Klinów¹⁹,
- budowę ogródka jordanowskiego w Opatkowicach i placów zabaw w Jugowicach, Swoszowicach, Wróblowicach,
- przebudowę lub modernizację ulic: Myślenickiej w Swoszowicach, J. Smoleńskiego w Opatkowicach,
- remonty chodników przy ul. Taklińskiego, Petrażyckiego i Poronińskiej w Opatkowicach²⁰, Niewodniczańskiego w Wróblowicach, Krzemienieckiej w Soboniowicach i in.
- budowę chodników na ul. Chałubińskiego (w Swoszowicach, fragmencie Lusiny przyłączonej do Krakowa i Wróblowicach),
- budowę oświetlenia ulicznego w Rajsku,
- budowę kanalizacji w Soboniowicach.

Mimo przewidywania wielu inwestycji przez radnych Dzielnicy X, które w rzeczywistości powinny wzmacniać spójność tej jednostki pomocniczej, obecni na spotkaniach zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa i przedstawiciele UJ mieszkańcy wschodniej części Dzielnicy X zarzucali radnym, pochodzącym głównie z Klinów,

¹⁸ Na terenie Dzielnicy X funkcjonują obecnie 3 przedszkola samorządowe (m. in. w Opatkowicach, Swoszowicach i we Wróblowicach), i jeden punkt przedszkolny (w Rajsku).

¹⁹ Obecny znajduje się w zabudowaniach kościelnych kościoła parafialnego p.w. św. Rafała Kalinowskiego, na os. Kliny Zacisze

²⁰ łącznie z częścią krakowskiego Libertowa

podejmowanie decyzji odnośnie realizacji inwestycji głównie na terenie zachodniej części Dzielnicy X, niewłaściwe wydatkowanie pieniędzy, w pierwszej kolejności na inwestycje, mające mniejsze znaczenie użytkowe (np. na boisko zamiast na infrastrukturę komunikacyjną), brak uwzględnienia podstawowych potrzeb mieszkańców - wschodniej części tej jednostki pomocniczej w budżecie Dzielnicy X.

W przypadku pozostałych dzielnic, uczestniczący w wywiadach radni uwzględniali już tylko najważniejsze potrzeby inwestycyjne, mogące wpłynąć na większą niż dotychczas spójność zarówno natury społecznej jak i gospodarczej. W Dzielnicy VIII pilną potrzebą jest budowa szkoły, przedszkola i żłobka²¹. Remontów wymagają szkoły podstawowe (między innymi Szkoła Podstawowa nr 53 przy ul. Skośnej 8, obsługująca dzieci zarówno z Dzielnicy VIII, jak i IX (głównie z osiedla na Polanie Żywieckiej), czy nawet z X - (przede wszystkim z Klinów - Zacisze).

Mimo dużej atrakcyjności walorów przyrodniczych (Bieleńsko - Tyniecki Park Krajobrazowy, dwa Obszary Natura 2000, rezerwat przyrody, użytki ekologiczne) daje się odczuć niedobór terenów zielonych, w zakresie wypoczynku weekendowego czy po pracy. Jedyne Park Dębicki - nie zaspokaja potrzeb rekreacyjnych mieszkańców, zwłaszcza mieszkających w pobliżu „blokowisk” zespołu osiedli Ruczaj (na przykład osiedla grozonego jakim jest Os. Europejskie odznaczającego dużym udziałem terenów zabudowanych i komunikacyjnych, a małym terenów zielonych)²².

Na terenie Dzielnicy VIII daje się również odczuć brak ośrodka zdrowia w rejonie realizowanych osiedli mieszkaniowych (są jedynie przychodnie prywatne), a także domu kultury.

Podobne, choć w znacznie mniejszej skali, z racji niewielkiej powierzchni problemy wzmocnienia spójności społecznej poprzez realizację różnego rodzaju inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej jak i techniczno - ekonomicznej można zarejestrować na terenie Dzielnicy IX. Wymienione są one w cytowanej już Uchwale Dzielnicy IX z 2016 r., w której przy okazji propozycji korekty granic wyróżnione zostały kryteria uzasadniające powiększenie powierzchni Dzielnicy IX. Między innymi w tzw. kryterium infrastrukturalnym wykazane zostały obiekty zwiększające spójność społeczną i gospodarczą dzielnicy, a wśród nich obiekty:

- sportowo - rekreacyjne (ścieżki rowerowe),

---

²¹ Na terenie tej Dzielnicy znajduje się tylko jeden żłobek publiczny (na terenie

²² Za przykład może posłużyć uchwalony mpzp dla okolicy ul. Ruczaj, w którym zaprojektowano bardzo mało terenów zielonych dla mieszkańców [por. N. Makarewicz, *Jeszcze bardziej zabetonują Ruczaj*, Dziennik Polski, 2017, nr 161 (22 211), s. B3 KK); Uchwała Nr LXXXVII/2132/17 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Ruczaj - Rejon ulicy Czerwone Maki, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 13 listopada 2017, poz. 7292.]

- edukacyjne (wśród nich realizowane ówczesne przedszkole, przy ul. Kościuszkowców, oddane na początku listopada do użytku),
- ochrony zdrowia,
- opieki społecznej (opieki nad dziećmi i seniorami),
- komunikacyjne (w uchwale zasygnalizowano trudności w planowaniu i realizowaniu inwestycji komunikacyjnych w związku z przecięciem granicami dzielnicy ważnych ciągów komunikacyjnych (w rejonie ulic Cegielnianej i Pszczelnej)²³

Niezależnie od tego postulowano również poprawę warunków bezpieczeństwa Dzielnicy poprzez realizację komisariatu Dzielnicy na jej terenie²⁴.

Wykazane w badaniach ankietowych oraz wskazane w indywidualnych wywiadach potrzeby są generalnie zbieżne. Przy założeniu nie zmieniania granic dzielnic, zaspokojone potrzeby przyczynią się do wzmocnienia spójności jednostek pomocniczych. Problemem jest jednak duże ich zróżnicowanie występujące w obrębie samych dzielnic, czego przykładem są rozbieżności oczekiwań wśród mieszkańców Dzielnicy X Swoszowice.

---

²³ W późniejszych uchwałach postulowane były również korekty granic w rejonie ul. Turowicza (por. Uchwała Nr XL/273/2017 Rady Dzielnicy IX ... op. cit. i Uchwała Nr XXXVIII/234/2017 Rady Dzielnicy XI Podgórze Duchackie ... op. cit).

²⁴ W chwili obecnej dla wszystkich trzech Dzielnic komisariat policji usytuowany jest na terenie Dzielnicy XIII, przy ul. Zamojskiego.

Zakończenie i wnioski

W oparciu o badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców dzielnic: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki - Borek Fałęcki i X Swoszowice, informacje uzyskane w trakcie wywiadów z radnymi, aktywistami społecznymi, a także spotkania z mieszkańcami w Radach Dzielnic można wyróżnić dwa rodzaje wniosków: **ogólne i szczegółowe**.

Wnioski ogólne na temat przebiegu granic, przesłane na przykładzie przyjętych w ekspertyzie dzielnic, odnoszą się do całego podziału miasta na dzielnice samorządowe, a więc dotyczą także pozostałych 15 jednostek pomocniczych. **Wnioski szczegółowe** dotyczą natomiast oceny przebiegu szczegółowego tychże granic. Poza informacjami uzyskanymi od mieszkańców i osób związanych z dzielnicami, istotne materiały zebrano także w trakcie bezpośredniej inwentaryzacji w terenie. Uwzględniono pogranicze pięciu dzielnic, poza wcześniej wymienionymi także Dzielnicę XI Podgórze Duchackie i Dzielnicę XIII Podgórze.

Wnioski ogólne:

Granice dzielnic samorządowych mogą ulec zmianie pod warunkiem:

- a) całkowitego uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) wzdłuż przebiegu granic dzielnic samorządowych, (obszary mające podlegać korekcie granic powinny mieć uchwalone mpzp)
- b) doprowadzenia do spójności przestrzennej granic z geodezyjnego punktu widzenia,
- c) zweryfikowania przebiegu granic dzielnic samorządowych z punktu widzenia podziału miasta na obwody szkolne i parafie.

Ad a). Zgodnie z kryteriami delimitacji dzielnic samorządowych, przyjętymi przez J. Purchlę, według których, granice dzielnic powinny przebiegać zgodnie z zasięgiem:

- „historycznych granic jednostek katastralnych (d. gmin), zwłaszcza na obszarach, gdzie nie zostały one przecięte wprowadzeniem nowych elementów zapewniających inną jakość spójności terytoriów lub powstawaniem nowych barier” oraz
- „naturalnych barier, w tym cieków wodnych i terenów otwartych, oraz istniejących i przewidywanych w planach barier technicznych”¹.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego odgrywają podstawowe znaczenie w realizacji perspektywicznych inwestycji, zwłaszcza komunikacyjnych, które mogą stać się naturalną barierą decydującą o rozwoju przestrzennym dzielnicy. A zatem opracowanie a zwłaszcza uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania

---

¹ Por. J. Purchla, *Jakie ...* op. cit., s. 28.

przestrzennego może zadecydować o kompleksowej korekcie granic dzielnic samorządowych Krakowa, jako że w ich treści przewidziane zostały inwestycje, stanowiące naturalną barierę rozwoju danego terenu w określonym kierunku. Dotyczy to poza układami komunikacyjnymi (drogami, w tym autostradami, estakadami) także osiedli mieszkaniowych, których całe kompleksy zaprojektowano w mpzp.

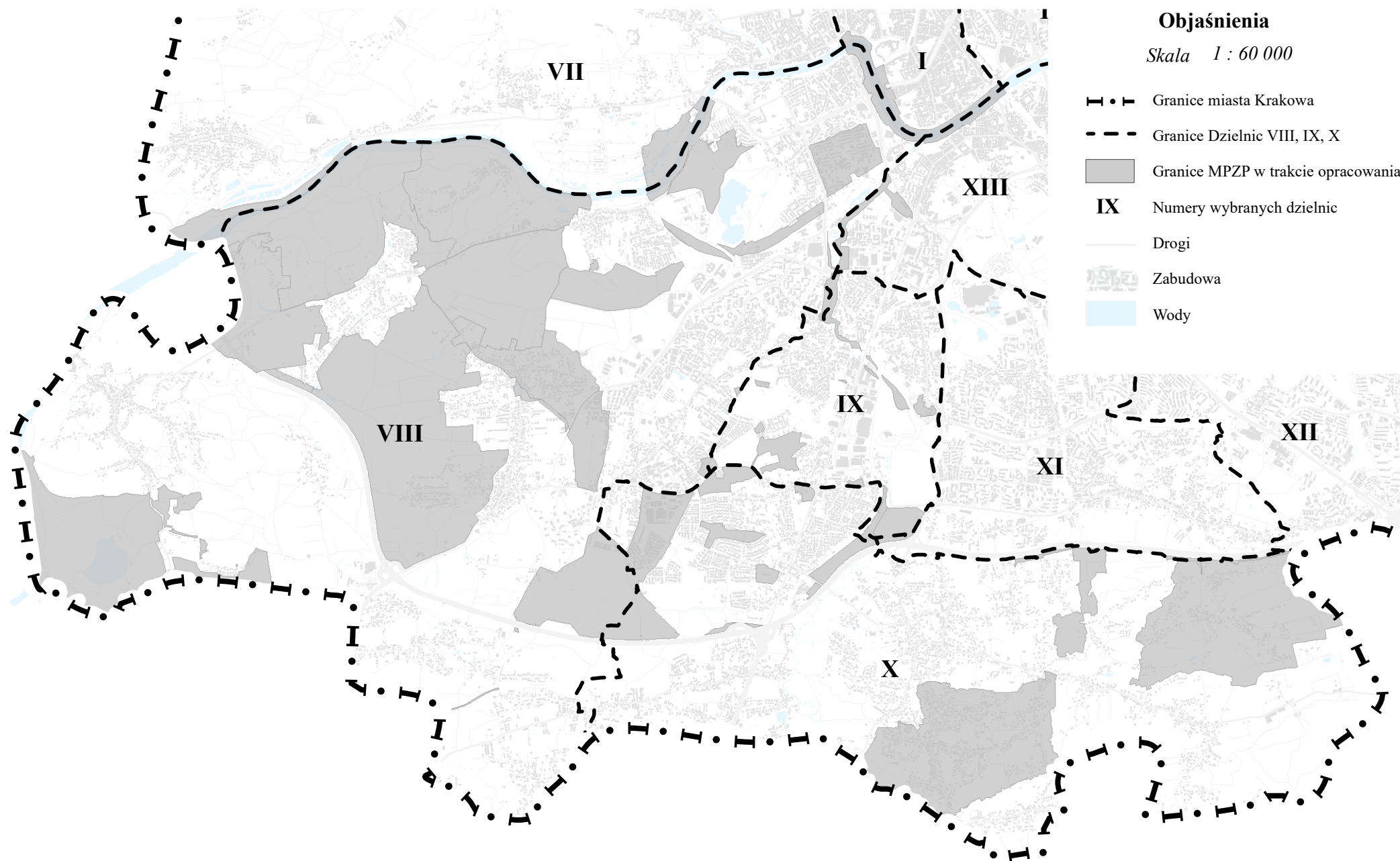
Dopóki plany te nie zostaną uchwalone, przeprowadzane korekty będą miały charakter doraźny i mogą stać się powodem różnych konfliktów i nieporozumień społecznych.

Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez UMK, wzdłuż aktualnych granic uwzględnionych w ekspertyzie trzech dzielnic samorządowych uchwalono jak na razie niewiele mpzp (ryc. 101). Również nieliczne mpzp znajdują się w trakcie opracowania (ryc. 103). Są też tereny położone w pobliżu granic wspomnianych jednostek pomocniczych, w przypadku których do konstrukcji tych planów jeszcze nawet nie przystąpiono (ryc. 104).

- Ad b). Granice dzielnic samorządowych powinny zostać podporządkowane granicom jednostek geodezyjnej ewidencji gruntów. Jest to mało realne w odniesieniu do obrębów ewidencyjnych. Powinno przede wszystkim dotyczyć działek ewidencyjnych, których całkowita powierzchnia powinna się znajdować w granicach jednej dzielnicy samorządowej, a nie dwóch (jak to ma miejsce na przykładzie analizowanych trzech jednostek pomocniczych – por. rozdz. 3.2). Powstające nowe inwestycje, zapisane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, powinny być realizowane zgodnie z przebiegiem granic działek własnościowych (por. rozdz. 6.1).
- Ad c). Zgodnie z opinią mieszkańców, granice jednostek pomocniczych powinny być spójne z granicami obwodów szkolnych, a także parafii. Badania wykazały, że w praktyce zasięgi te się nie pokrywają. Perspektywiczne zmiany przebiegu granic dzielnic samorządowych, powinny zmierzać do zbliżenia tych układów przestrzennych do siebie. Szanse na pokrycie się przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami obwodów szkolnych i parafii są jak na razie niewielkie (por. ryc. 24, 34 i 78).

Wnioski szczegółowe

Uwagi te opracowane zostały na podstawie zarówno opinii mieszkańców wybranych trzech dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki i X Swoszowice, zaprezentowanych na zorganizowanych spotkaniach w radach dzielnic,

Ryc. 103. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania na tle granic wybranych dzielnic samorządowych. Stan na czerwiec 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Biura Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Geodezji UMK.

Ryc. 104. Obszary graniczne dla Dzielnic: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, bez pokrycia obowiązującymi (względnie opracowywanymi) miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Stan – czerwiec 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Biura Planowania Przestrzennego oraz Wydziału Geodezji UMK.

jak i w trakcie wywiadów i przeprowadzonych badań ankietowych. Pomocne też były wycinkowe badania terenowe, polegające na identyfikacji przebiegu granic z autopsji.

Formułując ogólną opinię wynikającą z przeprowadzenia 1433 ankiet wśród mieszkańców Dzielnicy VIII, IX i X należy stwierdzić, że badania ankietowe wykazały słabe zakorzenienie dzielnic samorządowych w świadomości mieszkańców i bardzo niską wiedzę na temat szczegółowego przebiegu ich granic. Mieszkańcy postrzegają dzielnicę i oceniają jej przydatność wyłącznie z perspektywy własnego miejsca zamieszkania i zaspokajania indywidualnych bądź lokalnych (np. osiedlowych) potrzeb. Wprawdzie, stosunkowo wysoki odsetek respondentów deklaruował udział w wyborach do Rad Dzielnic oraz w głosowaniu na propozycje zadań o charakterze dzielnicowym do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego, lecz odpowiedzi na pozostałe pytania uwidocznily niskie uczestnictwo ankietowanych w życiu publicznym dzielnic. Na uwagę zasługuje również fakt, że respondenci silnie identyfikowali się z Krakowem, w mniejszym stopniu z ulicą, przy której mieszkają czy osiedlem, a w najmniejszym stopniu z dzielnicą.

Stosunkowo słaba wiedza na temat własnej dzielnicy samorządowej, niski stopień zainteresowania jej problemami i niewielkie przywiązanie do tych jednostek terytorialnych sprawiło, że respondenci nie byli w stanie wypowiedzieć się na temat słuszności przebiegu granic dzielnic. Jedynie nieliczni (świadomi zasięgu przestrzennego dzielnic) wypowiadali się za zmianą przebiegu granic dzielnic.

W oparciu o zebrane dane ankietowe dotyczące więzi społecznych i gospodarczych zauważalna jest koncentracja codziennej aktywności mieszkańców w przypadku Dzielnicy VIII na własnym terenie, co jest pochodną dużego obszaru, a także relatywnie dobrym nasyceniem obiektów infrastruktury społecznej. Dla Dzielnicy IX i X strefy codziennej aktywności wykraczają poza ich obszary, wchodząc na sąsiednie dzielnice w kierunku ku centrum miasta. Analiza wybieranych przez mieszkańców obiektów (np. kościołów, szkół) nie potwierdza informacji o występowaniu deklarowanej w wywiadach spójności społecznej pomiędzy terenami rozdzielonymi autostradą w Dzielnicy X.

W zakresie niezgodności przebiegu granic z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w konfrontacji ze spostrzeżeniami społecznymi, wyróżnić można **dwa obszary**.

Pierwszy:

- obejmujący teren Dzielnicy VIII, na południe od przeprowadzonej tu w 2014 r. granicy, wzdłuż torów dawnej kolei towarowej prowadzącej do Szpitala Neuropsychiatrycznego im. dr. J. Babińskiego, po autostradę, przebiegającą od Balic poprzez Tyniec – Opatkowice – do granic Krakowa w rejonie Bieżanowa.

Drugi:

- dotyczący rejonu projektowanej ul. 8 Pułku Ułanów.

W pierwszym przypadku w 2014 r. podjęta została zbyt pochopna decyzja o korekcie przebiegu granic dzielnic samorządowych na tym odcinku. Przyłączono teren, który tylko fragmentarycznie objął swym zasięgiem mpzp zatwierdzony w 2009 r. - „Kliny Południe”². Plan ten został uchwalony w oparciu o założenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa z 2003 r.³. Wskutek zmiany studium w lipcu 2014, a więc w cztery miesiące po dokonaniu korekty przebiegu granic, zdecydowano się na opracowanie aktualizacji tego planu⁴. Obecnie jest on w trakcie realizacji. W 2014 r. przyłączono do Dzielnicy X Swoszowice tylko część obszaru zawartego w planie, a znajdującego się na terenie Dzielnicy VIII⁵. Już ten sam fakt, przyczynił się do konfliktów społecznych w tym terenie. Wyznaczone granice tego obszaru odbiegają jednak od zasad i kryteriów opracowanych przez J. Purchlę, ponieważ Dzielnica X w części zachodniej ograniczona została barierami komunikacyjnymi istniejącymi już wcześniej: ul. Babińskiego czy ul. Spacerową, a także podzieloną na obydwie Dzielnice (VIII i X) działką, na terenie której przebiegał dawniej tor kolejowy do Szpitala Neuropsychiatrycznego im. dr. J. Babińskiego. Powstająca obecnie nowa zabudowa poza granicami Dzielnicy X, zgodnie z postanowieniami zawartymi w mpzp uchwalonym w 2009 r. daje pretekst do dalszego poszerzania granic, o czym świadczy Uchwała Dzielnicy X Swoszowice dotycząca przyłączenia kolejnych działek, należących dotychczas do Dzielnicy VIII⁶, poparta Uchwałą Dzielnicy VIII akceptującą korektę granic⁷.

Zdaniem opracowujących ekspertyzę, poszerzenie granic w tym kierunku powinno nastąpić dopiero po uchwaleniu zaktualizowanego mpzp dla obszaru Kliny Południe (tzw. Kliny Południe II). Jednak podstawą do zmiany granicy powinna być (poza obopólną akceptacją przebiegu granicy przez zainteresowane rady dzielnic⁸, drogą odrębnych uchwał),

---

² Por. Uchwała Nr LXVI/84/09 Rady Miasta Krakowa z dn. 18 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Kliny Południe. Dziennik Urzędowy Woj. Małopolskiego nr 189, poz. 1336 z dn. 16 kwietnia 2009 r.

³ Por. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa*, Urząd Miasta Krakowa, Załącznik do Uchwały Nr XII/87/03... op. cit.

⁴ Por. Uchwała Nr CXIX/1877/14 Rady Miasta Krakowa z dn. 22 października 2014 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny Południe II”

⁵ W 2012 r. postulowano włączenie do Dzielnicy X całego obszaru zawartego pomiędzy ulicami: Zawilą, Babińskiego, Spacerową, Działowskiego, południową obwodnicą Krakowa a ówczesną granicą Dzielnicy X (por. Uchwała Nr XXXIX/514/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 marca 2012... op. cit.).

⁶ Por. Uchwała Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice... op. cit.

⁷ Por. Uchwała Nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniaki... op. cit.

⁸ Stosowną uchwałę w tej sprawie podjęli przewodniczący rad dzielnic, na posiedzenie tzw. Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic (por. Uchwała Nr 7/2017 Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic miasta Krakowa z dnia 15 września 2017 r. w sprawie : wniosku do Prezydenta Miasta Krakowa; BR-04.0350.7.5.2017.

przede wszystkim pozytywna opinia mieszkańców. Wskazane byłoby, aby decyzja odnośnie ewentualnej zmiany granic, podjęta została na podstawie przeprowadzonego referendum na terenie całej Dzielnicy X⁹, gdyż w następstwie przyłączenia projektowanego osiedla mieszkaniowego w tej części jednostki pomocniczej, dojdzie do znacznej deformacji demograficznej¹⁰, pomiędzy nadmiernie rozrastającą się częścią zachodnią, względem części wschodniej. W referendum tym, z racji skonfliktowania powinni uczestniczyć mieszkańcy zachodniej części Dzielnicy (osiedla Kliny Zacisze, Kliny Borkowskie, Jugowice II, Opatkowice) i wschodniej, proporcjonalnie do aktualnego rozkładu liczby ludności. Innym przykładem konsultacji społecznych może być sondaż dotyczący oceny przebiegu granic przeprowadzony wśród wszystkich mieszkańców Dzielnicy. Rozwiązanie to mogło być bardziej skuteczne w 2014 r., kiedy jeszcze nie przyłączono Klinów Zacisze, które po tym okresie stworzyły z Klinami Borkowskimi spójny organizm, trudny już obecnie do rozgraniczenia. Prawdopodobnie jednak żadne rozwiązanie nie zadowoli wszystkich mieszkańców (tj. zachowania dzielnicy w takim układzie przestrzennym jak obecnie). Mieszkańcy Klinów (z większością radnych i pozostałych mieszkańców) nie chcą podziału dzielnicy. Świadczy o tym choćby jedna z ostatnich uchwał Rady Dzielnicy X¹¹. Natomiast dla odmiany mieszkańcy wschodniej części tej jednostki pomocniczej zdecydowanie są za separacją dzielnicy i odłączeniem Klinów poza jej obszar (czego dowodzą wypowiedzi na spotkaniach poświęconych ocenie przebiegu granic).

Drugim spornym obszarem położonym wzdłuż granic przyjętych w ekspertyzie, choć już nie na taką skalę, jest rejon przebiegu perspektywicznej ul. 8 Pułku Ułanów. Dla tego terenu został uchwalony mpzp już w 2010 r. Rada Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki w swojej uchwale na ten temat sugeruje przyłączenie tego terenu¹², który tylko częściowo należał do Dzielnicy IX przed korektą granic. Sytuację komplikuje brak akceptacji ze strony Rady Dzielnicy VIII podnoszonych uchwałą postulatów korekty granicy na tym odcinku na

---

⁹ Zwykle konsultacje społeczne nie powinny mieć miejsca. Osoby uczestniczące w spotkaniach zorganizowanych przez Urząd Miasta Krakowa w swoich wypowiedziach wyraziły opinię, iż konsultacje społeczne przeprowadzone w 2014 r. odnośnie korekty przebiegu granic nie objęły wielu osób, z racji braku należytej informacji w tym zakresie. Podobnie zdaniem radnych Dzielnicy VIII część mieszkańców rejonu ulic: Babińskiego i Spacerowej, wyraziło zdziwienie, iż mieszkają w Dzielnicy X - do 2014 r. teren ten, na którym znajdują się ich domy, należał do Dzielnicy VIII.

¹⁰ Zgodnie z planami realizacji wielkiego kompleksu mieszkaniowego w tym terenie liczba ludności może osiągnąć ok. 35 tys. osób (por. Ł. Dankiewicz, *Mieszkanie plus w Krakowie: gigantyczne osiedle dla 35 tysięcy osób* ? <http://biznes.lovekrakow.pl/aktualnosci>; B. Dybała, *Mieszkanie plus. Ogromne osiedle dla 35 tysięcy ludzi powstanie w Krakowie* ? <http://www.gazetakrakowska.pl/wiadomosci/krakow/a/mieszkanie-plus-ogromne-dla-35-tysiecy-ludzi-powstanie-w-krakowie,12525290>).

¹¹ Por. Uchwała Nr XXXVI/295/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 28 września 2017 r., w sprawie niedzielenia obszaru Dzielnicy X, Dz-10.0021.36.2017.

¹² Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki ... op. cit.

korzyść Dzielnicy IX¹³ oraz brak mpzp pomiędzy projektowaną ul. 8 Pułku Ułanów a współczesną granicą rozdzielającą te dwie jednostki pomocnicze.

W odniesieniu do **spójności geodezyjnej granic** na terenie analizowanych trzech Dzielnic VIII, IX i X zarejestrowano cztery propozycje korekty granic.

Dotyczą one:

- pogranicza Dzielnicy VIII i X, w rejonie ul. Solówki oraz Libertowskiej i Petrażyckiego,
- pogranicza Dzielnicy IX i XI,
- pogranicza Dzielnicy IX i XIII.

Są to decyzje odpowiednich dzielnic odnośnie korekty przebiegu granicy z przyczyn geodezyjno-inwestycyjnych tj. możliwości podjęcia prac związanych z naprawą i modernizacją układów komunikacyjnych (przeważnie w zakresie transportu samochodowego)¹⁴. Wadliwy przebieg granic utrudnia realizację podstawowych zadań w zakresie budowy, przebudowy czy remontu ulic. W większości objęte stosownymi uchwałami Rad Dzielnic działki są działkami komunikacyjnymi. Jedynie w rejonie ul. Libertowskiej i Petrażyckiego dotyczy to terenów zabudowy mieszkaniowej. Inicjatywa odnośnie korekty granicy pomiędzy Dzielnicą VIII a Dzielnicą X w tym rejonie wypłynęła od samych mieszkańców¹⁵. W tym przypadku, korekta granic (na zresztą nieznacznym odcinku) nie powinna budzić wątpliwości i nie musi czekać do podjęcia stosownej przez Radę Miasta Krakowa decyzji odnośnie kompleksowej zmiany przebiegu granic. Niemniej jednak uchwały w tym zakresie wymagają geodezyjnego uściślenia, a więc podania numerów działek ewidencyjnych, które mają być przedmiotem korekty. Jednocześnie przedmiotem korekty granic powinny być całe działki, a nie takie, które w części należą do jednej dzielnicy, a w części do drugiej. Przykłady przecięcia powierzchni działek ewidencyjnych granicami dzielnic samorządowych wykazano w rozdziale 3.2.

W przypadku korekty granic z racji spójności ich geodezyjnego przebiegu, powinien też zostać uwzględniony postulat Dzielnicy X odnośnie przyłączenia działki nr 170/1 w obrębie ewidencyjnym nr 70 jednostki ewidencyjnej Podgórze, należącej w części do Dzielnicy VIII¹⁶. Pozostałe działki wymienione w stosownej uchwale tej jednostki

---

¹³ Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnicy IX ... op. cit., Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnicy VIII ... op. cit.,

¹⁴ Por. Uchwała Nr XXXI/339/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniki ... op. cit., Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice... op. cit. ; Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice ... op. cit; Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębniki... op. cit, itp.

¹⁵ Por. Pismo mieszkańców ul. Petrażyckiego do Rady Dzielnicy VIII z dnia 6 maja 2017 r. odnośnie przyłączenia kilku budynków do Dzielnicy X, pisma wpływające Dzielnicy VIII, nr 634)

¹⁶Por. Uchwała Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice ... op. cit.

pomocniczej wiąże się z poszerzeniem Dzielnicy X na zachód i przyłączeniem części terenów, gdzie realizowana jest obecnie zabudowa.

Z punktu widzenia **podziału miasta na obwody szkolne**, granice powinny zostać skorygowane zgodnie z ich przebiegiem. Nie będzie to jednak zadanie łatwe, ponieważ obwody szkolne zostały przecięte granicami wszystkich uwzględnionych w badaniach dzielnic. Korekta granic w 2014 r. przyczyniła się do zmiany przynależności Szkoły nr 158 przy ul. Strąkowej 3A (do 2014 r. Dzielnica IX a obecnie Dzielnica VIII). Na terenie Dzielnicy IX znajdują się tylko dwa obwody szkolne, podczas gdy na terenie Dzielnicy VIII jest ich aż 12. Dodatkowo, w Dzielnicy VIII funkcjonuje 6 prywatnych szkół podstawowych, a na terenie Dzielnicy IX nie ma żadnej.

Warunkiem podjęcia działań mających na celu w przyszłości zmianę granicy w tym miejscu i przywróceniem jej zgodnie z postulatami Dzielnicy IX¹⁷ jest wyrażenie zgody przez Radę Dzielnicy VIII¹⁸. Takiej jednak decyzji nie ma, gdyż Rada Dzielnicy VIII podjęła uchwałę o niezmiennianiu jej granic na odcinku z Dzielnicą IX¹⁹. Faktem jest, że położenie kresowe tej szkoły budzi kontrowersje. Argumentem (niezależnie od innych) o charakterze bariery naturalnej jest umiejscowienie tej szkoły po drugiej stronie rzeki Wilgi, oddzielającej w tym miejscu teren Dzielnicy VIII i IX. Teren, na którym znajduje się Szkoła Podstawowa nr 158 oraz usytuowane w pobliżu Przedszkole nr 10 (ul. Strąkowa 7), należał niegdyś (tj. przed 1951 r.) do X dzielnicy katastralnej miasta Krakowa - Zakrzówek, której terytorium zawiera się niemal całkowicie w obrębie Dzielnicy VIII Dębni. Należy jednak stwierdzić, że większość obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej Nr 158 leży obecnie w granicach Dzielnicy IX. Należy także nadmienić, że w budowę tej szkoły zaangażowali się ówcześni radni i mieszkańcy Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki. Było to wielokrotnie podkreślane na spotkaniach zorganizowanych w dzielnicach (zarówno w Dzielnicy IX, jak i VIII) poświęconych ocenie przebiegu granic.

Reasumując, poza omawianymi kryteriami dotyczącymi spójności dzielnic, na uwagę zasługuje również kryterium infrastrukturalne, którego znaczenie wraz z rozwojem miasta wzrasta. W pewnym stopniu uwzględnione ono zostało przez twórców dzielnic samorządowych. J. Purchla, omawiając zasady delimitacji tych dzielnic w 1990 r. stwierdził, iż opracowując wstępną koncepcję, próbowano także uwzględnić wyposażenie planowanej jednostki pomocniczej w usługi ogólnomiejskie, istnienie ulicy głównej lub placu skupiającego handel i usługi, połączonych z centrum miasta środkami komunikacji

---

¹⁷ Por. Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnicy IX ... op. cit.

¹⁸ Por. Uchwała Nr 7/2017 Konwentu ... op. cit.

¹⁹ Por. Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnicy VIII Dębni ... op. cit.

masowej²⁰. Współcześnie, kryterium infrastrukturalne (wiążące się głównie z siecią komunikacji drogowej) powinno pełnić ważniejszą rolę w wyznaczaniu przebiegu granic dzielnic.

Kolejnym godnym rozważenia jest kryterium przyrodniczo-ekologiczne. J. Purchla wymienił bariery naturalne, wyznaczające zasięg delimitowanych dzielnic²¹. Szerzej jednak pod względem przyrodniczym ich nie analizował. Warto zauważyć, iż współcześnie zagadnienia ekologiczne odgrywają coraz większą rolę w utrwalaniu więzi społecznych mieszkańców dzielnic. Świadczą o tym wspólne inicjatywy podejmowane przez nich na rzecz poprawy warunków życia w najbliższym otoczeniu.

Wypracowanie w przyszłości ewentualnych nowych kryteriów delimitacji dzielnic powinno opierać się na przykładach funkcjonowania jednostek pomocniczych w innych miastach europejskich (np. w Austrii, Niemczech i in.), jak i w Polsce²². Przed ich wypracowaniem należałoby szczegółowo rozpoznać i ocenić przebieg granic wśród wszystkich dzielnic samorządowych Krakowa. Określenie nowych kryteriów delimitacji granic powinno uwzględniać także szerokie konsultacje społeczne, ponieważ dzielnice mają służyć mieszkańcom, a nie wybranym grupom czy elitom.

---

²⁰ Por. J. Purchla, *Jakie ... op. cit.*, s. 29

²¹ Por. J. Purchla, *Dzielnicowe dylematy ... op. cit.*, 27.

²² O dzielnicach miast i samorządach pisał K. Trafas, *Jednostki pomocnicze w samorządach – model niemiecki* [w:] *Vademecum radnych dzielnic ... op. cit.*, s. 85 – 89; K. Trafas, *Polskie modele jednostek pomocniczych* Ibidem, s. 99 – 113; R. Rutkowski, *Jednostki pomocnicze w samorządach – model austriacki ... op. cit.*, s. 91-98.

LITERATURA

- Adamczewski J., *Jesteśmy w Krakowie*, Wyd. Interpress, Warszawa 1973.
- Adamczewski J., *Mała encyklopedia Krakowa*, Wyd. Wanda, Kraków 1997
- Baścik M., *Wody powierzchniowe* [w:] Środowisko przyrodnicze Krakowa. Zasoby – ochrona – kształtowanie, pod red. M. Baścik, B. Degórskiej, IGiGPUJ, Kraków 2015, s. 59 – 62.
- Bilska-Wodecka E., Sołjan I., *Turystyka religijna w Krakowie na przykładzie ośrodków kultu Kościoła rzymskokatolickiego* [w:] Geografia na przestrzeni wieków. Tradycja i Współczesność, red. E. Bilska-Wodecka, I. Sołjan, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Kraków 2015.
- Bokwa A., *Wieloletnie zmiany struktury mezoklimatu miasta na przykładzie Krakowa*, Uniwersytet Jagielloński. Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Kraków 2010.
- Bromek K., *Użytkowanie ziemi w Krakowie i przyległych częściach powiatu krakowskiego około 1960 r.*, UJ, Zeszyty Naukowe, nr 128, Kraków 1966.
- Bromek K., *Zarys rozwoju historycznego i terytorialnego Krakowa* [w:] Rozwój i współczesna struktura społeczno-ekonomiczna miasta Krakowa, pod red. A. Wrzosek, Folia Geographica, Series Geographica-Oeconomica, t. 8, 1975.
- Drabik P., *Leśny szantaż w Borku Fałęckim*, Dziennik Polski, nr 125 (22 125), 2017.
- [*Dwudziestolecie*] *XX-lecie dzielnic miasta Krakowa (1991 – 2011)*. Materiały z Konferencji i uroczystej sesji Rady Narodowej Stołecznego Królewskiego miasta Krakowa z okazji 20. rocznicy powołania dzielnic miasta Krakowa, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2011.
- Dynowski J., *Stosunki wodne obszaru miasta Krakowa* [w:] Środowisko geograficzne terytorium miasta Krakowa, red. M. Klimaszewski, Folia Geographica, Series Geographica-Physica, vol. I, Kraków 1968.
- Fiderkiewicz A., *Sprawozdanie Prezydenta stoł. król. m. Krakowa w przedmiocie dzielnic przyłączonych do m. Krakowa w r. 1941*, Kraków 1951.
- Galas D., Mitka J., Kryszalowicz U., *Swoszowice. Królewska perła siarką i wodami słynąca*, [oprac. red. M. Jabłoński], Małopolskie Centrum Edukacji „MEC”, Kraków 2015.
- Geomorfologia Polski*, praca zbiorowa pod red. M. Klimaszewskiego, t. 1 i t. 2, PWN, Warszawa 1972.
- Gradziński R., *Przewodnik geologiczny po okolicach Krakowa*, Wyd. Geologiczne, Warszawa 1972.
- Grocholska J., *Czynniki wpływające na użytkowanie ziemi w Warszawie*, Studia KPZK PAN, t. 46, PWN, Warszawa.
- Hołuj K., *W kolejce po... kolej*, Dziennik Polski, nr 189 (22 239) z 16. VIII. 2017.
- Informator Archidiecezji Krakowskiej 2000. Parafie i Kościoły*, pod red. J. Guzdek, Wyd. św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2000.
- Informator Archidiecezji Krakowskiej 2016. Parafie i Kościoły*, pod red. K. Tekieli, Wyd. św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2016.
- Kasprzyk B., *Poczet zwierzchników dzielnic miasta Krakowa 1296-2018*, Urząd Miasta Krakowa, rkps. (w opracowaniu).
- Klimaszewski M., *Podział geomorfologiczny Polski południowej* [w:] Geomorfologia Polski; t. 1: Polska południowa. Góry i Wyżyny, praca zbiorowa pod red. M. Klimaszewskiego, PWN, Warszawa 1972.

- Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa 2000.
- Kosior B. H., *Dzielnice miasta Krakowa. Powstanie i działalność w latach 90. [w:] [Dwudziestolecie] XX-lecie dzielnic miasta Krakowa (1991 – 2011)*. Materiały z Konferencji i uroczystej sesji Rady Narodowej Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa z okazji 20. Rocznicy powołania dzielnic miasta Krakowa, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2001.
- Kraków. Rozszerzenie granic 1909 – 1915*, wyd. K. Rolle, Nakładem Gminy Stoł. Król. Miasta Krakowa, Kraków 1933.
- Krzyżanowski S., *Kraków i jego rozwój terytorialny za czasów polskich [w:] Kraków. Rozszerzenie granic 1909 – 1915*, wyd. K. Rolle, Nakładem Gminy Stoł. Król. Miasta Krakowa, Kraków 1931.
- Lijewski T., *Geografia transportu Polski*, PWE, Warszawa 1977.
- Luchter B., *Jednostki katastralne jako podstawa badań struktury użytkowania ziemi w mieście*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Zeszyty Naukowe, nr 821, Kraków 2010.
- Luchter B., *Kierunki przemian użytkowania ziemi w aglomeracji krakowskiej*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1987, praca doktorska, maszynopis.
- Luchter B., *Kraków – zarys przemian ekonomiczno-przestrzennych*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012.
- Luchter B., *Przestrzenne związki użytkowania ziemi w Krakowie*, Dokumentacja Geograficzna, z. 2/3, 1990.
- Luchter B., *Użytkowanie przestrzeni miejskiej VIII dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Kazimierz*, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Geografii, 1974, praca magisterska, maszynopis.
- Luchter B., *Użytkowanie ziemi w Krakowie w świetle planu katastralnego z I poł. XIX w.*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Zeszyty Naukowe nr 261, Kraków 1987.
- Makarewicz N., *Jeszcze bardziej zabetonują Ruczaj*, Dziennik Polski, nr 161 (22211), 2017 r.
- Małecki J. M., *Kraków w dobie Oświecenia [w:] J. Bieniarzówna, J. M. Małecki, Dzieje Krakowa, Dzieje Krakowa t. 3: J. Bieniarzówna, J. M. Małecki, Kraków w wiekach XVI – XVIII*, Wyd. Literackie, Kraków 1979.
- Małecki J. M., *W dobie autonomii galicyjskiej [w:] Dzieje Krakowa, pod red. J. Bieniarzówny, J. Małeckiego, J. Mitkowskiego, t. 3*, Wyd. Literackie, Kraków 1979.
- Matuszko D., Piotrowicz K., Kowanetz L., *Klimat [w:] Środowisko przyrodnicze Krakowa - Zasoby ochrona, kształtowanie*, pod red. M. Baścik, B. Degórskiej, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Kraków 2015.
- Mydel R., *Rozwój struktury przestrzennej miasta Krakowa*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wyd. PAN, Warszawa 1975.
- Mydel R., *Rozwój urbanistyczny miasta Krakowa po II wojnie światowej*, Wyd. Drukarnia „Secesja”, Kraków 1994.
- Obwodnica dla Krakowa*, Polska Gazeta Transportowa, 2003, nr 38.
- Ogórek P., *Las Borkowski dopiero teraz stał się lasem*, Dziennik Polski, nr 244 (22 294), 2017, s. B3 (Kronika Krakowska).
- Pietkiewicz S., Żmuda S., *Słownik pojęć geograficznych*, Wiedza Powszechna, Warszawa Wiedza Powszechna, Warszawa 1973.

- Piotrowski W., *Historia komisaryatów obwodowych w Krakowie i projekt podziału miasta na cztery obwody*, Kraków 1900.
- Poczet sołtysów i wójtów wsi, gmin i gromad przyłączonych do Krakowa po 1915 r.*, oprac. B. Kasprzyk, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2015.
- Purchla J., *Dzielnicowe dylematy Krakowa 1791 – 1991* [w:] Kraków – Metropolia, t. 2. pod red. J. Purchli, Księgarnia Akademicka, Kraków 2017.
- Purchla J., *Jakie dzielnice? Dylematy narodzin krakowskiego samorządu 1989 – 1191* [w:] Miasto – pamięć i przyszłość, Wrocławski Rocznik Samorządowy, nr 1, Wrocław 2016
- Purchla J., *Konstytucja dla Krakowa. Tradycje i przyszłość krakowskiego samorządu miejskiego*, SiW „Znak”, Kraków 1989.
- Raport waloryzacji przestrzeni Krakowa dla turystyki*, red. W. Kurek, M. Mika, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Kraków.
- Seibert K., *Plan wielkiego Krakowa*, Cracoviana, Seria III: Kraków 2000, Wyd. Literackie, Kraków – Wrocław 1983.
- Sikorski R., *Stosunek gmin sąsiednich do Krakowa w ciągu XIX stulecia* [w:] Kraków. Rozszerzenie granic 1909 – 1915, wyd. K. Rolle, Nakładem Gminy Stoł. Król. Miasta Krakowa, Kraków 1931.
- Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów*, pod red. J. Bralczyka, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2005.
- Słownik meteorologiczny*, red. T. Niedźwiedź, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa 2003.
- Sosnowski K., *Ziemia Krakowska. Szczegółowy przewodnik wycieczkowy*, t. 1, Wyd. PTT, Kraków 1947.
- Sosnowski K., *Ziemia Krakowska. Szczegółowy przewodnik wycieczkowy*, t. 2, Wyd. PTT, Kraków 1948.
- Sulimski J., *Kraków w procesie przemian. Współczesne przeobrażenia zbiorowości wielkomięskiej*, Wyd. Literackie, Kraków 1976.
- Środowisko przyrodnicze Krakowa. Zasoby – ochrona – kształtowanie*, pod red. M. Baścik, B. Degórskiej, Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, Kraków 2015.
- Trafas K., *Jednostki pomocnicze w samorządach – model niemiecki* [w:] *Vademecum radnego dzielnicy*, red. J. Gnela, i in., Komitet Obywatelski Miasta Krakowa, Kraków 1996. ...
- Trafas K., *Możliwości rozwoju miasta Krakowa w warunkach funkcjonowania samorządu lokalnego* [w:] *Z badań nad przemianami Krakowa na przełomie lat 1980/1990*, red. B. Kortus, Folia Geographice, Series Geographica-Oecnomoica, t. 25/26, Kraków 1992 – 1993.
- Trafas K., *Polskie modele jednostek pomocniczych* [w:] *Vademecum radnych dzielnicy...*, pod red. J. Gnela i in., Komitet Obywatelski Miasta Krakowa. Kraków 1996 r.
- Tyczyńska M., *Rzeźba i budowa geologiczna terytorium miasta Krakowa* [w:] *Środowisko geograficzne terytorium miasta Krakowa*, red. M. Klimaszewski, Folia Geographice, Series Geographica – Physica, vol. 1, Kraków 1968.
- Tymczak P., *4500 miejsc park&ride dla aut do 2030 roku i parkingi przejściowe*, Dziennik Polski, nr 255 (22350) 2017 r.
- Vademecum radnego dzielnicy*, red. J. Gnela, B. Kosior, K. Laszczak, K. Trafas, Komitet Obywatelski Miasta Krakowa, Kraków 1996.

- Wyrozumski J., *Dzieje Krakowa. Kraków do schyłku wieków średnich* [w:] *Dzieje Krakowa*, pod red. Bieniarzówny J., Małckiego J. M., t.1, Wyd. Literackie Kraków, 1992, s. 186-199.
- Zinkow J., *Podkrakowskie wycieczki*, Krakowski Ośrodek Informacji i Reklamy Turystycznej, „Wawel – Tourist”, Kraków 1977.
- Morowiec M., *Bodzów: plan miejscowy ma zatrzymać chaotyczną zabudowę*, *Dzielnik Polski*, nr 214, 2017 r.

ŹRÓDŁA

- Atlas Miasta Krakowa*, red. K. Trafas, Uniwersytet Jagielloński. Instytut Geografii, Urząd Miasta Krakowa, Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami, PPWK im. E. Romera, Warszawa – Wrocław 1988.
- Chmiel A., *Ustrój miasta Krakowa 1791 – 1866*, Archiwum Narodowe w Krakowie, rkps, sygn.. ACH 38.
- Dębni*, Dziennik Polski, nr 208 (22258), 2017.
- Dzielnice Miejskie Krakowa. Opis przebiegu granic*. Załącznik nr 1 do uchwały Nr XVI/192/95 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 kwietnia 1995 roku.
- Informacja Prezydenta Miasta Krakowa o wynikach przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków w przedmiocie propozycji zmian granic Dzielnicy miasta Krakowa*, stanowiącej załącznik do uchwały nr XXXIX/514/12 w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przeprowadzonej konsultacji z mieszkańcami Miasta Krakowa w sprawie propozycji zmian granic Dzielnicy Miasta Krakowa.
- Korekta granic Dzielnicy ...* Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/514/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 marca 2012 r.
- Kraków. Plan miasta*. 1 : 26 000, Wyd. 13, Wyd. Gauss, [b. m. wyd.] 2016.
- Księgi administracji finansowej m. Krakowa*, Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn.. rkps. 2515 – 2517, passim.
- Księgi radzieckie m. Krakowa*, Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn.. rkps 427; rkp. 1213.
- Mapa gospodarcza: użycie powierzchni Ziemi*. Skala 1 : 10 000. Arkusz Skawina, Arkusz Swoszowice, Główny Urząd Pomiaru Kraju, Państwowe Przedsiębiorstwo Fotogrametrii i Kartografii, Warszawa 1951.
- Mapa topograficzna Polski*. Skala 1 : 10 000, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1997.
- Mapa topograficzna woj. miejskiego krakowskiego*. Skala 1 : 10 000. Państwowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne, Kraków – Poznań 1979.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa. Ustalenia planu*, Urząd Miasta Krakowa, Biuro Rozwoju Krakowa, Kraków 1988.
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa: zmiana planu: II etap: wybrane problemy*, IGPIK Oddział w Krakowie, Urząd Miasta Krakowa, Kraków 1994.
- Obwieszczenie L 19 920 z 31 marca 1910 r., Dziennik Rozporządzeń dla Stoł. Król. Miasta Krakowa z 1910 r., nr 2.
- Obwieszczenie Rady Miasta Krakowa z dn. 5 listopada 2014 r. stanowiące załącznik do Uchwały Nr CXXI/1934/14 Rady Miasta Krakowa z dn. 5 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia oraz ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Krakowa.
- Okólnik nr 49, Gazeta Urzędowa Zarządu Miejskiego w Stoł. Król. Mieście Krakowie z 1937 r., nr 12, poz. 84.
- Opinia nr 94/2009 Prezydenta Miasta Krakowa z dn. 1. XII. 2009 r. w sprawie projektu uchwały Rady Miasta Krakowa, w sprawie przyjęcia założeń reformy dzielnic pomocniczych w celu poddania ich konsultacjom społecznym oraz w sprawie określenia zasad i trybu ich konsultacji.

Pismo Rady i Zarządu Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, Dz - 09.0005.205.2016 z dn. 8 grudnia 2016 r.

Plan rozwoju dla Osiedla Uzdrowisko Swoszowice, Kraków – Załącznik do Uchwały, Załącznik nr L/931/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 lipca 2016 r.

Raport o Stanie Miasta 2015, Urząd Miasta Krakowa, Wydział Rozwoju Miasta, Kraków 2015.

Rozporządzenie L. 933/915/prez. z 30 czerwca 1915 r., Dziennik Rozporządzeń dla Stoł. Król. Miasta Krakowa z 1915, nr 6.

Rozporządzenie L. Prez. 8701/28 z 3 września 1928 r., Dziennik Rozporządzeń dla Stoł. Król. Miasta Krakowa z 1928 r., nr 9.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dn. 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, Dz. U. RP nr 38, z 2. 05. 2001 r., poz. 454.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie uznania za pomnik historii „Tynec – zespół opactwa benedyktynów”, Dz. U RP z dn. 29 marca 2017 r., poz. 667.

Seibert K., Ziobrowski Z., *Plan przestrzennego zagospodarowania* [w:] Atlas Miasta Krakowa, Uniwersytet Jagielloński. Instytut Geografii, Urząd Miasta Krakowa. Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami, PPWK im. E. Romera, Warszawa – Wrocław 1988, Plansza nr 47.

Statut Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, Uchwała Nr XCIX/12503/14 Rady Miasta Krakowa z dn. 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki w Krakowie.

Statuty Dzielnic Miasta Krakowa, Załącznik nr 6 do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 grudnia 1996 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, Załącznik do Uchwały Nr XII/87/03 z dn. 16 kwietnia 2003 r., Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2003.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, Urząd Miasta Krakowa, Biuro Planowania Przestrzennego, Kraków 2003

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa, Urząd Miasta Krakowa, Biuro Planowania Przestrzennego, Kraków 2014.

Swoszowice, Dziennik Polski, nr 108 (22158), 2017 r.

Swoszowice, Dziennik Polski, nr 161 (22211), 2017 r.

Uchwała Nr 7/2017 Konwentu Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa z dnia 15 września 2017 r., w sprawie wniosku do Prezydenta Miasta Krakowa; BR-04.0350.7.5.2017

Uchwała Nr XXVII/298/2016 Rady Dzielnicy VIII Dębniki z dn. 16 listopada 2016 r. w sprawie: granicy pomiędzy Dzielnicą VIII Dębniki a Dzielnicą IX Łagiewniki- Borek Fałęcki; Dz-08.0021.27.2016.

Uchwała Nr XXXI/339/2-017 Rady Dzielnicy VIII Dębniki, z dn. 22 marca 2017 r. w sprawie wstępnego projektu zmian w Statutach Dzielnic; Dz-08.0021.31.2017.

Uchwała Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie zmiany granicy Dzielnicy X z Dzielnicą VIII; Dz-10.0021.30.2017.

Uchwała Nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni z dn. 24 maja 2017 r. w sprawie: opinii do wniosku Rady Dzielnicy X Swoszowice dotyczącego zmiany granicy Dzielnicy X z Dzielnicą VIII; Dz-08.0021.33. 2017

Uchwała Nr XXXIII/366/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni z dnia 24 maja 2017 r. w sprawie: zmiany granicy Dzielnicy VIII z Dzielnicą X; Dz-08.0021.33.2017.

Uchwała nr XL/273/2017 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki z dnia 31. 07. 2017 r., w sprawie korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX, Dz-09.0021.40.2017.

Uchwała Nr XXVIII/187/2016 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki z dn. 16. 08. 2016 r. w sprawie: korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX, Dzielnicy VIII i Dzielnicy XIII, Dz-09.0021.28.2016.

Uchwała Nr XXIX/199/2016 Rady Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki z dn. 22. 09. 2016 r. w sprawie: korekty załącznika do statutu Dzielnicy IX i Dzielnicy X. Dz-09.0021.29.2016.

Uchwała Nr XXXII/262/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębni dotyczącego korekty granicy X Swoszowice z Dzielnicą VIII Dębni. Dz-10.0021.32.2017 [dot. ul. Solówki].

Uchwała Nr XXXII/263/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Rady Dzielnicy VIII Dębni dotyczącego przesunięcia granicy Dzielnicy VIII Dębni z Dzielnicą X Swoszowice; Dz-10.0021.32.2017 [dot. ul. Libertowskiej i Petrażyckiego].

Uchwała Nr XXXVI/295/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dnia 28 września 2017 r., w sprawie niedzielenia obszaru dzielnicy X; Dz-10.0021.36.2017.

Uchwała Nr XXV/210/2016 Rady Dzielnicy X Swoszowice z dn. 24 października 2016 r. w sprawie niedzielenia obszaru Dzielnicy X i połączenia z Dzielnicą IX od nowej kadencji samorządowej, Dz-10.0021.25.2016.

Uchwała Nr XXXVIII/234/2017 Rady Dzielnicy XI Podgórze Duchackie z dnia 23 października 2017 roku w sprawie opinii dot. zmiany granicy Dzielnicy XI Pogórze Duchackie z Dzielnicą IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, Dz-11.0021.10.2017.

Uchwała Nr XXXVII/414/2016 Rady Dzielnicy XIII Podgórze, z dn. 20 grudnia 2016 r. w sprawie opinii dot. zmiany granicy Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki z Dzielnicą XIII, Podgórze.

Uchwała nr XXI/143/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 marca 1991 r. w sprawie utworzenia w mieście Krakowie dzielnic miejskich.

Uchwała Nr XVI/192/95 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 kwietnia 1995 r. w sprawie zmian i szczegółowego wyznaczenia granic Dzielnic miejskich Krakowa (zmiana uchwały nr XXI/143/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 marca 1991 r.).

Uchwała Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic.

Uchwała Nr CX/1107/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 maja 2006 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic.

Uchwała Nr LVI/849/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny Południe”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego, nr 189, z dnia 16 kwietnia 2009 r., poz. 1336.

- Uchwała Nr CXV/1553/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Rejonu przebiegu ulicy 8 Pułku Ułanów”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dn. 26 listopada 2010 r., poz. 4931.
- Uchwała Nr XXXIX/514/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 marca 2012 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Miasta Krakowa w sprawie propozycji zmian granic Dzielnic Miasta Krakowa.
- Uchwała Nr XLV/596/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 maja 2012 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy miejskiej Kraków w sprawie propozycji zmian granic Dzielnic Miasta Krakowa.
- Uchwała Nr XCIX/1502/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy VIII Dębniki w Krakowie, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 27 marca 2014 r., poz. 1844.
- Uchwała nr XCIX/1503/14 Rady Miasta Krakowa z dn. 12 marca 2014 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki w Krakowie, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 27 marca 2014 r., poz. 1845.
- Uchwała Nr XCIX/1504/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy X Swoszowice w Krakowie, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 27 marca 2014 r., poz. 1846.
- Uchwała nr CXIX/1877/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 października 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kliny Południe II”.
- Uchwała nr CXII/1698/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 9 lipca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon św. Jacka – Twardowskiego”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dn. 21 lipca 2014 r., poz. 4096.
- Uchwała nr CXII/1700/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 9 lipca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa”.
- Uchwała nr LXXXVII/2/132/17 Rady Miasta Krakowa w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Ruczaj - rejonu ulicy Czerwone Maki”, Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 13 listopada 2017 r., poz. 7292.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym, Dz. U. RP z 1990 r., nr 16, poz. 95.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu im zagospodarowaniu przestrzennym Dz. U. RP nr 80 z 10 maja 2003, poz. 717.
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Krakowa. Skala 1 : 20 000, Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne. Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2017.*
- Zarządzenie Ministrów Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej z dn. 29 lutego 1969 r. w sprawie ewidencji gruntów, Monitor Polski, Dz. U, nr 11 z 1969, poz. 98.
- Zespoły i obiekty z teren u Miasta Krakowa wpisane do rejestru zabytków (stan czerwiec 2017), Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Kraków 2017.
- Zestawienie zbiorcze [ewidencji gruntów] GEOD02, Wydział Geodezji Urzędu Miasta Krakowa, Kraków 2003.

Załącznik do uchwały nr LXVIII/1677/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 29 marca 2017 r.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

Dankiewicz Ł., Mieszkanie plus w Krakowie: gigantyczne osiedle dla 35 tysięcy osób?
<http://biznes.lovekrakow.pl/aktualnosci>

Dybała B., Mieszkanie plus. Ogromne osiedle dla 35 tysięcy ludzi powstanie w Krakowie?
<http://www.gazetakrakowska.pl/wiadomosci/krakow/a/,oeszkanie-plus-ogromne-dla-35-tysiecy-ludzi-powstanie-w-krakowie>

<http://krakow.rdos.gov.pl>

<http://openstreetmap.org>

<http://msip2.um.krakow.pl/statkrak>

<http://www.uzdrowisko.krakow.pl>

<http://www.wuoz.malopolska.pl>

<https://kliny.katolicki.eu>

<https://mapy.zabytek.gov.pl/nid>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Osiedle_Kliny_Borkowskie_w_Krakowie (dostęp 14.11.2017).

https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnikiprzyrody_w_Krakowie (dostęp 25.10.2017).

<https://www.bip.krakow.pl/id?=48>

ŹRÓDŁA POZOSTAŁE¹

Pismo elektroniczne z dn. 19. VI. 2017 r. do UMK odnośnie uzasadnienia wyboru poszczególnych dzielnic Miasta Krakowa do ekspertyzy

Pismo elektroniczne z dn. 21. VI. 2017 r. z UMK w odpowiedzi na korespondencję z 19 czerwca 2017 r.

Pismo mieszkańców ul. Petrażyckiego do Rady Dzielnic VIII z dnia 6 maja 2017 r. odnośnie przyłączenia kilku budynków do Dzielnicy X, pismo wpływające do Dzielnicy VIII, nr 634.

---

¹ Tj. poza prawnymi, kartograficznymi i internetowymi

SPIS RYCIN:

Rozdział 1:

- Ryc. 1. Podział miasta Krakowa na dzielnice administracyjne funkcjonujące w latach 1954 – 1973
- Ryc. 2. Podział miasta Krakowa na dzielnice administracyjne funkcjonujące w latach 1973 – 1991
- Ryc. 3. Podział miasta Krakowa na dzielnice katastralne w latach 1858 – 1909 (według nazw przyjętych ok. 1909 r.)
- Ryc. 4. Podział miasta Krakowa na 22 dzielnice katastralne według stanu z 1915 r.
- Ryc. 5. Miejscowości przyłączone do Krakowa w 1941 r. na tle dotychczasowego zasięgu przestrzennego miasta
- Ryc. 6. Miejscowości przyłączone do Krakowa w 1951 r. na tle dotychczasowego zasięgu przestrzennego miasta
- Ryc. 7. Miejscowości przyłączone do Krakowa po 1951 r. na tle zasięgu przestrzennego miasta z 1951 r.
- Ryc. 8. Podział miasta Krakowa na jednostki katastralne
- Ryc. 9. Jednostki katastralne, które po wprowadzeniu podziału na cztery dzielnice administracyjne w 1973 r. znalazły się tylko w części w obrębie jednej z nich, a w pozostałych częściach w granicach drugiej, a nawet trzeciej dzielnicy
- Ryc. 10. Podział terytorium miasta Krakowa na 17 dzielnic pomocniczych według J. Purchli i J. Sepioła na tle jednostek urbanistycznych ówczynie obowiązujących
- Ryc. 11. Podział terytorium miasta Krakowa na 18 dzielnic pomocniczych w latach 1991 – 2014.
- Ryc. 12. Podział miasta Krakowa na 18 dzielnic pomocniczych w następstwie korekty przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 13. Podział miasta Krakowa na obręby ewidencyjne – jednostki pomocnicze przyjęte w geodezyjnej ewidencji gruntów
- Ryc. 14. Podział terytorium miasta Krakowa na jednostki urbanistyczne w latach 1973 – 1988
- Ryc. 15. Podział miasta Krakowa na jednostki urbanistyczne przyjęte w Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa z 1988 r.
- Ryc. 16. Podział Krakowa na jednostki urbanistyczne przyjęte w Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego z 1988 r., zaktualizowane w okresie późniejszym, dla potrzeb kolejnego planu opracowanego w 1994 r.
- Ryc. 17. Podział terytorium miasta Krakowa na strukturalne jednostki urbanistyczne przyjęte w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa w 2014 r.
- Ryc. 18. Podział terytorium miasta Krakowa na dekanaty i parafie według stanu z 1. 12. 2015 r.
- Ryc. 19. Podział terytorium miasta Krakowa na obwody wyborcze. Stan 05.09.2016 r.
- Ryc. 20. Podział terytorium miasta Krakowa na rejony spisowe. Stan 2015 r.

- Ryc. 21. Podział terytorium miasta Krakowa na obwody spisowe. Stan 2015 r.
- Ryc. 22. Obręby ewidencyjne na tle podziału Krakowa na dzielnice samorządowe. Stan 2014 r.
- Ryc. 23. Strukturalne jednostki urbanistyczne przyjęte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowanego dla Krakowa w 2014 r., na tle podziału miasta na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 24. Dekanaty i parafie na tle podziału Krakowa na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 25. Jednostki katastralne wchodzące w skład terytorium Krakowa w aktualnych granicach administracyjnych (2017 r.) na tle podziału miasta na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 26. Podział terytorium Krakowa na rejony spisowe według stanu z 2015 r. na tle podziału miasta na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 27. Podział terytorium Krakowa na obwody spisowe według stanu z 2015 r. na tle podziału miasta na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 28. Podział terytorium Krakowa na obwody wyborcze według stanu z 05.09.2016 r. na tle podziału miasta na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 29. Podział terytorium Krakowa na 18 dzielnic samorządowych funkcjonujący w latach 1991 – 2014, na tle zasięgu byłych dzielnic administracyjnych, obowiązujących w latach 1973 – 1991, obecnie uznanych jako geodezyjne jednostki ewidencyjne miasta.
- Ryc. 30. Podział terytorium Krakowa na 18 dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., na tle zasięgu byłych dzielnic administracyjnych, obowiązujących w latach 1973 – 1991, uznanych jako geodezyjne jednostki ewidencyjne miasta.

Rozdział 2:

- Ryc. 31. Położenie wybranych trzech dzielnic pomocniczych miasta Krakowa na tle jednostek podziału fizycznogeograficznego Europy
- Ryc. 32. Wody powierzchniowe w Krakowie na tle wybranych trzech dzielnic samorządowych, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 33. Jednostki katastralne wchodzące w skład wybranych trzech dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice
- Ryc. 34. Wybrane dzielnice pomocnicze miasta Krakowa na tle dekanatów i parafii, według stanu z 2017 r.
- Ryc. 35. Położenie komunikacyjne wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębniki, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice. Stan: 30. 11. 2017 r.
- Ryc. 36. Dynamika zmian liczby ludności w Dzielnicach VIII, IX i X w latach 2005-2016 (rok 2005 = 100 %)
- Ryc. 37. Piramida wieku Dzielnicy VIII - Dębniki w 2005 i 2016 r.

- Ryc. 38. Piramida wieku Dzielnicy IX - Łagiewniki - Borek Fałęcki w 2005 i 2016 r.
- Ryc. 39. Piramida wieku Dzielnicy X - Swoszowice w 2005 i 2016 r.
- Ryc. 40. Zmiany udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w Dzielnicach VIII, IX i X
- Ryc. 41. Zmiany udziału ludności w wieku produkcyjnym w Dzielnicach VIII, IX i X
- Ryc. 42. Zmiany udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w Dzielnicach VIII, IX i X
- Ryc. 43. Struktura pracujących wg sektorów PKD 2007 w analizowanych dzielnicach samorządowych w latach 2010 – 2015
- Ryc. 44. Podział miasta Krakowa na jednostki urbanistyczne przyjęte w Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa z 1994 r. na tle dzielnic samorządowych w granicach z lat 1991 –2014
- Ryc. 45. Podział miasta Krakowa na jednostki urbanistyczne przyjęte w Miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta Krakowa z 1994 r. na tle dzielnic samorządowych w granicach z 2014 r.
- Ryc. 46. Pracujący według sektorów PKD2007 wg jednostek urbanistycznych (141) w analizowanych dzielnicach samorządowych w 2015 roku
- Ryc. 47. Firmy zarejestrowane w rejestrze REGON według sektorów PKD2007 według jednostek urbanistycznych (141) w analizowanych dzielnicach samorządowych w 2015 roku
- Ryc. 48. Zmiana liczby pracujących według jednostek urbanistycznych (141) w analizowanych dzielnicach samorządowych w latach 2010 i 2015
- Ryc. 49. Zmiana liczby zarejestrowanych firm w rejestrze REGON według jednostek urbanistycznych (141) w analizowanych dzielnicach samorządowych w latach 2010 i 2015

Rozdział 3:

- Ryc. 50. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII, IX, X w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami obrębów ewidencyjnych i działek na terenie jednostki ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 51. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i XIII w Krakowie, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym 12 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 52. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i XIII w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 30 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 53. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i IX w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 31 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 54. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII, IX i X w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 32 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 55. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i X w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 70 w jednostce ewidencyjnej Podgórze

- Ryc. 56. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic VIII i X w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 85 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 57. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic IX i XI w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 47 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 58. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 90 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 59. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 95 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 60. Niezgodności przebiegu granic Dzielnic X i XI w Krakowie, po korekcie ich przebiegu w 2014 r., z granicami działek w obrębie ewidencyjnym nr 99 w jednostce ewidencyjnej Podgórze
- Ryc. 61. Propozycja zmiany granic Dzielnicy VIII i X o działki znajdujące się w obrębie ewidencyjnym nr 70 w jednostce ewidencyjnej Podgórze, zawarta w Uchwałach: Nr XXX/243/2017 Rady Dzielnicy X Swoszowice oraz Nr XXXIII/365/2017 Rady Dzielnicy VIII Dębni
- Ryc. 62. Strukturalne jednostki urbanistyczne na tle podziału miasta Krakowa na dzielnice samorządowe, funkcjonujące w latach 1991 – 2014.
- Ryc. 63. Strukturalne jednostki urbanistyczne na tle podziału miasta Krakowa na wybrane dzielnice samorządowe, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 64. Uchwalone w następstwie zatwierdzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z 2014 r. na tle podziału Krakowa na strukturalne jednostki urbanistyczne na przykładzie wybranych dzielnic samorządowych Dzielnicy VIII Dębni, Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, Dzielnicy X Swoszowice, w granicach z lat 1991 – 2014
- Ryc. 65. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego znajdujące się w trakcie opracowania na tle podziału Krakowa na strukturalne jednostki urbanistyczne na przykładzie wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 66. Położenie fragmentów wsi przyłączonych do Krakowa w 1973 r. i 1986 r., obecnie znajdujących się w obrębie analizowanych dzielnic samorządowych: Dzielnicy VIII Dębni i Dzielnicy X Swoszowice na tle ich pozostałych części należących w dalszym ciągu do powiatu krakowskiego. Stan 30. 11. 2017 r.
- Ryc. 67. Zbydniowice dawna wieś (gmina katastralna) na tle południowych granic Krakowa i powiatu krakowskiego. Stan 30. 11. 2017 r.
- Ryc. 68. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Sidziny, miejscowości przyłączonej do Krakowa w 1973 r.
- Ryc. 69. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXIV dzielnicy katastralnej Jugowice I i Jugowice II

- Ryc. 70. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. X dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Zakrzówek
- Ryc. 71. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Kobierzyna (b. XXVI dzielnicy katastralnej miasta Krakowa)
- Ryc. 72. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXV dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Borek Fałęcki
- Ryc. 73. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład b. XXIII dzielnicy katastralnej miasta Krakowa – Łagiewniki
- Ryc. 74. Niezgodność przebiegu granic dzielnic samorządowych z granicami jednostek katastralnych. Przykład Swoszowic, miejscowości przyłączonej do Krakowa w 1973 r.
- Ryc. 75. Obwody wyborcze na tle podziału na Dzielnice samorządowe: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice miasta Krakowa, według stanu na 2016 r.
- Ryc. 76. Rejony spisowe nie tworzące spójności przestrzennej na terenie Dzielnic : VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, przedzielone granicami analizowanych dzielnic
- Ryc. 77. Obwody spisowe na tle podziału miasta Krakowa na dzielnice samorządowe: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice. Stan 2016 r. (dzielnice w granicach po korekcie w 2014 r.)
- Ryc. 78. Obwody szkolne obowiązujące od dn. 01.09.2017 r. , bez szkół specjalnych na tle podziału miasta Krakowa na Dzielnice samorządowe: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.
- Ryc. 79. Obwód szkolny Szkoły Podstawowej nr 158 na tle podziału na Dzielnice samorządowe VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, XI Podgórze Duchackie, XIII Podgórze, przed oraz po korekcie przebiegu ich granic w 2014 r.

Rozdział 4:

- Ryc. 80. Położenie w wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie przebiegu ich granic. na tle jednostek geomorfologicznych miasta Krakowa
- Ryc. 81. Ważniejsze zespoły mieszkaniowe powstałe w latach 1996 – 2016. Na terenie trzech wybranych jednostek pomocniczych Krakowa: Dzielnicy VIII Dębni, Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, Dzielnicy X Swoszowice
- Ryc. 82. Granice parafii Kraków - Borek Fałęcki przed utworzeniem Dekanatu Nr 9: Kraków – Borek Fałęcki w dn. 12 czerwca 2007 r.

Rozdział 5:

- Ryc. 83. Struktura wykształcenia respondentów
- Ryc. 84. Struktura respondentów ze względu na status na rynku pracy
- Ryc. 85. Opinie respondentów w Dzielnicy VIII Dębni dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy

- Ryc. 86. Opinie respondentów w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy
- Ryc. 87. Opinie respondentów w Dzielnicy X Swoszowice dotyczące położenia wybranych obiektów/miejsc/części miasta na terenie tej dzielnicy
- Ryc. 88. Opinie respondentów w Dzielnicy VIII Dębniaki dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
- Ryc. 89. Opinie respondentów w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
- Ryc. 90. Opinie respondentów w Dzielnicy X Swoszowice dotyczące położenia osiedli Kliny-Zacisze i Kliny Borkowskie, fortu „Łapianka” oraz Lasu Borkowskiego na terenie tej dzielnicy
- Ryc. 91. Najczęstsze miejsca zakupów wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 92. Najczęstsze wybierane miejsca wypoczynku wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 93. Najczęściej wybierane obiekty/urządzenia sportowe wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 94. Najczęściej wybierane obiekty gastronomiczne wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 95. Najczęściej deklarowane miejsca pracy wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 96. Placówki edukacyjne (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe), do których uczęszczają dzieci ankietowanych wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 97. Najczęściej wybierane placówki opieki zdrowotnej wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 98. Miejsca zamieszkania osób bliskich (rodziny, znajomych) wg respondentów poszczególnych badanych dzielnic (A - Dzielnica VIII Dębniaki, B - Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, C - Dzielnica X Swoszowice)
- Ryc. 99. Rozkład przestrzenny uczęszczających do kościołów pogranicza dzielnic VIII, IX, X na tle podziału na parafie oraz granic dzielnic po ich korekcie w 2014 r.
- Ryc. 100. Miejsca wskazywane najczęściej jako centra dzielnic

Rozdział 6:

Ryc. 101. Niezgodność granic Dzielnic VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, po korekcie ich przebiegu w 2014 r. z zasięgiem obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (według stanu z czerwca 2017 r.).

Ryc. 102. Zmiany granic dzielnic pomocniczych miasta Krakowa po 12 marca 2014 r.

Zakończenie:

Ryc. 103. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania na tle granic wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice. Stan - czerwiec 2017 r.

Ryc. 104. Obszary graniczne dla Dzielnic VIII Dębni, IX Łagiewniki – Borek Fałęcki, X Swoszowice, bez pokrycia obowiązującymi względnie opracowywanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Stan – czerwiec 2017 r.

SPIS TABEL:

- Tab. 1   Dzielnica VIII Dębniaki - wybrane dane ludnościowe
- Tab. 2   Dzielnica IX Łagiewniki - Borek Fałęcki - wybrane dane ludnościowe
- Tab. 3   Dzielnica X Swoszowice - wybrane dane ludnościowe
- Tab. 4   Zmiany liczby pracujących oraz liczby firm w rejestrze REGON w latach 2010 - 2015 dla Dzielnic samorządowych: Dębniaki - VIII, Borek Fałęcki - Łagiewniki - IX, Swoszowice - X
- Tab. 5   Przyrodnicze obszary chronione w granicach analizowanych dzielnic
- Tab. 6   Ważniejsze obiekty zabytkowe na terenie analizowanych dzielnic
- Tab. 7   Zestawienie liczbowe ważniejszych obiektów usługowo-produkcyjnych na terenie 3 dzielnic: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki, X-Swoszowice, w 2017 roku
- Tab. 8   Obiekty o profilu gospodarczym zarejestrowane na terenie Dzielnic X Swoszowice, ogółem i jej częściach
- Tab. 9   Zestawienie liczbowe ważniejszych obiektów gospodarczych (handlu, gastronomii, turystyki) na terenie 3 analizowanych dzielnic samorządowych: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki, X Swoszowice, według stanu z 2017 r.
- Tab. 10   Wykaz ważniejszych obiektów handlowych na terenie 3 wybranych dzielnic samorządowych: VIII Dębniaki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki i X Swoszowice w 2017 r.
- Tab. 11   Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania na tle struktury mieszkańców dzielnic
- Tab. 12   Struktura respondentów w wieku 15 lat i więcej w podziale na jednostki urbanistyczne na tle zakładanej struktury przestrzennej badania
- Tab. 13   Struktura wiekowa respondentów na tle struktury mieszkańców dzielnic
- Tab. 14   Struktura respondentów ze względu na staż zamieszkiwania w dzielnicach
- Tab. 15   Struktura respondentów ze względu na stosunek do miejsca zamieszkania
- Tab. 16   Znajomość nazwy dzielnicy
- Tab. 17   Poprawnie podane nazwy sąsiednich dzielnic
- Tab. 18   Najczęściej wybierane lokalizacje związane z określonymi aktywnościami
- Tab. 19   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy interesują się sprawami dzielnicy
- Tab. 20   Odpowiedzi respondentów na pytanie skąd pozyskują informacje na temat dzielnicy
- Tab. 21   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy kiedykolwiek brali udział w zebraniu Rady Dzielnic
- Tab. 22   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy kiedykolwiek kontaktowali się z osobą z Rady Dzielnic w celu załatwienia danej sprawy

- Tab. 23   Odpowiedzi respondentów na pytanie jak często w ostatnich pięciu latach brali udział w dzielnicowych wydarzeniach kulturalnych, lokalnych eventach, imprezach?
- Tab. 24   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy istnieje potrzeba utworzenia organizacji pozarządowej działającej na rzecz dzielnicy
- Tab. 25   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy czują się związani z wymienionymi miejscami
- Tab. 26   Odpowiedzi respondentów na pytanie czy rozważają przeprowadzkę poza dzielnicę w której mieszkają
- Tab. 27   Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w dzielnicy - zestawienie zbiorcze dla trzech badanych dzielnic
- Tab. 28   Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy VIII Dębniki
- Tab. 29   Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki
- Tab. 30   Odpowiedzi respondentów na pytanie czego brakuje w Dzielnicy X Swoszowice

Załącznik nr 1

Pytania do wywiadów (radni i wybrani mieszkańcy)

1. Czy Pan/i uważa przebieg granic swojej dzielnicy jako prawidłowy?
  - a. Jeśli nie, to dlaczego i na jakich odcinkach powinien ulec zmianie?
2. Czy zdaniem Pana/Pani w dzielnicy istnieją więzi społeczne wśród jej mieszkańców?
  - a. Jeśli tak, to czy można wyróżnić poszczególne grupy mieszkańców (wg miejsca zamieszkania – osiedla), które cechują się silnymi więziami?
3. Czy istnieją więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami Pana/Pani dzielnicy a mieszkańcami sąsiednich dzielnic (gł. chodzi o pogranicza dzielnic)?
  - a. Jeśli tak, to czy można wyróżnić poszczególne grupy mieszkańców (wg miejsca zamieszkania – osiedla), którzy cechują się silnymi więziami?
4. Czy zdaniem Pan/i istnieją więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami rdzennymi a ludnością napływową?
5. Czy poza aktywnością parafii, może Pan/i wskazać inne więzi kulturowe widoczne na terenie dzielnicy (np. tradycje lokalne, stowarzyszenia)?
6. Czy zdaniem Pana/Pani liczba podstawowych obiektów usługowych jest wystarczająca (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, obiekty kultury, ochrony zdrowia itp.)?
7. Czy zdaniem Pan/i mieszkańcy dzielnicy wykazują aktywność w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących miejsca ich zamieszkania (wspólne akcje – proekologiczne: zakładanie ogrodów ozdobnych, akcje sadzenia drzew – projekty/pomysły nowych inwestycji, protesty przeciw wybranym inicjatywą miasta/dzielnicy, inne inicjatywy)?
8. Czy istnieją więzi gospodarcze w dzielnicy (np. możliwość podjęcia pracy w firmach przez mieszkańców, realizacja zakupów ponadpodstawowych, kooperacja firm).
9. Faktyczne przyczyny konieczności zmiany granic
  - a. sentyment do dzielnicy,
  - b. spójność społeczna (związek z dawnymi dzielnicami katastralnymi i współczesnymi parafiami),
  - c. wspólne tradycje,
  - d. spójność gospodarcza,
  - e. dlaczego propozycja zmian granic pojawiła się dopiero teraz (głównie Dzielnica IX – dotyczy przyłączenia Klinów Borkowskich)
  - f. czy są inne dokumenty odnoszące do zmian granic poza uchwałami Rad Dzielnic

Załącznik nr 2

Pytania do wywiadów (proboszczowie, księża)

1. Czy ksiądz uważa, że przebieg granic dzielnicy jest prawidłowy w relacji do granic parafii?
  - a. Jeśli nie, to dlaczego i na jakich odcinkach powinien ulec zmianie?
2. Czy zdaniem księdza w dzielnicy istnieją więzi społeczne wśród jej mieszkańców?
  - a. Jeśli tak, to czy można wyróżnić poszczególne grupy mieszkańców (wg miejsca zamieszkania – osiedla), które cechują się silnymi więziami?
3. Czy istnieją więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami księdza dzielnicy a mieszkańcami sąsiednich dzielnic (gł. chodzi o pogranicza dzielnic)?
  - a. Jeśli tak, to czy można wyróżnić poszczególne grupy mieszkańców (wg miejsca zamieszkania – osiedla), którzy cechują się silnymi więziami?
4. Czy zdaniem księdza istnieją więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami rdzennymi a ludnością napływową?
5. Czy poza aktywnością parafii, może ksiądz wskazać inne więzi kulturowe widoczne na terenie dzielnicy (np. tradycje lokalne, stowarzyszenia)?

**Ankieta pt. Ocena przebiegu ustalonych granic dzielnic Miasta Krakowa:
Dzielnicy VIII Dębniki, Dzielnicy IX Łagiewniki – Borek Fałęcki i Dzielnicy X Swoszowice**

Kod: .....

Katedra Gospodarki Regionalnej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa przeprowadza badania opinii mieszkańców dotyczące przebiegu granic dzielnic Dębniki, Łagiewniki-Borek Fałęcki i Swoszowice. Udział w badaniu jest dobrowolny i anonimowy, wyniki prezentowane będą wyłącznie w zestawieniach zbiorczych. Wyrażone przez Państwa opinie przyczynią się do kształtowania właściwego podziału administracyjnego miasta.

1. *Pytanie wstępne – czy jest Pan(i) mieszkańcem tej części miasta? W której dzielnicy Pan(i) mieszka?*

Nazwa dzielnicy: 1) nie wiem 2).....; nr dzielnicy: 1) nie wiem 2) .....

2. *Proszę zaznaczyć na mapie miejsce Pana(i) zamieszkania.*

3. Czy wie Pan(i) z jakimi dzielnicami sąsiaduje Pana(i) dzielnica?
1) nie 2) tak (proszę wymienić) .....

4. *Które z wymienionych poniżej obiektów/miejsc/części miasta leżą w zamieszkiwanej przez Pana/Panią dzielnicy?*

Miejsca i obiekty	1 - tak	2 - raczej tak	3 - nie wiem	4 - raczej nie	5 - nie
Rynek Dębnicki					
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha					
Osiedle Podwawelskie					
Tesco (ul. Kapelanka)					
Uzdrowisko Mateczny					
Centrum handlowe "Bonarka"					
Sanktuarium Bożego Miłosierdzia					
Centrum handlowe "Zakopianka"					
Zalew Zakrzówek					
Kampus Uniwersytetu Jagiellońskiego					
Las Borkowski					
Tyniec					
Skotniki					
Krakowski Szpital Neuropsychiatryczny im. dr J. Babińskiego					
Osiedle Kliny-Zacisze					
Osiedle Kliny Borkowskie					
Fort „Łapianka”					
Opatkowice					
Uzdrowisko Swoszowice					
Fort „Rajsko”					
Wysypisko śmieci w Baryczy					

5. Czy zna Pan(i) dokładny przebieg granic dzielnicy? 1) znam 2) nie znam

6. *Jeśli respondent zna granice:* Czy uważa Pan(i), że obecny przebieg granic powinien zostać zmieniony? 1) tak, 2) nie, jeśli tak, jakie zmiany powinny zostać wprowadzone?.....

7. Czy uważa Pan(i), że granice dzielnicy powinny być wyraźnie zaznaczone w terenie? – 1) tak, 2) nie, 3)nie wiem, jeśli tak to w jaki sposób? .....

8. Proszę zaznaczyć maks. 5 sklepów, w których najczęściej robi Pan/Pani zakupy (8₁, 8₂, 8₃, 8₄, 8₅). a)
nie robię zakupów
8₁ - ....., 8₂ - ....., 8₃ - ....., 8₄ - ....., 8₅ - .....

9. Proszę zaznaczyć maks. 3 najczęściej odwiedzane miejsca wypoczynku (9₁, 9₂, 9₃).

- a) nie mam takich miejsc
9₁ - ..... , 9₂ - ..... , 9₃ - .....
10. Proszę zaznaczyć maks. 3 obiekty/urządzenia sportowe, z których Pan/Pani najczęściej korzysta (10₁, 10₂, 10₃).
a) nie korzystam z tego typu obiektów/urządzeń
10₁ - ..... , 10₂ - ..... , 10₃ - .....
11. Proszę zaznaczyć maks. 3 najczęściej odwiedzane obiekty gastronomiczne (11₁, 11₂, 11₃).
a) nie korzystam z obiektów gastronomicznych
11₁ - ..... , 11₂ - ..... , 11₃ - .....
12. Proszę zaznaczyć główne miejsce/miejsca pracy (12₁, 12₂, 12₃).
a) nie pracuję   b) pracuję w swoim domu   c) trudno sprecyzować miejsce pracy
12₁ - ..... , 12₂ - ..... , 12₃ - .....
13. Proszę zaznaczyć maks. 3 placówki służby zdrowia, z których Pan/Pani najczęściej korzysta (13₁, 13₂, 13₃).
13₁ - ..... , 13₂ - ..... , 13₃ - .....
14. Jeśli w Pana/Pani najbliższej rodzinie są dzieci uczęszczające do: żłobka, przedszkola lub szkoły podstawowej, to proszę zaznaczyć na mapie te placówki (14₁, 14₂, 14₃, 14₄).
a) w mojej rodzinie nie ma dzieci
14₁ - ..... , 14₂ - ..... , 14₃ - ..... , 14₄ - .....
15. Proszę zaznaczyć na mapie, do którego kościoła najczęściej Pan/Pani uczęszcza (15₁).
a) nie uczęszczam do kościoła   15₁ - .....
16. Które miejsce uznał(a) by Pan/Pani za centrum dzielnicy (najważniejsze miejsce)-proszę zaznaczyć na mapie (16₁).
a) nie znam takiego miejsca   16₁ - .....
17. Proszę wskazać maks. 3 główne miejsca spotkań mieszkańców Dzielnicy (17₁, 17₂, 17₃).
a) nie znam takich miejsc
17₁ - ..... , 17₂ - ..... , 17₃ - .....
18. Jeśli Pan/Pani lub osoba z najbliższej rodziny (domowników) korzysta z zajęć organizowanych w Domach Kultury, to proszę zaznaczyć je na mapie (18₁, 18₂, 18₃).
a) nie korzystamy z Domu Kultury
18₁ - ..... , 18₂ - ..... , 18₃ - .....
19. Proszę zaznaczyć miejsce zamieszkania do 3 osób z kręgu znajomych lub rodziny, z którymi Pan/Pani spędza najwięcej czasu (20₁, 20₂, 20₃).
a) nie spędzam czasu z rodziną, ze znajomymi.
19₁ - ..... , 19₂ - ..... , 19₃ - .....
20. Czy brał Pan(i) udział w ostatnich wyborach w 2014 r. do Rady Dzielnicy? 1) tak, 2) nie, 3) nie pamiętam
21. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w nadchodzących wyborach w 2018r. do Rady Dzielnicy? 1) tak, 2) nie, 3) nie wiem
22. Jeśli respondent nie zamierza brać udziału w nadchodzących wyborach, to należy zapytać o powód: Dlaczego nie zamierza Pan(i) wziąć udziału w nadchodzących wyborach w 2018 r. do Rady Dzielnicy? 1) nie interesuję się sprawami dzielnicy, 2) mój głos nie ma znaczenia, 3) wybór radnych dotyczy mało istotnych dla mnie spraw 4) inne (jakie?) .....
23. Czy brał(a) Pan(i) udział w głosowaniu na propozycje zadań w ramach budżetu obywatelskiego dla inicjatyw w Pana(i) dzielnicy? 1) tak, 2) nie
24. Czy brał Pan(i) udział w jakiejś inicjatywie organizowanej przez Radę Dzielnicy, w której Pan(i) mieszka? 1) nie, 2) tak, jakiej? .....
25. Czy w dzielnicy są organizowane wydarzenia kulturalne, lokalne eventy, imprezy otwarte dla wszystkich – 1) tak 2) nie, 3) nie wiem; jeśli tak – jakie? .....
proszę wymienić to, które najbardziej kojarzy się najbardziej z dzielnicą .....
26. Jak często w ostatnich 5 latach brał Pan(i) udział w dzielnicowych wydarzeniach kulturalnych, lokalnych eventach, imprezach? 1) regularnie 2) często 3) sporadycznie 4) nie biorę udziału.
27. Czy kiedykolwiek uczestniczył Pan(i) w zebraniu Rady Dzielnicy? 1) tak, w sprawach nie dotyczących mnie bezpośrednio 2) tak, ale wyłącznie w sprawach mnie dotyczących 3) nie uczestniczyłem,

28. Czy kiedykolwiek kontaktował się Pan(i) z osobą z Rady dzielnicy w celu załatwienia danej sprawy? 1) tak 2) nie
29. Czy interesuje się Pan(i) sprawami dotyczącymi dzielnicy?
1) zdecydowanie tak, 2) raczej tak, 3) raczej nie, 4) zdecydowanie nie
30. Skąd Pan(i) pozyskuje informacje 1) czytam biuletyn dzielnicy, 2) czytam stronę internetową dzielnicy, 3) kontaktuję się z Radą Dzielnicy, 4) rozmawiam z sąsiadami, znajomymi, 5) nie interesuję się, ponieważ .....
31. Czy zna Pan(i) organizację(e) pozarządową (np. stowarzyszenie, fundacja) działającą na rzecz dzielnicy?
1) tak, 2) nie, 3) nie wiem; jeśli tak – jaką? .....
32. Czy Pana(i) zdaniem istnieje potrzeba utworzenia organizacji pozarządowej działającej na rzecz dzielnicy? 1) tak, 2) nie, 3) nie wiem; jeśli tak – jaką? .....
33. Czy czuje się Pan(i) związany z wymienionymi miejscami:
a) z ulicą przy której mieszka - 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
b) z osiedlem - 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
c) z dzielnicą - 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
d) z Krakowem - 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
34. Czy rozważa (myśli) Pan(i) Pani przeprowadzkę poza dzielnicę w której mieszka Pan(i) obecnie? 1) tak 2) nie
35. Czy zdaniem Pana(i) w dzielnicy brakuje?
a) szkół podstawowych 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
b) przedszkoli 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
c) żłobków 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
d) ogródków jordanowskich 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
e) zielenców i skwerów 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
f) dróg w dzielnicy 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
g) infrastruktury sportowej, rekreacyjnej 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
h) lokalnych wydarzeń: - oświatowych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
i) domów kultury 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
j) ośrodków zdrowia 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
k) obiektów handlowych 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
l) obiektów gastronomicznych 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
m) kościoła 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
n) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) 1) tak 2) raczej tak 3) nie mam zdania 4) raczej nie 5) zdecydowanie nie
o) innych - jakich? .....

Dane dotyczące respondenta

1. **Płeć:** 1) kobieta 2) mężczyzna
2. **Wiek:** 1) 15 – 19; 2) 20 – 24; 3) 25 – 34; 4) 35 – 44; 5) 45 – 64; 6) 65 i więcej
3. **Wykształcenie** 1) niepełne podstawowe 2) podstawowe/gimnazjalne 3) zasadnicze zawodowe 4) średnie 5) wyższe
4. **Status na rynku pracy:** 1) uczeń; 2) student; 3) pracujący; 4) emeryt/rencista; 5) bezrobotny; 6) inny (jaki?)..... (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)
5. **Miejsce zamieszkania:** 1) Dzielnica VIII Dębniki, 2) Dzielnica IX Łagiewniki–Borek Fałęcki, 3) Dzielnica X Swoszowice
6. **Od ilu lat mieszka Pan(i) w tej dzielnicy?** 1) mniej niż 1 rok; 2) 1 do 2 lat; 3) powyżej 2 do 10 lat; 4) powyżej 10 lat
7. **Stosunek mieszkańca do miejsca zamieszkania:**
1) od urodzenia zamieszkała(y) na terenie badanej dzielnicy
2) wcześniej zamieszkała poza terenem dzielnicy, w innej części Krakowa,
3) wcześniej zamieszkała poza Krakowem.

4) inny (jaki?): .....

8. Rodzaj zameldowania: 1) stałe, na terenie dzielnicy, 2) tymczasowe na terenie dzielnicy, 3) mieszkam w tej dzielnicy, ale nie jestem tu zameldowana(y)